

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040

Liite 2. Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Julkaistu 201, 2021

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040

Liite 2. Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Muut maakuntakaavaan 2040 liittyvät julkaisut

Kaavaselostus

Liite 1. Maakuntakaavamerkinnot teemoittain

Liite 3. Natura-arvioinnin tarveharkinta

Merkinnät ja määräykset

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Pielisjoen linna, Siltakatu 2

80100 JOENSUU

Puhelin

013 337 4700

kirjaamo@pohjois-karjala.fi

www.pohjois-karjala.fi

ISBN 978-952-6623-64-1 (Koko teos, PFD)

ISBN 978-952-6623-65-8 (Kaavaselostus, PDF)

ISBN 978-952-6623-66-5 (Liite 1, PDF)

ISBN 978-952-6623-67-2 (Liite 2, PDF)

ISBN 978-952-6623-68-9 (Liite 3, PDF)

ISBN 978-952-6623-69-6 (Merkinnät ja määräykset, PDF)

ISSN 1795-5610

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton julkaisut

www.pohjois-karjala.fi/julkaisut

Yhteenveto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, luonnoksesta sekä ehdotuksesta annetuista LAUSUNNOISTA ja MIELIPITEISTÄ sekä niihin hyväksytyt vastineet

Sisällys

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteet	1
Kunnat (13 lausuntoa)	2
Viranomaiset (12 kappaletta)	3
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (14 kappaletta)	7
Maakunnan ulkopuoliset (8 kappaletta)	12
Mielipiteet (6 kappaletta)	13
Kaavaluonnoksen palautteet	15
Kunnat (13 lausuntoa)	16
Viranomaiset (14 lausuntoa)	32
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (20 lausuntoa)	44
Maakunnan ulkopuoliset (6 lausuntoa)	60
Mielipiteet (72 mielipidettä)	61
Kaavaehdotuksen lausunnot	84
Kunnat (11 lausuntoa)	85
Viranomaiset (15 lausuntoa)	93
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (18 lausuntoa)	104
Maakunnan ulkopuoliset (8 lausuntoa)	112
Kaavaehdotuksen muistutukset	115

Yhteenveto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksesta annetuista LAUSUNNOISTA (47 kpl) ja MIELIPITEISTÄ (6 kpl) sekä niihin hyväksytyt vastineet
Maakuntahallitus 20.6.2016

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman palautteet

Kunnat (13 lausuntoa)	2
Viranomaiset (12 kappaletta)	3
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (14 kappaletta)	7
Maakunnan ulkopuoliset (8 kappaletta)	12
Mielipiteet (6 kappaletta)	13

Kunnat (13 lausuntoa)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
2.2.2016	Juuan kunta	Juuan kunta näkee positiivisena, että maakuntakaavan päivittäminen käsitellään yhtenä kokonaisuutena. Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
15.2.2016	Ilojansin kunta	<ol style="list-style-type: none"> 1. Luonnos on selkeä, eikä kunnalla ole siihen huomauttamista. 2. Kaavaprosessin aikana on tuotettava tietoa kaavan toteuttamisen vaikutuksista ja maankäyttöratkaisujen oikeusvaikutuksista. Ilojansin osalta sellaisia ovat ainakin kaivos- ja maisema-alueet sekä suot ja sotahistorialliset kohteet, joita on kartoitettu jo valmiiksi hanketyön avulla. 3. Kaavaa laadittaessa on selvitettävä eri vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia maan omistajille ja asukkaille. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ei aiheuta toimenpiteitä. 2. Vaikutusten arviointi ja maankäyttöratkaisujen oikeusvaikutukset ovat osa kaavaprosessia ja niihin tullaan kiinnittämään huomiota. 3. Huomioidaan näkökulma maakuntakaavan kaavarakaisujen vaihtoehtoja mietittäessä
15.2.2016	Nurmeksien kaupunki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pyrkimys parantaa kaavan tulkintaa ja luettavuutta sekä maakuntasuunnitelman päivittämisen aloittamista pidetään hyvänä. 2. Asetetut tavoitteet ja kumoamiset ovat asianmukaisia maakuntakaavan luettavuuden, koko maakunnan ja Nurmeksien kaupungin kehittämistavoitteiden näkökulmasta yleiskaavoituksen perustaksi. 3. OAS luonnosta pidetään hyvänä ja riittävänä, eikä siihen ole huomautettavaa. 	1. Maakuntasuunnitelmatyö tulee maakuntaudistuksen ja siitä johtuvan maakunnallisen ohjelmatyön muutosten johdosta siirtymään eteenpäin. Sen sijaan Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 tarkastelu on tarpeen tehdä sekä maakuntakaavoituksen että uuden maakunnan ohjelmatyön pohjaksi.
15.2.2016	Lieksien kaupunki	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pyrkimys parantaa kaavan tulkintaa ja luettavuutta pidetään hyvänä. 2. Maakuntasuunnitelman kehittämissälinjoihin liittyvät teema valttikorttina Venäjä laajentaminen kauemmas itään (kiinaan) voisi olla eri näkökulmista tapahtuvan tarkastelemisen arvoista. 3. Asetetut tavoitteet ja kumoamiset ovat asianmukaisia maakuntakaavan luettavuuden, koko maakunnan ja Lieksien kaupungin kehittämistavoitteiden näkökulmasta yleiskaavoituksen perustaksi 4. Päivittämistä edellyttäviä merkintöjä olisi hyvä täydentää ampumaratojen osalta muuttuneen lainsäädännön takia. 5. Luontovyöhykkeiden rajauksia koetaan tarpeelliseksi päivittää. 6. OAS luonnos pidetään varsin riittävänä eikä siitä ole huomautettavaa. 7. Lieksien kaupunki yhtyy siihen, mitä Pielisen Ampujat ry ja Suomen ampumaurheiluliitto ry ovat Lieksalle esittäneet. Tainionvaaran ampumaurheilukeskus tulee merkitä maakuntakaavaan maakunnallisena ampumaurheilukeskuksena (EPA) suoja-alueineen. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ei aiheuta toimenpiteitä. 2. Kiina yhteydet ovat tai tulevat olemaan mukana lähinnä liikenteen tarkasteluissa. 3. Ei aiheuta toimenpiteitä. 4. Muuttunut lainsäädäntö otetaan huomioon maakuntakaavatyön edetessä. 5. Ei aiheuta toimenpiteitä. 6. Ei aiheuta toimenpiteitä. 7. Maakuntakaavassa on käsitelty seudulliset ampumaradat. Lieksien Tainiovaara on merkitty maakuntakaavaan 2. vaihemaakuntakaavassa (ea) samalla tavalla kuin muutkin vähintään seudullisesti merkittävät ampumaradat eri puolilla maakuntaa melualueineen. Merkintä turvaa lähtökohteisesti ampumaratojen kehittämismahdollisuudet. Tarkastellaan ampumaratojen merkintöjä osana kokonaismaakuntakaavan tarkistusta.
15.2.2016	Polvijärven kunta	Ei huomauttamista.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
22.2.2016	Liperin kunta	Liperin kunta hyväksyy osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksen.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
29.2.2016	Kontiolahden kunta	1. Kontiolahden kunnan tavoitteena on yhdyskuntarakenteen suuntaaminen maakuntakaavan 4.vaiheen Jaamankankaan selvitysalueelle.	1. Jaamankankaan selvitysalueen maankäyttöä tullaan käsittelemään kaavassa tehden Jaamankangasta koskevia selvityksiä mukaan lukien alue- ja yhdyskuntarakenteen selvitys.
29.2.2016	Tohmajärven kunta	OAS on hyvin laadittu ja helposti ymmärrettävissä. Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
29.2.2016	Kiteen kaupunki	1. Ei huomautettavaa. Kiteen kaupunki toteaa lisäksi, että maakuntakaavan tulee olla niin yleispiirteinen ja joustava, että se ei vaikeuta muuttuvien olosuhteiden edellyttämää kehitystä.	1. Ei aiheuta toimenpiteitä.
7.3.2016	Joensuun kaupunki	1. Maakuntakaavassa on otettava vakavaan tarkasteltuun keskeisen kaupunkiseudun yhdyskuntarakenne. On edelleen syytä tavoitella kasvua, joka on hallittua, maapinta-alaa säästävää ja olemassa olevia palveluita, infraa ja liikenneverkkoa hyödyntävä. 2. Jaamankankaan esitetyt selvitystarpeita tärkeämpää on selvittää alueen mahdollisen käyttöönoton yhdyskunta- ja kuntataloudelliset vaikutukset, vaikutukset kaupunkirakenteeseen ja liikenteen ja palveluiden järjestämiseen. 3. Koko Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelman uudistamista ei toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset edellyttäne. Liikennejärjestelmäsuunnitelma on uudehko (2010), Itä-Suomen liikennestrategia on vasta valmistunut (2015) ja Joensuun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma päivitetty 2013. 4. Kaavan laatimisen aikataulu on optimistinen ottaen huomioon, että koko maakuntakaava uudistetaan. Keskusteluun tulee nousemaan kysymyksiä, jotka on saatettu olettaa jo etukäteen ratkaistuiksi. 5. Aikatauluun olisi syytä lisätä työn laajuuden vuoksi erillinen kuuleminen tavoitteista. OAS:ssa esitetyssä toimintatavassa tavoitteita koskeva kuuleminen ajoittuu samaan yhteyteen luonnoksen kanssa, jolloin arvioitavina ovat yhtä aikaa sekä tavoitteet, että niiden saavuttamiseksi esitettävä ratkaisu. Olisi tarkoituksenmukaista erottaa nämä vaiheet.	1. Pohjois-Karjalan yhdyskuntarakenne (erityisesti kaupunkiseudun yhdyskuntarakenne) tarkastellaan osana Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 linjauksia. 2. Maakuntakaavan selvitystarpeita mukaan lukien Jaamankangas täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 3. Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ei päivitetä kokonaisuudessaan. Tarkoitus on laatia kaavoituksen tueksi Pohjois-Karjalan liikenne 2040 selvitys, jossa määritellään mm. liikennejärjestelmän visio ja tavoitteita tulevaisuuden toimintaympäristöä vastaavaksi. Tämän ja muiden laadittujen strategioiden ja suunnitelmien pohjalta määritellään maakuntakaavan liikenneverkko ja kehittämisvaraukset. 4. Maakuntakaavan aikataulu on haasteellinen, joten se ei mahdollista kaikkien asioiden avaamista, kaavan sisältöä tarkennetaan OAS:iin. 5. Lähtökohtia ja tavoitteita käsitellään keskeisten sidosryhmien ja päättäjien kanssa osallistavasti. Oma lausuntokierros tavoitteista aluerakenne 2040 liittyen on mahdollinen ja tarpeellinen ennen virallista luonnosvaiheen kuulemistä. Aikataulu täsmentyy osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.
7.3.2016	Outokummun kaupunki	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
18.3.2016 (sähköposti)	Valtimon kunta	Ei anna asiasta lausuntoa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
21.3.2016	Rääkkylän kunta	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Viranomaiset (12 kappaletta)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
28.1.2016	Sisäministeriö	OAS on tehty siten, että se ottaa huomioon kaavan laadinnassa huomioon otettavat olennaiset asiat.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
1.2.2016	Valtiovarainministeriö	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
3.2.2016	Suomen metsäkeskus	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
8.2.2016	Pohjois-Karjalan ympäristöterveys	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
10.2.2016	Itä-Suomen aluehallintovirasto	Ei anna lausuntoa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
3.3.2016	Metsähallitus	<ol style="list-style-type: none"> Metsähallitus pitäisi hyvänä, että itse kaavatyössä pyrittäisiin aikaisempaa yleispiirteisempään otteeseen samaan tapaan kuin muualla maassa viime aikoina työn alle tulleissa kaavoissa on tehty. Metsähallitus osallistuu mielellään ohjausryhmätyöhön ja panee myönteisenä merkille mahdollisuutensa vahvaan ja monipuoliseen edustukseensa ryhmässä. 	<ol style="list-style-type: none"> Tavoitteena on strateginen maakuntakaava, joka tarkoittaa ensisijaisesti valintojen tekemistä ja asioiden vahvempaa priorisointia mutta myös nykyistä yleispiirteisempää ja selkeämpää kaavakarttaa, liitekartoilla voidaan esittää yksityiskohtia enemmän. Täydennetään osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa tältä osin. Ei aiheuta toimenpiteitä.
3.3.2016	Pohjois-Savon ely-keskus, liikennevastuualue	<ol style="list-style-type: none"> Maakunnan eri tuotantoalojen kehittämistavoitteissa on huomioitu ja painotettu hyvin toimintaympäristön vahvistamista ja etenkin liikennejärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena. Liikenneverkon kehittämisvarauksista on merkittävä osa pystytty toteuttamaan. Toteuttamattomien kohteiden osalta suunnitelmat pääosin ajan tasalla, mutta joissakin kohteissa on tarve päivittää varausten ajantasaisuus. 	<ol style="list-style-type: none"> Tarkoitus on laatia kaavoituksen tueksi Pohjois-Karjalan liikenne 2040 selvitys, jossa määritellään mm. liikennejärjestelmän visio ja tavoitetila tulevaisuuden toimintaympäristöä vastaavaksi. Tämän ja muiden laadittujen strategioiden ja suunnitelmien pohjalta määritellään maakuntakaavan liikenneverkko ja kehittämisvaraukset ajantasaisiksi. Kehittämisvarausten toteutuminen käydään läpi ja toteutumattomat käsitellään uudelleen.
9.3.2016	Pohjois-Karjalan ely-keskus	<ol style="list-style-type: none"> Kokonaismaakuntakaava on erittäin myönteinen askel. Lähtökohta oltava strateginen kaava. Aluevarauksia tulee osoittaa vain sillä tarkkuudella kuin alueidenkäyttöä koskien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta tai useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteensovittamiseksi on tarpeen. On tärkeää, että jo tässä vaiheessa seurataan VAT:n uudistamistyötä ja varaudutaan siihen, että uudet VAT:t tulevat ohjaamaan laadittavaa maakuntakaavaa. On tärkeää, että maakuntasuunnitelman päivitys menee edellä ja maakuntakaava tämän jälkeen, jotta maakuntasuunnitelman tarkennetut pitkän aikavälin strategiset tavoitteet voidaan konkretisoida laadittavassa maakuntakaavassa. Suunnittelussa huomioon otettaviin suunnitelmiin ja ohjelmiin tulisi lisätä Pohjois-Karjalan vesienhoidon toimenpideohjelma 2016 – 2021 Pohjois-Karjalan alueellinen vesihuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2020 sekä YM:n rantojen maankäytön suunnitteluopas (Opas 120/2005). Tuulivoima-alueet tulisi tutkia uudelleen, koska yleiskaavoituksessa on törmätty ongelmiin. Puolustusvoimat eivät ole hyväksyneet yleiskaavojen tuulivoima-alueita. Merkittävä vain ne alueet, jotka voidaan toteuttaa ilman, että Puolustusvoimien toimintaa haitataan. 	<ol style="list-style-type: none"> Tavoitteena on strateginen maakuntakaava, joka tarkoittaa ensisijaisesti valintojen tekemistä ja asioiden vahvempaa priorisointia mutta myös nykyistä yleispiirteisempää ja selkeämpää kaavakarttaa, liitekartoilla voidaan esittää yksityiskohtia enemmän. Maakuntaliitto osallistuu VAT uudistamistyöhön mielenkiinnolla. Uudistetut VAT:it tulevat lähtökohtaisesti ohjaamaan kaavan tarkistustyötä. Maakuntasuunnitelman laadinta-aikataulu muuttuu maakuntauudistuksen ja sen seurauksena myös maakunnallisen ohjelmatyön muutosten johdosta. Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 tarkastelu nähdään joka tapauksessa tarpeellisenä toteuttaa sekä maakuntakaavoituksen että uuden maakunnan ohjelmatyön pohjaksi. Suunnitelmat ja ohjelmat täydennetään esityksen mukaisesti osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>6. Mahdollisesti mukaan tuleviin uusiin teemoihin toivottaisiin lisättävän erämaisten alueiden maankäytön ohjaus, kuntien väliset runkovesijohdot ja siirtoviemärit (merkittävimmät verkostot), valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat, tuuli- ja rantakerrostumat, maakunnallisesti arvokkaat lintualueet ja maakunnallisesti arvokkaat pienvedet. Lisäksi toivotaan, että käsiteltäviin asioihin lisättäisiin ilmastonmuutos ja sen vaikutukset maankäytön suunnitteluun.</p> <p>7. Aluerakenteen selvitystarve on hyvä, mutta Joensuun seudun alue- ja yhdyskuntarakenne tulisi selvittää erikseen.</p> <p>8. Jaamankankaan alueelle tulee tehdä perusteelliset ja kattavat selvitykset, jotta virheellisiltä maankäyttöratkaisuilta vältyttäisiin: laaja-alainen luontoselvitys, jossa selvitetään mm. linnusto, kasvillisuus, uhanalaiset ja arvokkaat luontotyypit ja luonnonmuodostumat sekä maisema. Virkistyskäytön tarpeet ja keskeinen vedenotto sekä pohjaveden puhtaus turvattava ja vedenottamoiden paikkojen määrittely.</p> <p>9. Turvattava maakunnan virkistysalueiden riittävyys ja oikea sijainti. Etenkin Joensuun seudulla yleiseen virkistyskäyttöön jäävät alueet ovat huomattavasti vähentyneet.</p> <p>10. Kun huomioidaan laaja-alainen, haasteellinen ja ristiriitaisia maankäyttömuotoja käsittelevä kaava, esitetty aikataulu saattaa osoittautua kireäksi. Huomioitava myös mahdollinen Natura-arviointi ja siitä pyydyttävä ELY-keskuksen lausunto, jonka antamisaika on maksimissaan 6 kk.</p>	<p>5. Maakuntakaavassa on osoitettu osa-aluemerkinnällä tuulivoimatuotantoon soveltuvat tuulivoima-alueet eli tuulivoimapuistot. Puolustusvoimat antavat lausuntonsa vasta kun voimaloiden paikat on osoitettu alemman asteisissa kaavoissa yksityiskohtaisesti. Yksittäisiä tuulivoima-alueita voidaan käsitellä vain mikäli erityisiä tarpeita siihen ilmaantuu.</p> <p>6. Uusia teemoja otetaan käsittelyyn harkiten. Erämaiset alueet voivat olla osa rantojen käyttöön ja viheralueiden kytkeytyneisyyteen liittyvää selvitystyötä. Merkittäviä ylikunnallisia verkostoja voidaan käsitellä joitakin osin kaavassa. Yksittäisiä asioita pyritään käsittelemään isompien kokonaisuusien alla. Esimerkiksi pienvesiä ja lintualueita voidaan harkita tarkasteltavan osana maakunnan ekologisia verkostoja. Ilmastonmuutos on oma iso kokonaisuus, joka vaatisi tarkempaa maakunnallista tarkastelua. Sen sijaan eri maankäyttöluokkien vaikutuksia ilmastoon tullaan tarkastelemaan. Maakuntaliiton kohti öljyvapaata ja vähähiilistä maakuntaa -hanke tuottaa myös alueidenkäyttöön hyvää pohjatietoa hyödynnettäväksi.</p> <p>7. Maakuntakaavaa varten laaditaan Joensuun kaupunkiseudun alue- ja yhdyskuntarakenne 2040 selvitys (päivitys), jolla selvityksellä on vahvat liittymäpinnat sekä Jaamankankaan tulevaisuuden alueidenkäytön ratkaisuihin, että koko maakunnan kattavaan Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 tarkasteluun.</p> <p>8. Jaamankangasta koskevat selvitykset on syytä tehdä sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kuin myös muun alue- ja yhdyskuntarakenteen osalta. Maakuntakaavan selvitystarpeita täydennetään OAS:iin.</p> <p>9. 4. vaihemaakuntakaavan myötä virkistysalueiden määrä on lisääntynyt kaupunkiseudulla. Käynnistyneessä maakuntakaavassa käydään läpi tarvetta ja mahdollisuuksia uusille virkistysalueille erityisesti Joensuun kaupunkiseudulla.</p> <p>10. Maakuntakaavan aikataulu on haasteellinen, joten se johtaa muun muassa siihen, että kaavan sisältöä ja käsiteltäviä asioita on priorisoitava. Kaava ei siten mahdollista kaikkien asioiden</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			avaamista. Kaavan sisältöä tullaan tarkentamaan OAS:iin.
9.3.2016	Museovirasto	<ol style="list-style-type: none"> Museovirasto ehdottaa, että maakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä tehdään selvitys Pohjois-Karjalan 1900-luvun sotahistoriallisista kohteista. Museovirasto saattaa muinaisjäännösrekisterin viimeisten arkeologisten inventointien suhteen ajan tasalle ennen ehdotusvaihetta. Virtavesien ja ranta-alueiden ja vesistömatkailun kehittämistä varten olisi luontevaa inventoida potentiaalisimmat ranta- ja vesialueet kulttuuriperinnön osalta. 1.vaihekaavan sr-merkintä on tarkoituksenmukaista muuttaa osoittamaan rakennusperinnön suojelusta annetun lain ja asetuksen nojalla suojeltuja kohteita. Muut "varjellut" rakennukset tulee osoittaa maakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi (ma/km). Kulttuuriympäristön ja suunnittelun ja suojelutarpeiden arvioinniksi olisi tarpeen käynnistää nuoremman rakennusperinnön inventointi. Maiseman suojelua edistäisi kehittämissuunnitelmien ja kehittämisen kohdealueille kaavaillun oman merkinnän tekeminen avoimena säilytettävillä peltoalueille. 	<ol style="list-style-type: none"> Itäisen sijainnin takia Pohjois-Karjalassa on runsaasti sotahistoriallisia kohteita ja näiden kohteiden säilyttämisestä maakunnalla on oma kansallinen vastuunsa. Sotahistoriallisten kohteiden inventointityötä on Pohjois-Karjalassa tehty Museoviraston toimesta ja mm. Ilomantsin sotahistoriallisten hankkeiden puitteissa. Tätä aineistoa ja muita aiemmin tehtyjä selvityksiä sotahistoriallisista kohteista tullaan käyttämään kaavatyössä. Tarvittaessa maakuntakaavatyössä voidaan harvita myös erilliselviksi tai selvitysten yhteenvedoja. Otamme tiedon kiitollisina vastaan. Asia merkitään tässä vaiheessa tiedoksi ja tullaan käsittelemään muun muassa rantatyöryhmässä, jossa pohditaan ranta-alueiden kaavoitusta. Merkintöjä tullaan käsittelemään kokonaisuutena laadittavaan luonnokseen seuraavan vuoden aikana, pidämme ajatusta lähtökohtaisesti hyvänä. Asia merkitään tässä vaiheessa tiedoksi. Maakuntakaavan selvitystarpeita tarkennetaan ja linjataan kevään aikana osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan. Asia merkitään tässä vaiheessa tiedoksi. Merkintöjä tullaan käsittelemään kokonaisuutena laadittavaan luonnokseen seuraavan vuoden aikana.
10.3.2016	Pohjois-Karjalan rajavartiosto	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
10.3.2016	Luonnonvarakeskus	<ol style="list-style-type: none"> Kannatamme biotaloutta yhdeksi tarkasteltavaksi teemaksi ja ehdotamme biotalousalueita ja biomassaterminaaleja koskevien merkintöjen lisäksi biotalouden toimintaedellytysten turvaamisessa tarvittavat merkinnät tai mahdolliset kumoamiset mukaan otettaviksi. Ehdotamme, että kaavatyön organisoinnin yhteydessä kuvataan miten lisäselvitysten laatimistarve täsmennetään ja ketkä siihen osallistuvat. Kannatamme paikkaperustaista kehittämistä osana aluerakenteellista tarkastelua, jossa tunnistetaan paikkojen monimuotoisuus ja huomioidaan paikalliset lähtökohdat ja tarpeet. Monimuotoisuuden lähtökohta on tärkeää kehittämisen juurruttamisessa osaksi paikallistaloutta. Kannatamme avointa, läpinäkyvää, vuorovaikutteista ja kokonaisvaltaista kaavoitusvaihtoehtojen arviointia, jossa otetaan myös yritysten ja toimialojen sekä kansan-, alue- ja paikallistalouden näkökulmat. Erityisten tärkeää on tarkastella 	<ol style="list-style-type: none"> Biotalous on yksi valittu strateginen painopiste, joten siihen liittyviä merkintöjä ja varauksia tullaan katsomaan maakuntakaavatyössä kokonaisuutena. Selvitystarvetta täsmennetään OAS:iin. Kaavaa varten tehtävistä selvityksistä yksi tulee olemaan Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 -selvitys. Otamme huomioon esitetyn näkemyksen mahdollisia visiotarkasteluja tehtäessä. Kaavaa laadittaessa tehdään eri vaihtoehtojen tarkastelua ennen kaavaluonnoksen tai -ehdotuksen nähtäville asettamista. Kaavaratkaisuja työs-

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>mahdollisia poistettavia tai lisättäviä merkintöjä luonnonvaroihin sekä niiden hyödyntämiseen.</p> <p>5. Osallisten luetteloon tulisi lisätä MMM sekä Stora Enso.</p> <p>6. Tutkimuslaitosten mukaan ottaminen erinomainen ehdotus, tutkimuslaitokset tuottavat kaavoitukselle tärkeitä tausta-aineistoja.</p>	<p>tetään eri työryhmissä, jossa on edustus niistä tahoista, joiden toimialaa työryhmä käsittelee. Lisäksi joka kaavavaiheesta pyydetään lausunnot ja kansalaisilla on mahdollisuus jättää mielipide. Kaavan vaikutusten arviointi on keskeinen osa kaavaprosessia ja niissä käydään läpi myös taloudelliset vaikutukset</p> <p>5. Lisätään mainitut tahot osallisten listaan.</p> <p>6. Ei aiheuta toimenpiteitä..</p>
10.3.2016	Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus STM	<p>1. Ministeriö pitää OAS:ia kattavana ja laajana, jossa on otettu huomioon aktiivisen maankäytön kehittämisen keskeiset tahot ja niiden osallistaminen.</p> <p>2. Ministeriö katsoo, että hyvinvointiulottuvuutta olisi vielä mahdollisuus vahvistaa nyt lausunnoilla olevassa OAS:ssa.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Otetaan esitetty hyvä näkökulma pohdittavaksi kaavatyöhön.</p>

Yritykset, yhteisöt, järjestöt (14 kappaletta)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
28.1.2016	Selkien kyläyhdistys	1. Kyläyhdistys on tyytyväinen uuteen valtakunnallisen maisema-alueen ehdotuksen rajaukseen. Olemme valmis isännöimään seminaaria aiheen tiimoilta.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
19.2.2016	Pohjois-Karjalan talous ja luonto ry	1. Pohjois-Karjalan luonto ja talous ry vastustaa jyrkästi valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden laajentamista niin Kolilla kuin muillakin alueilla. Maakuntakaavoihin ei tule sellaisenaan ottaa ympäristöministeriön päivittämiä aluekuvauksia, jotka heikentävät ranta- tai muilla alueilla uusien elinkeinojen harjoittamisen edellytyksiä sekä asuin- ja muuta rakentamista.	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on merkitty maakuntakaavaan jo 1.vaihekaavassa. Vielä ei ole tehty päätöksiä käsitelläkö nyt esitetyt uudet rajaukset osana maakuntakaava 2040 kaavaprosessia.
4.3.2016	Fingrid Oyj	1. Kantaverkon kehittämistarpeiden huomioon ottaminen tulee tarkastella maakuntakaavatyön aikana yhteistyössä Fingrid Oyj:n kanssa. 2. Ei huomautettavaa laaditusta suunnitelmasta.	1. Maakuntaliitto tulee käymään keskeisten sidosryhmien kanssa päivittämistarpeita läpi mukaan lukien Fingrid Oyj. 2. Ei aiheuta toimenpiteitä.
4.3.2016	Karelia ammattikorkeakoulu	Maakunnan suunnittelun lähtökohdissa ja tavoitteissa on huomioitu niitä alueita, jotka on kirjattu Karelia AMK:n strategiassa painopistealueiksi. Luonnos tyydyttää meitä.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
8.3.2016	UPM Kymmene Oyj	1. Jaamankankaan aluetta tulee kehittää jatkossa Pohjois-Karjalan yhtenä matkailun, virkistys- ja asumisen vetovoima-alueena. Alueen kokonaisvaltainen kehittäminen vaatii erillisen yleissuunnitelman, minkä vuoksi alueelle tulee merkitä selvitysalue tai joku muu merkintä, joka mahdollistaa tulevaisuudessa alueelle myös asumista ja matkailupalveluja tukevan rakentamisen. UPM on maanomistajana valmis ja halukas osallistumaan suunnitelman tai selvityksen laatimiseen. 2. OAS:ssa on alustavasti arvioitu lisäselvitystarpeiksi myös mm. rantojen käyttö sekä ekologiset vyöhykkeet ja alueiden kytkeytyneisyys. UPM esittää, että selvityksiin ja mahdollisesti perustettaviin työryhmiin pyydetään edustaja myös Metsäteollisuus ry:stä tai jostain Pohjois-Karjalassa toimivasta suuresta metsäteollisuusyhtiöstä.	1. Jaamankangas ja Lehmon eritasoliittymän länsipuolinen alue ovat yksi kokonaisuusmaakuntakaavan tarkistuksen painopisteitä. Jaamankangasta koskevat selvitykset on syytä tehdä sekä luonnon- ja kulttuuriympäristön kuin myös muun alue- ja yhdyskuntarakenteen osalta. 2. Maakuntakaavaa varten perustetaan eri teemoihin työryhmiä tarvittaessa ja niihin kutsutaan tahoja, joiden toimialaa ryhmät käsittelevät. Otetaan esitys huomioon työryhmiä koottaessa.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>3. Kaavan vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaavaratkaisujen välillisiin ja välittömiin vaikutuksiin elinkeinoihin (ml. metsätalous) ja niiden kehittämismahdollisuuksiin maakunnassa.</p> <p>4. Pidämme hyvänä, että ohjausryhmässä on Metsäteollisuus ry edustettuna. Samalla toivomme, että metsäteollisuus merkittävänä elinkeinona otetaan laajemminkin mukaan kaikkiin maakuntakaavan liittyvään sidosryhmätapaamisiin.</p>	<p>3. Kaavan vaikutusten arviointi on keskeinen osa kaavaprosessia ja siinä käydään läpi myös vaikutukset elinkeinotoimintaan. Pyritään huomiomaan myös välilliset ja välittömät vaikutukset.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
10.3.2016	Geologien tutkimuskeskus (GTK)	<p>1. Luonnonvarojen kestävä ja suunnitelmallinen käyttö Pohjois-Karjalan elinkeino- ja energiarakenteen sekä eheytyvän yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön laadun turvaamiseksi on keskeisessä osassa maakuntakaavan yleistavoitteissa. Monipuolisiin mineraalivarantoihin, pohjaveteen, biotalouteen ja geologisiin energiavaroihin liittyvien raaka-ainelähteiden kestävä hyödyntäminen sekä mm. matkailu edistävien geologisten luontotekijöiden huomioiminen mahdollistavat elinkeinon elämäntoimintaedellytysten kehittämisen ja maakunnan roolin vahvistamisen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.</p> <p>2. Uusiutuvien energiamuotojen osalta tulisi alueidenkäytön suunnittelussa ottaa huomioon myös geoenergian (maa- ja kalliolämpö) hyödyntämismahdollisuudet.</p> <p>3. Pohjavesimuodostumien riskiarvioinnin ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien yhteensovittaminen mm. maa-ainestenoton ja muun maankäytön kanssa, edellyttää tulevaisuudessa entistä monipuolisempaa ja tarkempaa geologista ja hydrogeologista tutkimustietoa.</p> <p>4. Turvetuotantoon liittyvien ympäristö- ja energiakysymysten kestävä ratkaiseminen ja turpeen käyttö osana biotaloutta edellyttää korkeatasoista taustatutkimustietoa.</p> <p>5. Maaperän kiviaineksa korvaavien raaka-aineiden alueellista hyödyntämistä voi tukea kaavaratkaisuilla koko maakunnan laajuisesti huomioiden mm. väylä- ja aluerakentamisen suunnitelmat sekä betoniteollisuuden erityistarpeet, joihin tulee kohdistumaan käytettävissä olevien soravarojen vähenemisestä johtuvia muutoksia seuraavien vuosikymmenien aikana.</p> <p>6. Maakunnan rooli merkittävänä metallisten malmien ja teollisuusmineraalien tuottajan tulee lähivuosina kasvamaan, minkä vuoksi lisäselvitystarpeita nähdään myös kaivannaisjätteen tarkastelussa osana kiertotaloutta.</p> <p>7. 2. ja 3.vaihekaavojen maa- ja kallioperän kiviaineksa käsitteleviin selvityksiin liittyy päivitystarpeita. Koko maakunnan kattava yhteenveto kiviainesasioista tarvittavine päivityksineen ml. pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset, joissa yhteensovittamiskohteina käsiteltäisiin lisäksi tiivistyvä aluerakenne.</p> <p>8. Toivotaan, että GTK kutsutaan tarpeen mukaan sen toimialaa koskeviin valmisteluvaiheen neuvotteluryhmiin.</p>	<p>1. Otamme huomioon kaavaa laadittaessa.</p> <p>2. Geoenergian hyödyntämismahdollisuuksia olisi tärkeä selvittää maakuntatasolla. Maakuntaliitolla ei ole mahdollisuuksia selvittää asiaa tässä kaavatyön yhteydessä, mutta mikäli selvitys on käytettävissä, sitä voidaan harkita mukaan otettavaksi maakuntakaavaan.</p> <p>3. Pyrimme hyödyntämään jatkossa uusinta saatavilla olevaa tutkimustietoa.</p> <p>4. Turvetuotantoalueet on läpikäyty laajasti 2. vaihe- ja 3. vaihe-kaavassa. Käsillä olevassa kokonais- ja 2. vaihe-kaavassa ei tulla turvetuotantoa avaamaan laajemmin vaan pitäydytään pitkälti olemassa olevissa merkinnöissä. Yksittäisiä tarkistuksia on selvitysten pohjalta mahdollista tehdä.</p> <p>5. Nämä asiat tullaan huomioimaan maakuntakaava 2040 suunnittelussa ja mahdollisessa maa-aineksiin liittyvässä yhteenvetoselvityksessä.</p> <p>6. Metallisia malmeja ja teollisuusmineraaleja on käsitelty 3. vaihe- ja 2. vaihe-kaavassa. Merkitään esitetty kokonaisuus tässä vaiheessa tiedoksi mietittäessä kaavan sisältöä ja lisäselvitystarpeita.</p> <p>7. Merkitään esitetyt kiviaineksa koskevat tarpeet tässä vaiheessa tiedoksi mietittäessä kaavan sisältöä ja lisäselvitystarpeita.</p> <p>8. Maakuntakaavaa varten perustetaan tarvittaessa työryhmiä eri teemoihin liittyen ja niihin kutsutaan tahoja, joiden toimialaa ryhmät käsittelevät.</p>
10.3.2016	Joensuun latu ry	<p>1. Pitäisikö kaavoituksessa ottaa huomioon Heinäveden kunnan pyrkimykset liittyä Pohjois-Karjalan maakuntaan?</p> <p>2. Pyydämme kiinnittämään huomiota kaavakartan havainnollisuuteen ja selkeyteen. Myös yleispiirteiset korkeussuhteet voisivat olla esitettyinä esimerkiksi maa-alueilla rinnevalvarjostuksen ja vesistöjen syvyyskäyrien avulla.</p> <p>3. Ylikunnallisten ja kuntarajat ylittävien reittien ja virkistysalueiden huomioiminen on tärkeää.</p>	<p>1. Hallituksen reformiministerityöryhmä teki linjauspäätöksen 26.5. siitä että Heinävesi liitetään Pohjois-Karjalan maakuntaan 1.1.2019 alkaen. Valtioneuvosto päättää lopullisesti asiasta vuoden 2016 lopulla. Varaudutaan Heinäveden maakuntakaavalliseen yhteensovittamistyöhön, josta lopullisesti linjataan Heinäveden kunnan ja Etelä-Savon</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			<p>maakuntaliiton kanssa valtioneuvoston päätöksen jälkeen. OAS voidaan tältäkin osin päivittää kaavatyön edetessä.</p> <p>2. Tavoitteena on strateginen maakuntakaava, joka tarkoittaa ensisijaisesti valintojen tekemistä ja asioiden vahvempaa priorisointia mutta myös nykyistä yleispiirteisempää ja selkeämpää kaavakarttaa, liitekartoilla voidaan esittää yksityiskohtia enemmän. Pohjakarttaan kiinnitetään huomiota, mutta kaavakartan selkeys tulee pitää mielessä.</p> <p>3. Maakuntakaavaan on merkitty seudullisesti merkittävät reitit ja virkistysalueet. Päivitystarpeita tarkastellaan, mikäli niitä ilmenee.</p>
10.3.2016	Suomen kristillisdemokraattien Pohjois-Karjalan piiri	Pyydämme muuttamaan piirimme nimen oikein osallisten luetteloon.	Nimi muutetaan osallisten luetteloon.
10.3.2016	MTK ja MHY – Pohjois-Karjala	<ol style="list-style-type: none"> Maanomistajien tiedonsaantiin ja vaikutusmahdollisuuksiin tulee kiinnittää erityistä huomioita. Olisi syytä käyttää sähköisiä osallistumiskanavia alentamaan osallistumisen kynnystä. Maa- ja metsätalouden toimintaedellytysten varmistamiseksi ja parantamiseksi tulee panostaa erityisesti niiden edellyttämien vaatimusten huomioimiseen. Biotalouden maakuntakaava antaa valmisteluaineiston ja myöhemmin valmiin kaavan kautta hyvän pohjan tälle tavoitteelle. Muistutamme, että soidensuojelutyöryhmän ehdotuksen mukaan suojele työryhmän inventoimilla soilla tulee tapahtua yksityisille maanomistajille vapaaehtoisin keinoin. Tätä vapaaehtoisuutta ei saa kiertää niin, että suot tulisivat kaavoituksen kautta pakolla suojeltavaksi. 	<ol style="list-style-type: none"> Sähköistä palautekanavaa tullaan käyttämään eri kaavavaiheissa pyydyttävissä mielipiteissä. Myös karttapohjaista palautteen keruujärjestelmää harkitaan. Ei aiheuta toimenpiteitä. Soidensuojeluohjelman ehdotetut alueet käsitellään osana kaavaprosessia. Merkintätapaa tullaan pohtimaan kaavatyössä.
10.3.2016	Vapo Oy	<ol style="list-style-type: none"> Huolellisesti suunniteltuna maakuntakaavan 2040 antaa hyvän pohjan maakunnan elinvoimaisuuden lisäämiselle ja kestäväälle kehitykselle. Turvetuotantoalueet tulee ajantasaistaa. Uusien alueiden suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä turvetuottajien kanssa. Valmistelutyö tulee laatia siten, että aihepiireihin välittömästi kuuluvat osapuolet voivat olla aktiivisesti mukana kaavan laadinnassa. Kaavan selkeyden kannalta on suositeltavaa, että suojelukohteiden kaavoituksessa käytetään ainoastaan SL-merkintää, eikä esim. lu- tai MY -merkintöjä oikeusvaikutuksen tulkinnanvaraisuuden vuoksi. Suojelukohteiden kaavavarauksia suunniteltaessa on huolehdittava, että alueiden saattaminen suojeleluun toteutetaan nopealla aikataululla. Samalla tulee huolehtia taloudellisten menetysten korvauksista. 	<ol style="list-style-type: none"> Ei aiheuta toimenpiteitä. Turvetuotantoalueet on läpikäyty laajasti 2. vaihe-maakuntakaavassa. Käsillä olevassa kokonaismaakuntakaavassa ei tulla turvetuotantoa avaamaan laajemmin vaan pitäydytään pitkälti olemassa olevissa merkinnöissä. Yksittäiset tarkistukset ovat mahdollisia. Turvetuotannon nykytila ja tulevaisuuden näkymät suhteessa nykyisiin kaavamerkintöihin on kuitenkin syytä käydä pohjatiedoksi läpi. Kaavatyössä tullaan perustamaan työryhmiä isompiin käsiteltäviin teemoihin liittyen. Näihin työryhmiin kutsutaan monipuolinen edustus aiheeseen liittyen. Lisäksi osapuolia kuullaan siinä vaiheessa, kun kaavan eri vaiheet ovat nähtävillä.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			<p>4. Luo- ja MY –merkinnät eivät ole suoraan suojelumerkintöjä vaan osoittavat arvokkaita luontokohteita, jotka tulee huomioida. Merkintävaihtoehtoja tullaan käsittelemään luonnosvaiheessa, joten merkitään esitys tässä vaiheessa tiedoksi. Kaavan suunnittelumääräykset pyritään joka tapauksessa kirjoittamaan selkeiksi, ettei tulkintaeroja syntyisi.</p> <p>5. Suojelualueista on tarpeen käydä kaavan luonnosvaiheessa keskustelut toteuttajan eli valtion ja muiden osapuolten kanssa, mikäli uusia suojelualueita maakuntakaavassa tullaan osoittamaan.</p>
11.3.2016	Metsäteollisuus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kokonaisvaltainen tarkastelu hyvä lähestymistapa käsitellä maakuntakaavan strategisuutta. Kaavan tulee olla selkeä ja helposti tulkittava. 2. Kaavan tulee olla elinkeinoja edistävä, siten että biotalouden koko ketju on mahdollista toteuttaa kilpailukykyisesti. Tähän liittyy liikennejärjestelmän läpikäyminen kokonaisuutena. 3. Talousvaikutusten yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomioita kaavaratkaisujen välillisiin ja välittömiin vaikutuksiin elinkeinoin (ml. metsätalous) ja niiden kehittämismahdollisuuksiin. 4. Ekologisten vyöhykkeiden tarkoitus ja tavoitteet ovat hyvin epämääräisiä. Tällaisia merkintöjä tulee välttää, ellei niiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi ole olemassa tarkkoja suunnitelmia, jossa myös yksityiseen omistusoikeuteen puuttumisen korvauskysymykset on käsitelty. Kaavaan tulee merkitä vain lakisääteiset suojelukohteet tai sellaisiksi tarkoitettut kohteet. 5. Toivomme, että metsäteollisuus merkittävänä elinkeinona otetaan mukaan kaikkiin maakuntakaavaan liittyviin sidosryhmätapaamisiin, taustaselvityksiin ja työryhmiin. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavan tavoitteena on strateginen maakuntakaava, joka tarkoittaa ensisijaisesti valintojen tekemistä ja asioiden vahvempaa priorisointia mutta myös nykyistä yleispiirteisempää ja selkeämpää kaavakarttaa, liitekartoilla voidaan esittää yksityiskohtia enemmän. 2. Liikennejärjestelmäsuunnittelussa pyritään mahdollistamaan biotalouden kuljetusketjujen kilpailukyky eri kuljetusmuodoilla. Tarkoitus on laatia kaavoituksen tueksi Pohjois-Karjalan liikenne 2040 selvitys, jossa määritellään mm. liikennejärjestelmän visio ja tavoitella tulevaisuuden toimintaympäristöä vastaavaksi. Tämän ja muiden laadittujen strategioiden ja suunnitelmien pohjalta määritellään maakuntakaavan liikenneverkko ja kehittämisvaraukset ajantasaisiksi. 3. Kaavan vaikutusten arviointi on keskeinen osa kaavaprosessia ja siinä käydään läpi myös taloudelliset vaikutukset. Pyritään huomiomaan myös välilliset ja välittömät vaikutukset. 4. Epämääräisiä merkintöjä ei ole tarkoitus merkitä kaavaan, vaan kaikilla merkinnöillä tulee olla selkeä kuvaus ja mahdollisesti suunnittelumääräys. Kiinnitämme huomiota tähän asiaan kaavatyössä. 5. Maakuntakaavaa varten perustetaan tarvittaessa työryhmiä eri teemoihin liittyen ja niihin kutsutaan monipuolisesti tahoja, joiden toimialaa ryhmät käsittelevät.
11.3.2016	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pidämme tarpeellisenä kaavan kokonaistarkastelua. Muutokset toimintaympäristössä edellyttävät tarkistuksia luonnonarvojen kokonaishallintaan. Muutoksen alueellisen ohjelma- ja suunnitelmaohjauksen painoarvon kasvaessa nostavat kaa- 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tavoitteena on strateginen maakuntakaava, joka tarkoittaa ensisijaisesti valintojen tekemistä ja asioiden vahvempaa priorisointia. Kokonaisuutena maakuntakaava mahdollistaa valintojen tekemisen.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>van erittäin tärkeään osaan luonnonvarojen kestävä käytön suunnittelussa, luonnon- ja ympäristönsuojelussa sekä ilmastonmuutoksen hillinnässä ja siihen sopeutumisessa.</p> <ol style="list-style-type: none"> VAT:ien uudistus voi siirtää joitain valtakunnallisesti tärkeiden kokonaisuuksien hallintaa maakunnan vastuulle. MRL:n sisältövaatimusten sekä maakuntastrategian kestävyuden vaatimukset tulee näkyä kaavan uudistustyössä ohjaavina periaatteina (luonnonvarat). Ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta toivomme, että kiinnitetään erityistä huomiota kestäviin liikennetarkaisuihin, ilmastovaikutuksiltaan kestävä aluerakenteen kehittämiseen ja kestäviä energiaratkaisuja mahdollistaviin kaavamerkintöihin. Erityisnäkökohtina tulisi edelleen huomioida Vuoksen vesistöalue, suojueluverkoston yhtenäisyys ja ekologiset käytävät sekä erämaa-alueet, erityisesti rantojen käytön suunnittelu pienillä erämaajärillä. Pidämme erittäin hyvänä, että maakuntakaavapäivityksessä otetaan uusina teemoina mukaan rantojenkäytön periaatteet suurvesistöjen ulkopuolella, ekologisten vyöhykkeiden tarkastelu sekä saimaannorpan elinympäristöjen turvaamiseen osoitettavat merkinnät ja selvitykset. Toivomme saavamme edustuksen mahdollisiin teemaryhmiin, jotka koskettavat luonnon- ja ympäristönsuojelua sekä energia- ja ilmastokysymyksiä. 	<p>Kaava mahdollistaa luonnonvarojen kokonaisnäkökulman esille nostamisen ja sen pohjalta valintojen tekemisen.</p> <ol style="list-style-type: none"> Maakuntaliitto osallistuu VAT uudistamistyöhön mielenkiinnolla siitäkin syystä, että uudet VAT tulevat ohjaamaan käsillä olevaa maakuntakaavatyötä. MRL sisältövaatimukset ja VAT ovat ohjaavia periaatteita kaavoitustyössä. Ilmastonmuutoksen hillintä on osa maakunnan tavoitetta ”kohti öljyvapaata ja hiilineutraalia maakuntaa”. Maakuntakaavassa pyritään osoittamaan kestäviin ratkaisuihin perustuvia merkintöjä esimerkiksi liikenteeseen kuin myös mm. biotalouden edistämiseen. Vuoksen vesistöalue ja rantojen käyttö erityyppisillä vesistöillä tulevat olemaan rantojen käytön selvityksessä mukana. Ei aiheuta toimenpiteitä Maakuntakaavaa varten perustetaan tarvittaessa työryhmiä eri teemoihin liittyen ja niihin kutsutaan monipuolisesti tahoja, joiden toimialaa ryhmät käsittelevät.
11.3.2016	Möhkön matkailuyhdistys ry, Möhkön kyläyhdistys ry ja Koitajoen kalastusalue	<ol style="list-style-type: none"> Esitämme Mäkränsuon, Heinäsuon ja Suurisuon turvetuotannon kannalta tärkeän alueen (tu) merkinnän poistamista. Turvetuotanto jyrkässä ristiriidassa valtakunnallisesti merkittävän Fredhabit -hankkeen kanssa. Mäkränsuo sijaitsee matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella. Lisäksi alue rajautuu RKY-alueeseen, kaavamerkinnät jyrkässä ristiriidassa keskenään ja yhdistelmä on mahdoton. Turvetuotannon vaikutusta paikallisiin elinoloihin ja elinympäristöön ei ole huomioitu riittävästi (lähellä hautausmaa, yritystoimintaa, asutus, matkailutoimintaa, virkistyskalastus, tulvavaikutukset). VAT:ien mukaista elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamista ei tapahdu. Turvetuotanto soilla, joiden kuivatus- ja valumavedet ohjataan Nuorajärveen ja sitä kautta Koitajokeen, on jyrkässä ristiriidassa valtakunnallisesti merkittävän Freshabit hankkeen kanssa. Uutena kuormittavana tekijänä on Pampalon kulta-kaivos, jota ei ole huomioitu vaikutuksissa. Kaavamerkinnät on arvioitava uudestaan ja poistettava maakuntakaavasta. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-5. Turvetuotantoalueet on läpikäyty laajasti 2. vaihemaakuntakaavassa. Käsillä olevassa kokonaisuudessa ei tulla turvetuotantoa avaamaan laajemmin vaan pitäydytään pitkälti olemassa olevissa merkinnöissä. Yksittäiset tarkistukset ovat mahdollisia. Turvetuotannon nykytila ja tulevaisuuden näkymät suhteessa nykyisiin kaavamerkintöihin on kuitenkin syytä käydä pohjatiedoksi läpi.
11.3.2016	Ilomantsin matkailuyhdistys	<ol style="list-style-type: none"> Mikäli Ilomantsin maisema-alueiden mahdollinen poistaminen kaavasta tulee käsiteltäväksi, haluaa Ilomantsin matkailuyhdistys tulla kuulluksi asiasta. 	Eri tahoja kuullaan siinä vaiheessa, kun kaavan eri vaiheet ovat nähtävillä. Lisäksi kaikilla on mahdollisuus jättää mielipide.

Maakunnan ulkopuoliset (8 kappaletta)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
9.2.2016	Pohjois-Savon liitto	Osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos on selkeä ja kattava. Juankosken kunta on osa Kuopiota 1.1.2017 alkaen.	Ei aiheuta toimenpiteitä, päivitetään OAS tarvittavilta osin
8.2.2016	Heinäveden kunta	Kunta esittää, että Heinävesi otetaan mukaan kaavoitusprosessiin siinä vaiheessa, kun selviää, onko kunta osa Pohjois-Karjalan maakuntaa. Ei huomautettavaa.	Hallituksen reformiministeriyöryhmä teki linjauspäätöksen 26.5. siitä että Heinävesi liitetään Pohjois-Karjalan maakuntaan 1.1.2019 alkaen. Valtioneuvosto päättää lopullisesti asiasta vuoden 2016 lopulla. Vauraudutaan Heinäveden maakuntakaavalliseen yhteensovittamistyöhön, josta lopullisesti linjataan yhdessä Heinäveden kunnan ja Etelä-Savon maakuntaliiton kanssa valtioneuvoston päätöksen jälkeen. OAS voidaan tältäkin osin päivittää kaavatyön edetessä. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toivottaa Heinäveden tervetulleeksi Pohjois-Karjalan maakuntakaavatyöhön.
9.2.2016	Kuhmon kaupunki	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
12.2.2016	Etelä-Savon liitto	Ei kommentoitavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
23.2.2016	Parikkalan kunta	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
23.2.2016	Rautavaaran kunta	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
26.2.2016	Kainuun liitto	Maakuntien raja-alueen maakuntakaavojen yhteen sovittamisessa voidaan tarvittaessa järjestää neuvotteluja maakuntien liittojen välillä. Ei huomauttamista.	Ei aiheuta toimenpiteitä. Raja-alueilla neuvotteluja järjestetään tarvittaessa, näin toimitaan.
10.3.2016	Etelä-Karjalan liitto	OAS:n vaikutusten arvioinnissa olisi hyvä mainita vaikutukset viereisiin maakuntiin sekä eri yhteystarpeet ja kehittämisvyöhykkeet maakuntien välillä.	Vaikutuksia tarkastellaan kaavassa sekä maakunnan sisällä että maakunnan ulkopuolelle. Ylimaakunnalliset yhteystarpeet ja kehittämisvyöhykkeet edellyttävät tarpeellisessa määrin maakuntaliittojen välisiä keskusteluja.

Mielipiteet (6 kappaletta)

Pvm	Mielipiteen antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
1.2.2016	Martti Sivonen	Tilan rasitteet on purettu, mutta ne näkyvät vielä kaavoissa. Rasitteet (muinaismuisto) täytyy poistaa kaavoista ja kaavamerkinnöistä.	Ei aiheuta toimenpiteitä. Museovirasto on maakuntaliiton pyynnöstä ollut yhteydessä suoraan maanomistajaan ja korjannut muinaismuistorekisterin ajan tasalle rasitteiden poistamisen osalta.
19.2.2016	Mauri Hyttinen	<ol style="list-style-type: none"> Kannatan Ilomantsin vaarakylät –nimistä kohdetta valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi, ja sen merkitsemistä maakuntakaavaan. Kannatan Ilomantsinjärven ympärysjärven valtakunnallisesti arvokasta maisema-alueen esittämistä, jota Sauvo Henttonen esittää. 	<ol style="list-style-type: none"> Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on merkitty maakuntakaavaan jo 1.vaihekaavassa. Vielä ei ole tehty päätöksiä käsitelläkö nyt esitetyt uudet rajaukset osana maakuntakaava 2040 kaavaprosessia. Uusia valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei ole mahdollista perustaa maakuntakaavan perusteella. Ne ovat ympäristöministeriön esityksestä valtioneuvoston päätöksellä perustettavia maisema-alueita.
7.3.2016	Riitta Niinoja, Tuula Sokka	<ol style="list-style-type: none"> Maisemat ja luonnonarvot tulee huomioida Pohjois-Karjalan maakuntastrategiassa 2030, joka osin ohjaa maakuntakaavan valmistelua. Taajamissakin tulee turvata arvokkaat luontoalueet sekä riittävät viher- ja virkistysalueet Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 tulee kytkeä mukaan rantojen käyttö, ekologiset vyöhykkeet ja alueiden kytkeytyneisyys sekä luonnonympäristön kokonaisuus – ympäristö ja luontoteema aluerakenteen teemana. Haluamme, että ehdotettu valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Kiteenlahden kylämaisemat otetaan huomioon ja merkitään Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan 2040. Pyydämme, että meidät pidetään ajan tasalla näiden asiain valmistelussa ja päätöksenteossa. 	<ol style="list-style-type: none"> Maakuntasuunnitelman laadinta-aikataulu muuttuu maakuntauudistuksen ja sen seurauksena myös maakunnallisen ohjelmityön muutosten johdosta. Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 tarkastelu nähdään joka tapauksessa tarpeellisenä toteuttaa sekä maakuntakaavoituksen että uuden maakunnan ohjelmityön pohjaksi. Maakuntakaavaan merkitään taajamatoimintojen alueet sekä seudullisesti merkittävät virkistysalueet ja viheryhteydet. Taajama-alueiden sisällä voi olla niin asutusta, työpaikkoja, palveluja kuin virkistysalueita. Kuntakaavoituksen tehtävä on huolehtia riittävästä virkistysalueista taajama-alueilla. Maakuntaliitto pyrkii kuntakaavojen lausunnoissaan huomioidaan myös viheralueiden riittävyden. Aluerakenne 2040 teemat täsmentyvät, mutta ympäristö- ja luontoteema on mukana esimerkiksi biotaloudessa. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on merkitty maakuntakaavaan 1.vaihekaavassa. Valtakunnalliset maisema-alueet otetaan huomioon maakuntakaavassa lähtökohtaisesti sen mukaisesti, kuin ne ovat voimassa. Maakuntakaavaprosessista tiedotetaan maakuntaliiton nettisivuilla ja lausunтовaiheessa myös lehti-ilmoituksin sekä kaikille avoimin kuntatilaisuuksin.

Pvm	Mielipiteen antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
7.3.2016	Sauvo Henttonen	<ol style="list-style-type: none"> Koska on julkisuudessa esitetty pyrkimys poistaa maakuntakaavassa ole-massa olevat maisema-alueet, varaamme työryhmänä oikeuden tulla kuul-luksi myöhemmissä kaavaa koskevissa käsittelyissä. Pyydämme ympäristöministeriötä tutkimaan uuden valtakunnallisen tason maisema-alueen muodostamista Ilomantsiin kuulemisen kohteena olevien kahden alueen lisäksi, työnimeksi kävisi "Ilomantsinjärven ympärysvaarojen maisema-alue". 	<ol style="list-style-type: none"> Eri tahoja kuullaan virallisesti valmistelu- ja ehdotus-vaiheessa, mutta sen lisäksi palautetta otetaan maa-kuntaliitossa vastaan luonnollisesti koko prosessin ajan. Lisäksi kaikilla on mahdollisuus jättää mielipide tärkeäksi katsomastaan asiasta. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on merkitty maakunta-kaavaan 1.vaihekaavassa. Alueet ovat uudistuksen alla. Valtakunnalliset maisema-alueet otetaan hu-mioon maakuntakaavassa lähtökohtaisesti sen mu-kaisesti, kuin ne ovat voimassa. Uusia valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei ole mahdollista perustaa maakuntakaavan perus-teella. Ne ovat, kuten mielipiteen antajakin toteaa, ympäristöministeriön esityksestä valtioneuvoston päätöksellä perustettavia maisema-alueita.
10.3.2016	Marjo-Riina Häkkinen	<ol style="list-style-type: none"> Peri-Sivakka tulisi lisätä valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. (Perustelut: Asutusta ainakin 1500-luvulta, rikas kulttuuriperintö voimis-saan, runsaasti muinaisjäännöksiä, komeita näköaloja, arvokas ikimetsä.) 	Uusia valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ei ole mahdollista perustaa maakuntakaavan perusteella. Ne ovat ympäristöministeriön esityksestä valtioneuvoston päätöksellä perustettavia maisema-alueita.
11.3.2016	Ilmari Martikainen	<ol style="list-style-type: none"> Kolin valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alue rajauksen laajentaminen esitetyn mukaiseksi pidän perusteltuna. Nyt rajauksen ulkopuolelle jää osa keskeisistä Koliilta avautuvaa maisemanäkymistä. Vaikutuksen asumiseen ja elinkeinoelämälle ovat soviteltavissa siten, että niistä ei aiheudu kohtuu-tonta haittaa alueella toimijoille. 	Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on merkitty maakuntakaavaan 1.vaihekaavassa. Alueet ovat uudis-tuksen alla. Valtakunnalliset maisema-alueet otetaan huomioon maakuntakaavassa lähtökohtaisesti sen mu-kaisesti, kuin ne ovat voimassa.

**Yhteenveto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 luonnoksesta annetuista LAUSUNNOISTA (52 kpl) ja
MIELIPITEISTÄ (72 kpl) sekä niihin annettavat vastineet
Pohjois-Karjalan maakuntahallitus 17.6.2019**

Kaavaluonnoksen palautteet

Kunnat (13 lausuntoa)	16
Viranomaiset (14 lausuntoa)	32
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (20 lausuntoa)	44
Maakunnan ulkopuoliset (6 lausuntoa)	60
Mielipiteet (72 mielipidettä)	61

Kunnat (13 lausuntoa)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
3.12.2018	Ilomantsin kunta	<p>1. Ennen kaavan hyväksymistä on selvítettävä Koivu-Ruosmesuo merkittäväksi tu-alueeksi.</p> <p>2. Maa-ainesten ottamisen ja kivenlouhinnan sekä rajanylityspaikkojen poisjättäminen ei ole perusteltua, etenkin kun kaavaan suunnitellaan laajahkoja mera-alueita, joiden suunnittelusuositus käytännössä ei enää mahdollistane maa-ainesten ottamista mera-alueilta ja rajoittaa suunnittelusuosituksen mukaan muutenkin maankäyttöä.</p> <p>3. Vaihekaavayhdistelmä 1.–4. parempi. Antaa enemmän mahdollisuuksia ja varmuutta Ilomantsin elinvoiman, teollisuuden, kulttuurimatkailun, harrastamisen - mm. ampumaratojen - toiminnolle.</p> <p>4. Ampumaradat on päivitettävä erillisen ampumarataselvityksen mukaisesti. Kunnassa tulee säilyttää ne ampumaradat, joille on haettu ympäristöluvut.</p> <p>5. Selostuksessa ei kerrota mitä vaikutuksia edellä sanotuilla poisjättämisillä voi olla.</p> <p>6. Mera-alueista ei ole YM:n opaskirjassa selitettä, ei sen ohjausvaikutuksesta alemman asteisiin kaavoihin ole legitimoitua tietoa, vaikkakin kaavaselostuksessa selvitetään sen merkitystä mm. rantarakentamisen, matkailurakentamisen ja kaivostoiminnan osalta. Vaille perustetta jää myös kaivosalueen ympärille määritelty mera-alue. Mera-merkintöjä ei tule ottaa lainkaan maakuntakaavaan.</p> <p>7. Ilomantsin kuntakeskuksen ympärillä olevalle arvokkaiden maisema-alueiden ma/mm -merkinnälle on saatava maanomistajien lupa, samoin muille kohteille, joille kaavamerkinnällä on tulossa rakentamisrajoituksia.</p> <p>8. Hutunniemen aluetta on syytä tarkentaa jo maakuntakaavavaiheessa siten, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa/kaavoittamisessa ei ole esteitä.</p> <p>9. Runon- ja rajantie on huomioitava merkittävänä matkailutienä, jonka varrella on lukuisia kulttuuri-, sotahistoria- ja luontokohteita.</p> <p>10. Luonnoksen lukemista helpottaisi, jos siinä näkyisivät paremmin alempiasteinen tieverkko ja kylien nimet.</p>	<p>1. Koivusuo-Ruosmesuo on merkitty maakuntakaavassa 2040 selvitysalueena (se). Maakuntakaavan seuraavassa vaiheessa on tavoitteena käsitellä turvetuotantoa ja soidensuojelua samanaikaisesti ja ko. suon lopulliset merkinnät tulee käsiteltäväksi siinä yhteydessä. Tavoitteena on, että maakuntahallitus tekee periaatepäätöksen käynnistettävästä vaihemaakuntakaavasta ja sen sisällöstä lokakuussa 2019 samassa yhteydessä, kun kaavaehdotus on hyväksyttävänä lausunnoille lähettämistä varten.</p> <p>2. Maa-ainesten ottoalueet lisätään kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Mahdollisia muutoksia tullaan käsittelemään seuraavassa vaihemaakuntakaavassa. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetulla mera osa-aluemerkinnällä ei ollut myöskään maa-ainesottoon mitään rajoittavaa merkitystä. Rajanylityspaikat huomioidaan maakuntakaavassa. Maakuntakaavakartalla esitetään kansainvälinen Niiralan rajanylityspaikka sekä kansainväliseksi kehitettävä Lieksan Inarin rajanylityspaikka. Muilla rajanylityspaikoilla ei viime vuosina ole ollut ylityksiä mutta muut tilapäiset rajanylityspaikat esitetään kaavaselostuksessa (Haapovaara, Kivivaara, Leminaho, Ruhovaara ja Valkevaara). Rajanylityspaikka-asiaa voidaan myöhemmissä kaavavaiheissa tarkastella uudelleen tilanteen sitä vaatiessa.</p> <p>3. Kokonaismaakuntakaava tuo vaihemaakuntakaavat yhteen ja antaa mahdollisuuden tarkastella kokonaisuutena maakuntakaavavaroja. Kokonaismaakuntakaavan esitystapaa pyritään edelleen selkeyttämään ehdotusvaiheeseen ja viemään osa esitettävistä asioista (esimerkiksi kulttuuriympäristön kohdemerkinnät) erillisille hyväksyttävän kaavakartan liitekartoille.</p> <p>4. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Muu rataverkosto esitetään kehittämissuunnitelmassa sekä maakuntakaavan liiteaineistossa. Kevään aikana kehittämissuunnitelman liitteeksi laadittiin ampumaratojen ratakortit, jonka perusteella Juuka ja Ilomantsin Putkelan rata nostetaan takaisin maakuntakaavaan. Maakuntakaavassa ei esitetä yhdenkään ampumaradan lakkautusta.</p> <p>5. Vaikutusten arviointia täsmennetään ja täydennetään nimenomaan siltä osin, jos ja kun muutoksia esitetään suhteessa voimassa olevaan maakuntakaavatilanteeseen.</p> <p>6. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			<p>mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>7. Maisema-alueet kaavaluonnoksessa perustuvat jo vahvistettuihin rajauksiin aiemmista vaihemaakuntakaavoista. Maisema-alueet eivät ole este rakentamiselle. Kunta päättää rakennusluvista ottaen huomioon maisemalliset arvot.</p> <p>8. Ei aiheuta muutoksia tässä vaiheessa. Kaavaratkaisu on voimassa olevan maakuntakaavan mukainen. Hutunniemen alue on paikallisesti suunniteltava alue, jossa suunnittelussa on pyrittävä yhteensovittamaan muun muassa asuminen ja rakennetun kulttuuriympäristön sekä maiseman arvot.</p> <p>9. Matkailutiet merkitään kaavaselostukseen samansuuntaisesti kuin voimassa olevassa maakuntakaavassa.</p> <p>10. Kaavakartan taustalle tullaan laittamaan näkyviin enemmän paikannimiä, jotta luettavuus paranee.</p>
17.12.2018	Kontiolahden kunta	<p>1. On hyvä, että Jaamankankaan selvitysalumerkintä on poistettu ja taajama-alueita laajennettu. Kunta kuitenkin esittää taajamatoimintojen alueen laajentamista edelleen Jaamankankaantien pohjoispuolella olevien TP-1- ja EN-merkintöjen pohjoispuolelle noin näiden merkintöjen levyisenä. sulautuen EN-alueen länsipuolella olevaan taajamatoimintojen alueeseen. Vaikka taajamatoimintojen alue laajenee, säilyy Jaamankankaan ulkoilualue Joensuunseudun laajimpana. Se halutaan pääosin ulkoilualueena säilyttääkin.</p> <p>2. Kunta esittää Joensuun puolella Utran alueella olevan taajamatoimintojen alueen laajentamista Kontiolahden puolelle Utranharjun eteläosaan. Onkilammen eteläpuolista taajamatoimintojen alueen rajausta esitetään tuotavaksi hieman idemmäksi. Valtaosa alueesta tulee edelleen säilymään virkistysalueena.</p> <p>3. Lisäksi taajamatoimintojen alueiden laajentamista esitetään Jokirannantien ympäristöön ja Puntarikoskentien varteen.</p> <p>4. Lehmon ca-merkintä pyydetään siirrettäväksi Ruottisenahonkadun ja Kylmänojentien ympäristöön, koska Lehmon keskus on siirtymässä tälle alueelle.</p> <p>5. Lehmon eritasoliittymän ympäristön TP-1 alueetta esitetään laajennettavaksi Kajaanintien varteen Jaamankankaantien eteläpuolella.</p> <p>6. Lehmon eritasoliittymän vähittäiskaupan suuryksikkö tulisi siirtää Jaamankankaantien eteläpuolelle. Nykyisen merkinnän kohdalla on teollisuushalli.</p>	<p>1. Taajamatoimintojen aluevaraus (A) ollaan esittämässä Jaamankankaantien ympärillä maakuntakaavaluonnoksen mukaisesti. Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -nuolella (kohdemerkintä) esitetään uutena pidemmän aikatahtäyksen kasvusuuntana Onttolan/Pilkon suuntaa. Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnan toteuttamisaikataulu on maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeen ja se edellyttää uuden tielinjauksen ratkaisuja Onttolan/Pilkon suuntaan. Maakuntaliitto katsoo, että Jaamankankaantien ympärillä on edellytyksiä tiiviimpään rakentamiseen luonnoksessa esitetyn mukaisesti, ja pidemmällä aikavälillä sitäkin laajemmin, varsinkin jos ja kun uusi tieyhdystarve konkretisoituu. Uudet pohjavesiselvitykset ovat valmistuneet ja selvitykset kaupunkiseudun pohjaveden ottomahdollisuuksineen eivät tue asutuksen laajentamista luonnoksessa esitetyistä alueista Jaamankankaan suuntaan pohjoiseen. Maankäytön tavoitetilä ja eri varaustarpeet koostetaan vielä ennen ehdotusvaihetta lopulliseen Jaamankankaan selvitykseen. Pohjavesiselvitys myös tukee maakuntakaavassa esitettävää rajausta.</p> <p>2. Maakuntakaavassa esitetyn virkistysalueen ydin on ehdottomasti Kontiolahden Utranharjun alue. Taajamatoimintojen aluetta on mahdollista laajentaa virkistysalueen kustannuksella niillä suoalueilla, joissa ei katsota virkistysalueen ja/tai luonnonsuojelun ja ulkoilun välisiä ristiriitoja eli lähinnä alueen eteläosissa. Tarkistetaan rajausta.</p> <p>3. Jokirannantien ympäristö reunustaa Utranharjun virkistysaluetta. Tien välittömässä läheisyydessä on mahdollisuuksia taajamatoimintojen alueen tarkistuksille. Puntarikoskentien ympäristössä on myös mahdollisuuksia taajamatoimintojen alueen kasvattamiselle.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>7. Osalla Kajaanintien länsipuolisista turvetuotantoalueista turpeen nosto on loppunut ja alueet otettu peltokäyttöön. EO/tu –alueita tulisi pienentää.</p> <p>8. Laajoja mera-alueita, jotka rajoittavat rantarakentamista. Rannat on Joensuun seudun yleiskaavassa esitetty kuitenkin normaalin tai tehokkaamman rantarakentamisen alueina, joten kaavojen välille tulee ristiriita.</p> <p>9. Ei pidetä hyvänä, että maa-ainesten ottoalueet on jätetty käsittelemättä kaavassa. Joensuun seudulla vanhoilla merkinnöillä on ollut hyvin ohjausvaikutusta ja ne ovat helpottaneet esim. lupien käsittelyä.</p> <p>10. Moottorirata- tai monitoimialueen suunnittelumääräykseen toivotaan teknistä muutosta: Ensimmäinen Kiteen AIMO:on liittyvä lause tulisi siirtää yleisemmän melualueita koskevan lauseen jälkeen.</p> <p>11. Luettavuutta helpottaisi, jos liki toisiaan tai päällekkäin olevat merkinnät siirrettäisiin etäämmäs toisistaan sekä, jos alu- ja mera-alueiden merkintöjä voitaisiin muuttaa selkeämmin toisistaan erottuvaksi. Lisäksi pohjavesialueen rajauksen kuvaustapa on kaavakartalla ja merkinnöissä ja määräyksissä eri.</p>	<p>4. Kontiolahden kunnan ehdotus Lehmon keskustatoimintojen alakeskusmerkin (ca) siirrosta on hyvä ja perusteltu tulevaisuuden maankäytön kehittämisen perusteella.</p> <p>5.–6. Vähittäiskaupan siirtäminen Jaamankankaantien eteläpuolelle on osa Lehmon eritasoliittymän maankäytön kokonaisuutta. Työpaikkotoimintojen alueen (TP) rajauksia katsotaan vielä Kontiolahden kunnan kanssa läpi. Vähittäiskaupan suuryksikön siirto on vähäinen eikä aiheuta tarvetta uusille selvityksille, joten se voidaan tehdä, mikäli tarve ja perustelut sille ovat olemassa.</p> <p>7. Turve sekä taloudellisenä että suojelukysymyksenä jätettiin tässä kaavassa pääosin tarkastelematta. Soiden kokonaistarkastelu on ehdolla seuraavaan vaihemaakuntakaavaan, mutta selvät tuotannosta poistumiset huomioidaan jo maakuntakaavassa eli EO/tu-merkintä ajantasaisesti vastaamaan olemassa olevaa tilannetta ja tarvittavilta osin muutetaan lähinnä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Tavoitteena on, että maakuntahallitus tekee periaatepäätöksen käynnistettävästä vaihemaakuntakaavasta ja sen sisällystä lokakuussa 2019, samassa yhteydessä, kun kaavaehdotus on hyväksyttävänä lausunnoille lähettämistä varten.</p> <p>8. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle Luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu ja olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärin tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>9. Maa-ainesten ottoalueet lisätään kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Mahdollisia muutoksia tullaan käsittelemään seuraavassa vaihemaakuntakaavassa.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			10. Suunnittelumääräyksen lausejärjestystä muutetaan esitetyllä tavalla. 11. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella.
21.1.2019	Joensuun kaupunki	<p>1. Väestönkehitys kohdistuu erityisesti Joensuun, Kontiolahden ja Liperin keskeisiin osiin, missä väkiluku kasvaa selvästi enemmän kuin seutukunnan alueelle ennakoitu kasvu.</p> <p>2. Tällä hetkellä näyttää, että keskustamaisen asumisen kysyntä kasvaa, mutta tulevia vuosikymmeniä ei tiedetä. Todennäköisesti kaupunkimaisten asuinalueiden asukasmäärä kasvaa nopeammin kuin muiden alueiden. Nyt käynnissä oleva kehitys näyttäisi, että mennään kohti maapinta-alaa säästävää yhdyskuntarakennetta.</p> <p>3. Maakuntakaavaluonnos poikkeaa Kontiolahden yleiskaavasta Jaamankankaalla Lehmon eritasoliittymän länsipuolella ja Urossa. Joensuu - Lehmo - Kontiolahti on kannatettava kasvukäytävä. Uuron asemaa voisi vahvistaa, Jaamankangas toissijainen kasvusuunta. Esitystapa kasvusuuntanuoli tai reservialue, joka toteutetaan muiden alueiden jälkeen.</p> <p>4. Iiksenvaaraa ja Muloa ei välttämättä tarvita edes vuoteen 2040 mennessä taajama-alueina. Reservialue tai kasvusuuntamerkintä olisi myös mahdollinen, mutta luonnoksenkin esittämistapa voidaan hyväksyä.</p> <p>5. Papinkankaan T-alue esitetään muutettavaksi TP-alueeksi.</p> <p>6. On tarkoituksenmukaista luopua Reijola vähittäiskaupan suuryksikkö -merkinnästä (km). Voimassa olevan lainsäädännön puitteissa voidaan toteuttaa eteläistä kantakaupunkia palvelevaa kaupaa ilman km-merkintää.</p> <p>Hyvä esimerkki Ylämyllyllä tehdyt investoinnit.</p> <p>7. Pilkon km-alueen mitoituksen pilkkuvirhe korjattava.</p> <p>8. Liikenteen linjaukset vastaavat hyvin tavoitteita. Saavutettavuus saa riittävän huomion eri kulkumuodoilla. Rajan suunnan yhteyksien tulevaisuudesta on huolehdittava, vaikka eletäänkin suvantovaihetta. Rajan läheisyys tekee Joensuusta ja Pohjois-Karjalasta erityisen sijainniltaan.</p> <p>9. Eri liikennemuodot tulee huomioida kokonaisuutena, esimerkiksi "tulee huolehtia alueen saavutettavuudesta kaikilla liikennemuodoilla". Joukkoliikenteen toimivuus ja tiiviin maankäytön kytkös on tarpeen tuoda erikseen esille.</p> <p>10. Eri yhteysmerkinnät (joukkoliikenteen kehittämiskäytävä ja viheryhteystarve) tulee merkitä toisin, ettei synny käsitys, että junarata ylittäisiin useasta kohtaa.</p>	<p>1. Maakuntakaava mahdollistaa väestönkasvun esitetyillä alueilla, jossa on esitetty myös uutta tällä hetkellä rakentamatonta aluetta taajamatoimintojen alueeksi (A). Myös olemassa olevan taajaman täydennysrakentamisella erityisesti joukkoliikenteen laatuikäytävien läheisyyteen voidaan tehostaa yhdyskuntarakennetta Joensuun kaupunkiseudulla.</p> <p>2. Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen on yksi maakuntakaava tavoite keskustatoimintojen (C) ja taajamatoimintojen (A) alueilla.</p> <p>3. Yhtenäisen taajamatoimintojen alueen kasvumahdollisuudet Lehmon kautta Uuroon saakka ovat pitkälti Lehmon pohjoisosista Kylmällä ojalla käytetty. Urossa ja sen välittömässä läheisyydessä korostuvat teollisuuden ja työpaikkatoimintojen alueet sekä erityistoimintojen alueet. Lehmon eritasoliittymän alueelle Jaamankankaantien varteen ollaan kaavaluonnoksen mukaisesti esittämässä edelleen taajamatoimintojen aluetta (A) ja uutena siitä yhdyskuntarakenteen laajenemissuuntaa osoittavaa nuolta lounaaseen Onttolan/Pilkon suuntaan. Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnan toteuttamisen aikataulu on maakuntakaavan tavoiteaikataulun (2040) jälkeen ja sen edellytyksenä on uuden tien toteuttaminen.</p> <p>4. Iiksenvaaran alue merkitään yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -nuolella. Merkintään lisätään maininta, että taajamatoimintojen alueen toteuttamiselle nähdään tarvetta vasta maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeen. Mulon taajama-alue esitetään taajamatoimintojen reservialueena (Ares) voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti mutta sitä rajataan yleispiirteisemmäksi ja aluetta pienennetään. Vastaavasti Mulon maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) rajataan suuremmaksi ja yleispiirteisemmäksi turvaamaan paremmin Mulon peltoalueiden viljelyskäytön.</p> <p>5. Joensuussa on esitetty teollisuustoimintojen alueena vain Penttilänrannan alue sekä Papinkankaalta pieni alue Uimaharjun Enocellin alueen lisäksi. Suurin osa Papinkankaan alueesta on jo merkitty maakuntakaavassa työpaikkatoimintojen alueena (TP). Vaikka teollisuustoiminnoille ei ole montaa aluetta esitetty Joensuun kaupunkiseudulla maakuntakaavassa, niin toisaalta työpaikkatoiminnot mahdollistavat myös teollisuustoimintojen sijoittamisen alueelle, joten muutetaan merkintä Joensuun kaupungin esityksen mukaisesti TP-alueeksi.</p> <p>6. Reijolan vähittäiskaupan suuryksikkömerkintä (km) poistetaan maakuntakaavasta kaupungin esityksen mukaisesti, kaupan ohjaus mahdollistaa kaupan rakentamisen aina 4000 k-m² saakka myös Reijolassa ilman erillisiä maakuntakaavamerkintöjä.</p> <p>7. Korjataan pilkkuvirhe.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>11. Hammaslahden ampumarata on kaivoksen alueelle soveltuva, joskin sinne tuskin voidaan sijoittaa kaikkien ampumalajien suorituspaikkoja.</p> <p>12. Muiden kaupungin taajamien muutokset ja muutostarpeet ovat pieniä, maankäyttöratkaisut voidaan ratkaista hyvin asemakaavalla.</p> <p>13. Kulttuuriympäristöt, rakennussuojelu, maisema ja luonnonsuojelu -merkinnöistä ei suuria muutoksia. Olisi kuitenkin syytä käydä läpi kaavoittajien kanssa erillisessä neuvottelussa tai työpajassa. Yksittäisinä kohteina voisi muuttaa Marjalan bunkkerimuseon sotahistoriakohteeksi sekä Kiihtelysvaaran kirkon rakennussuojelumerkinnän poistaa, mutta kirkon alueen ma/k -merkintä on syytä säilyttää.</p>	<p>8. Rajan suunnan yhteyksistä huolehditaan maakuntakaavassa mm. Kuutoskäytävän ja mukaan ehdotukseen uutena nostettavan Ysikäytävän linjausten mukaisesti maantieliikenteen ja rautatieliikenteen kehittämällä. Niiralan kansainvälisen rajanylityspaikan lisäksi, Lieksan Inarin rajanylityspaikkaa pyritään kehittämään jatkossa kansainväliseksi. Muille tilapäisille rajanylityspaikoille ei tällä hetkellä nähdä tarvetta, eikä maakunnallista merkitystä. Asiaa voidaan myöhemmissä kaavavaiheissa tarkastella uudelleen tilanteen sitä vaatiessa. Muut rajanylityspaikat kuvataan kuitenkin kaavaselostuksessa.</p> <p>9. Kaavalla pyritään huomioimaan maakunnan saavutettavuus kaikilla liikennemuodoilla. Joukkoliikenteen toimivuuden ja tiiviin maankäytön yhteyttä pyritään korostamaan paremmin kaavassa joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehittämiskäytävä -merkinnän kautta.</p> <p>10. Joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehittämiskäytävän ja viheryhteystarve -merkinnän linjauksia Reijolan Mulon alueella merkintään tarkemmin vastamaan olemassa olevia junaradan ylityspaikkoja.</p> <p>11. Hammaslahden ampumarata melualueineen esitetään vähintään seudullista merkitystä omaavana ampumaratana, jonne on mahdollista kehittyä merkittävääkin kilpailutoimintaa.</p> <p>12. Mittakaavaltaan ja merkitykseltään pienet taajamatoimintojen muutokset eivät edellytä maakuntakaavan taajamatoimintojen (A) rajausten muutoksia. Mahdolliset tiedossa olevat muutokset käydään läpi kaupungin kanssa.</p> <p>13. Marjalan Bunkkerimuseo on perusteltu esittää sotahistoriakohteena. Kiihtelysvaaran palaneen kirkon vieressä säilyi kulttuurihistoriallisesti arvokas kellopuli, joten rakennussuojelumerkintä on perusteltua myös siltä osin säilyttää.</p>
21.1.2019	Lieksan kaupunki	<p>1. Uusi maakuntakaava hyvä asia ja korostaa sen positiivisia vaikutuksia maakunnan suunnitteluun. Elinvoimaa lisäävän ja mahdollistavan maakuntakaavan tavoite kannatettava.</p> <p>2. Joensuu - Uimaharju - Lieksa - Nurmes kehittämiskäytävää ei ole avattu kaavamääräyksessä eikä selostuksessa selkeästi osaksi NiiKa -käytävää. Tähän tulisi liittää myös Valtatie 73.</p> <p>3. Erityisen myönteistä Koli-Ahmoavaara -alueen huomioiminen kehittämisen kohdealueena. Aluerajausta tarkoituksenmukaista laajentaa Koli-Ahmoavaara osayleiskaavan rajausten mukaisesti, kehittämismahdollisuudet paremmin yhtenevät. Erityisesti laajennus maisemallisesti suojaista Lahnalammen laakson suuntaan, mikä tulee olemaan yksi merkittävä matkailuun liittyvän uudisrakentamisen suunta. Merkinnän määräystä tarkennettava siten, että rajaus informatiivinen. Rajaus ei saa johtaa siihen, että kansallispuiston vaikutus heijastuu koko aluerajauksen mukaiselle alueelle. Alueelle tulee voida sijoittaa myös luonteeseen sopivaa teollisuutta.</p> <p>4. Mera-aluevaraus Kolin matkailullisesti tärkeiden alueiden ja Kolin kehittämisen kohdealueen päällä ristiriitainen ja poistettava.</p>	<p>1. Maakuntakaavan tavoitteena on ollut jo lähtökohtaisesti mahdollistava ja strateginen maakuntakaava. Maakunnan kehityksen kannalta suotuisa kehitys tulee voida varmistaa maankäytössä ja samalla ottaa huomioon ratkaisujen kestävyys ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti.</p> <p>2. Maakuntakaavaehdotukseen tullaan tekemään muutoksia liikenteen kehittämiskäytäviin. Niika kehittämiskäytävämerkintä poistetaan kaavakartalta, mutta jätetään kaavaselostukseen. Sen sijaan Kuutoskäytävä laajennetaan koskemaan myös Joensuusta pohjoiseen osuutta niin että mukana on sekä valtatie 6 että kantatie 73 rautatieyhteyden lisäksi. Onkamo-Niirala välillä kulkeva käytävä lisätään osaksi uutta "Ysikäytävää". Niika kehittämiskäytävä siis muodostuu jatkossa Kuutoskäytävästä ja Ysikäytävästä.</p> <p>3. Kolin kehittämisen kohdealueen rajausta tarkistetaan palautteen pohjalta.</p> <p>4. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella.</p> <p>5. Vuonisahti on ollut kylämerkinnällä voimassa olevassa maakuntakaavassa. Maakuntakaavassa ei ole esitetty enää kyläalueita sen haastavan</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>5. Vuonislahden alueelle toivomme a-kohdemerkintää.</p> <p>6. Seutukeskus merkintä (c) Lieksaan riittävät kehittämismahdollisuudet.</p> <p>7. Kantatie 73:a tulisi korostaa tavalla, joka nostaisi sen hoito- ja kuntuu- luokitusta runkoverkkoon kuuluvalla tavalla. Lisäksi tie tulisi nostaa osaksi runkoverkkoa ja merkitä tieluokamuutoksella kt --> vt.</p> <p>8. Päärata- ja liikennepaikka -merkintä hankala erottaa nopean juna- liikenteen radasta.</p> <p>9. Satama-alueen merkintä tulisi lisätä Lieksan Kevätniemen alueelle. Lisäksi ehdotamme Loma Kolille uutta matkailusatamaa ls-1 kohde- merkinnällä.</p> <p>10. Lieksan kaarisilta on poistettava arvokkaista kulttuuriympäris- töistä. Silta on iäkäs ja sillä on ollut maisemallistakin merkitystä. Sel- vitysten perusteella kuitenkin elinkaarensa päässä ja korjaaminen ras- kastakin liikennettä kestäväksi ei ole mahdollista. Silta tultaneen kor- vaamaan uudella lähivuosina.</p> <p>11. Kulttuuriympäristöjen määräykseen lisäys, että aluerajaus tulki- taan tarkemmassa suunnittelussa.</p> <p>12. Arvokkaat luontoalueet (alu - alu-3) ovat luokitukseltaan epäselviä laadun perusteella. Edistää maankäyttörajoitusten tulkintaa, mutta haittaa kohteen laadun tunnistamista. Kysymys esitystavan valin- nasta. Kolin ja Ruunaan laajat alu-2 alueet turvaavat osaltaan matkai- lualueen maiseman säilymistä. Pielisen saarten ja muiden alueiden alu-1 alueiden rakentamisrajoituksista ei liene haittaa, ovat jo pääpiir- teissään yleiskaavan piirissä.</p> <p>13. alu-1 alueille osoitetut rakennuspaikat on oltava mahdollista uu- disrakentaa tai rakentaa korvaava rakennus. Tästä tulisi antaa tarken- tava määräys.</p> <p>14. alu-3 luokitusta tulisi vielä tarkastella ja avata merkintöjen vaiku- tuksia metsänhoidollisiin toimenpiteisiin.</p> <p>15. Mera-merkinnän suunnittelumääräyksen epämääräisyys ja esi- merkiksi maisemallisten arvojen tulkinnan subjektiivisuus ovat omiaan aiheuttamaan ristiriitoja, valitustarvetta ja epävarmuutta tarkempaan maankäytön suunnitteluun. Alueen määrittelyssä käytetyissä teki- jöissä ei ole loogisia yhdistäviä tekijöitä. Suojeluarvot ja metsätalous ovat jopa vastakkaisia. Siten keinotekoinen ja harhaanjohtava mer- kintä. Lisäksi merkinnät kohdistuvat tarpeettomasti alueille, joilla ei ole merkinnän mukaisia ohjaustarpeita. Suojelualueet ja ekologisesti arvokkaat alueet kytkeytyvät toisiinsa teemoina hyvin, niiden suoraan kytkeminen metsätalouden alueisiin erittäin kyseenalaista.</p> <p>16. Perusteluissa todettu "korvaamattoman arvokas tieto luontoarvo- jen jakautumisesta tarkasteltavien kohteiden välillä" ei pidä paik-</p>	<p>määrittelyn johdosta. Maakuntakaavassa Pohjois-Karjalan aluerakenne taa- jama- ja palvelukohteineen on esitetty huomattavasti aikaisempia kaavoja yleispiirteisemmin, toisin sanoen tarkastelutasoa on nostettu. Näin ollen esi- merkiksi kyläalueita ei ole enää maakuntakaavassa esitetty. Myös taajama- toimintojen alueita (A) tai kohteita (a) on esitetty yleispiirteisemmin. Vaikka Vuonislahdea ei olla osoittamassa taajamakohteena (a), niin Vuonislahti on kuitenkin osa Pielisen altaan matkailun ja virkistykseen vetovoima- aluetta ja sinne on osoitettu myös seudullisesti merkittävä matkailukohde.</p> <p>6. Lieksa on yksi maakunnan seutukeskuksista, ok.</p> <p>7. Kantatie 73 osoitetaan osaksi ylimaakunnallista liikenteen kehittämiskäyt- vää eli Kuutoskäytävää. Tieluokan nostolle ei tässä yhteydessä löydy peruste- ita. Tieluokat tullaan jatkossa määräämään LVM:n asetuksella, jossa kriteerit ovat valtakunnallisesti yhtenevät. Kantatie 73 merkitystä tullaan kuitenkin tuomaan vahvasti esiin maakuntakaavassa osana Kuutoskäytävää ja osana NiiKa kehittämiskäytävää mm. elinkeinoelämän lisääntyvien tarpeiden joh- dosta.</p> <p>8. Pyritään selvittämään merkintöjä kaavaehdotukseen.</p> <p>9. Pielisen alueen satamamerkintöjä tullaan tarkistamaan tehdyn Pielisen ve- siliikenneselvityksen tulosten perusteella. Kevätniemen teollisuussatama merkitään maakuntakaavaan. Kahdelle rinnakkaiselle matkailusatama -mer- kinnälle Kolilla ei nähdä olevan maakuntakaavassa merkitystarvetta. Maa- kuntakaavassa on esitetty Kolin satamaan matkailusatama. Sen sijaan Loma- Kolin satamaa voidaan ilman muuta kehittää paikallisesti.</p> <p>10.–11. Maakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen rajauksia ei tar- kastella tässä kaavassa. Tavoitteena on käynnistää vaihemaakuntakaavatyö ensi vuoden aikana, jossa kaavassa kulttuuriympäristöt olisivat yksi tarkistet- tava teemakokonaisuus.</p> <p>12.–14. Yhtenäisellä ilmeellä yhtenäistettiin pitkälti voimassa olevasta kaa- vassa tuttuja luontomerkintöjä. Alu-merkintöjen indeksit osoittavat merkinnän luonteen. Alu-1 merkintä ei estä osoitettujen rakennuspaikkojen toteuttamista tai rakennuksen korvaamista. Maakuntaliitto harkitsee merkinnän täsmentä- mistä kaavaselostuksessa. Alu-3-merkintä vastaa sisällöltään entistä luo-mer- kintää eli merkinnällä ei nähdä olevan mitään metsätalousvaikutuksia. Mer- kintä esittää huomioimaan suoluonnon biologiset ja hydrologiset ominaispiir- teet alueiden tarkemmassa suunnittelussa. Osa esitetystä alu-merkinnöistä on voimassa olevassa kaavassa ge-merkintöjä. Merkintöjen selkeyttämiseksi arvokkaita harjuja, kallioita ja moreeneja harkitaan esitettäväksi ge-merkin- nöillä ja muita arvokkaita alueita eli soita, pienvesisiä ja norppa-alueita alu-mer- kinnöillä.</p> <p>15.–18. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>kaansa, sillä merkinnän alle hukkuvat kaikki paikallisten kohteiden ja kaantumiset ja alueelliset sijoittumiset. Laajasta merkinnästä vain haittaa kaavan todellisten arvojen merkitysten tulkinnaalle.</p> <p>17. Merkintää tai teemaa, jolla ei käytännössä velvoiteta mitään, ei ole tarpeen esittää. Merkittävät metsäbiotalouden alueet voidaan esittää tarvittaessa omalla aluerajauksella.</p> <p>18. Maakuntakaavassa tulee esittää valtakunnallisia ja maakunnallisia arvoja, määräyksiä ja merkintöjä. Tavallisen, joskin kohtalaisen yhtenäisten metsäalueiden liittäminen maakunnallisesti merkittäviin seikkoihin on kyseenalaista.</p> <p>19. Käytännössä alueella vain rantarakentamista koskevia määräyksiä tai suosituksia. Erämaiset tai rakentamattomat järvet eivät suoraan rinnastu mera-alueen luontoarvoihin, ovat maankäytöllinen ja maisemallinen seikka. Ei myöskään rinnastu metsäbiotalouden alueisiin.</p> <p>20. Rantarakentamista säädellään riittävästi MRL:n, MRA:n ja kuntien vakiintuneilla kaavoitusmenettelyillä. Lieksan kaupungilla ohjeistus ns. erämaisten järvien alueille. Lisäksi yleisestikin mitoitus on jo alhaisempaa. Suositus alhaisemmasta mitoituksesta siten tiukasti tulkittuna edellyttäisi edelleen alentamaan mitoitusta.</p> <p>21. Suunnittelumääräys rantarakentamisen ohjaamisesta keskitetyksi on kyseenalainen ja tulkintana avoin. Suuri riski, että se on perustuslain, MRL:n ja emättilaperiaatteiden vastainen. Keskittämispyrkimys tulee jo yleisistä kaavoittamisperiaatteista, joilla muodostetaan riittävästi käyttökelpoista vapaata rantaviivaa. Näinkin yksityiskohtainen rantojen suunnittelu kyseenalaista ja tarpeetonta.</p> <p>22. Mera-merkintä sijoittuu pääosin vain muutaman kunnan alueelle asettaen kunnat ja maanomistajat hyvin eriarvoiseen asemaan, tuo juridisluontoisia ongelmia. Epämääräinen raja tuo raja-alueille suuria tulkintavaikeuksia.</p> <p>23. Mera-merkintä antaa ymmärtää, että jokamiehen oikeudet olisivat tavalla tai toisella laajemmat näillä alueilla. Eivät perustu lakiin, ei pitäisi olla lakiin pohjautumattomia määräyksiä.</p> <p>24. Mikäli maakuntakaavaan jää laajoja maakunnallisesti tärkeitä alueita koskevia rajauksia, määräyksiä tai suosituksia, ovat ne vastoin uusitua MRL:n tavoitteita. Tämä asettaa kuntien itsemääräämisoikeudet hyvin eriarvoiseen asemaan.</p> <p>25. Mera-merkinnän määräykset ja suositukset eivät yksiselitteisiä. Mikäli saavat lainvoiman, ei niitä voida yksiselitteisesti todeta tai ennustaa. Suuri riski että alkavat rinnastua määräyksiin.</p> <p>26. Mera-alueelle sijoittuvien muiden maankäyttömuotojen toimintaedellytyksiin liittyvää vaikutusten arviointia ei ole avattu kaavassa.</p> <p>27. Mera-alueen taloudellisia vaikutuksia ja menetysten suuruutta maanomistajille ei ole arvioitu, esim. vakuusarvojen pienentymistä.</p>	<p>mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>19.–21. Rantarakentamisen suunnittelusuosituksia tullaan muuttamaan poistettavan mera-merkinnän ja saadun palautteen pohjalta. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoituskeeseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu ja olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>22.–23. Tasa-arvoinen kohtelu maankäytön suunnittelussa tarkoittaa, että samantyyppisillä alueilla maanomistajia kohdellaan tasa-arvoisesti. Mera-merkinnästä on luovuttu mutta siinäkin kartoitetuilla yhteneväisin kriteerein valituilla alueilla kaikkia maanomistajia kohdeltiin samanarvoisesti. Rantojen käytön suunnittelumääräys tullaan pitämään yleisenä suunnittelumääräyksenä koko maakuntaa koskien.</p> <p>24.–28. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>29. Peltobiotalous-alueiden rajauksiin ollaan palautteen perusteella tekemässä muutoksia. Tavoitteena on käyttää luonnoksessa ollutta aineistoa tarkempia lähtöaineistoja yhtenäisten peltoalueiden määrittämiseksi siten, että esimerkiksi Lieksan alueella nousee laajemmin peltoalueita mukaan tarkasteluun.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>28. Lieksan kaupunki esittää mera-alueen poistamista kaavasta.</p> <p>29. Peltobiotalous-alueen laajentamista tulee harkita Vuonilahti-Vuonijärvi, Kylänlahti-Viensuu-Jamali, Nurmijärvi ja Vieki-Egyptin-korpi -alueille.</p> <p>30. Samalla tavalla tulee turvata metsäbiotalouden kannalta tärkeät alueet. Ja teksti on muutettava muotoon "ei aiheudu metsänhoidollisia ja metsätaloudellisia rajoituksia ja vaikutuksia. Alueella on voimassa metsälaki".</p> <p>31. Maakuntaliiton tulee selvittää Puolustusvoimilta tuulivoimaloiden todelliset rakentamismahdollisuudet Pohjois-Karjalan alueella. Ovat estäneet jo useita tuulivoimahankkeita, suunnitelmat ja kustannukset menneet hukkaan. Puolustusvoimat asettaa maakunnat eriarvoiseen asemaan energiantuotannon näkökulmasta. Tärkeää, että myös tuulivoimaloita voidaan rakentaa.</p> <p>32. Repomännikön cross-rata tulee merkitä e1-kohdemerkinnällä. Paikallisesti ja seudulliset merkittävä, ja sen kehittäminen on varmistettava.</p> <p>33. Ehdotamme, että matkailupalveluiden alueen (RM) sisältöä väljennetään esim. "...matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu muun muassa hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita". Esitetään, että raja-alue viitteellinen ja matkailualueen rakentaminen ja siihen liittyvät alueet määritetään ja suunnitellaan tarkemmin yksityiskohtaisemmissa kaavoissa.</p> <p>34. Ruunaan alueelle on käynnistymässä masterplanin laadinta. V-alueen selite ja määräykset on muutettava siten, että ei haitata alueen kaavoittamista. Suunnittelumääräykseen esitetään lisäystä, että virkistysalueen kehittäminen, rakentaminen ja siihen oleellisesti liittyvät kohteet määritetään ja suunnitellaan tarkemmin yksityiskohtaisemmillä kaavoilla ja em. merkittävä rakentaminen edellyttää kaavaa. Merkittävää virkistys- ja matkailua palvelevaa toimintaa ja rakentamista voidaan toteuttaa V-alueella myös ilman RM-kohteen lisämerkintää.</p> <p>35. Lieksan kaupungin taajaman alueelta tulisi laatia tarkempi kaavakartan ote, jonka merkinnät on sovitettu tarkempaan mittakaavaan.</p>	<p>30. Poistuneessa mera-merkinnässä ei ollut metsänhoito- tai metsätaloustalouksia vaan ne olivat suoraan maakuntakaavassa metsälain mukaan tulkittavia alueita ja kohteita lukuun ottamatta maakuntakaavassa esitettyjä luonnonsuojelualueita.</p> <p>31. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan muodostamat tuulivoima-alueet) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkavaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapiirteitä koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja ne muokataan koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys pysyy edelleen kaavan tausta-aineistona. Ennen lopullista tuulivoima-alueiden poistamista käydään kuitenkin vielä tarkempi keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p> <p>32. Repomännikön rata on toimijoilta saadun tiedon mukaan paikallinen rata ja sen käyttö on vähäistä, joten radan merkitseminen maakuntakaavaan ei ole ajankohtaista.</p> <p>33. Maakuntakaava on jo nykyisellään yleispiirteinen suunnitelma alueiden käytöstä, jonka merkintöjen rajaukset täsmentyvät yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Matkailupalvelujen (RM) aluerajauksia on kuitenkin syytä käydä yhdessä läpi ja selvittää merkinnän edellytyksiä, mikäli tarve on suuremmille aluerajauksien muuttamisille ja mikäli kunnalla on esittää suunnitelmia rajausmuutoksien tueksi.</p> <p>34. Ruunaan alue Lieksassa on Metsähallituksen tietojen mukaan valtakunnan suosituin erämatkailukohde eli todella merkittävä luontomatkailukohde. Ruunaan vetovoima perustuu alueen monipuoliseen luontoon, palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä keskeisenä elementtinä koskien rakentamiselta säästyneeseen Lieksanjokeen koskineen, kaloneen ja elämysineen. Maakuntakaava 2040 luonnoksessa Ruunaan alueen maakuntakaavavaraukset oli esitetty suurin piirtein voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti eli pääalue virkistysalueena (V) sekä Neitikosken alue matkailupalvelujen seu-</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			<p>dullisesti merkittävänä kohteena. Alueen tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Metsähallitus onkin käynnistänyt Master Plan suunnittelutyön Ruunaalla ja sen työn tulokset tulee yhteensovittaa maakuntakaavaratkaisujen kanssa ennen ehdotusvaihetta eli syksyyn mennessä. Tarkastellaan Ruunaan alueen kehittämistä osana Master Plan selvitystyötä ja sovitetaan ratkaisuja yhteen maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>35. Maakuntakaavan luettavuutta pyritään kokonaisuutena parantamaan ehdotukseen muun muassa nimistöä lisäämällä, ulkoasua parantamalla, merkintöjä selkeyttämällä ja tarvittaessa tiettyjä (kohde)merkintöjä siirtämällä pois kaavakartalta liitekarttoihin luettavuuden parantamiseksi. Tarkempia karttaotteita (1:100 000 karttaikkunoita) suurimmista seutukesuksista pyritään myös laittamaan kaavakarttaehdotukseen mahdollisuuksien mukaan.</p>
21.1.2019	Nurmeksen kaupunki	<p>1. Korostamme kaavoituksen yleisperiaatetta, jonka mukaan kaavoitus on mahdollistavaa ja se toimii kasvun välineenä. Kaavoituksen tulee kohdistua vain alueisiin, joilla on todellisia ohjaustarpeita. Nurmeksessa biotalouden merkitys on erittäin suuri.</p> <p>2. Kaavan ei kuulu luonnehtia minkään yksittäisen inhimillisen toiminnan, kuten henkilöjunaliikenteen, kannattavuutta.</p> <p>3. Kaavassa käytettävien aluemarkintöjen tulee olla yleisesti tunnettuja ja niiden oikeusvaikutuksia tulee kyetä arvioimaan, merkintöjen olla tarkkarajaisia ja nimen yksiselitteisiä.</p> <p>4. Mera-merkinnän metsäbiotaloutta korostavaan rooliin on lisätty luonnoksessa myös rantojensuojellisia elementtejä ja jokamiehenoikeuksien vahvistamista. Määräyksen epämääräisyys ja esim. maisemallisten arvojen tulkinnan subjektiivisuus ovat omiaan aiheuttamaan ristiriitoja, valitustarvetta ja epävarmuutta tarkempaan suunnitteluun. Alueen määrittelyssä käytetyissä tekijöissä ei ole loogisia yhdistäviä tekijöitä. Suojeluarvot ja metsätalous ovat jopa vastakkaisia. Siten keinoitekoisen ja harhaanjohtava merkintä. Lisäksi merkinnät kohdistuvat tarpeettomasti alueille, joilla ei ole merkinnän mukaisia ohjaustarpeita. Suojelualueet ja ekologisesti arvokkaat alueet kytkeytyvät toisiinsa teemoina hyvin, niiden suoraan kytkeminen metsätalouden alueisiin erittäin kyseenalaista.</p> <p>5. Perusteluissa todettu ”korvaamattoman arvokas tieto luontoarvojen jakautumisesta tarkasteltavien kohteiden välillä” ei pidä paikkaansa, sillä merkinnän alle hukkuvat kaikki paikallisten kohteiden jakaantumiset ja alueelliset sijoittumiset. Laajasta merkinnästä vain haittaa kaavan todellisten arvojen merkitysten tulkinnalle.</p> <p>6. Merkintää tai teemaa, jolla ei käytännössä velvoiteta mitään, ei ole tarpeen esittää. Merkittävät metsäbiotalouden alueet voidaan esittää tarvittaessa omalla aluerajauksella.</p>	<p>1. Maakuntakaavan tulee ottaa huomioon maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL) sekä valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet. Periaate on, että maakuntakaavalla ohjataan vain vähintään seudullisesti merkittäviä asioita.</p> <p>2. Kaavassa ei tulla erottamaan ratoja tavaraliikenteen tai henkilöliikenteen ratoihin. Pyritään mahdollistamaan tulevaisuudessa myös henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla radoilla, mikäli joku operaattori haluaa liikennettä harjoittaa ja radanpitäjä haluaa investoida henkilöliikenteen mahdollistavaan infrastruktuuriin.</p> <p>3. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto käyttää valtakunnallisesti käytössä olevia erilaisten oppaiden mukaisia merkintöjä (aluevaraus-, kohde – ja viivamerkinnot sekä osa-aluemerkinnät). Esimerkiksi osa-aluemerkintöjä voidaan asettaa alueen omista ominaispiirteistä käsin, mutta merkintätapa on edelleen alueen erityisominaisuuksia kuvaava osa-aluemerkintä. Merkintöjen oikeusvaikutukset kuvataan kaavaselostuksessa.</p> <p>4.–21. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoituksiin, joista kaikista mitoituksista</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>7. Maakuntakaavassa tulee esittää valtakunnallisia ja maakunnallisia arvoja, määräyksiä ja merkintöjä. Tavallisen, joskin kohtalaisen yhtenäisten metsäalueiden liittäminen maakunnallisesti merkittäviin seikkoihin on kyseenalaista.</p> <p>8. Erämaiset tai rakentamattomat järvet eivät suoraan rinnastu mera-alueen luontoarvoihin, ovat maankäytöllinen ja maisemallinen seikka. Ei myöskään rinnastu metsäbiotalouden alueisiin.</p> <p>9. Rantarakentamista säädellään riittävästi MRL:n, MRA:n ja kuntien vakiintuneilla kaavoitusmenettelyillä. Lieksan kaupungilla ohjeistus ns. erämaisten järvien alueille. Lisäksi yleisestikin mitoitus on jo alhaisempaa. Suositus alhaisemmasta mitoituksesta siten tiukasti tulkittuna edellyttäisi edelleen alentamaan mitoitusta.</p> <p>10. Suunnittelumääräys rantarakentamisen ohjaamisesta keskitetysti on kyseenalainen ja tulkintana avoin. Suuri riski, että se on perustuslain, MRL:n ja emättilaperiaatteiden vastainen. Keskittämispyrkimys tulee jo yleisistä kaavoittamisperiaatteista, joilla muodostetaan riittävästi käyttökelpoista vapaata rantaviivaa. Näinkin yksityiskohtainen rantojen suunnittelu kyseenalaista ja tarpeetonta.</p> <p>11. Mera-merkintä sijoittuu pääosin vain muutaman kunnan alueelle asettaen kunnat ja maanomistajat hyvin eriarvoiseen asemaan, tuo juridisluontoisia ongelmia. Epämääräinen raja tuo raja-alueille suuria tulkintavaikeuksia.</p> <p>12. Mera-merkintä antaa ymmärtää, että jokamiehen oikeudet olisivat tavalla tai toisella laajemmat näillä alueilla. Eivät perustu lakiin, ei pitäisi olla lakiin pohjautumattomia määräyksiä.</p> <p>13. Mikäli maakuntakaavaan jää laajoja maakunnallisesti tärkeitä alueita koskevia rajoituksia, määräyksiä tai suosituksia, ovat ne vastoin uusitua MRL:n tavoitteita. Tämä asettaa kuntien itsemääräämisoikeudet hyvin eriarvoiseen asemaan.</p> <p>14. Mera-merkinnän määräykset ja suositukset eivät yksiselitteisiä. Mikäli saavat lainvoiman, ei niitä voida yksiselitteisesti todeta tai ennustaa. Suuri riski, että alkavat rinnastua määräyksiin.</p> <p>15. Mera-alueelle sijoittuvien muiden maankäyttömuotojen toimintaedellytyksiin liittyvää vaikutusten arviointia ei ole avattu kaavassa.</p> <p>16. Mera-alueen taloudellisia vaikutuksia ja menetysten suuruutta maanomistajille ei ole arvioitu, esim. vakuusarvojen pienentymistä.</p> <p>17. Mera-merkintätapa ei ole vakiintunut Suomessa ja muissa maakunnissa on käytössä muita merkintöjä, oikeudellisista vaikutuksista ei ole ohjeistusta esim. YM:stä, merkintä alkaa vaikuttaa rajoittavasti viiveellä metsätalouden kannattavuutta alentavasti, kun tietyt työtavat tulevat rajoitetuiksi tai kemera-tuki evätään maanomistajilta, meranimi on jo varattu tarkoittamaan metsätalouden rahoitusohjelmaa.</p>	<p>tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu ja olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>22. Kaavassa ei tulla erottelemaan ratoja tavaraliikenteen tai henkilöliikenteen ratoihin. Pyritään mahdollistamaan tulevaisuudessa myös henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla radoilla, mikäli joku operaattori haluaa liikennettä harjoittaa ja radanpitäjä haluaa investoida henkilöliikenteen mahdollistavaan infrastruktuuriin.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>18. Yhteenvedona seuraavat haitalliset vaikutukset: kaventaa emätilojen oikeuksia, vaikuttaa rantarakentamisoikeuteen, vaikuttaa metsätalouteen, vaikuttaa elinkeinojen kannattavuuteen, omaisuusarvoihin ja vakuusarvostuksiin, kasvattaa jokamiesoikeuksia esim. ranta-alueilla, palauttaa puhevaltaa ELYlle, aiheuttaa epävarmuutta ja sekavuutta.</p> <p>19. Mera-merkintä on myös asenteellinen ja vallankäytöllinen, sillä pyritään alistamaan osa Pohjois-Karjalan kunnista luontoreservaateiksi. Laaja aluumerkintöjen keskittyminen vain muutamiin kuntiin herättää jopa kysymyksiä mielivallan käytöstä kaavatyöryhmässä.</p> <p>20. Mera-merkintä on poistettava kaavasta.</p> <p>21. Metsäbiotaloutta koskeva teksti muutettava muotoon "ei aiheudu metsänhoidollisia ja metsätaloudellisia rajoituksia ja vaikutuksia".</p> <p>22. Kannotto julkisen liikenteen kannattavuuteen poistettava kaavasta asiattomana ja kaavoitukseen kuulumattomana.</p>	
21.1.2019	Liperin kunta	<p>1. Kunta pitää hyvänä, että Ylämyllyn liikennepaikkaa ei ole merkitty puutavaraterminaaliksi.</p> <p>2. Peltobiotalous kannalta tärkeä alue (pb) hyvin laaja alue, jopa osittain A-alueiden kanssa päällekkäin. Salokylä-Mattisenlahti ja Liperin kirkonkylä osayleiskaavoitettu, aluerajauksia tulee täsmentää vastaamaan jo toteutettua kaavoitustilannetta ja merkintä tulee muuttaa muotoon; Merkinnällä osoitetaan alueita, joilla sijaitsee maakunnallisesti merkittäviä yhtenäisiä peltoalueita, joille sijoittuu tärkeitä maaseutuelinkeinoja, erityisesti maanviljelyä. Suunnittelumääräys muotoon: tulee huomioida maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset ja niiden kehittämismahdollisuudet. Hyvät peltoalueet tulisi pyrkiä turvaamaan muulta rakentamiselta niin kauan kuin ne ovat maatalouskäytössä.</p> <p>3. Taajamatoimintojen alueita tulee laajentaa Honkalammen länsipäässä, Mattisenlahdentien alkupäässä sekä Leinosenlammen itäpuolella Pärnävaarantien koillispuolella MU-alueelle, jossa on jo pientaloasutusta. Näin turvataan vaihtoehtoisten laajentumisvaraus-ten huomioiminen.</p> <p>4. Työpaikka-alueilla tulee huomioida Polvijärventien länsipuolella jo toteutunut Ylämyllyn osayleiskaavan mukainen pientalotyyppinen asuinrakentaminen.</p> <p>5. Ylämyllyn moottoriurheilukeskuksen toiminnot asiaan kuuluvine merkintöineen tulee huomioida ympäristöluvan mukaisesti.</p>	<p>1. Joensuun kaupunkiseudulla on tarve myös lännessä sijaitsevalle puutavaraterminaalille/kuormauspaikalle, jolle tulee kaavaehdotukseen löytää Ylämyllyn korvaava paikka. Asiaa käydään läpi kuntien ja toimijoiden kanssa.</p> <p>2. Peltobiotalous-alueiden rajauksiin ollaan palautteen perusteella teke-mässä muutoksia. Tavoitteena on käyttää luonnoksessa ollutta aineistoa tarkempia lähtöaineistoja yhtenäisten peltoalueiden määrittämiseksi. Maakun-taliitto harkitsee määräyksen täsmentämistä kaavaselostuksessa. Lähtökoh-taisesti on oletus, että merkintä koskee maatalouskäytössä olevia alueita.</p> <p>3. Taajamatoimintojen pienialaisia muutoksia voidaan tehdä lähinnä Honka-lammen alueen osalta. Pärnävaarantien koillispuolelle ei ole tarvetta osoittaa uutta kehitettävää taajamatoimintojen aluetta.</p> <p>4. Alueen päämaankäyttömuoto on maakuntakaavassa työpaikkatoiminnot, vaikka alueella on myös asumista. Maakuntakaavan mittakaavassa ei ole mielekästä esittää pienialaista taajamatoimintojen aluetta erikseen vaan yk-sityiskohtaisemmassa suunnittelussa otetaan huomioon olemassa oleva asuinalue. Kirjataan selostukseen lisähuomio väärinymmärrysten välttä-miseksi.</p> <p>5. Ylämyllyn moottorirata on merkitty maakuntakaavaan voimassa olevan maakuntakaavarajauksen mukaisesti. Mikäli asiassa ilmenee rajaustarkis-tustarpeita, niitä voidaan tehdä kaavaehdotukseen.</p>
22.1.2019	Kiteen kau-punki	<p>1. Kiteen Aimon ampumaratamerkintä muutettava kokonaan merkin-näksi ampumaurheilukeskus. Suunniteltu huolellisesti jo pitkään, yleissuunnitelma mahdollistaa keskuksen laajentamisen suunniteltua suuremmaksi, maa-alueita on riittävästi. Palvelee laajasti käyttäjiä, kilpailut mahdollistava, matkailullisesti laajaa aluetta palveleva, erin-omainen sijainti, luvituksia haettu, kokonaiskustannusarvio laadittu.</p>	<p>1. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Maakuntakaavan merkintä nostaa esille maakunnallisesti tärkeimmät kehi-tettävät ampumaradat. Sen sijaan maakuntakaava ei ota varsinaisesti kan-taa mikä tai mitkä ampumaradoista kehittyvät ampumaurheilukeskuksiksi,</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>Keskuksen valmistelu aloitettu. Harrastajilla ja kaupungilla tahtotila ampumaurheilukeskuksen rakentamiseksi.</p> <p>2. Kantatie 71 muutettava kantatiestä valtatieksi. Puutavaran kuljetusmäärät ovat merkittävät, matkailijamäärien merkittäväksi kasvattamiseksi laadittu suunnitelma. Toteutuessaan liikennemäärät tulevat kasvamaan.</p> <p>3. Seututie 486 tieluokan muutoksen korjaaminen seututiestä kantatieksi, ei kantatiestä valtatieksi. Rajaliikenne ohjautuu tien kautta Niiralaan ja toisinpäin, liikennemäärät ja käyttö kasvavat.</p>	<p>vaan antaa siihen mahdollisuuksia. Lisätään kaavaselostukseen tietoa myös Kiteen Aimon kehittämissuunnitelmasta.</p> <p>2. Kantatie 71 yhdistää valtatie 6 ja valtatie 14, joten peruskriteeri valtiestä ei näin ollen täyty. Kantatie 71 on siitäkin huolimatta ehdottomasti merkittävä poikittaisyhteys. Tieluokat tullaan jatkossa määräämään LVM:n asetuksella, jossa kriteerit ovat valtakunnallisesti yhtenevät. Pelkällä tieluokan muutoksella ei saada esimerkiksi parempaa teiden kunnossapitoa. Liikennemäärien muutos vaikuttaa mm. tien kunnossapitoluokkaan. Joten liikennemäärien kasvaessa tien palvelutasoa tullaan parantamaan liikennemääriä vastaavaksi.</p> <p>3. Tieluokan muutos korjataan seututiestä kantatieksi.</p>
21.1.2019	Tohmajärven kunta	<p>1. Onkamo - Niirala uusi tielinjaus on merkitty kaavakarttaan onnistuneesti.</p> <p>2. Niiralaan osoitettu kansainvälinen rajanylityspaikka edellyttää valtakunnallisesti merkittävän runkoverkon kehittämistä 6- ja 9-tien osalta ja ao. priorisointia kaavaehdotukseen. Mikäli liikennöinti Venäjälle kasvaa, tapahtuu se Niiralan kautta.</p>	<p>1. Ok, linjaus on merkitty laaditun yleissuunnitelman mukaisesti.</p> <p>2. Kaavavarauksilla valmistaudutaan Venäjän liikenteen kasvuun. Liikenteen kasvu on myös käytännössä edellytys valtatie 9 kehittämiselle. Valtatie 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä maakuntakaavaehdotukseen liikenteen kehittämiskäytäväksi myös valtatie 9 ja ratayhteyksien muodostama "Ysikäytävä", joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.</p>
21.1.2019	Outokummun kaupunki	<p>1. Ehdottoman tärkeää, että liikenneyhteyksiä kehitetään määrätietoisesti tulevaisuudessa erityisesti maantie- ja raideliikenteen osalta, jotta koko Itä-Suomen saavutettavuus ja logistiset yhteydet paranevat.</p> <p>2. Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että liikenteen kehittämiskäytävä -merkintä ei käsitä valtatie 9:ää Joensuusta Kuopioon, vaikka se kuuluu maanteiden pääväyliin. Konkreettiset kehittämistoimenpiteet tavoitteineen puutteelliset esim. valtatie 6:een verrattuna. Ainoa matkustajaliikenteen yhteys Joensuun ja Kuopion välillä; liikenteen, logistiikan ja elinkeinoelämän merkittävä kehittämiskokonaisuus. Kaupunkien välinen runkoyhteys ihmisten, tavaroiden ja pääomien liikkuvuudelle. Olennaista huomioida myös Kuopion alueen bio- ja puuteollisuusinvestoinnit sekä KYS-erva-alueen liikkumistarpeet ja Itä-Suomen yliopisto. Tie tulee priorisoida kehittämisessä sujuvan, turvallisen ja kansainvälisen liikenteen, logistiikan ja matkailupalveluiden näkökulmasta ja kuuluu ehdottomasti maakunnallisissa prioriteeteissa korkeimmassa kategoriassa merkittynä kehittämiskäytävämerkinnällä.</p> <p>3. Tulee huomioida, että valtatie 9:stä Outokummun kohdalla (väli Mykymäentie - Outokummuntie) on ohjeellinen tai vaihtoehtoinen tielinjaus. Ainoa maantieverkon kohde, jolta puuttuu tavoite vuoteen 2040.</p> <p>4. Erittäin merkittävä kehittämiskokonaisuus huomioitava välillä Heinävesi (Valamo, Karvio) - Outokumpu (vanha kaivos) - Polvijärvi - Lieksa (Koli). Matkailutien kansallisen merkityksen tunnustaminen,</p>	<p>1. Liikenneyhteyksien kehittämisessä on tärkeää maakunnan saavuttavuuden parantaminen kaikilla liikennemuodoilla.</p> <p>2. Valtatie 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä maakuntakaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös valtatie 9 ja ratayhteyksien muodostama "Ysikäytävä", joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.</p> <p>3. Valtatiellä 9 oleva ohjeellinen tai vaihtoehtoinen tielinjaus pidetään maakuntakaavassa. Tällä mahdollistetaan osaltaan valtatie 9 kehittäminen päätieluokan edellyttämään kuntoon.</p> <p>4. Tieyhteyden merkitys matkailulle on huomioitu ja yhteyden kaavamerkintää on mahdollista tarkistaa & päivittää Heinäveden kunnan liittyttyä Pohjois-Karjalan maakuntaan osana seuraavaa vaihemaakuntakaavatyötä.</p> <p>5. Maanteiden luokitus tullaan jatkossa määräämään LVM:n asetuksella yhtenäisin valtakunnallisin kriteerein. Tie on tällä hetkellä seututie, eikä esim. tieluokan nostolle ole tällä hetkellä perusteita.</p> <p>6. Kyseessä ei ole virallinen matkailutie, vaikka sillä on ilman muuta merkitystä matkailuliikenteelle. Tie on tällä hetkellä seututie, eikä esim. tieluokan nostolle ole tällä hetkellä perusteita.</p> <p>7. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>9. Yksittäiset rakennuspaikat alueella ovat ilman muuta maakuntakaavan puolelta mahdollisia, ellei niitä olla osoittamassa maakuntakaavan virkistysalueelle (V). Virkistysalueajaukseen tehdään pieniä muutoksia kaupungin kanssa käydyin palaverin perusteella.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>määrätietoinen kehittäminen ja arvo koko maakunnan matkailupotentiaalille tulee ehdottomasti huomioida.</p> <p>5. Ehdottomasti huomioitava maantie 477:n tasoluokituksen nosto.</p> <p>6. Liikenneväylä Niiralasta Tahkolle tulee selvästi huomioida maakuntakaavassa, jotta matkailutietä kyetään kehittämään pitkäjänteisesti.</p> <p>7. Salmijärven ampumaradan merkintä on kaupungin tavoitteiden mukainen merkintä.</p> <p>8. Sysmäjärven alueelle lisätty teollisuus- ja varastoalueen -merkintä on perusteltu.</p> <p>9. Suunnitelmia kohdentaa asutorakentamista Särkiselän alueelle, tulee ottaa huomioon maakuntakaavassa (Joensuun seudun yleiskaavan mukaisesti).</p> <p>10. Maljasalmen ja valtatie välisellä alueella on uutena mera-merkintä. Alueelle on laadittu osayleiskaavat. Alueella ei ole kaavoittamattomia rantatontteja, joten merkintä tulee poistaa turhana. Lisäksi Outokumpu yhtyy Lieksan kaupungin lausuntoon ja toteaa, että merkintä tulee poistaa kaavasta ja luontoarvojen kohdalla on palattava esimerkiksi aikaisempaan merkintätapaan.</p>	<p>10. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p>
28.1.2019	Juuan kunta	<p>1. Ei hyvä merkintä, että peltobiotalous kattaa koko Juuan kunnan keskustaaajaman.</p> <p>2. Mera-merkintä ei hyvä ratkaisu siinä muodossa kuin se on aluevaaruksena merkitty ja kaavamääräysten selostusosaan kirjattu.</p> <p>3. Ei ole tarkoituksenmukaista yhdistää kahta laajaa maankäyttökoneaisuutta yhden merkinnän alle. Oikeusvaikutuksista ei ole ennakkotapauksia ja tulkinnat merkinnän tavoitteista voivat olla kirjavia.</p> <p>4. Määräys vesihuollon huomioimisesta voidaan tulkita keskitetyn vesihuollon järjestämisvelvoitteen määräämiseksi, mikä ei ole tarkoituksenmukaista toimintaa.</p> <p>5. Paalasmaan maisema-aluerajaus rajoittaa matkailun kehittämistä. Kolin iso kuva 2050 -suunnitelmaa laaditaan Juuan ja Lieksan yhteistyönä, myös maakuntakaavan aluerakenneselvityksessä Paalasmaa tutkittu kehitettäväksi alueeksi. Voitava kehittää alueena, jolla mahdollistetaan virkistykseen ja matkailuun liittyvää uutta asumista ja paikasta riippumattomia työympäristöjä.</p> <p>6. Juuan vähintään seudullisesti merkittävä ampumarata tulee merkitä kaavaan.</p> <p>7. Tynnyrivaaran tuulivoima-alueen tarkoituksenmukaisuutta tulee arvioida uudelleen, koska yksityiskohtaisempi kaavoitus ei ole edennyt.</p>	<p>1. Peltobiotalous-alueiden rajaukseen tullaan tekemään palautteen perusteella pieniä tarkistuksia. On mahdollista myös käyttää eri lähtöaineistoja laajojen peltoalueiden määrittämiseksi.</p> <p>2–3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuusmaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoittamiseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu ja olemassa oleva kaavavaranto mah-</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			<p>dollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>4. Toimivan vesihuollon huomioiminen jo kaavoitusvaiheessa on rantakaavoituksen yleisperiaatteita, jotka merkintä vain toteaa. Vesihuollon huomioiminen ei tarkoita vaadetta kuntatekniikan ulottamista kaikille kaavoittaville ranta-alueille.</p> <p>5. Paalasmaalle osoitettu arvokkaat maisema-alueet –merkintä perustuu voimassa olevan maakuntakaavan merkintään eikä tässä kaavassa tehty tähän merkintään muutoksia. Merkintä ei ole este rakentamiselle vaan elinvoimainen ympäristö säilyttää myös maisemia paremmin avoimina. Merkinän suunnittelumääräyksessä kirjataan, että alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon kulttuuriympäristön ja arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.</p> <p>6. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Kehittämissuunnitelmassa Juuan ampumarata ei ollut esitettynä maakuntakaavaan. Muu rataverkosto esitetään kehittämissuunnitelmassa ja maakuntakaavan liiteaineisossa, eikä suunnitelmalla tai kaavalla esitetä ratojen lakkautuksia. Kevään aikana kehittämissuunnitelman liitteeksi laadittiin ampumaratojen ratakortit, jonka perusteella Juuka ja Ilomantsin Putkelan rata nostetaan takaisin maakuntakaavaan.</p> <p>7. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkavaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapuistoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p>
28.1.2019	Valtimon kunta	<p>1. Hyvä, että useat vaihekaavat nivotaan yhdeksi selkeäksi kokonaisuudeksi, ja että kaavasta laaditaan mahdollistava kaava.</p> <p>2. Erityistä huomiota kiinnitettävä maakunnan saavutettavuuteen, myös pohjoisosa tulee olla saavutettavissa eri liikennemuodoilla.</p> <p>3. Nurmes-Kontiomäki henkilöjuna ja tavaraliikenteen mahdollistaminen. Tieverkon perusparannus ja kulkuyhteyksien turvaaminen vähäliikenteisillä tieosuuksilla.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>2. Maakuntakaavan liikenneverkollisilla ratkaisulla pyritään turvaamaan koko maakunnan hyvä saavutettavuus eri liikennemuodoilla.</p> <p>3. Kaavassa ei tulla erottamaan ratoja tavaraliikenteen tai henkilöliikenteen ratoihin. Pyritään mahdollistamaan tulevaisuudessa myös henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla radoilla. Tämä edellyttää luonnollisesti toisaalta operaattoria eli toimijaa, sekä toisaalta radanpitäjän halua investoida henkilöliikenteen mahdollistavaan infrastruktuuriin. Vähäliikenteisen tieverkon osalta</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>4. Huomioitava Valtimon vahvuus siirtokarjalaisen ja ortodoksisen kulttuurin kuntana sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisemakyläkeskittymänä.</p> <p>5. Liikenneyhteyksien varmistaminen Kuhmon suuntaan kaivosteollisuuden laajentumisen myötä (varauksia Kuhmon ja Valtimon alueella).</p> <p>6. Mera-merkinnän suunnittelumääräyksen epämääräisyys ja esimerkiksi maisemallisten arvojen tulkinnan subjektiivisuus ovat omiaan aiheuttamaan ristiriitoja, valitustarvetta ja epävarmuutta tarkempaan maankäytön suunnitteluun. Alueen määrittelyssä käytetyissä tekijöissä ei ole loogisia yhdistäviä tekijöitä. Suojeluarvot ja metsätalous ovat jopa vastakkaisia. Siten keinotekoinen ja harhaanjohtava merkintä. Lisäksi merkinnät kohdistuvat tarpeettomasti alueille, joilla ei ole merkinnän mukaisia ohjaustarpeita. Suojelualueet ja ekologisesti arvokkaat alueet kytkeytyvät toisiinsa teemoina hyvin, niiden suoraan kytkeminen metsätalouden alueisiin erittäin kyseenalaista.</p> <p>7. Perusteluissa todettu ”korvaamattoman arvokas tieto luontoarvojen jakautumisesta tarkasteltavien kohteiden välillä” ei pidä paikkaansa, sillä merkinnän alle hukkuvat kaikki paikallisten kohteiden jakaantumiset ja alueelliset sijoittumiset. Laajasta merkinnästä vain haittaa kaavan todellisten arvojen merkitysten tulkinnalle.</p> <p>8. Merkintää tai teemaa, jolla ei käytännössä velvoiteta mitään, ei ole tarpeen esittää. Merkittävät metsäbiotalouden alueet voidaan esittää tarvittaessa omalla aluerajauksella.</p> <p>9. Maakuntakaavassa tulee esittää valtakunnallisia ja maakunnallisia arvoja, määräyksiä ja merkintöjä. Tavallisen, joskin kohtalaisen yhtenäisten metsäalueiden liittäminen maakunnallisesti merkittäviin seikkoihin on kyseenalaista.</p> <p>10. Käytännössä alueella vain rantarakentamista koskevia määräyksiä tai suosituksia. Erämaiset tai rakentamattomat järvet eivät suoraan rinnastu mera-alueen luontoarvoihin, ovat maankäyttölinen ja maisemallinen seikka. Ei myöskään rinnastu metsäbiotalouden alueisiin.</p> <p>11. Rantarakentamista säädellään riittävästi MRL:n, MRA:n ja kuntien vakiintuneilla kaavoitusmenettelyillä. Lisäksi yleisestikin mitoitus on jo alhaisempaa. Suositus alhaisemmasta mitoituksesta siten tiukasti tulkittuna edellyttäisi edelleen alentamaan mitoitusta.</p> <p>12. Suunnittelumääräys rantarakentamisen ohjaamisesta keskitetysti on kyseenalainen ja tulkintana avoin. Suuri riski, että se on perustustalain, MRL:n ja emätalaperiaatteiden vastainen. Keskitämispyrkimys tulee jo yleisistä kaavoittamisperiaatteista, joilla muodostetaan riittävästi käyttökelpoista vapaata rantaviivaa. Näinkin yksityiskohtainen rantojen suunnittelu kyseenalaista ja tarpeetonta.</p>	<p>pyritään turvaamaan rahoituksen taso, jolla tieverkko saadaan pysymään kunnossa.</p> <p>4. Valtimolla karjalaisuus, ortodoksinen kulttuuri ja vaaramaiseman arvot nivoutuvat hienosti yhteen. Kaavaprosessin aikana kunnasta on noussut esille myös uusia maisema-alueitoeiteita. Ne tulevat huomioiduksi, kun myöhemmin pohditaan maakunnallisten maisema-alueiden rajausten tarkastamista. Ei aiheuta muutoksia tässä kaavavaiheessa.</p> <p>5. Asiaa ei pystytty varmistamaan maakuntakaavalla, mutta se tullaan käsittelemään Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa päivitettäessä.</p> <p>6.–18. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuusmaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>13. Mera-merkintä sijoittuu pääosin vain muutaman kunnan alueelle asettaen kunnat ja maanomistajat hyvin eriarvoiseen asemaan, tuo juridisluontoisia ongelmia. Epämääräinen raja tuo raja-alueille suuria tulkintavaikeuksia.</p> <p>14. Mera-merkintä antaa ymmärtää, että jokamiehen oikeudet olisivat tavalla tai toisella laajemmat näillä alueilla. Eivät perustu lakiin, ei pitäisi olla lakiin pohjautumattomia määräyksiä.</p> <p>15. Mikäli maakuntakaavaan jää laajoja maakunnallisesti tärkeitä alueita koskevia rajauksia, määräyksiä tai suosituksia, ovat ne vastoin uusitua MRL:n tavoitteita. Tämä asettaa kuntien itsemääräämisoikeudet hyvin eriarvoiseen asemaan.</p> <p>16. Mera-merkinnän määräykset ja suositukset eivät yksiselitteisiä. Mikäli saavat lainvoiman, ei niitä voida yksiselitteisesti todeta tai ennustaa. Suuri riksi että alkavat rinnastua määräyksiin.</p> <p>17. Mera-alueelle sijoittuvien muiden maankäyttömuotojen toiminta-edellytyksiin liittyvää vaikutusten arviointia ei ole avattu kaavassa.</p> <p>18. Mera-alueen taloudellisia vaikutuksia ja menetysten suuruutta maanomistajille ei ole arvioitu, esim. vakuusarvojen pienentymistä.</p> <p>19. Valtimon kunta esittää mera-alueen poistamista kaavasta.</p>	
28.1.2019	Rääkkylän kunta	<p>1. Syväväylän liikenne on norpille suurempi uhka kuin rantarakentaminen. Rantojen suojele onkin poistettava luonnoksesta ja suojele kohdistettava vesistöön. Kaavarajaukset ylimitoitettuja ja ylettyvät useita satoja metrejä mantereelle. Rajaukset tehtävä tarkemmaksi ja järkevämmäksi, eikä tule sulkea elinkeinoilta ja yrittämiseltä mahdollisuuksia. Norpat eivät häiriinny ihmisestä eikä rantarakentamisesta, vaan mm. turhasta liikennöinnistä.</p> <p>2. Vaaleanvihreän alueen ei tule ulottua Natura 2000-alueen ulkopuolelle. Alu-merkinnällä olevia suojelualueita laajennettu huomattavasti alkuperäisistä Natura-merkinnöistä. Näin ei saa olla. Kunnioitettava jo aiemmin yksityisten tekemiä suojelualueita. Rajauksia ei saa laajentaa ja rajauksissa on pysyttävä.</p> <p>3. Turvetuotannon kannalta tärkeäksi alueeksi merkitty Lakiasuo on poistettava vanhentuneena ja tarpeettomana. Yksityisomistuksessa ja muokattu peltomaaksi, eikä ole tarkoitus enää muuttaa turvetuotantoon.</p> <p>4. Kunnan alueelle varattu paljon suojelualueita. Huomattava, että kirkon ympärillä alue kuuluu seurakunnalle, suojeluesityksessä olevat maa-alueet ovat yksityisten henkilöiden omistuksessa. Samoin Paksuniemen ympäristön maa-alueet. Nykyinen maa-alueiden käyttö turvattava.</p> <p>5. Rääkkylässä paljon muinaisjäännöksiä, niiden aiheuttamalla rajoituksella ei saa aiheuttaa maankäytölle ylimääräisiä esteitä.</p>	<p>1.–2. Rantarakentaminen ohjataan yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta. Sisävesiliikenne ei ole norpille uhka, toisin kuin pesintäaikainen häirintä, mitä norppaa huomioimaton rantarakentaminen voi lisätä. Alu-merkinnän norpalle tärkeitä alueita voidaan rajata tarkemmiksi. Huomionarvoista on, että alu-merkintä ja Natura ovat täysin eri merkintöjä. Uusia alu-merkintöjä olivat vain norppien pesimäalueiden huomioiminen ja pienvedet. Muuten rajaukset ovat edellisen kaavan mukaisia. Merkintöjen selkeyttämiseksi arvokkaita harjuja, kallioita ja moreeneja harkitaan esitettäväksi ge-merkinnöillä (voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti) ja muita arvokkaita alueita eli soita, pienvesiä ja norppa-alueita alu-merkinnöillä.</p> <p>3. Lähtökohtaisesti turveasiat käsitellään myöhemmissä kaavavaiheissa, mutta tällainen tekninen muutos on hyvä korjata jo vireillä olevaan kaavaan. Poistetaan Lakiasuo tarpeettomana turvetuotantoalueena.</p> <p>4. Kunnan alueelle ei ole osoitettu maakuntakaavassa uusia suojelualueita.</p> <p>5. Muinaisjäännökset ovat lain turvaamia. Vaikka kaavassa ei ole enää muinaisjäännöksiä pisteteemana, kaavoittajan kuuluu tarkastaa aina ajankohtainen tieto Museoviraston tietokannasta ja kartoilta ja teettää asiaankuuluvat lisäselvitykset.</p> <p>6. Maa-ainesten ottoalueet lisätään kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Mahdollisia muutoksia tullaan käsittelemään seuraavassa vaiheessa maakuntakaavassa.</p> <p>7. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>6. Soranotto tulee sallia myös Rääkkylässä, luonnoksessa esitettyihin alueisiin liian pitkä matka. Taloudellisempaa ja ekologisempaa. Vähintään nykyisessä kaavassa mainitut alueet on säilytettävä.</p> <p>7. Erillisessä ampumaratoja koskevassa selvityksessä on huomioitava, että Rääkkylässä olevat ampumaradat ovat edelleen käytössä ja niiden on jatkossakin säilytettävä.</p> <p>8. Jokamiehen oikeudet on turvattu lailla, ei ole erikseen tarvetta rajata alueita tähän tarkoitukseen.</p> <p>9. Sujuvat ja turvalliset yhteydet maakunnan eri osien välillä ja erityisesti Joensuuhun on tärkeää.</p> <p>10. Tärkeää kytkeä yritystoiminnan tarpeet liikennejärjestelmän suunnitteluun hyvissä ajoin. Erityisesti toimiva joukkoliikenne, maantiet yhteydet ja vesistöreitit edellytys elinkeinojen kehittymiselle.</p> <p>11. Rääkkylään merkitty kolme puutavaran varastopaikkaa, mutta vesireitin varresta ei ole kerrottu mitään. Kivisalmen puutavaravarasto on tarpeellinen ja tärkeä puutavaran kuljettamiseksi proomuilla tai uitamalla. Turvattava puun järkevän varastoinnin ja kuljettamisen vuoksi.</p>	<p>Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Muu rataverkosto esitetään kehittämissuunnitelmassa, eikä suunnitelmalla tai kaavalla esitetä ratojen lakkautuksia. Näin on myös Rääkkylän ampumaradan osalta.</p> <p>8. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väriä tulintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>9. Maakuntakaavan liikenneverkolla pyritään turvaamaan liikenneyhteydet myös maakunnan sisällä.</p> <p>10. Maakunnan liikennejärjestelmäsuunnitelmaa päivitettäessä alueen elinkeinoelämän tarpeiden huomioiminen tulee olemaan yksi tavoitteista.</p> <p>11. Kivisalmen puutavaran varastointi/lastauspakkaa ei ole huomioitu kaava-luonnoksessa, mutta sen merkitsemisestä kaavaehdotukseen tullaan keskustelemaan kunnan ja toimijoiden kanssa erikseen.</p>
20.1.2019	Polvijärven kunta	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Viranomaiset (14 lausuntoa)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
17.12.2018	Itä-Suomen aluehallintovirasto	<p>1. Strategiset valinnat hyvin valittuja ja maakunnalle ominaisia.</p> <p>Luonnos huomioi hyvin valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet.</p> <p>2. Tulisi huomioida riittäväällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla myös elinympäristön terveellisyys, turvallisuus, viihtyisyys sekä sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet huomioivan elin- ja toimintaympäristön luominen.</p> <p>3. Hyvä menettely, että kaavaselostuksessa sekä tavoiteasetelussa on huomioitu varsin laajasti eri vaiheissa valmistellut ja toimeenpannut suunnitelmat sekä toimenpideohjelmat.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>2. Kaikki esitetyt tavoitteet ovat kannatettavia ja maakuntakaavalla sekä kaavan toteuttamisella niihin tulee pyrkiä. Lisätään kaavaselostukseen (mm. vaikutusten arviointi) mahdollisuuksien mukaan teemoja koskettavaa tekstiä.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>4. Pintavesien käyttöä ei tyypillisesti ohjata maakuntakaavalla, ellei ole erityistä perustetta huomioida joku vesialue juomavesilähteeksi. Pohjavesialueet esitetään kaavassa vastaavalla tavalla kuin aiemmissa kaavoissa. Uusi pohjavesiluokitus rajauksineen otetaan mukaan maakuntakaavaan, jos se ennättää. Muussa tapauksessa asia käsitellään seuraavassa kaavavaiheessa.</p> <p>5. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Asetus on tärkeä, joka korostuu ennen kaikkea tarkemmassa suunnittelussa.</p> <p>7. Ei aiheuta toimenpiteitä</p>

		<p>4. Pintavesien osalta tulisi huomioida niiden mahdollinen käyttö talousvetenä, alkutuotannon kasteluvetenä sekä virkistyskäytön osalta uimavetenä ja kalastustarkoituksiin. Pohjavesiluokittelussa tapahtuvat muutokset voivat aiheuttaa olemassa olevan tai suunnitellun toiminnan osalta merkittäviä muutostarpeita tai toiminnalle saatetaan asettaa uusia veloituksia. Nämä on syytä huomioida valmistelussa sekä kaavamerkinnöissä.</p> <p>5. Suunnitteluratkaisuissa tulisi turvata keskusta-alueiden osalta toisaalta logistinen ja joustava liikennöinti, mutta myös turvallinen, terveellinen sekä viihtyisä sekä esteetön asuin- ja elinympäristö palveluineen. Samalla tulisi huomioida liikennöinnistä mahdollisesti aiheutuvat suorat sekä välilliset terveyshaittariskit, esimerkiksi pienhiukkaset ja melu.</p> <p>6. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (545/2015) tulisi olla yhtenä merkittävänä kaavoitukseen, kaavamerkintöihin sekä alueiden käyttöön vaikuttavana lähtökohtana.</p> <p>7. Ampumaratojen osalta suunnittelumääräys pitää sisällään hyviä kirjauksia terveydensuojelulain näkökulmasta.</p> <p>8. Esitämme edellä mainittuihin seikkoihin perustuen, että etenkin ympäristöterveyteen liittyvät näkökulmat tulisi sisällyttää osaksi suunnittelumääräyksiä, jolloin maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa sekä erilaisten toimintojen sijoittelussa tulisi huomioiduksi nykyistä paremmin mahdollisten terveyshaittojen ennaltaehkäisy. Tavoitteena on lisätä viranomaisyhteistyötä, tiedon vaihtoa sekä vaikuttamismahdollisuuksia siten, että yksityiskohtaisemmissa suunnitteluprosesseissa toteutuisi mahdollisimman laajaan ja asiantuntevaan kokonaisarviointiin pohjautuva valmistelu.</p>	<p>8. Ympäristöterveyden merkitystä korostetaan kaavaselostuksessa ja vaikutusten arvioinnissa. Harkitaan ympäristöterveyteen liittyvien suunnittelumääräysten käyttömahdollisuutta.</p>
18.1.2019	Pohjois-Karjalan ympäristöterveys	<p>1. On kannatettavaa noudattaa maakuntakaavassa jo se sen suunnittelussa mukana ollutta tavoitetta yhdyskuntarakenteen ja maaseutuelinkeinojen kehittämismahdollisuuksien tukemisesta maakuntakaavalla.</p> <p>2. Erityisen hyvä ratkaisu jättää Kontiolahden ampumarata pois kaavasta. Lupamenettely ja rakentaminen erittäin haasteellinen.</p> <p>3. Lentokentän ympärille varattava riittävä suoja-alue meluallistuksen torjumiseksi. Erityisesti Onttolan asuinrakentaminen lähestyy lentokenttää. Melua aiheuttavien toimintojen sijoittamista asutuksen ja virkistysalueiden läheisyyteen tulee välttää, jotta välttyttäisiin meluntorjuntatoimenpiteiden aiheuttamilta kustannuksilta.</p> <p>4. Hyvä ratkaisu muuttaa Polvijärventien ja Lentoväylän välissä taajamatoimintojen alueesta työpaikkatoimintojen alueeksi.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Lentokentän melualue on merkitty Finavialta saadun tiedon perusteella. Melualue tulee laajenemaan kaavaehdotukseen, sillä Finavialla on tavoite jatkaa tulevaisuudessa kiitotietä.</p> <p>4. Ok, alueella on ja tulee olemaan jatkossakin asumista, ja se sovitettava yhteen muun maankäytön kanssa.</p> <p>5. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkavaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapuistoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat</p>

		<p>5. Tuulivoima-alueiden suunnittelussa tulee ottaa huomioon meluallistutus, joka voi aiheuttaa pahimmillaan terveyshaittoja ja sairauksia. Alle kahden kilometrin etäisyydelle ei tulisi ilman kattavaa terveysvaikutusten arviointia rakentaa voimaloita.</p> <p>6. Lehmon kasvupaineen kohdistuessa Jaamankankaalle, on suunnittelussa muistettava huomioida riittävästi pohjavesialueen suojele. Ovat ajankohtaisia myös, mikäli alueella harjoitettava virkistystoiminta on koneellista (vrt. mönkijä- ja kelkkareitit).</p> <p>7. Kaivospiirit, jotka ovat jo toiminnassa tai joiden toimintaedellytykset on selvitetty, tulee huomioida yhdyskuntarakenteen suunnittelussa. Etenkin asumisen alueita tai siihen kiinteästi liittyvien palveluiden alueita ei tule kaavoittaa liian lähelle. Vaihtokäytökset vedenotolle tulee niin ikään huomioida.</p>	<p>maakuntakaavamerkinnän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimailaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p> <p>6. Kaavapalautteessa on tullut esille huoli Jaamankankaan pohjavesivarojen riittävästä huomioimisesta uusien aluevarausten osalta. GTK:n uuden Jaamankankaan pohjavesiselvityksen mukaisesti maakuntakaavalla ei varata uusia taajaman laajentumistarpeita luonnoksen aluevarauksista pohjoisen suuntaan. Sen sijaan turvallisempi taajaman kasvusuunta tulevaisuudessa pohjavesialueiden suojelunkin mukaan on Lehmon eritasoliittymästä Onttolan/Pilkon suuntaan.</p> <p>7. Kaivospiirit on esitetty luonnosvaiheen kaavassa, mutta vahvistettavaan kaavaan harkitaan lisättäväksi myös tärkeimpiä mineraalipotentialialueita. Se vahvistaisi maakuntakaavoituksen antamaa viestiä kunnille huomioimaan tulevaisuuden kaivossuunnitelmat omassa kaavoituksessaan. Harkitaan mineraalipotentialialueet selvityksen päivittämistä ja alueiden mukaan ottoa maakuntakaavaan.</p>
18.1.2019	Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	<p>1. Hyvä, että liiteosiossa on erillinen kartta SEVESO-kohteista ja MERvyöhykkeistä. Tärkeitä tiedostaa suunniteltaessa maankäyttöä toimintojen läheisyyteen. Joitain toimintoja ei saa sijoittaa konsultointivyöhykkeelle lainkaan.</p> <p>2. Konsultointivyöhykkeiden rakentamisrajoitukset olisi hyvä mainita myös teollisuus- ja varastoalueiden suunnittelumääräyksissä.</p> <p>3. Tuulivoimaloiden alueiden suunnittelumääräys-kappaleen ympäristövaikutuksiin suositellaan lisättäväksi palo- ja henkilöturvallisuuden vaatimien turvaetäisyyksien huomioiminen. Näitä ovat mm. asutus, vaarallisten aineiden laitokset ja -varastot.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Tarkistetaan asia</p> <p>3. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkavaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapuistoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimailaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p>
24.1.2019	Joensuun seudun joukkoliikennejaosto	<p>1. Joukkoliikenteen näkökulmasta merkittävää, että tasapainoisen aluerakenteen ja vetovoimaisen asuinympäristön edellytyksiä edistetään tehostamalla kaupunkiseudun taajamien maankäyttöä ja ohjaamalla niiden lähialueiden maankäyttöä taajamien sisäiseen täydentämiseen. Varsinkin uusien asuinalueiden sijainti esitettyjen kehittämiskäytävien varrella on oleellista. Mahdollistaa tiheän ja matkustajia houkuttelevan vuorotarjonnan.</p> <p>2. Jaamankankaan taajama-aluevaraus on ristiriidassa joukkoliikenteen ja pyöräilyn kehittämiskäytävän ja sen vaikutusalueen tiivistämistavoitteen kanssa. Joukkoliikenteen näkökulmasta toimimaton ratkaisu. Liityntäyhteyden varassa, joka ei ole houkutteleva pitkän matkan takia. Huomioitava jo alueen</p>	<p>1. Asia tuodaan vahvemmin esille kaavaselostuksessa erityisesti Joensuun kaupunkiseudun osalta.</p> <p>2. Taajamatoimintojen aluevaraus (A) ollaan esittämässä Jaamankankaan tien ympärille maakuntakaavaluonnoksen mukaisesti. Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -nuolella (kohdamerkintä) esitetään uutena pidemmän aikatahtäyksen kasvusuuntana Onttolan/Pilkon suuntaa. Yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnan toteuttamisaika-taulu on maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeen ja se edellyttää uuden tielinjauksen ratkaisuja Onttolan/Pilkon suuntaan. Joukkoliikenteen haasteiden ratkaisu voi löytyä tulevaisuudessa myös esimerkiksi uusista liikennepalveluista.</p>

		<p>suunnittelussa, muuten toteuttaminen haastavaa kuten Jyrinkylässä.</p> <p>3. Uudet työpaikka-alueet eivät tukeudu nykyiseen joukkoliikennelinjastoon, joten niiden saavutettavuus haastavaa. Esim. Papinkangas sekä lentoaseman ja Kuopiontien välissä olevat alueet.</p> <p>4. Joensuun asemansuudulle tulee pysäköintitalon yhteyteen matkustajapalveluja tarvittaessa laajuudessaan.</p> <p>5. Seudullisten solmupisteiden selvittäminen ja merkitseminen on oleellista, kun Matkahuolto lopettanut toimintojaan. Paikalliset tietävät, mutta muualta tulleille pysäkkien selvittäminen hankalaa. Tulevaisuuden digitaaliset ratkaisut helpottavat kutsusta liikennöivien kuljetusten järjestämistä, mikäli toimijoita solmupisteiden alueilla on vielä jatkossakin saatavissa.</p>	<p>3. Joukkoliikenteen näkökulmasta joillakin kaupunkiseudun työpaikka-alueilla voi olla haasteita. Toisaalta ratkaisuja joukkoliikenteen haasteisiin voi löytyä tulevaisuudessa esimerkiksi uusista liikennepalveluista.</p> <p>4.–5. Tarkistetaan tarvittaessa kaavaselostukseen. Asiaan palataan vielä tarkemmin Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmatyössä loppuvuoden aikana.</p>
24.1.2019	Pohjois-Karjalan ELY-keskus	<p>1. Maankäyttöratkaisujen perusteluille saisi lisäarvoa, jos tavoitekappaleen alkuun lisättäisiin lyhyt osio koko kaavaa koskevasta konkreettisesta kokonaistavoitteesta, eli maankäytön tavoitetilasta vuonna 2040.</p> <p>2. Jossain määrin epäselvää miltä osin kaavaratkaisu on nykypäivän kuvaus ja miltä osin tavoitekuvaus vuoteen 2040. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen ilmastonmuutoksen hillitseminen voisi tulla selkeämmin esille tärkeänä tulevaisuuden tavoitteena.</p> <p>3. Kehittämisyöhykkeiden ja mera-alueen merkitsemistapaa rohkaistaan kokeilemaan laajemmin kaavakartalla asian haasteellisuus tiedostaen.</p> <p>4. Kaavan strategisuutta voidaan edelleen kehittää esimerkiksi luonnonsuojelun ja arvokaiden luontoalueiden osalta. Luonto vetovoimatekijä, voitaisiin ajatella myös uusia avauksia jo tehtyjen valintojen lisäksi.</p> <p>5. Kaavakartan luettavuuden ja strategisen ajattelutavan lisäämiseksi, jos sitä tavoitellaan, esitetään tutkittavaksi mahdollisuus merkintöjen edelleen yhdistämiseksi. Jo tehtyjen valintojen osalta on onnistuttu hyvin, mutta ainakin alu-merkintöjen ja mahdollisesti muidenkin merkintöjen yhdistämistä esitetään kehitettävän.</p> <p>6. ELY:n kaavaan esittämät S- ja luo-kohteet tulevat selostusluonnoksen mukaan käsiteltäväksi yhdessä turvetuotannon kanssa, joten kyseiset asiakohdat tulevat silloin ajankohdattaisiksi. Vaihekaavoissa esitetyt SL-kohteet tulee esittää kaavassa SL-kohteina.</p> <p>7. Hienjoen latvavedet -niminen arvokas suoalue (200 ha) otetaan mukaan suojelukohteeksi (SL).</p> <p>8. Kyhönson (Joensuu), Rahesoon (Ilomantsi), Ilajansuos (Ilomantsi), Sorsasoon (Joensuu), Parvialansoon (Joensuu) ja</p>	<p>1.–5. Kaavaselostusta selkeytetään ja esittämistapaa parannetaan palautteen pohjalta.</p> <p>6. Lähtökohtaisesti vaihekaavojen toteutuneet SL-alueet tulevat mukaan uuteen kaavaan. Toteutumattomia SL-alueita on poistettu kaavasta.</p> <p>7. Hienjoen latvavedet maakuntakaavatyöryhmä päätti jättää kaavasta, koska kyseinen suo on rajavartioston harjoitusalueella ja suojelulla ei haluta heikentää alueen käyttöä.</p> <p>8. Mainittujen soiden rajaukset on tarkastettava yhdessä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>9. Alueet nimettiin kartan perusteella, mistä poikkeama totutusta nimestä juontuu. Nimi voidaan muuttaa.</p> <p>10. Tarkastetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>11. Tarkastetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>12. Kaikilla vaihekaavojen SL-alueilla ei ole ollut toteutumisen edellytyksiä, joten niitä on poistettu kaavasta. Kyse on yksittäisistä kohteista, lukuun ottamatta lintuluotoja, jotka jätettiin erittäin pienialaisina pois kaavakartasta. Luotojen suojelu ei myöskään ollut toteutunut.</p> <p>13. Turve sekä taloudellisena että suojelukysymyksenä jätettiin tässä kaavassa pääosin tarkastelematta. Soiden kokonaistarkastelu on ehdolla seuraavaan kaavavaiheeseen, jolloin myös Mäkränsuon asema turvetuotannon kannalta selvitetään. Tavoitteena on tehdä periaatepäätös uudesta vaihemaakuntakaavasta ja sen käynnistämisestä lokakuun maakuntahallituksessa.</p> <p>14. Maakuntakaavassa pyritään huomioimaan Jaamankankaan mainitun pohjavesitutkimuksen tulokset.</p> <p>15. Tavoitteet on maakuntakaavalle asetettu mutta lopullinen hyväksyntä tullaan tekemään syksyllä. Hyvä nosto, taantuvien alueiden kysymyksiä voidaan harkita lisättäväksi tavoitteistoon.</p>

	<p>Valkeasuon (joensuu) rajaukset tulee korjata vastaamaan ELY-keskuksen tekemää rajausesitystä.</p> <p>9. Kylmälammen alue on esitetty nimellä Ukonvaara. Alue tunnetaan paremmin nimellä Kylmälampi-Kylmäoja.</p> <p>10. Koivusuon pohjoispuolen suot on esitetty kahtena erillisenä kohtaan. Kohteet tulisi nimetä uudestaan ja rajaus tulee tarkistaa.</p> <p>11. Luonnoksesta puuttuu vaihemaakuntakaavassa mukana olleet Oravasuo (Nurmes) ja Salmijärvi (Valtimo).</p> <p>12. Selostuksessa ja sen liiteosiossa mainitaan, että kaavasta poistettiin kohteita, joita ei ole tarkoitus suojella. Kohteet ja poistamisperusteet tulee esittää.</p> <p>13. Möhkössä sijaitseva Mäkränsuon turvetuotantoalue on esitetty säilytettäväksi merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön viereen (ma-k)?</p> <p>14. Jaamankankaalla tehty geologinen rakennetutkimus ja Joensuun seudun vesienhuollon kehittämissuunnitelma vuoteen 2030 tulee ottaa huomioon siten, että maankäytön suunnitellulla ei vaaranneta erittäin merkittävän alueen käyttöä vedenhankinnassa. Jaamankankaan rajaus yhdeksi yhtenäiseksi pohjavesialueeksi olisi nykyisen tiedon perusteella mahdollista. Vedenhankinnan kannalta keskeisille osille pohjaveden muodostumisalueelle ei tule sijoittaa pohjaveden määrään tai laatuun haitallisesti vaikuttavaa toimintaa.</p> <p>15. Tulevaisuudenkuva ja tavoitteet vuoteen 2040 haja-asutusta koskien taantuvien alueiden osalta esitetään harkittavaksi omana osionaan tai esimerkiksi osana kyläalueita. Kaavamerkinnällä ei välttämättä ole tarvetta.</p> <p>16. Selostusta voisi tiivistää tuomalla esille ainoastaan teemoittaiset ydinasiat. Esimerkiksi merkinnät ja määräykset voisi poistaa ja viitata erilliseen asiakirjaan.</p> <p>17. Zonation-analyysin kuvaus erinomainen, kyetty yhteismitalistamaan maakunnallinen aineisto ja perustelevaan luotettavasti mera-merkintä. ELY-keskus pitää merkintää ansiokkaimpana strategisena merkintänä.</p> <p>18. Vaikutusten arviointi paikoin kertausta ja tiivistelmää, ei oleellista. Oleellista tuoda esiin maankäyttöluokkien tärkeimmät vaikutukset, esimerkiksi pohtimalla miten ratkaisulla vaikutaan ilmastonmuutoksen hillintään vuoden 2040 tavoiteaikataululla. Tässä esimerkiksi soidensuojelukohteiden tarkastelu on tulevaisuudessa keskeinen tekijä. Soiden merkitys ilmastonmuutoksen torjunnassa ja hiilen sidonnassa tulisikin tunnistaa.</p> <p>19. Vaikutuksia Natura-alueisiin tulee tarkastella Luonnonsuojelulain 65 §:n perusteella.</p>	<p>16. Kaavaselostusta pyritään tiivistämään ja edelleen selkeyttämään.</p> <p>17. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>18. Vaikutusten arviointia täsmennetään ja esittämistapaa kehitetään. Soiden roolin tunnistaminen ja huomioiminen osana ilmastonmuutosta jää käsiteltäväksi tarkemmin myöhemmissä kaavavaiheissa.</p> <p>19. Natura-arviointi tehdään ehdotusvaiheessa.</p> <p>20. Suunnittelumääräysten tekstit tullaan kokonaisuutena vielä läpikäymään ennen ehdotusvaiheen hyväksymistä.</p> <p>21. Suunnittelusuositukset ovat luonteeltaan nimenomaan suosituksia, mutta maakunnallisesta näkökulmasta ne tuovat esiin toivotavan kehityksen.</p> <p>22. Kaavakartan luettavuuteen kiinnitetään entistä vahvemmin huomiota siirryttäessä ehdotusvaiheeseen ja mm. kaavakartan nimeä lisätään. Monien merkintöjen osalta noudatetaan ympäristöministeriön ohjeistusta kaavamerkinnöiksi, mutta värivalintoja voidaan tarkastella muilta osin.</p> <p>23. Vaihemaakuntakaavatyötä on jo suunniteltu, päätökset tehdään todennäköisesti jo tulevana syksynä.</p> <p>24–25. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
--	--	--

		<p>20. Määräystekstejä esitetään tiivistettävän. Ytimekäs määräys tarkentaisi merkinnän varsinaista sisältöä ja edistäisi määräyksen tulkittavuutta.</p> <p>21. Miten suositusten on ajateltu ohjaavan alempiasteista kaavoitusta?</p> <p>22. Esitystapaa voi selkeyttää värivalinnoilla, koska näiltä osin merkinnät helposti sekoittuvat. Lisäksi kartan ja määräyksissä esitettyjen symbolien yhdenmukaisuus kannattaa tarkistaa. Samoin se, että karttatasot ja -tekstit ovat kaavakartalla oikein.</p> <p>23. Kaavaan tehdään todennäköisesti päivityksiä/tarkistuksia ennen vuotta 2040, onko jo suunniteltu aikataulua?</p> <p>24. Esitetyt tarkennusesitykset on maakuntaliiton harkinnassa, mutta ne on laadittu edistämään maakuntakaavan ehdotusvaiheen kaavaratkaisun laadintaa.</p> <p>25. Ansiokas työ jo tässä vaiheessa.</p>	
28.1.2019	Suomen metsäkeskus	<p>1. Myönteistä, että maakuntakaavatyöryhmässä tasapuolisesti naisia ja miehiä</p> <p>2. Laajojen strategisen tavoitteen informatiivisten merkintöjen sijoituessa metsätalouden maahan ne ovat valtakunnallisesti merkittäviä asioita. Samoin valtakunnallisesti merkittävä asia on, kun metsiin tai turvemaihin sijoittuvaa suojeluohjelmaa edistetään.</p> <p>3. Kaavoittaja ei ole ollut siihen yhteydessä mera-merkintään eikä soidensuojelun täydennysohjelmaan liittyen. Ehdotusta 107 suokohteesta ei käsitelty kaavan ohjausryhmässä, johon Metsäkeskus kuuluu. Metsäkeskus odottaa, että jatkossa siihen ollaan yhteydessä kahdenvälisin keskusteluin liittyen näihin ja muihin metsätalouden kannalta merkittäviin kaavakysymyksiin. Metsäkeskus edellyttää myös, että kaikki kaavoituksen merkittävät kysymykset käsitellään kaavan ohjausryhmässä.</p> <p>4. Metsäkeskus vierastaa termiä ”maakunnan arvokkaat viheralueet”, jota käytetään viitaten talousmetsiin. Eikö viheralueilla yleensä tarkoiteta taajamien puistoja ja vastaavia alueita?</p> <p>5. Zonation -analyysissa hyödynnetyistä lähtöarvoista tulisi ilmoittaa ainakin, mikä Zonation analyysin versiota on hyödynnetty. Jos arvokkaiden luontovyöhykkeiden merkintä lopulta määräytyi asiantuntijoiden näkemyksistä, mikä oli analyysin lisäarvo? Ketkä olivat asiantutijaraadin jäseniä ja mitä asiantuntemusta he edustivat? Miten asiantuntijoiden tekemä poiminta mahtaa vaikuttaa paikkatietojärjestelmän tekemän poiminnan tieteellisyyteen? Mistä johtuu, ettei yksityismetsistä löydy analyysin perusteella erityistä monimuotoisuuskohteiden keskitty-</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävillä asioilla nähdään maakuntakaavassa olevan tiettyä mittakaavallista ja/tai merkityksellistä eroavaisuutta. Mikäli kysymyksessä on valtakunnalliseen ohjelmaan tai suunnitelmaan liittyvä kohde ja/tai alue niin silloin voidaan puhua selkeästi valtakunnallisesta merkittävydestä.</p> <p>3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Ennen kaavan luonnosvaihetta oli ehdolla kaavassa huomioitavaksi yli 100 suokohdetta, joita ei kuitenkaan tuotu lainkaan mukaan luonnokseen ja sitä kautta ei ollut tarvetta enää tuoda maakuntakaavan ohjausryhmäkäsittelyyn. Soidensuojelu pyritään huomioimaan myöhemmässä kaavavaiheessa yhdessä turvetuotannon resurssivaranon tarkastelun kanssa, mihin myös metsäkeskuksen toivotaan osallistuvan. Kaikki maakuntakaavan merkittävät kysymykset on tuotu ja tuodaan ohjausryhmään ja vaikutusten arviointiryhmään käsiteltäviksi.</p> <p>4. Viheralueen sijasta voidaan puhua myös strategisemmilla käsitteillä, kuten vihreä infrastruktuuri. Termillä haettiin riittävän yleistä</p>

		<p>mään silloin, kun tarkastelleen Metsähallituksen zonation-analyysistä johdettuja monimuotoisuuskohteita? Mera-merkintä tarvitsee perustakseen julkisen taustaselvityksen.</p> <p>6. Kannatettava asia, että osa-aluemerkinnästä ei aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia. Suunnittelumääräystä on kuitenkin syytä tarkentaa seuraavasti: ”Rantarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota luonnonympäristön kestäväan käyttöön, vesihuollon järjestämiseen ja rakentamisen soveltumiseen maisemaan. Rantarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen luonnon ominaispiirteet sekä maisemalliset arvot. Lisäksi on jätettävä riittävän suuret yhtenäiset ranta-alueet vapaaksi jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee rantarakentaminen ohjata keskitetyksi ympäristöarvot huomioon ottaen siten, että alueen luontoarvot eivät vaarannu. Osa-aluemerkinnän alueella on metsämaalla voimassa metsälaki. Rantarakentamisen mitoittamiseen merkintä antaa suosituksen.”</p> <p>7. Selostuksen taulukko 17 s. 89–90 koskien nykyisiä luo ja S-alkuisia merkintöjä on vaikeaselkoinen. Metsäkeskus edellyttää, että sen kanssa käydään erikseen keskustelu kaikista metsäalueille kohdistuvista muutoksista S- alkuisiin aluevarausmerkintöihin. Tärkeää, sillä jatkossa S-alkuisiksi muuttuvien aluevarausmerkintöjen kohdalla metsälaki ei olisi enää voimassa.</p> <p>8. Esitämme, että kaavaan on syytä lisätä myös Ylämyllyn liikennepaikka puuterminaalina.</p>	<p>ja ymmärrettävää käsitettä pääosin metsien muodostamasta kokonaisuudesta. Asiatyheydestä kuitenkin paljastuu, mitä termillä tarkoitetaan.</p> <p>5. Zonation aineistona hyödynnettiin maakunnallisesti painotettua valmista aineistoa, jonka lähtötietoina on ollut puustoa osoittavia mittareita, metsien kytkeytyneisyystulkintaa, lajistotietoa, metsälakitietoa ja tulkinta suojelualuekytkeytyneisyydestä. Zonation rajaus määriteltiin jatkuvasta rasterista (sisältäen kaikki arvot välillä 0–1) omana virkamiestyönä, mihin myös ELY-keskus antoi näkemyksensä suojelualueiden kytkeytymisen osalta. Yksityismetsien lukuisistakin metsälakikohteista ei muodostunut mera-alueita automaattisesti, elleivät ne pirstalemaisuuksien sijaan muodosta esim. selkeää jatkumoa suojelualueiden välillä.</p> <p>6. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>7. Taulukko osoittaa muutoksia merkintöjen välillä. Päivitetään taulukot ehdotusvaiheeseen.</p> <p>8. Joensuun seudulla on tarve myös lännessä sijaitsevalle puutaraterminaalille/kuormaustapaikalle, jolle tulee kaavaehdotukseen löytää Ylämyllyn korvaava paikka. Asia käydään läpi kuntien ja muiden toimijatahojen kanssa.</p>
30.1.2019	Puolustusvoimat	<p>1. Pyydämme tarkentamaan suojavyöhykkeen suojavyöhyke-merkintää ja määräystä.</p> <p>2. Puolustusvoimat vastustaa tuulivoima-aluemerkintöjen viemistä maakuntakaavaan. Puolustusvoimat antaa erilliset lausunnot alueidenkäytön suunnitteluun (kaavat, YVA) hankkeisiin liittyen ja niiden hyväksyttävyydestä puolustusvoimien kannalta. Tarvittaessa hankkeista tulee tehdä tutkavaikutusten arviointi VTT:llä. Tutkavaikutusselvitys tulee tehdä viimeistään yksityiskohtaisessa suunnittelussa. Tuulivoimaloista tulee aina pyytää Pääesikunnan lausunto hyvissä ajoin ennen rakennushankkeen toteuttamista.</p>	<p>1. Tarkennetaan suojavyöhykkeen merkintää ja määräystä.</p> <p>2. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkavaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapuistoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p> <p>3. Suunnittelumääräyksen lisäys lisätään maakuntakaavaan.</p>

		<p>3. Tuulivoima-alueiden merkinnän suunnittelumääräykseen lisäys: yli 50 metriä korkeista voimaloista pyydettävä aina lausunto pääesikunnalta koko kunnan alueelle; alle 50 metrin pienvoimaloista lausunto, mikäli kiinteistö rajoittuu Puolustusvoimien käytössä olevaan alueeseen.</p>	
30.1.2019	Pohjois-Savon ELY-keskus	<p>1. Mittavan kaavantarkistustyön valmistelussa on pystytty etenemään esimerkillisen hyvin suunnittelun lähtökohtien ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti.</p> <p>2. Itä-Suomen liikennestrategia ja Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelma ovat kytketty oikeasuuntaisilla painotuksilla kaavatyöhön.</p> <p>3. Kaupunkiseudun kehittämisen kohdealueen merkintä melko laaja, joten hyvä kirjaus, että rajausta ei ole tarkka vaan voi käsittää hieman laajemman tai suppeamman. Tarpeen mainita, koska yhdyskuntarakenteen osalta heterogeeninen alue.</p> <p>4. Määräystä esteettömistä kevyen liikenteen väylistä joukkoliikenteen pysäkeille tulisi muuttaa vähemmän velvoittavaksi, tai vaihtoehtoisesti rajausta supistaa.</p> <p>5. TP-km alueen kaupan ja työpaikka-alueen kasvun vaikutuksia tulee arvioida tarkemmin liikenteellisesti herkän alueen osalta. Kokonaisuuteen kuuluu myös. mm. VT 6 ja 9 eritasoliittymät ja niiden väliin jäävä katuverkosto. Uuden Raatekangas-Pilko -yhteystarpeen toteuttamisen vaikutuksia myös.</p> <p>6. Mittavista kehittämismerkinnöistä VT 6 ja 9 teille pidetään ensisijaisina Ylämyllyn eritasoliittymää ja VT9 nelikaistaistamisen jatkamista.</p> <p>7. Perusteltua pitää Raatekangas - Lehmo väli kaksiajorataiseksi kehitettävä päätiemerkinällä. Perustelluin ja kustannustehokkain vaihtoehto jatkuva keskikaidetie (2+1).</p> <p>8. Reijola - Haavanpää välille tarkoituksenmukaisinta käyttää merkittävästi parannettava tieyhteys -merkintää.</p> <p>9. Tällä hetkellä näköpiirissä oleva tienpidon rahoitus ei luo merkittäviä mahdollisuuksia uusille maankäyttöä tukeville hankkeille. Maankäytön kehittämisen tulee tukeutua olemassa oleviin päätieverkon parantamisiin.</p> <p>10. Kaavaselistuksen tie- ja rautatieliikenteen merkinnät tulee päivittää vastaamaan liikenne- ja viestintäministeriön antamaa asetusta pääväylistä ja niiden palvelutasosta.</p> <p>11. Seututien 486 muutos kantatieksi ei ole nykyisen lain toiminnallisen luokan määritelmän mukaista.</p> <p>12. Ei realistista eikä perustelua Inarin rajanylityspaikan kehittämistä kansainväliseksi, vaan Niiralan kehittämistä tulevaisuudessa. Liikennevastuualue pyrki panostamaan myös Niiralan rajanylityspaikkojen liikenteellisten yhteyksien kehittämiseen.</p>	<p>1.–3. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Nähdään tärkeänä pitää maininta kaavassa, hyvä olla tavoitteellisuutta.</p> <p>5. TP-km alueen enimmäismitoituksen osuus vähittäiskaupan kokonaisalasta Joensuun kaupunkiseudulla pysyy samana (18 %) kuin se on ollut voimassa olevassa maakuntakaavassa. Maakuntakaavan tavoitevuosi on nyt kuitenkin 2040 eli pidemmällä tulevaisuudessa. Raatekankaan eritasoliittymäratkaisut, Joensuun kaupungin sisäiset katujärjestelyt Salpakankaalla sekä maakuntakaavassa esitetty uusi Raatekangas-Pilko yhteystarve kaikki yhdessä vaikuttavat alueen liikennetarkoituksiin sitä sujuvoittaen ja parantaen. Kaavaselistuksen vaikutusten arviointia täydennetään liikenteellisten vaikutusten osalta.</p> <p>6. Molemmat tiet kuuluvat päätieverkkoon, joten tavoitteena on saada tiet päätieverkon mukaiseen kuntoon kaavan tavoitevuoteen 2040 mennessä.</p> <p>7. Merkintä pidetään kaavassa. Kaavaselistukseen voidaan lisätä maininta kustannustehokkaimmasta vaihtoehdosta</p> <p>8. Kaavassa säilytetään merkintä kaksiajorataiseksi kehitettävästä päätiestä.</p> <p>9. Kaavan tavoitevuosi on 2040, ja tulevaisuuden rahoitustaso voi muuttua.</p> <p>10. Merkinnät päivitetään kaavaselistukseen. Kaavakartalla esitetään päätieverkko, mutta palvelutasoluokat kuvataan selostuksessa.</p> <p>11. Kyseessä on tavoitetilä vuoteen 2040. Jatkossa tieverkon luokitus määritellään LVM:n asetuksella ja asetusta voidaan myös muuttaa.</p> <p>12. Inarin rajanylityspaikan kansainvälistäminen on pitkän tähtäimen tavoitetilä, jonka toteutuminen edellyttää liikenteen merkittävää kasvua ja erityisesti Suomen ja Venäjän välisen matkailuliikenteen kasvua. Mahdollinen tieluokka muutos on sidoksissa raja-aseman kansainvälistymiseen, jolle ei lyhyellä tähtämelle ole edellytyksiä. Merkintää esitetään edelleen maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>13. Merkintä mahdollistaa liittymän kehittämisen vaiheittain, ensin tasoliittymänä, mutta tavoitetilana pidetään kuitenkin eritasoliittymä. Tarkennetaan kaavaselistukseen. Onkamon liittymän paikka tarkistetaan kaavaehdotukseen.</p>

		<p>Siten ei perusteltua myöskään muuttua maanteitä 5160, 5262 ja 5223 seututieksi.</p> <p>13. Eritasoliittymäksi kehitettävä liittymän merkintä tulee muotoilla siten, että liittymä voidaan toteuttaa myös tasoliittymänä/tasoliittymän parantamisena. isäksi Onkamon merkintä tulee siirtää hieman pohjoisemmaksi.</p> <p>14. Onttola-Lehmo ja Raatekangas-Pilkko voivat tulla kyseeseen vain katu yhteyksinä, koska ne tulisivat palvelemaan pääosin paikallista ja lyhytmatkaista liikennettä.</p> <p>15. Vaikutusten arviointia tulisi vielä laajentaa ja konkretisoida mm. aluerakenteen, yhteysverkkojen ja kehittämisvyöhykkeiden osalta.</p> <p>16. Selostuksessa voisi korostaa nykyistä enemmän ilmastonmuutoksen hillintää mm. toimivien viisaan liikkumisen muotojen edistämällä ja yhdyskuntarakenteen tiivistämistä.</p>	<p>14. Maakuntakaavalla ei oteta kantaa siihen, onko tuleva yhteys tie vai katu. Toki maankäytön lisääntyessä katuyhteys on todennäköisin vaihtoehto.</p> <p>15. Vaikutusten arviointia tullaan konkretisoimaan ja kirjoittamaan tarkemmin ehdotusvaiheeseen.</p> <p>16. Korostetaan kaavaselostuksessa yhteysverkkojen kehittämisen yhtenä päätavoitteena olevan ilmastonmuutoksen hillintä alueiden elinvoiman ja saavutettavuuden sekä kilpailukyyn parantamisen ohella.</p>
30.1.2019	Metsähallitus	<p>1. Metsähallituksen kiinteistöille osoitettu kolme uutta SL-alueita. Ne tulisi poistaa ja muuttaa esimerkiksi alu-3 merkinnällä. Luontoarvot turvataan alue-ekologisen suunnittelun keinoin.</p> <p>2. Metsähallituksen omalla päätöksellä toteuttavista kohteista ei perusteta luonnonsuojelualueita. YM:n raportissa 26/2015 on käyty läpi perustelut, jotka pätevät myös kaavaluonnoksessa esitettyihin uusiin valtionmaiden SL-varauksiin.</p> <p>3. Nurmeksen Mujejärven ympäristön suot kohteelta tulee poista SL-merkintä.</p> <p>4. Nurmeksen Teeri-Lososuon eteläpuoliset suot SL-merkintä tulee poistaa. Arvot turvataan alue-ekologisen suunnittelun keinoin. Ei sisälly liiteosion selitteestä poiketen soidensuojelutyöryhmän ehdotukseen.</p> <p>5. Esitämme Lieksan Juurikkasuo SL-merkinnän muuttamitsa alu-3 merkinnäksi. Ydinalue valtionmaan ulkopuolella ja valtionmaalle rajauksesta osuu vain pienialaisi liepeitä, joista ei ole järkevää perustaa luonnonsuojelualuetta.</p> <p>6. Valtimon Syrjässä SL-tekstimerkintä ilman kartalla näkyvää rajausta. Merkintä tulee poistaa.</p> <p>7. Maininta virkistyskäytön kehittämisestä SL-alueilla on harhaanjohtava ja tarpeettomana tulee poistaa. Kaikilla SL-alueilla ei ole tarkoituksenmukaista kehittää virkistystoimintaa.</p> <p>8. Kaavasta puuttuu joitain suojelukohteita, jotka tulee päivittää ehdotukseen.</p> <p>9. Mera-merkinnän perusteet ja perustelut on syytä tarkistaa ehdotukseen.</p> <p>10. Mera-merkinnän oikeusvaikutukset pitkällä tähtäimellä eivät ole selvillä. Voidaan tulkita monin tavoin. Ei metsänhoidollisia rajoituksia esitetään muutettavaksi ei metsätalouden harjoittamisen rajoituksia.</p>	<p>1.-5 Uusien SL-alueiden merkinnät läpikäydään tarkemmin Metsähallituksen kanssa.</p> <p>6. Merkinnän kohde tarkastetaan. Lähtökohtaisesti kaavassa on kaikki luonnonsuojelualueet niiden pinta-alaa huomioimatta. Tällöin pienet suojelualueet näkyvät vain tekstinä, ei aluemaisina kohteina.</p> <p>7. Tarkastamme suunnittelumääräystä. Tarkoituksena on ollut pyrkiä turvaamaan virkistyskäyttö niillä suojelualueilla, joilla sitä on.</p> <p>8. Suojelualuetietoja tarkastetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>9.–11. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kyllien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoittamiseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa</p>

		<p>11. Esitetään poistettavaksi kokonaan rantojen suunnittelun ohjeet ja suositukset mera-alueilta. Mera-alueet suuripiirteisiä, ei perustu tarkempiin selvityksiin, likimääräisyys aiheuttaa tulkintaongelmia, tasapuolinen kohtelu ei toteudu, kunnat ja maanomistajat asettuvat eriarvoiseen asemaan. Suunnitteluohjeet normaalia kaavoituskäytäntöä, joita ei ole tarpeen toistaa.</p> <p>12. Tulisi kannustaa yleiskaavojen laatimiseen kaikille kunnan vesistöille, jolloin laajojen yhtenäisten rakentamisesta vapaiden rantojen turvaaminen voidaan parhaiten varmistaa.</p> <p>13. Kolin kohdealue tukee Kolin kehittämistä. Tärkeää, että kaava ohjaa huomioimaan luonto- ja kulttuuriarvot tällä alueella ja että suunnittelutarvetta on myös seudun sisäisten liikenneyhteyksien ja joukkoliikenteen kehittämisessä.</p> <p>14. Suojavyöhykkeet ulottuvat Patvinsuon kansallispuiston ja Raesärkän Natura-alueelle. Vyöhykkeen ulottaminen näille alueille on ristiriistaista nykyisen maankäytön ja virkistyskäytön näkökulmasta. Ei tulisi vaarantaa vapaata liikkumista ja virkistyskäytön kehittämistä.</p> <p>15. Ruunaan virkistysalue ja matkailun ja virkistysalueen veto-voima-alue ristiriidassa keskenään. Alueelle laadinnassa Masterplan, esitetään Ruunaan kehittämisen mahdollistavaksi kehittämismerkinnöiksi eri vaihtoehtoja: Ruunaan alue käsitellään samoin kuin Kontiolahden ah-stadion, retkeilyalue kokonaisuudessaan mv-alue, merkitään laaja RM-alue, tai useita rm-kohdemerkintöjä.</p>	<p>oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärää tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus-sana poistetaan</p> <p>12. Korostetaan asiaa kaavaselostuksessa</p> <p>13. Suunnittelumääräyksessä on huomioitu asiat.</p> <p>14. Suojavyöhyke on esitetty Puolustusvoimilta saadun rajauksen ja merkinnän kuvauksen mukaisesti. Rajaus ylettyy Patvinsuon kansallispuiston ja Raesärkkien alueelle, joilla on merkittävää virkistystoimintaa ja reittejä. Metsähallituksen ja puolustusvoimien olisi hyvä keskustella, onko merkinnöissä ristiriitoja. Maakuntaliiton tiedossa ei ole, että asiasta olisi tähän mennessä ollut ongelmia, mutta on valmis osallistumaan keskusteluun tarvittaessa.</p> <p>15. Ruunaan alue Lieksassa on Metsähallituksen tietojen mukaan valtakunnan suosituin erämatkailukohde eli todella merkittävä luontomatkatkailukohde. Ruunaan vetovoima perustuu alueen monipuoliseen luontoon, palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä keskeisenä elementtinä koskien rakentamiselta säästyneeseen Lieksanjokeen koskineen, kaloineen ja elämyksineen. Maakuntakaava 2040 luonnoksessa Ruunaan alueen maakuntakaavavaraukset oli esitetty suurin piirtein voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti eli pää-alue virkistysalueena (V) sekä Neitikosken alue matkailupalvelujen seudullisesti merkittävänä kohteena. Alueen tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Metsähallitus onkin käynnistänyt Master Plan suunnittelutyön Ruunaalla ja sen työn tulokset tulee yhteensovittaa maakuntakaavarakaisujen kanssa ennen ehdotusvaihetta eli syksyyn mennessä. Tarkastellaan Ruunaan alueen kehittämistä osana Master Plan selvitystyötä ja sovitetaan ratkaisuja yhteen maakuntakaavaehdotukseen.</p>
31.1.2019	Sisäministeriö	Ei lausuttavaa	Ei aiheuta toimenpiteitä
7.2.2019	Museovirasto	<p>1. Kaavasta puuttuu ilmastonmuutokseen varautuminen ja koko kaavaratkaisun punnitseminen suhteessa siihen. Ilmastonmuutoksen ja kestävyuden tulee olla tärkeimpinä kriteereinä kaavaratkaisussa.</p> <p>2. Museovirasto ei pidä hyvänä ratkaisuna niputtaa kulttuuriympäristöteemoja suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Valtakunnallisilla ja maakunnallisilla kohteilla erilainen säädöstausta ja status.</p> <p>3. Hyvä, että Vuoksen vesistöalue nostettu kehittämisvyöhykkeeksi. Alueella runsas kulttuurihistoria sekä vesistö- ja luonnonhistoriasta kertovia kohteita.</p> <p>4. Kulttuurisen kestävyuden kannalta tärkeä, että täysin rakentamattomia rantoja jää myös luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle. Tärkeää, että etsitään ja löydetään riittävän yksiselitteiset ja velvoittavat merkinnät ja määräykset.</p>	<p>1. Ilmastonmuutos näkyy kaavaratkaisuissa muun muassa luonnonvaroja (biotalous) ja luonnonsuojelua koskevissa kysymyksissä sekä liikenneverkkoa ja logistiikkaa koskevissa ratkaisussa (vähähiilinen liikenne ja joukkoliikenteen ja pyöräilyn edistäminen). Lisätään ilmastonmuutokseen varautumisesta tekstiä vaikutusten arviointiin ja kaavaselostukseen.</p> <p>2. Valtakunnallisten ja maakunnallisten kohteiden niputtamisella on tavoiteltu selkeämpää karttatulkintaa: vähemmän erilaisia merkintöjä kartalla. Merkinnästä keskustellaan Museoviraston kanssa yksityiskohtaisemmin.</p> <p>3. Vuoksen vesistöalue määrittelee alueen luonnetta ja historiaa.</p> <p>4.–5. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet</p>

	<p>5. Oikeasuuntaista laajempien metsien ja rantojen kannalta arvokkaiden alueiden osoittamista kaavassa. Vahvistavat myös maakunnan kulttuuriperinnön omaleimaista luontosuhdetta. Vaikutuksen riittävyttä tulee vielä arvioida, koska merkintä jää informatiiviseksi ja toteutuminen jätetään kuntakaavoitukselle.</p> <p>6. Kaupunkikeskustan kehittämisen kohdealueen suunnittelu-määräykseen tulee lisätä kulttuuriympäristön huomioon ottaminen.</p> <p>7. C-kaavamerkintään tulee lisätä teksti ”Lieksan keskustatointojen alueella on Museoviraston kaupunkiarkeologisissa inventoinneissa määritetty 1600-luvun asemakaava-alueen kaupunkiarkeologisia kerrostumia”. Alueen kehittäminen vaatii Museoviraston lausunnon.</p> <p>8. Kolin kehittämistavoitteista puuttuu maisema ja sen säilyttäminen. Maisema kehittämisen lähtökohta ja vetovoimatekijä, asettaa myös reunaehdot. Tulee tuoda selvemmin esiin seloituksessa. Koli on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue ja oltava kehittämisen lähtökohta.</p> <p>9. Mäkränsuon turvetuotantoalue ristiriidassa alueen kulttuuriympäristön arvojen sekä matkailun kehittämisalueen tavoitteiden kanssa. Aiheuttaa haittaa liikenteelle ja muulle liikkumiselle sekä melu- ja maisemahaittoja. Alue tulee poistaa kaavasta.</p> <p>10. Ei hyvä niputtaa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä rakennuttuja kulttuuriympäristöjä samalla merkinnällä.</p> <p>11. Rakennussuojelukohteista tulee poistaa väärä tieto siitä, että merkintä koskisi myös MRL:n nojalla suojeltuja tai suojeltavaksi tarkoitettuja kohteita. Suunnittelumääräys tulee kirjoittaa uudestaan. Rakentamismääräys tulee selventää tai poistaa. Kohteiden suojelu perustuu lakeihin.</p> <p>12. Oletetaan, että kaavan lukemisen helpottamiseksi kaava-aineistoihin liitetään yksilöidyt tiedot rakennetun kulttuuriympäristön alueista ja kohteista.</p> <p>13. Sotahistoriakohteissa myös 1.maailmansodan kohteita, jotka ovat muinaismuistolain rauhoittamia muinaisjäänköksiä. Kaavamääräykset eivät voi olla erityislainsäädännön vastaisia. Tulee huomioida muinaismuistoina ja oikeilla määräyksillä. 1. maailmansodan kohteissa ei ole jakoa valtakunnallisiin ja maakunnallisiin. 2.maailmansodan kohteiden säilyttäminen perusteltua ja merkintä on ma.</p> <p>14. Museovirasto ehdottaa, että Salpalinjan merkittävimmät kohteet eritellään kaavan liitteissä olevissa listauksissa.</p> <p>15. Sotahistoriakohteissa on lisäksi valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä, status tulee huomioida määräyksissä.</p>	<p>Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan</p> <p>6.–7. Maakuntakaavassa on esitetty kulttuuriympäristömerkinnät laajasti ja kattavasti, pitkälti voimassa olevan kaavan mukaisesti. Ei esitetä tässä vaiheessa muita uusia merkintöjä, seuraavassa vaihemaakuntakaavassa voidaan kulttuuriympäristömerkintöjä päivittää niin tarpeelliseksi katsottaessa.</p> <p>8. Valtakunnallinen maisema-alue on esitetty erikseen myös Kolille ja se tulee huomioiduksi sitä kautta.</p> <p>9. Turve sekä taloudellisenä että suojelukysymyksenä jätettiin tässä kaavassa pääosin tarkastelematta. Soiden kokonaistarkastelu on ehdolla seuraavaan kaavavaiheeseen, jolloin myös Mäkränsuon asema turvetuotannon kannalta selvitetään. Uudesta vaihemaakuntakaavasta ei ole vielä päätöksiä, mutta maakuntahallitukselle tullaan lokakuussa esittämään periaatepäätöksen tekemistä vaihemaakuntakaavan käynnistämisestä.</p> <p>10. Valtakunnallisten ja maakunnallisten kohteiden niputtamisella on tavoiteltu selkeämpää karttatulkintaa: vähemmän erilaisia merkintöjä kartalla. Merkinnästä keskustellaan Museoviraston kanssa yksityiskohtaisemmin.</p> <p>11. Rakennussuojelukohteiden kaavatekstiä ei tässä kaavavaiheessa tarkastettu. Tekstistä sanamuotoineen neuvotellaan museoviraston kanssa.</p> <p>12. Yksityiskohdat on raportoitu kaavaselostuksen liitteessä kohdelistoihin.</p>
--	---	---

		<p>16. Arkeologinen kulttuuriperintö tulee huomioida kaavassa yleismääräyksellä, jossa on viittaus Museoviraston muinaisjäännösrekisteriin.</p> <p>17. Vaikutusten arviointi on vielä puutteellinen. Myös aikaisempien merkintöjen vaikutuksia on tarpeen täydentää. Kolin kehittämismarkinnan vaikutuksia on syytä arvioida erikseen.</p> <p>18. Esitetään liittoa keskeisenä toimijana etsimään ratkaisua arkeologisen kulttuuriperinnön inventointien osalta kuntakaavoituksen ulkopuolella. Hyvä esimerkki sotahistoriakohteiden päivitys, mutta tarpeen selventää, että inventointi ei ollut kattava ja esim. Lieksa jäi ulkopuolelle.</p> <p>19. Selvitysten ja inventointien avulla voidaan Pohjois-Karjalasta löytää tihentymiä, joista on mielekästä muodostaa kulttuuriympäristöjen kehittämisalueita. Voidaan löytää uusia keinoja toteuttaa selostuksen tavoitteita ja luoda potentiaalia eri elinkeinoille.</p>	<p>13. Ensimmäisen maailmansodan kohteet tulee erottaa uudemista, ei muinaismuistolain suojaamista kohteista museoviraston kuvaamasta syystä. Tämä huomioidaan esimerkiksi kaavamerkinän tunnustekstien avulla, jolloin sotahistoriateema säilyisi ulkoasultaan yhtenäisenä, mutta kaavakartassa erottuisi tunnustekstien osalta I ja II MS kohteet. Kaavan liite esittelisi tarkemmat kohdelistat tietoineen.</p> <p>14. Kaavaselostuksessa ja liitteissä voidaan korostaa joitakin esim. matkailullisesti merkittäviä sotahistoriakohteita esimerkiksi osana Ilomantsin toimijoiden puuhaamaa sotahistoriallista matkailureittiä.</p> <p>15. Merkinnät eivät sulje pois toisiaan, joten tarvetta erilliselle määräykselle ei ole.</p> <p>16. Muinaisjäännökset tullaan esittämään kaavakartan erillisellä liitekartalla ja siihen yhteyteen voidaan lisätä viittaus ajantasaiseen muinaisjäännösrekisteriin.</p> <p>17. Vaikutusten arviointia tulee lisätä.</p> <p>18. Yhteistyötä Museoviraston kanssa maakunnallisten ja maakuntakaavaan linkittyvien inventointien osalta tulee kehittää.</p> <p>19. Kulttuuriympäristöjen kehittämisalueet voisivat olla hyvä uusi lähestymistapa huomioida kulttuuriympäristö nykyistä paremmin kokonaisuutena.</p>
8.2.2019	Liikenne- ja viestintäministeriö	<p>1. Maankäytön ja liikennejärjestelmän kehittämisellä voidaan hillitä ilmastonmuutosta, tavoitteena hiilineutraali Suomi 2045.</p> <p>2. Tärkeää, että nostettu esiin toimia, joilla edistettäisiin öljyvapaan ja hiilineutraalin liikenteen kehitystä.</p> <p>3. Tärkeää, että kaavan valmistelussa huomioidaan toimia, joilla kävelyä ja pyöräilyä voidaan edistää eri kehittämisalueilla.</p> <p>4. Korostamme, että liikenteen palveluiden ja automaation edistyminen huomioitava myös maankäyttöratkaisuja tehtäessä. Pyrittävä tunnistamaan liikenteen systeemisestä murroksesta aiheutuva tarkistamistarpeita tulevaisuuden liikennetarkistuksiin, esim. pysäköinti, kaupunkijakelu, kaistojen käyttö jne.</p> <p>5. Tärkeää huomioida lisäksi viestintäyhteyksien kattavuus ja toimivuus uusien liikenteen palveluiden mahdollistajana.</p> <p>6. Huomioitava maankäytölliset toimenpiteet, joilla nopeiden tietoliikenneyhteyksien tarjontaa ja käyttöä voidaan maakunnassa edistää.</p> <p>7. Hyvä, että kehittämisvyöhykkeitä tarkasteltu ylimaakunnallisesti. Ylimaakunnallisten kehittämisvyöhykkeiden lähtökohdaksi on otettava ministeriön asetus maanteiden ja rautateiden pääväylästä.</p> <p>8. Selostuksessa useita viittauksia TEN-T verkkoihin, tarkastettava ja korjattava osittain epäselviä viittauksia oikeiksi.</p>	<p>1-3. Vähähiilisyttä ja ilmastonmuutoksen hillintää pidetään tärkeänä asiana myös Pohjois-Karjalan yhteysverkkojen kehittämisessä. Pohjois-Karjala on osa hiilineutraalit kuntaa HINKU verkoston ja maakunnassa tavoitellaan 80 % päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä. Kuutoskäytävä on esimerkki vähähiilisestä kuljetuskäytävästä, jossa raideliikenne ja vesiliikenne ovat keskeisessä roolissa. Myös kävelyn ja pyöräilyn merkitystä korostetaan erityisesti Joensuun kaupunkiseuduilla ja muilla keskustatoimintojen alueilla. Näitä asioita tullaan korostamaan entistä vahvemmin myös kaavaselostuksessa.</p> <p>4. Nämä asiat eivät välttämättä ole maakuntakaavatasoisia, mutta mietitään asioiden käsittelyä esim. Joensuun kaupunkiseudun osalta.</p> <p>5. Huomioidaan asia kaavaselostuksessa.</p> <p>6. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>7. Ylimaakunnallisten kehittämiskäytävien osalta on huomioitu pääteasetus, jokainen kehittämiskäytävä sisältää maanteiden pääväylään kulkevan tien ja osalla kehittämiskäytäviä on lisäksi rautateiden pääväylä ja lisäksi Kuutoskäytävä Joensuusta etelään sisältää TEN-T ydinverkkoon kuuluvan Saimaan syväväylän.</p> <p>8. Tarkistetaan viittaukset TEN-T -verkkoihin. Pohjois-Karjalassa on valmistunut selvitys osana TenTacle hanketta Pohjois-Karjalan asemoitumisesta osana Euroopan liikenneverkkoja ja niihin kytkäytymistä.</p>

		9. Vesiliikennettä tulisi pystyä harjoittamaan mahdollisimman pitkään niin, että leutoina talvina alueen liikenne voisi olla ympärivuotista. 10. Ministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena tilapäisten rajanylityspaikkojen statuksen muuttamista. Painopisteen tulee olla olemassa olevien kv. rajanylityspaikkojen liikenneyhteyksien kehittämisessä. Inarin ylityspaikan kehittämiseen suhtautuminen varauksellista.	9. Lisätään tavoite vesiliikenteen ympärivuotisuuden osalta kaavaselostukseen. 10. Inarin rajanylityspaikan kansainvälistäminen on pitkän tähtäimen tavoitetta, jonka toteutuminen edellyttää liikenteen merkittävää kasvua ja erityisesti Suomen ja Venäjän välisen matkailuliikenteen kasvua. Tavoitetta on Euregio-Karelia hallituksen asettama tavoitetta.
11.2.2019	Rajavartiosto	Ei lausuttavaa	Ei aiheuta toimenpiteitä.
12.2.2019	Väylävirasto	1. Liikenteen kehittämiskäytävien käytännön toimien toteutumismahdollisuudet poikkeavat toisistaan enemmän kuin kartan yhtenäinen merkintätapa kertoo. 2. Väyläverkon kokonaisvälityskyvyn varmistamiseksi tulee sääntölöteiden kehittämisen rinnalla varmistaa, kaupungin sisäisen liikenteen ja pitkämatkaisen liikenteen sujuva yhteensovitus kaupunkirakenteessa. 3. Väylävirasto yhtyy tieverkon käsittelyn osalta ELY-keskuksen lausuntoon. 4. Ehdotuksen valmistelussa tulisi liiton ja Väyläviraston yhdessä tarkastella eri rataosuuksien merkitystä ja kehittämisen keinoja käytettävissä olevien resurssien mukaisesti. 5. Selostuksessa hyvin kuvattu vesiliikenteeseen liittyvät ristiriidat. Liikenteen vähäisyys ja liikenteen osavuotisuus vähentää investointihalukkuutta, vaikka vähäpäästöisen liikenteen lisääminen olisi tavoiteltavaa. Henkilöliikenne ja virkistysveneily sesonkiluonteista, osavuotisuus ei aseta yhtä suurta kynnystä. Satamien luokittelu on tarpeen, jotta kehityspanostukset kohdistuvat tehokkaasti. 6. Kulkumuotojen edistäminen kaupunkiseudun ulkopuolelle vaatii muuta kuin maankäytön suunnittelun keinoja: olevien palveluiden ylläpitämistä ja uusien innovointia. 7. Luonnos hyvä lähtökohta kaavan jatkovalmisteluun ja osallistumme mielellään eri väylämuotojen osalta työneuvotteluihin.	1. Liikenteen kehittämiskäytävät halutaan esittää kartalla yhtenäisinä, vaikka käytävien kehittämistoimien toteuttamismahdollisuudet ja tarvittavat kehittämistoimet poikkeavat luonnollisesti toisistaan. 2. Tarkennetaan kaavaselostukseen 3. Ei aiheuta toimenpiteitä 4. Rataosuuksien merkityksen osalta voidaan Väyläviraston kanssa tarkastella asiaa yhdessä. Huomioitavaa on, että kaavan tavoitevuosi on 2040 ja ilmastonmuutoksen torjumisen johdosta on huomattava, että rautatieliikenteen merkittävyys jatkossa tulee korostumaan, joten oletettavasti myös resurssit rautatieliikenteen osalta kasvavat jatkossa. 5. Vesiliikenteen merkitys liikennejärjestelmässä tavaraliikenteen osalta tulee myös korostumaan jatkossa ilmastonmuutoksen johdosta. Liikennejärjestelmää suunniteltaessa pitää jatkossa korostaa liikenteestä aiheutuvia yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia, vaikka nämä voivat olla lyhyellä tähtämällä ristiriidassa elinkeinoelämän etujen kanssa. 6. Uusien liikennepalveluiden merkitys on suuri kaupunkiseutujen ulkopuolissa liikennejärjestelmässä. Siitäkin huolimatta tulevaisuudessa vähäpäästöinen/päästötön henkilöautoliikenne tulee olemaan merkittävin kulkutapa haja-asutusalueen liikennejärjestelmässä. Tarkennetaan kaavaselostukseen. 7. Käymme mielellämme työneuvotteluja kaavan ehdotusvaihetta valmisteltaessa.

Yritykset, yhteisöt, järjestöt (20 lausuntoa)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
12.12.2018	UPM Kymmene Oyj / Metsä	1. Mera-merkintä laajana merkintänä, jonka kaavamääräyksessä yhdistetään saman merkinnän alle monta eri asiaa, ei osoita mahdollisuutta eikä selkeästi strategisuutta metsäalueiden käytön ja biotalouden kannalta.	1.–3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>2. Mera-merkinnän määräys tulisi muuttaa muotoon: "osa-aluemerkinnästä ei aiheuta rajoituksia metsätalouden harjoittamiselle"</p> <p>3. Erittäin kyseenalaista osoittaa näin suurelle pinta-alalle rantarakentamisen suositus mitoituksen madaltamisesta. Saattaa maanomistajat epätasa-arvoiseen asemaan, sillä madaltaminen ei voi perustua mihinkään maastossa olevaan ominaisuuteen tai riittävän laajaan selvitykseen, vaan jossain määrin subjektiiviseen kaavan laatijan tekemään karttarajaukseen. Ei myöskään oteta kantaa mahdollisen menetetyn rantarakennusoikeuden korvaamisen perusteisiin. Suositus tulisi poistaa kaavamääräyksestä.</p> <p>4. Maininta vesihuollon huomioimisesta tulisi poistaa kaavamääräyksestä. Kyse on kuntien vastuulla olevasta asiasta.</p> <p>5. MU ja MU-1 alueet ovat varsin laajoja. Määräykseen lisättävä ehdottomasti, että reiteistä ja tukirakenteista on sovittava kirjallisesti maanomistajien kanssa. M-alkuisilla merkinnöillä osoitetaan yksinomaan maa- ja metsätalousalueita, joten maininta "ei estä normaalia maa- ja metsätalouden harjoittamista" on erikoinen. Onkin käännettävä esim. muotoon "Merkinnällä osoitetaan maa- ja metsätalousalueita, joilla on maakunnallisesti ja seudullisesti tärkeitä ulkoilukäytön tarpeita. Ulkoilukäyttö ohjataan maa- ja metsätalouden ehdoilla alueelle suunniteltaville reiteille sopimusperusteisesti."</p> <p>6. Viheryhteystarvemerkinä epäselvä, kun käytetään sekä ihmisten liikkumista, että ekologista verkostoa kuvaamaan. Kaavamääräys riittävästä laajuudesta on kyseenalainen ja epäselvä. Jaa-mankankaan alueella kulkeva viheryhteystarvemerkinä tarpeeton, kun alueella on MU-1 -merkintä.</p> <p>7. Luettavuuden kannalta erilaisten luontoaluemerkintöjen yhdistäminen kartalle samalla rasterilla on epäselvä. Lisämääreiden merkitys on hyvin erilainen.</p> <p>8. Maa-ainesvarojen turvaaminen on tärkeää, ei voi tapahtua pelkän rajoitusten kautta. Etenkin alu- ja alu-2 alueille on lisättävä, että kaavamerkinä ei estä maa-ainesluvan myöntämistä, vaan ne käsitellään tapauskohtaisesti lupaprosessin kautta.</p> <p>9. Aikaisemmissa kaavoissa merkittyä eo-alueita ei ole osoitettu enää, vaan merkinä on korvattu ympäröivän alueen MU1 -merkinnällä. Pelkällä eo-alueiden merkinnän poistamisella ei merkinä voi muuttaa MU1-alueeksi. Eo-alue tulee tässä tapauksessa jättää valkoiseksi alueeksi.</p>	<p>(VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>4. Toimivan vesihuollon huomioiminen jo kaavoitusvaiheessa on rantakaavoituksen yleisperiaatteita, jotka merkitä vain toteaa. Vesihuollon huomioiminen ei tarkoita vaadetta kuntatekniikan ulottamisesta kaikille kaavoittaville ranta-alueille</p> <p>5. Reittien ja niitä palvelevien rakenteiden rakentamisesta on lähtökohtaisesti aina sovittava maanomistajan kanssa. MU ja MU-1 -alueilla metsätalous on päämaankäyttömuoto, jota on haluttu vielä korostaa maanomistajilta tulleiden epäluulojen poistamiseksi. Merkinnän kuvausta voidaan tarkentaa.</p> <p>6. Viheryhteystarve -merkinnän sisältö on ollut samansuuntainen jo voimassa olevassa kaavassa. Merkinä kuvaa ensi sijassa ihmisten liikkumistarpeita, mutta kun ihmiselle jätetään viherkäytävä, palvelee se samalla myös ekologisen yhteytenä mm. eläimille. Riittävän laajalla viherkäytävällä on haluttu korostaa sitä, että tapauskohtaisesti tulee ratkaista yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta, mistä käytävä tarkkaan ottaen menee ja miltä osin tukeudutaan esimerkiksi pyöräteihin ja lähipuistoihin ja miltä osin mennään enemmän maastossa polkuja pitkin.</p> <p>7. Kaavaan päinvastoin haettiin luettavuutta niputtamalla samankaltaisia merkinä. Kartan nimikkoteksti paljastaa, mistä alu-luontoaluemerkinnästä on kyse.</p> <p>8.–9. Maa-ainesluvut käsitellään näillä alueilla tapauskohtaisesti, alueiden erityispiirteet lupaprosessissa huomioiden. Täsmentämistä kaavaselostukseen harkitaan. Maa-ainesten ottoalueet lisätään kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Mahdollisia muutoksia tullaan käsittelemään seuraavassa vaihemaakuntakaavassa.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
18.12.2018	Suomen turvallisuusverkko oy, Suomen erillisverkot	Ei lausuttavaa tai osallistumistarvetta suunnittelukokonaisuuteen	Ei aiheuta toimenpiteitä.
19.12.2018	MTK Pohjois-Karjala	<p>1. Maakuntakaavan tulee MRL 4. luvun mukaan perustua maakuntasuunnitelmaan. Suunnitelmatulkintaa on käytetty väärin mera-merkinnässä, määräyksessä ja suosituksessa. Mera-merkinnän osalta luonnos ylittää yleispiirteisen kaavan tehtävän. Maakunnan kehittämisen kannalta tarpeettoman laaja alue. Laissa ei ole osoitettu maakuntakaavalle sellaista tehtävää, joka oikeuttaisi merkintään Alueidenkäytön yhteensovittamiseksi ei tarpeellinen merkintä. Näin ollen mera-merkintä on tarpeeton, ei MRL:n mukaisia perusteita. Merkintä myös vastoin sitä, ettei maanomistajalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavanlaatija ei ole tuonut tätä selkeästi esiin, tai ei ole osannut sitä selvittää.</p> <p>2. Rantarakennusoikeuksien poisto ja vaatimus yhtenäisistä vapaista ranta-alueista merkitsee sitä, että korvaukset otetaan yksityistä omaisuutta yhteiseen käyttöön. Vakuusarvot ovat jääneet kaavoittajalta selvittämättä. Jokamiehenoikeudet ovat väistyviä oikeuksia ja merkintä antaa ymmärtää, että jokamiehenoikeus kävelee maanomistusoikeuden yli. Määräykseen kirjaaminen on poikkeuksellinen ja harhaanjohtava, jonka tulkinta antaa ymmärtää, että muilta alueilta se poistuu. Kaavoittaja ei ole selvittänyt minkälaisia oikeusvaikutuksia merkinnän sisä- ja ulkopuolella on. Jokamiehenoikeuksia ei voida laajentaa maakuntakaavan merkinnöillä.</p> <p>3. Maisemallisten arvojen mittaaminen on aina katsojan silmässä. Merkintä antaa suosituksen, mutta käytäntö on osoittanut niiden muuttuvan määräyksiksi alemmissa kaavoissa.</p> <p>4. Toteutuessaan maakuntakaavan rakentamisrajoitus virkistys- ja suojelualueeksi saattaa merkittävän osan Pohjois-Karjalaa rakentamisrajoituksen piiriin, joka on voimassa kaksi vuotta kerrallaan.</p> <p>5. Määräaikaisten rauhoituskohteet, ilmeisesti METSO-ohjelman kohteet, on otettu perusteettomasti pysyvien suojeluohjelmien piiriin kaavamerkinnöin. Tämä on tarkoituksenvastaista eikä näin ole toimittu muissakaan maakunnissa. Vaadimme näiden poistamista.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoittukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>2. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa maanomistajilta rantarakennusoikeutta. Viittaus jokamiehen oikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön on osa suunnittelumääräystä, joka perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan, eikä sillä pyritä laajentamaan olemassa olevia jokamiehenoikeuksia. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>3. Niin maakuntaliitto kuin lain laatijakin käyttävät maisemallisia luontoarvoja kriteereinä, vaikka ne ovatkin tulkinnanvaraisia. Suositukset eivät muutu itsensä velvoittaviksi määräyksiksi. Yksityiskohtaisempien kaavojen laatijat saavat tehdä tulkinnan eli heillä, alueet paremmin tuntevina, on valta päättää.</p> <p>4. Tällaisia rajoituksia ei kaavaan ole suunnitteilla.</p> <p>5. Kaavaluonnoksessa havaittiin olevan vastoin merkinnän kuvausta muutamia määräaikaista suojelualueita. Virhe korjataan ehdotusvaiheessa.</p>
20.12.2018	Finavia	1. Finavia on varautunut Joensuun lentoaseman kiertotien jatkamiseen itään/kaakkoon. Toteuttaminen ei ole ajankohtaista, mutta on	1. Aluerajaus melualueineen lisätään kaavaehdotukseen. 2. Lentoaseman melualueerajaus -merkintää selkeytetään kaavaehdotukseen.

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>säilytettävä varauksena ja maankäyttöä suunniteltaessa. Finavia laatii tarkastelun aluerajauksesta.</p> <p>2. Lentoaseman melualueen merkintätapaa tulisi selkeyttää. Finavia toimittaa uuden aaltoviivan mittakaavaan paremmin soveltuvaaksi.</p>	
25.1.2019	Pohjois-Karjalan metsänhoitoyhdistys	<p>1. Mera-merkintä poistettava. Täysin uusi merkintä, ei käytössä muualla, ei syytä kehittää omia kaavamerkintöjä, ei varsinkaan metsätalouteen. Elinkeinoa ei tule vaarantaa kokeellisilla ja vaikutuksiltaan tuntemattomilla yleiskaavamerkinnöillä.</p> <p>2. Mera-merkintä metsänomistajien ja metsätalouden kannalta kestävämpi merkintä. Taloudellisten haittojen arviointi jätetty tekemättä tai tehty liian kevyesti. Määräyksellä ei voida luvata, etteikö merkinnästä aiheutuisi metsänhoidollisia rajoituksia. Metsänhoito -sana on ainakin muutettava muotoon metsätalous. Metsälain 10 § turvaa arvokkaat kohteet, eikä ole tarpeen turvata toiseen kertaan tai vahvemmin. Aiheuttaa tarpeetonta sekaannusta ja altistaa myöhemmille tulkintavirheille.</p> <p>3. Rantarakentamisen ohjaus on tasa-arvoisen kohtelun kannalta kestävämpi. Vähä rakennuspaikkoja ohjattaisiin entistäkin vähäisemmiksi ja vaikutukset koskisivat vain rantansa rakentamattomina säilyttäneitä. Taloudellisia menetyksiä ei ole arvioitu. Rajoitukset vaarantavat kiinteistöjen vakuusarvot.</p> <p>4. Jokamiehenoikeuden tulkintaa ei voida laajentaa maakuntakaavan merkinnöillä, ovat väistyneitä oikeuksia.</p> <p>5. Useamman elementin yhdistäminen yhden kaavamerkinnän alle ei käsityksemme mukaan edistä kaava-aineistojen digitaalista hyväksikäyttöä. Metsätalouden kannalta merkittävät kohteet olisi syytä merkitä erillisellä aluerajauksella.</p> <p>6. Määräaikaiset rauhoituskohteet poistettava kaavasta. Maakuntakaavassa täysin tarkoituksen vastaista, eikä vastaavaa ole muissa maakunnissa.</p>	<p>1.–2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>3. Maakuntakaavalla voidaan ohjata yksityiskohtaisempaa suunnittelua, mutta kunnat vastaavat rantarakentamisen yksityiskohtaisemmasta suunnittelusta eli kaavoituksesta sekä rantarakentamisen luvista. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa maanomistajilta rantarakentamisoikeutta.</p> <p>4. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>5. Digitaalisessa aineistossa on yksinkertaista teemoittaa haluttaessa minkä tahansa attribuutin avulla. Teemojen yhdistäminen päinvastoin tehostaa paikkatietokäsittelyä.</p> <p>6. Kaavaluonnoksessa havaittiin olevan vastoin merkinnän kuvausta muutamia määräaikaista suojelualueita. Virhe korjataan ehdotusvaiheessa ja määräaikaisten suojelualueiden poistetaan kaavasta.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
28.1.2019	Caruna Espoo	<p>1. Sähköasema ja voimajohdot on merkitty kaavaan asianmukaisesti.</p> <p>2. Tavoitteena on vahvistaa Joensuun alueen sähköjakelun toimitusvarmuutta ja nostaa 110 kV siirtokapasiteettia rakentamalla uusia voimajohtoja. Yksi voimajohto tulisi Raatekankaalta Kontiolahdelle ja toinen mahdollisesti maakaapelina Rantakylän sähköasemalta Niinivaaran sähköasemalle. Toivomme, että uudet voimajohdot huomioitaisiin kaavassa yhteystarvemerkinällä.</p>	<p>1. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Mikäli uudet voimajohdot sijoittuvat olemassa olevaan johtokäytävään ja jo voimajohtolinjaksi merkitylle alueelle, ei niitä ole tarvetta merkitä maakuntakaavakartalle. Maakaapelin merkitsemistarpeesta voidaan tarvittaessa keskustella vielä erikseen. Täydennetään kaavaselostusta.</p>
28.1.2019	PKS Sähkön-siirto Oy	<p>1. Kaavakartasta puuttuu Martonvaaran 110/20 kB sähköasema (energiahuollon kohdemerkki en)</p> <p>2. Reijolan 110/20 kV sähköaseman merkki (en) on väärässä paikassa. Pitäisi olla Joensuu-Lappeenranta tien länsipuolella.</p> <p>3. Rantalalan 110/20 kV sähköaseman merkki (en) on väärä paikassa ja Fingridin Lieksan sähköaseman sekä PKS:n Rantalalan sähköaseman välisen 110 kV johdon reitti on virheellinen.</p>	<p>1. Lisätään Martonvaaran sähköasema kaavaan.</p> <p>2.–3. Korjataan virheelliset merkinnät oikeiksi.</p>
30.1.2019	Joensuun Vesi	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
30.1.2019	Geologian tutkimuskeskus	<p>1. Kaavassa tulee pidättäytyä ilman välttämätöntä syytä merkinnöistä, jotka rajoittavat maakunnalle hyödyllistä kaivannaistoimintaa. Toisaalta tiettyjen merkintöjen puuttuminen saattaa johtaa siihen, että alueet varataan tutkimus-, etsintä ja kaivannaistoimintaa rajoittavaan tai estävään käyttöön. Kaavakarttaan tulisi lisätä vanhat kaivosalueet sekä malmipotentialiset alueet erillisinä vyöhykkeinä, jotta alueita ei varata tiedon puutteen vuoksi muuhun tarkoitukseen.</p>	<p>Harkitaan Pohjois-Karjalan mineraalipotentialiset alueet -selvityksen päivittämistä ja selvityksessä esitettyjen alueiden mukaan ottoa maakuntakaavaan. Olemassa olevat kaivospiirit esitetään kaivosalueina maakuntakaavassa. Käydään GTK:n kanssa asiasta erilliset neuvottelut.</p>
30.1.2019	Joensuun Latu	<p>1. Joensuun seudun virkistystarpeet korostuvat. Virkistysalueiden riittävyys ja oikea sijainti keskeistä, saavutettavuus ilman autoa turvattava.</p> <p>2. Viheryhteydet erinomainen asia. Tärkeää viheryhteydet lentokentän ja VT9 työpaikka-alueen itäpuolitse Lykynlammelle vaalimisen arvoinen. Tärkeää saada yhteys Marjalasta rantaa myötäillen Lautasuoille, samoin Mattisenlahden rannasta Ylämyllyn kohdalta kuin pienveneiden kotisatamasta kohti Pärnävaaraa. Niittylahteen merkitty viheryhteys tärkeä kehittämiskohde. Tärkeä yhteys Mulo-Repokallio ja Pielisjoen itä- tai eteläranta. Uusien asuinalueiden kasvusuunnan myötä viheryhteys Pielisjoen itäpuolitse todella tärkeä, viheryhteydet nykyisellään todella vaatimattomat. Jos viheryhteys Kuurnan kanavaa kohti kauempana, on joen yli yhteys Utransaarten kohdalla sitäkin kannatettavampi.</p> <p>3. Jaamankankaan merkitys virkistysalueen ja vetovoimatekijänä korostuu.</p>	<p>1. Maakuntakaavassa osoitetaan erityisesti Joensuun seudulle merkittävimmät virkistysalueet ja -kohteet sekä niitä yhteen nitovat viheryhteydet ja osittain myös reitistöt. Näitä pitkin on mahdollista siirtyä virkistysalueille ilman autoa viherympäristössä. On tarkemman suunnittelun tehtävä ratkaista, millä kulkumuodolla virkistysalueilla on mahdollista päästä.</p> <p>2. Viheryhteystarpeina esitetään jo olemassa olevia, sekä kehitettäviä viheryhteystarpeita. Merkintä on ohjeellinen ja sijainti tarkentuu tarkemmassa suunnittelussa. Utransaarten kohdalla Pielisjoen ylittävä viheryhteys toisi merkittävän tekijän lisää virkistysverkostoon. Se mahdollistaisi Pielisjoen eteläpuolisten asuinalueiden virkistytymismahdollisuuksia Utranharjulla, koska muutoin alueen virkistysmahdollisuudet ovat vähäiset. Samalla se mahdollistaisi Pielisjoen pohjoispuolisille asukkaille uusia alueita saavutettaviksi kävellen ja pyörällä. Samalla joen rantoja pitkin muodostuisi vetovoimainen ympyräreitti.</p> <p>3. Jaamankankaalle on osoitettu taajamatoimintojen aluetta, mutta suurin osa alueesta jää yhä maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi, jolla ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueella on myös reitistöjä ja viheryhteystarvemerkinöitä.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>4. Ehdotamme Kaltimon kierroksen palauttamista kaavaan, myös Tapion Taipaleen soisi olevan kaavassa.</p> <p>5. Reitit ja virkistysalueet ovat tärkeitä asukkaille kuin matkailijoillekin.</p> <p>6. Pitkien polku- ja vaellusreittien vahvuudet moninaisia. Erinomaista, että pitkät reitit ovat merkitty. Osa reittiosuuksista kaipaa kunnostusta. Samoin reitti Kainuuseen on kehittämisen arvoinen. Maakuntien välinen yhteistyö tarpeellista. Itärajan pitkä retkeilyreitti voisi olla retkeilyturismin helmi. Turvaaminen maakuntakaavassa tärkeää myös maastopyöräilyyn liittyvän matkailun kehittämiseksi. Tarve lisääntyä ja voisi olla erityisen tärkeä Pohjois-Karjalalle.</p> <p>7. Järvi- ja luontomatkailureitit poistettu, jotka olivatkin oikeastaan tarpeettomia, ei huomautettavaa.</p> <p>8. Retkeilyn ja luontomatkailun kehittämisen ajatellen näemme maakunnan retkeilyreitit osaksi unohdettuna aarteina, jotka voitaisiin löytää uudelleen, mutta jotka kaipaavat jatkokehittämistä. Olisiko rahoitusta saatavissa? Huollettu retkeily näemme nousevana kiinnostuksen kohteena. Luotava edellytykset kohti luontomatkailun ympärivuotisempaa käyttöä ja samalla tukee maaseudun infrastruktuuria.</p>	<p>4. Tapion taival on esitetty maakuntakaavaluonnoksessa. Kaltimon kierto sen sijaan poistettiin, mutta reittiä on yhä kehitetty ja toisaalta myös ympyräreitit ovat matkailullisesti tärkeitä, joten reitin palauttamista on syytä pohtia osana reittikokonaisuutta.</p> <p>5. Tämä on totta ja maakuntakaavassa esitetään vähintään seudullisesti merkittävät virkistysalueet. Reitistöissä on painotettu erityisesti matkailullista vetoa.</p> <p>6. Reittien ylläpidon haasteet on tiedostettu maakuntaliitossa ja maakuntakaavan merkittävien reittien toivotaan palautuvan ylläpidon piiriin. Maastopyöräreittejä ei ole erikseen merkitty kaavaan, mutta niiden merkitystä korostetaan kaavaselostuksessa.</p> <p>7. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Reittien ylläpidon haasteet on tiedostettu maakuntaliitossa ja maakuntakaavan merkittävien reittien toivotaan palautuvan ylläpidon piiriin. Yhteinen reittien koordinointi ja esimerkiksi maakunnallinen asiamies olisivat yksi mahdollisuus, jonka kautta reittejä saataisiin huollettua ja niille haettua tehokkaammin rahoitusta.</p>
30.1.2019	Karelia Ammatikorkeakoulu	<p>1. Mera-merkinnän ohjaava merkitys metsätaloudelle jää osin epäselväksi. Onko kyseessä aidosti yhteissuunnittelua edistävä merkintä vai yleinen informaatio taloudellisesti hyödynnettävistä metsävarannoista. Kaavaratkaisujen tulee mahdollistaa kestävän (metsä)biotalouden harjoittamisen koko maakunnassa.</p> <p>2. SL-merkinnän valinnan ja käyttö edellyttää hyvää ja vuorovaihteista viestintää eri osapuolten kesken.</p> <p>3. Oleellisen tärkeää, että kehitetään toimivia, kestäviä liikenneyhteyksiä Joensuussa ja lähialueilla sekä varmistetaan toimivat ja riittävän usein liikennöivät kaukoliikenneyhteydet. Äärimmäisen tärkeä vetovoimatekijä potentiaalisille opiskelijoille ja henkilöstölle.</p> <p>4. Elinkeinoelämän kannalta keskeistä varmistaa toimivat maantie-, rautatie- ja vesistöreitit raaka-aineiden ja tuotteiden kuljetusten turvaamiseksi. Öljyvapaus ja kestävät liikennetarkaisut luovat myös positiivista imagoa. Uusiutuva energia hyödynnettäviä kuljetusratkaisuja pitää aktiivisesti tukea myös kaavaratkaisuille.</p> <p>5. Tuulivoima-alueet on hyvin kohdennettu. Osa alueista varsin tiukasti rajattuja. Voisivat olla suuntaa antavia alueita.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>2. SL-merkinnät ovat yhdeksää uutta ehdotettua uutta suojelualuetta lukuun ottamatta jo perustettuja tai perustettavaksi päätettyjä luonnonsuojelualueita. Muutama mukaan päätyneet määräaikainen suojelualue merkintä poistetaan.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Tuulivoimama-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkivaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimama-alueita koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimama-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän).</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.
30.1.2019	Luonnonvarakeskus	<p>1. Zonation on suojeltavien kohteiden priorisointialgoritmi, joka perustuu ns. soveltuvuuskarttoihin, sisältö ja laatu vaikuttaa tuloksiin. Ehdotamme, että maakuntakaavoituksessa vältettäisiin osaoptimointia ja tarkasteltaisiin rajausvaihtoehtoja luonnonvarojen monipuolisen käytön kokonaisuoptimoinnin kannalta.</p> <p>2. Mera-merkinnät keskittyneet tietyille alueille maakunnassa, joten on todennäköistä, että merkintä ei kohtele maanomistajia tasapuolisesti. Tasapuolinen kohtelu edellyttää, että analyysihin sisällytetään tieto maanomistajuudesta ja heidän tavoitteista.</p> <p>3. Peltobiotallouden kehittämisen kohdealueen osalta esitetään, että rajauksen perusteet ja aineistot ja menetelmät kuvataan tarkemmin selostuksessa. Tärkeää, että vuoropuhelua kaavoituksen ja elinkeinojen kanssa käydään jo ennen rajauksen merkitsemistä maakuntakaavaan.</p> <p>4. Suositeltavaa, että kaavamerkinnät mahdollisuuksien mukaan samanlaisia eri maakunnissa tulkinnan helpottamiseksi.</p> <p>5. alu-merkinnän ja SL-merkinnän sekä alu- ja mera-merkintöjen suhdetta selkeytetään kaavaselostuksessa.</p> <p>6. Ehdotamme, että selostuksessa selkeytetään, mitä reittimerkintä käytännössä tarkoittaa yksittäisen maanomistajan kannalta.</p> <p>7. Selkeytettävä, mitä tarkoittaa normaali maa- ja metsätalous, ja minkä takia merkinnät eivät aiheuta metsänhoidollisia rajoituksia, vaikka yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on huomioitava alueen luontoarvot ja maiseman ominaispiirteet. Huomioimisella on usein vaikutuksia metsänkäsittelyyn.</p> <p>8. Kannustamme vaikutusten määrälliseen arviointiin erityisesti elinkeinojen kannalta.</p> <p>9. Suosittelemme, että kaavan ohjausvaikutusta tarkastellaan myös muiden kuin maa-ainesten oton osalta.</p> <p>10. Ehdotamme, että selostuksen alussa selitettäisiin, mitä määreillä informatiivinen, ohjeellinen, tai suosituksia antava tarkoitetaan ja miten ne vaikuttavat merkinnän soveltamiseen käytännössä. Suosittelemme, että kunkin kaavamääräyksen yhteydessä määritellään, minkä luonteisesta määräyksestä on kysymys.</p> <p>11. Yhteenveto voimassa olevista ja niitä vastaavista uusista merkinnöistä erinomainen, luku olisi lukijan kannalta parempi, jos se olisi heti alussa.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen pe-rusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Zonation-aineistolla on puutteensa ja vahvuutensa. Luonnonvarojen monipuolisen käytön kokonaisuoptimoinnin kannalta toteutettu laajempi eri tahoja osallistava prosessi olisi todennäköisesti helpottanut merkinnän hyväksymistä.</p> <p>2. Maakuntakaavan merkinnät eivät ulotu maanomistajatasen yksityiskohtiin, vaan pysytään yleisemmällä tasolla. Kaavasta poistettu mera-merkintä ei merkintätavoiltaan ja taustoiltaan poikennut nykyisistä voimassa olevista maakuntakaavamerkinnöistä. Tästä esimerkkinä on mera-merkinnän suunnittelua taustoitannut Koillinen luontovyöhyke -merkintä.</p> <p>3. Peltobiotallous-alueiden rajaukseen on suunniteltu palautteen perusteella rajauksia. On mahdollista myös käyttää eri lähtöaineistoja laajojen pelto-alueiden määrittämiseksi. Merkintä pyrkii turvaamaan maatalouden edellytyksiä edistään vuoropuhelua kuntien kaavoituksen kanssa.</p> <p>4. Kaavamerkinnöissä noudatetaan virallista kaavamerkintäopasta ja maakuntien kesken on tehty yhteistyötä yhteisten merkintätapojen luomiseksi. Päämerkinnät ovatkin maakuntien kesken yhtenäisiä. Maakuntien erilaisuudesta johtuen on kuitenkin tarve säilyttää maakunnilla mahdollisuus kehittää myös omista lähtökohdista nousevia sopivia merkintöjä. Pääsääntöä on kuitenkin mahdollisimman yhtenäiset merkinnät.</p> <p>5. SL-merkintä osoittaa luonnonsuojelulla perustetut alueet. Alu-merkinnän osalta kohteet ovat huomioitava kaavoituksessa, mutta ei suojelualueina, vaan aina jonkin erityispiirteensä kautta. Näillä alueilla on metsälaki voimassa ja tyypillisesti myös maa-ainesten otto sekä rakentaminen sallittua. Merkintöjen selkeyttämiseksi arvokkaita harjuja, kallioita ja moreeneja harkitaan esitettäväksi ge-merkinnöillä ja muita arvokkaita alueita eli soita, pienvesiä ja norppa-alueita alu-merkinnöillä. Mera-merkintä poistetaan kokonaan maakuntakaavasta maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti.</p> <p>6. Reittejä ei voida perustaa ilman maanomistajan suostumusta tai reittitoimitusta. Tämä voidaan täsmentää kaavaselostukseen.</p> <p>7. Kaavaselostuksessa voidaan tarvittaessa täsmentää käytettyjä määritelmiä.</p> <p>8. Kaavassa arvioidaan uudistetun mitoituksen maankäytöllisiä vaikutuksia mm. työpaikka- ja asuinalueiden osalta.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			<p>9. Maakuntakaavan seurantaraportissa tarkasteltiin kaavan toteutumista.</p> <p>10. Maakuntakaavassa käytettäviä käsitteitä täsmennetään ja pyritään avaamaan kaavaselostukseen nykyistä paremmin.</p> <p>11. Kaavaselostuksen rakennetta pohditaan ehdotusvaiheeseen.</p>
30.1.2019	Metsäteollisuus ry	<p>1. Metsäbiotalous antaa vahvan perustan maakunnan elinvoimaisuuden kehittämiseksi tarjoten konkreettisia tulo- ja työllisyysmahdollisuuksia. Elinkeinojen toimintaedellytysten turvaaminen siis avainasemassa. Kaavan edistettävä metsien ja puuraaka-aineiden kestävä käyttöä, eikä metsätaloudelle saa asettaa turhia rajoitteita.</p> <p>2. Laajat informatiiviset merkinnät (mera) ei tarpeen. Mikäli jää kaavaan, on tärkeää, että määräyksessä mainitaan, että se ei aiheuta rajoituksia metsätalouden harjoittamiselle ja metsien käsitteeseen sovelletaan metsälakia.</p> <p>3. MU- ja MU-1 alueilla päämaankäyttömuoto on maa- ja metsätalous, joten määräyksestä tulee ilmetä, että merkintä koskee maa- ja metsätalousalueita, joilla on maakunnallisesti ja seudullisesti tärkeitä ulkoilukäytön tarpeita, ja että ulkoilukäyttöä ohjataan maa- ja metsätalouden ehdoilla. Reiteistä ja muista rakenteista on sovittava kirjallisesti maanomistajien kanssa.</p> <p>4. Suuri merkitys, että maakunnan kannalta infra- ja muussa rakentamisessa on lähellä olevia maa-ainesten ottoalueita.</p> <p>5. Arvokkaat luontoalueet sisältää hyvin erilaisia kohteita, mikä aiheuttaa epäselvyyttä niiden tulkintaan. alu-2 kaavamääräykseen on lisättävä, että kaavamerkintä ei estä maa-ainestiluvan myöntämistä, vaan luvat käsitellään tapauskohtaisesti maa-ainestilain mukaisessa lupaprosessissa.</p>	<p>1. Tämä on maakuntakaavan lähtökohta.</p> <p>2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>3. MU- ja MU-1 alueet osoittavat nimenomaan maa- ja metsätalousalueita ja merkinnän kuvauksessa kerrotaan, ettei merkintä estä normaalia maa- ja metsätalouden harjoittamista. Reittejä ei perusteta ilman reittitoimitusta tai sopimusta maanomistajan kanssa.</p> <p>4. Maa-ainestenottoalueet harkitaan merkittäväksi kaavassa.</p> <p>5. Maa-ainestiluvat käsitellään näillä alueilla tapauskohtaisesti, alueiden erityispiirteet lupaprosessissa huomioiden. Täsmentämistä kaavaselostukseen harkitaan.</p>
30.1.2019	Vapo Oy	<p>1. Vapo hakee uusia kasvumahdollisuuksia ja merkittävään päätös on Ilomantsin aktiivihiihtehdas. Valinnassa painaa rooli maakunnan pitkäaikaisella turveosaamisella ja hyvälaatuisella turpeella. Maakuntakaava antaa hyvin suunniteltuna varmuutta alan tulevaisuuteen vahvistaen samalla alueellista työllisyyttä ja omavaaraisuusastetta. Paras lopputulos yhteistyöllä liiton ja toimijoiden välillä.</p> <p>2. Turvealueiden käsittely seuraavassa vaihekaavassa on hyväksyttävä menettelymalli. Edellyttää kuitenkin tiivistä vuoropuhelua.</p> <p>3. Turvetuotannon kaavoitettavan pinta-alan tulee olla merkittävästi suurempi kuin pelkkä lähitulevaisuuteen heijastuva maakunnan turpeenkäyttöennuste.</p> <p>4. Erikoista, että Koivusuon aluetta ei ole kaavoitettu yksiselitteisesti turvetuotannon kannalta tärkeäksi alueeksi (tu), vaikka se on täysin muuttunut tiheään ojituksen vaikutuksesta. Selvitysalue ei myöskään kata eteläpuoleista Ruosmesuon osaa eikä Koivusuon</p>	<p>1.–2. Maakuntakaavan tavoitteena on huomioida sekä turpeen käytön että soiden suojeluarvojen turvaamisen tavoitteet. Tätä kokonaisuutta on tavoitteena tarkastella erikseen tulevassa vaihemaakuntakaavassa, jossa soiden arvottaminen tehdään yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteena on, että maakuntahallitus tekee periaatepäätöksen käynnistettävästä vaihemaakuntakaavasta ja sen sisällöstä lokakuussa 2019 samassa yhteydessä, kun kaavaehdotus on hyväksyttävänä lausunnoille lähettämistä varten.</p> <p>3. Turvetuotantoon kaavoitettavan uuden pinta-alan tarve käydään läpi ja neuvotellaan seuraavassa vaihemaakuntakaavatyössä.</p> <p>4. Koivusuon on esitetty kaavaluonnoksessa selvitysalueena hyvänä esimerkkinä suosta, jonka maankäyttö tulee ratkaista. Koivusuon lopullinen maakuntakaavaratkaisu tullaan tekemään seuraavassa kaavavaiheessa yhdessä turvetuotannon ja arvokkaiden suoalueiden käsittelyn yhteydessä.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>pohjoisosaa, jotka niin ikään ovat turvetuotantoa varten jo sarkaojitettuja alueita ja luonnontilaltaan muuttuneita. Kokonaisuuden tulee olla turvetuotannon kannalta tärkeä alue (tu). Kaavan tulee olla etukäteissuunnittelua ohjaava ja auttava työkalu.</p> <p>5. Uusien suojelualueiden esittäminen SL:nä, on vastuullista ja oikeaoppista maankäytön suunnittelua aina, kun yhteisymmärrys maanomistajan kanssa ja lunastuksella selkeä ja nopea aikataulu. 5 vuoden takaraja hyvä asia.</p> <p>6. Huolestuttavaa, että alu-3 kohteita on tarkoitus kaavoittaa maakuntaan jopa yli sadalle suokohteelle, tällä on väistämättä negatiiviset vaikutukset soiden monipuoliselle maankäytölle. Suojelulle ainoa tapa on SL-merkintä. Alu-merkintä käytännössä estää alueen käyttämisen peltoviljelyyn tai turvetuotantoon, eikä oikeuta maanomistajalle korvauksia. Emme hyväksy korvauksetonta suojelua ja vaadimme merkinnän poistamista.</p> <p>7. Kaavoituksessa otettava huomioon ympäristönäkökohtien lisäksi elinkeinoelämän toimintaedellytykset sekä arvioida kaavoituksen vaikutukset.</p> <p>8. Turvetuotantoalueiden suunnittelu tulee toteuttaa yhteistyössä tuottajien kanssa. Vapo Oy valmis osallistumaan kaavaprosessiin.</p>	<p>5. Tämä on kaavassa ollut uusien SL-alueiden tavoitetilä. ELY-keskus esitti reilut 100 kpl uusia arvokkaita suoalueita mutta niitä ei ole otettu tässä kokonaisuudessa käsittelyyn, vaan tavoitteena on palata niiden käsittelyyn seuraavassa vaihemaakuntakaavassa, samoin kuin turvetuotantokysymyksiin.</p> <p>6. Alu-3 -merkintöjä ei otettu lisää tähän kaavaluonnokseen, vaan tuotiin voimassa olevan kaavan luo-merkinnät sellaisenaan. Merkinnän saadakseen suon olisi täytettävä sellaiset luonnontilaisuuskriteerit, että alueen käyttö turvetuotantoon ei käytännössä olisi mahdollista. Merkinnällä ei ole vaikutusta metsätalouteen. Metsälaki on alueella voimassa.</p> <p>7.–8. Maakuntakaavoitus on intressien yhteensovittamista ja keskeiset toimijat osallistetaan alusta pitäen prosessiin. Tavoitteena on, että maakuntahallitus tekee periaatepäätöksen käynnistettävästä vaihemaakuntakaavasta ja sen sisällöstä lokakuussa 2019 ja siinä yhteydessä esillä tulee olemaan turvetuotanto ja arvokkaat suoalueet kokonaisuus. Käytännössä vaihemaakuntakaavatyö käynnistyisi ensi vuonna ja tavoitteena olisi viedä kaava läpi noin 2–3 vuodessa.</p>
30.1.2019	Itä-Suomen yliopisto	<p>1. Toivomme, että maantieverkon kehittämiskohteet ja tavoitetilat valtatie 9 osalta pidetään kaavatyössä osana runkoverkkoa, jotta turvataan tieyhteyden käyttökelpoisuus jatkossakin. Lisäksi esitämme, että Viinjärvi - Ohtaansalmi määritetään muiden osa-alueiden tavoin konkreettinen tavoite vuodeksi 2040.</p>	<p>Valtatien 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä kaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös Valtatien 9 ja ratayhteyksien muodostama ”Ysikäytävä”, joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle. Tavoitetilä runkoverkkoon oleville teille on, että ne parannetaan runkoverkkoluokituksen mukaiseen kuntoon.</p>
30.1.2019	Lieksan kehitys Oy	<p>1. Yhtyy Lieksan kaupunginhallituksen lausuntoon kaikilta osin.</p> <p>2. Valtatie 73 tulee liittää selkeäksi osaksi NiiKa-kehittämiskäytävää.</p> <p>3. Valtatie 73 tulee suunnitella osaksi liikenteen runkoverkkoa, sama tieyhteys tulee merkitä tieluokkamuutoksella kt --> vt.</p> <p>4. Kevätniemen alueelle LS-satamamerkintä ja Loma-Kolin alueelle ls-1 kohdemerkintä.</p> <p>5. Kolin kehittämiskohdealue erityisen kannatettava. Rajausta syytä tarkentaa Koli-Ahmoara osayleiskaavan mukaan. Kaupungin pitää pystyä tarkentamaan sekä asumis-, palvelu-, että soveltuva teollisuusrakentamista yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla.</p> <p>6. Esitämme, että rm-merkinnän sisältöä väljennetään siten, että aluerajaus on viitteellinen ja matkailualueen rakentaminen sekä siihen liittyvät alueet määritetään ja suunnitellaan tarkemmin yksityiskohtaisemmalla suunnittelulla. Rm-merkintä ei saa rajata asunto- ja palvelurakenteen toimintoja alueelle.</p>	<p>1. Ks. vastineet Lieksan kaupungin lausuntoon (sivut 7-12).</p> <p>2. Niika-käytävämerkintä poistetaan kaavakartalta. Käytävä lisätään osaksi Kuutoskäytävää Joensuusta pohjoiseen ja käytävä laajennetaan koskemaan myös kantatietä 73. Onkamo-Niirala välillä käytävä lisätään osaksi ”Ysikäytävää”</p> <p>3. Kantatie 73 osoitetaan osaksi kuutoskäytävää. Tieluokan nostolle ei löydy perusteita. Tieluokat tullaan jatkossa määräämään LVM:n asetuksella, jossa kriteerit ovat valtakunnallisesti yhtenevät.</p> <p>4. Pielisen alueen satamamerkintöjä tullaan tarkistamaan tehdyn Pielisen vesiliikenneselvityksen tulosten perusteella. Kevätniemen teollisuussatama merkitään maakuntakaavaan. Kahdelle rinnakkaiselle matkailusatama -merkinnälle Koliilla ei nähdä olevan maakuntakaavassa merkitsemistarvetta. Maakuntakaavassa on esitetty Kolin satamaan matkailusatama. Sen sijaan Loma-Kolin satama voidaan ilman muuta kehittää paikallisesti.</p> <p>5. Käydään erillinen keskustelu Lieksan kaupungin kanssa alueen rajauksista.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>7. Ruunaan virkistysalue este alueen kehittämiseksi. Virkistysalueen selite ja määräykset on muutettava muotoon, jolla ei haitata alueen kaavoittamista (Ruunaan alueen masterplan). Määräykseen tulisi lisätä, että virkistysalueen kehittäminen, rakentaminen ja siihen olennaisesti liittyvät kohteet määritetään ja suunnitellaan tarkemmin yksityiskohtaisemmilla kaavoilla ja em. merkittävä rakentaminen edellyttää kaavaa. Merkittävää virkistystä ja matkailua palvelevaa toimintaa ja rakentamista tulee voida toteuttaa V-alueella myös ilman RM-kohteen lisämerkintää.</p> <p>8. Mera-merkintä yksiselitteisesti poistettava. Lieksan kaupungin lausunnossa esitetty perustelut.</p> <p>9. Peltobiotalous-kannalta tärkeisiin alueisiin harkittava lisättäväksi Vuonilahti - Vuonisjärvi, Kylänlahti-Viensuu-Jamali, Nurmi-järvi ja Vieki-Egyptinkorpi.</p> <p>10. Maakuntaliiton tulee selvittää puolustusvoimilta tuulivoimaloiden todelliset rakentamismahdollisuudet maakunnan alueelle. Puolustusvoimien toiminta asettaa maakunnat eriarvoiseen asemaan energiantuotannon näkökulmasta. Erittäin tärkeää, että alueelle voidaan rakentaa myös tuulivoimaloita.</p>	<p>6. Maakuntakaava on yleispiirteinen kaava, jonka merkintöjen rajaukset täsmennyvät aina tarkemmassa suunnittelussa. Matkailupalvelujen-merkintä kuitenkin osoittaa alueet, joissa päämaankäyttö on matkailua palvelevaa rakentamista, mutta luonnollisesti alueella voi olla myös muuta maankäyttöä. Maankäytön suunnitelmallisuus ja erityisesti eri toimintojen vaikutusten arviointi edellyttää, että kaavamerkinnot ohjaavat riittävän yksilöidysti tarkempaa maankäyttöä.</p> <p>7. Ruunaan alue Lieksassa on Metsähallituksen tietojen mukaan valtakunnan suosituin erämatkailukohde eli todella merkittävä luontomatkailukohde. Ruunaan vetovoima perustuu alueen monipuoliseen luontoon, palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä keskeisenä elementtinä koskien rakentamiselta säästyneeseen Lieksanjokeen koskineen, kaloineen ja elämysineen. Maakuntakaava 2040 luonnoksessa Ruunaan alueen maakuntakaavavaruudet oli esitetty suurin piirtein voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti eli pääalue virkistysalueena (V) sekä Neitikosken alue matkailupalvelujen seudullisesti merkittävänä kohteena. Alueen tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Metsähallitus onkin käynnistänyt Master Plan suunnittelutyön Ruunaalla ja sen työn tulokset tulee yhteensovittaa maakuntakaavaratkaisujen kanssa ennen ehdotusvaihetta eli syksyyn mennessä. Tarkastellaan Ruunaan alueen kehittämistä osana Master Plan selvitystyötä ja sovitetaan ratkaisuja yhteen maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>8. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen pe-rusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>9. Peltobiotalous-alueiden rajaukseen ollaan palautteen perusteella tekemässä rajaustarkistuksia. Tavoitteena on käyttää luonnoksessa ollutta aineistoa tarkempia lähtöaineistoja yhtenäisten peltoalueiden määrittämiseksi siten, että esimerkiksi Lieksan alueella nousee laajemmin peltoalueita mukaan tarkasteluun.</p> <p>10. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkivaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapiustoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän).</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.
31.1.2019	Suomen ampu- maurheiluliitto	<p>1. Ampumaratojen ja melualueiden merkitseminen oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa muodostaa hyvin selkeästi tulkittavan lähtökohdan muun rakentamisen arvioinnissa.</p> <p>2. Ampumaradoille merkityt melualueet ovat erittäin positiivinen asia.</p> <p>3. Esitys merkitä vain kolme siviilikäytössä olevaa ampumarataa rikkoo useita lakeja ja on vahvasti ristiriidassa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kanssa. Jotta verkoston toiminta turvataan myös tulevaisuudessa, on ratoja otettava kartalle suurempi määrä melualueineen: Keskusta Ilomantsi, Putkela Ilomantsi, Hammaslahti Joensuu, Murtosuo Juuka, Tainionvaara Lieksa, Hukkavaara Nurmes, Salmijärvi Outokumpu. Aimoon esitetään oikeusvaikutteista kaavamerkintää. Erityisen tärkeää, että ampumatoiminta keskitetään ampumaradoille, jolloin ympäristövaikutukset ja niiden aiheuttamat riskit voidaan minimoida. Harva rataverkosto siirtää harjoittelua täysin laillisesti yksityismaille metsiin, pelloille ja soranotto paikoille.</p> <p>4. Parhaassa tapauksessa siviiliampumaradat olisivat osa elinympäristöverkostoa, esim. paahdeympäristöstä riippuvaisille lajeille. Kaavoituksella voitaisiin siten turvata ampumaratatoiminnot ja biodiversiteetin suojelu.</p>	<p>1. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Maakuntaan jää tämän lisäksi merkittävä määrä muita ampumaratoja, jotka on esitetty ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa ja maakuntakaavan liiteaineistossa.</p> <p>2. Kaikille maakuntakaavaan merkittävillä radoille esitetään kaavassa myös melualueet, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Verkostoksi luonnoksessa oli esitetty Tainionvaara, Salmijärvi, Hammaslahti, Aimo sekä Onttola. Putkelan ja Murtosuon ampumaradat olivat olleet aikaisemmissa kaavoissa mukana, sen sijaan Hammaslahti ja Salmijärvi ei. Maakuntakaavan tarkastelutasoa on nostettu kauttaaltaan ja ampumaratojen osalta se tarkoitti sellaisen rataverkoston esittämistä, joihin on nähty kehittämissuunnitelman perusteella potentiaalia kehittyä merkittäväkin kilpailutoimintaan. Suunnitelman perusteella maakunnassa on riittävä ampumarataverkosto ja maakuntakaavassa on tarkoituksenmukaista osoittaa vain merkittävästi muuhun maankäyttöön vaikuttavat radat. Maakuntaan jää tämän lisäksi merkittävä määrä muita ampumaratoja, jotka on esitetty ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa ja maakuntakaavan liiteaineistossa. Kevään aikana ampumaratojen kehittämissuunnitelman liitteeksi laadittiin ampumaratojen ratakortit, jonka perusteella Juuka ja Ilomantsin Putkelan rata nostetaan takaisin maakuntakaavaan.</p> <p>4. Moni ihmisen toiminta aiheuttaa myös positiivisia vaikutuksia ympäristölle, mm. juuri paahdeympäristöjen lajeille (ratapenkat, ampumaratapenkat, tienvarret, kovapanosammunta-alueet yms.).</p>
31.1.2019	Suomen metsästäjälitto	<p>1. Huolestuneita maakunnallisesti merkittävien ampumaratojen riittävydestä esitetyssä maakuntakaavassa. Huomautamme, että esitetyistä viidestä radasta vain kolme siviilikäytössä. Ylä-karjalassa vain yksi maakunnallisesti merkittävä rata, ei tue riittävän kattavaa ampumarataverkostoa, jos Juuan rata jätetään kaavasta pois. Myös Ilomantsin radan poisto jättää verkostoon huomattavan aukon. Toivomme, että ampumaharrastusmahdollisuuksia ylläpidettäisiin ja edistettäisiin koko maakunnassa. Vaadimme, että kaikki voimassa olevat radat säilytetään kaavassa esitetyt Hammaslahti ja Outokumpu mukaan lukien.</p>	<p>1. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Näiden lisäksi maakuntaan jää vielä kymmeniä ampumaratoja, jotka toimivat lähellä harrastajia. Koko verkosto on esitetty ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa ja maakuntakaavan liiteaineistossa. Suunnitelman perusteella maakunnassa on riittävä ampumarataverkosto ja maakuntakaavassa on tarkoituksenmukaista osoittaa vain merkittävästi muuhun maankäyttöön vaikutta-</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>2. Riittävän kattava ampumarataverkosto maakunnassa takaa turvalliset ja valvotut harjoitteluolosuhteet kaikille ammuntaa harrastaville. Kattava verkosto edellytys harjoitteluun ja ympäristönsuojelun kannalta paras vaihtoehto. Yleisin ympäristövaikutus melu, jonka hallintaan kaavoitus on merkittävin tapa. Säilyminen maakuntakaavassa oikeusvaikutteisena on tehokkain tapa hallita meluhaittoja.</p> <p>3. Positiivista, että kaavalla turvataan suuria yhtenäisiä metsä- ja ranta-alueita, tukevat vakaita riistakantoja. Samalla virkistyskohteita ja hyvä mahdollisuus eränkäväntiin.</p> <p>4. Toivomme, että uudet aluevaraukset (suojelu, turve) eivät kohtuuttomasti heikennä metsäystymämahdollisuuksia.</p>	<p>vat radat. Kevään aikana kehittämissuunnitelman liitteeksi laadittiin ampumaratojen ratakorit, jonka perusteella Juuka ja Ilomantsin Putkelan rata nostetaan takaisin maakuntakaavaan.</p> <p>2. Maakuntakaavaan esitettävillä radoilla on mahdollisuus kehittää merkittäväkin kilpailutoimintaa. Muuten maakuntaan jää vielä kymmenittäin ratoja, jotka toimivat paikallisina harrastuspaikkoina. Paikallisten ratojen valvonta ja kaavoitus on kunnan vastuulla ja heidän tehtävänänsä on huolehtia, että radat ovat turvallisia käyttää ja myös melu on hallinnassa, eikä ympäristölle aiheudu haittaa tai lähellä sijoiteta melulle alttiita toimintoja.</p> <p>3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>4. Uusia suojelualuevarauksia on esitetty 9., jotka ovat pääosin soita. Turvetuotanto ja soiden suojelu tullaan käsittelemään seuraavassa kaavavaiheessa yhtenä kokonaisuutena.</p>
31.1.2019	Tornator Oyj	<p>1. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueiden määräyksiin tulee lisätä, että rakentamattomilla alueilla pääkäyttömuoto on maa- ja metsätalous eikä merkintä rajoita metsätaloutta.</p> <p>2. Mera-merkinnän ohjausvaikutus ei ilmene aineistoista, joten tarpeellisuus ei ole selvä. Joka tapauksessa tarpeen selventää, että merkintä ei rajoita metsätaloutta. Mikäli merkintä säilytetään, on tarpeen avata merkinnän muodostamista ja taustaa selostuksessa, jotta ei muodostu kategorista suojelumerkintää.</p> <p>3. Rantarakentamisen mitoitusta koskevan suosituksen osalta on tarpeen selkeästi tuoda esille, että kunta ja maanomistaja voivat sopia mitoituksen lisäksi myös esim. rakennusoikeuden mahdollisesta siirtämisestä.</p> <p>4. Esitetään, että maa-ainestenottoalueet palautetaan kaavaan.</p> <p>5. Tärkeää, että alueiden suojelusta sovitaan viranomaisten kanssa ja valtio lunastaa mahdollisesti sovitavat suojelumerkinnällä osoitetut alueet. Tornatorin mailla ainakin kaksi kohdetta, joista viranomaistaho ei ole ottanut yhteyttä.</p> <p>6. Tuulivoima-alueiden säilyttäminen kaavassa tärkeää. Yksityiskohtaisemmat suunnitelmat laaditaan kulloisenkin suunnitteluajan kohdan mukaan, ja se vaikuttaa myös esimerkiksi Puolustusvoimien hyväksyttävyyteen.</p>	<p>1. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueiden sisään jää paljon erilaisia ja eri maankäyttömuodoille varattuja alueita. Vetovoima-alueet ovat kehittämissuunnitelman tavoitteita ja osoittavat, että niillä on potentiaalisimmat paikat kehittävät matkailua laajemminkin ja alueella toimii matkailulle tärkeitä verkostoja. Pelkkä maa- ja metsätalouden maininta ei kata kaikkia maankäyttömuotoja rakentamattomilla alueilla, eikä lisäys ole siten perusteltu. Merkintä ei rajoita metsätaloutta.</p> <p>2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Mera-merkinnän tavoitteena oli esittää laajoja metsäalueita sekä metsätalouden että ekologisten arvojen osalta ilman mitään tulevaisuuden suojelupyrkimystä. Merkinnän ohjausvaikutus oli tarkoitettu kaavoittajille. Merkintä kehitti</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		7. Yhdymme Metsäteollisuus ry:n lausuntoon.	<p>ympäristöarvot huomioivaan kaavoitukseen ja antoi suosituksen rantojen kaavoitusperiaatteisiin.</p> <p>3. Tuodaan esille kaavaselostuksessa.</p> <p>4. Maa-ainesten ottoalueet lisätään kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Mahdollisia muutoksia tullaan käsittelemään seuraavassa vaihe-maakuntakaavassa.</p> <p>5. SL-merkintöjen osalta suojelun toteuttamisaikaa on kaavan mukaan 5 vuotta. Prosessi käynnistyy kaavan ollessa lainvoimainen. Maanomistajiin otetaan tuolloin yhteyttä.</p> <p>6. Tuulivoimala-alueet poistetaan kaavakartalta Puolustusvoimien palautteen perusteella. Yksittäisiä tuulivoimaloita on kuitenkin mahdollista suunnitella ja toteuttaa maakunnassa ilman maakuntakaavamerkintöjä (alle 9 voimalan yksiköt) mikäli muut edellytykset mukaan lukien Puolustusvoimien lausunto tutkivaikutuksista täyttyvät. Tuulivoimapuistoja koskevat suunnittelumääräykset pidetään kaavassa ja muokataan ne koskemaan koko maakuntaa (yli 8 yksikön suuren kokoluokan tuulivoimala-alueet tarvitsevat maakuntakaavamerkinnän). Lisäksi Pohjois-Karjalan tuulivoimalaselvitys jätetään kaavan tausta-aineistoksi. Ennen lopullista linjausta käydään keskustelu Puolustusvoimien kanssa.</p> <p>7. ks. vastineet Metsäteollisuus ry:n lausuntoon.</p>
31.1.2019	Savo-Karjalan vihreät	<p>1. Ylämyllyn moottoriradan laajennusalueeseen tulee tehdä raja- ja muutos, koska toimintoja siirretty Uuroon sekä ympäristöluvassa määritelty moottoriurheilukeskuksen alue.</p> <p>2. Selostuksessa tulee mainita, että sprint-ek rata ollut harjoittelu- ja kilpailukäytössä ennen ympäristöluvan voimaantuloa.</p> <p>3. Moottoriurheilukeskuksen alueen maaperän pilaantuneisuuden selvittämistä selkein ohjein ei ole tehty, kuten ELY-keskus on edellyttänyt.</p> <p>4. Pohjavesiriskejä ja pohjavesien pilaantumisen torjuntavelvollisuutta ei ole tehty.</p> <p>5. Ylämyllyn moottoriradasta ja lentokentästä aiheutuu meluhaittaa ja ympäristöluva salli melurajajylityksiä. Toiminnot aiheuttavat lähi-alueen asukkaille, loma-asukkaille, ulkoilijoille ja urheilijoille meluhaittaa. Maakuntakaava laajentaa asuinalueita alle 2 km etäisyydellä moottoriradasta.</p> <p>6. Ympäristön melutilanteen häiritsevyyden vuoksi moottoriratoja ei ole sijoitettu kaupallisten lentokenttien viereen. Moottoriurheilutoiminnot eivät turvaa lentoaseman toimintaa. Moottoriurheilutoimintojen maaperä- ja pohjavesirisikit sekä melupäästöjen kasvu edellyttävät Ylämyllyn moottoriradan vaihtoehtoisten sijoituspaikkojen selvittämistä.</p>	<p>1. Moottorirata on esitetty voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti. Mikäli asiassa ilmenee rajaustarkistuksen tarpeita, niitä voidaan tehdä kaavaehdotukseen.</p> <p>2. Kaavaselostukseen kirjataan kaavaratkaisun ja maankäytön suunnittelun kannalta oleelliset asiat. Jo nyt selostus on todettu liian pitkäksi, joten sitä tullaan kirjoittamaan ytimekkäämmäksi.</p> <p>3. Pilaantuneisuuden selvittäminen ja asianmukaisiin toimenpiteisiin ryhtyminen kuuluu toiminnanharjoittajalle, jota toiminnan valvoja valvoo. Maakuntakaava osoittaa alueen päämaankäyttömuodon.</p> <p>4. Pohjavesirisikin ja pohjavesien pilaantumisen torjuntavelvollisuus on toiminnan harjoittajalla ja sen valvonta lupaviranomaisella.</p> <p>5. Moottoriurheilutoiminnot aiheuttava melua. Sen vuoksi merkittävien moottoriratojen osoittaminen maakuntakaavassa meluhaittojen vähentämiseksi, mutta myös yhdyskuntarakenteen kannalta järkevimiksi sijoituspaikoiksi, on tärkeää. Maakuntakaavaan merkitty rata osoittaa, että alueella harjoitetaan meluavaa toimintaa ja se tulee ottaa huomioon ympäristön maankäyttöä suunniteltaessa. Tämä pätee myös maakuntakaavan taajamatointojen alueita osoitettaessa. Näiden alueiden tarkemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös moottoriradan vaikutus ja osoittaa alueelle sinne soveltuvaa toimintaa. Tarkemmat toimintojen ajat ja rajoitukset määritellään ympäristöluvassa.</p> <p>6. Ylämyllyn moottoriradan toiminnot ovat vakiintuneet nykyisille paikoille, eikä esille ole tullut sellaisia seikkoja, että ratojen sijoittamista muualle olisi syytä harkita tai selvittää. Kaikki meluavat toiminnot kuormittavat ympäristöä</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
			jossain määrin, mutta oikealla suunnittelulla ja lupaehdoilla niiden haittoja voidaan minimoida.
31.1.2019	Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin lausunto	<p>1. Ympäristön ja luonnonvarojen kestävä käyttö -kohtaan tulisi kirjata myös luonnon monimuotoisuuden suojelun edistäminen, vesiensuojelu, ilmastonmuutoksen hillintä sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Luonnonvarojen kestävä käyttöön tulisi määrittää ja sisällyttää niihin myös vesivarojen kestävä käyttöön kriteerit. Lisäksi määriteltävä kuinka maakuntakaavalla edistetään näitä tavoitteita.</p> <p>2. Pyydämme tarkentamaan vaikutusten arviointia koskevaa taulukkoa, moniselitteinen ja hankalasti tulkittava. Niputtaa hyvin erilaisia asiakokonaisuuksia yhteen. Esim. Kolin lisärakentamisen alueilla vaikutus luonnonympäristölle tietenkin negatiivinen.</p> <p>3. Mera-merkinnän vaikutusten arviointia tulee tarkistaa luonnon monimuotoisuuden ja pirstaloitumisen osalta. Tuli lisätä vaikutukset ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen.</p> <p>4. Eheyttämisen ilmastovaikutukset sekä täydennysrakentamisen tavoitteet tulisi määrittää yhteistyössä tutkimuslaitosten kanssa, ottaen huomioon erityisesti Pohjois-Karjalan erityispiirteet.</p> <p>5. Maakuntakaavan vastaavuutta maakuntastrategian ja maakuntaohjelman ympäristöä koskevien tavoitteiden osalta tulee tarkistaa. Kaava monissa kohdin puutteellinen strategian ja ohjelman ilmastonmuutosta ja monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden kanssa.</p> <p>6. Maakuntakaavassa tulisi tehdä selkeä tavoiteasetanta ilmastonmuutoksen hillinnäksi ja sopeutumisen edistämiseksi alueidenkäytössä. Lausunto sisältää useita esimerkkitoimenpiteitä. Mm. selvittää edelläkävijämaanomistajia, jotka haluavat huomioida ilmastonmuutoksen maankäytössä, metsänhoidossa hyödynnettäviä ilmastonmuutoksen hillinnän keinoja, ennallistamista turvemaidella, riittävien lähivirkistysalueiden osoittaminen, tietoliikenneyhteyksien ja etätyömahdollisuuksien huomioiminen.</p> <p>7. Yhtenäisiä luontoalueita ei tule pirstoa maankäytöllä. Vihreän infrastruktuurin tarkastelussa tulee kiinnittää huomiota metsänhoidon menetelmiin. Mera-merkintä tulisi tästä syystä palauttaa eko-merkinnäksi.</p> <p>8. Suojelualueiden ulkopuolisten alueiden luonnon monimuotoisuuden suojelun tavoitteet alueidenkäytössä tulee määrittellä ja luonnonalueiden pirstoutumisen estämistä tulee ohjata maakuntakaavalla.</p> <p>9. Biosfäärialueen merkintä palautetaan tai merkitään yhtenä matkailun ja virkistysvetovoima-alueena kaavakarttaan.</p>	<p>1. Nämä ovat tärkeitä kaavan taustalla olevia tavoitteita, jotka tulevat esille suoraan tai epäsuorasti monen merkinnän osalta. Luonnonvarojen kestävä käyttöön kriteerejä punnitaan mm. seuraavassa vaihemaakuntakaavassa turpeen ja sen käyttöön osalta. Myös ilmasto- ja energiaohjelma edellyttää pian päivittämistä, unohtamatta maakunnallista biotaloustarkastelua.</p> <p>2. Vaikutusten arviointi esitettynä taulukkona on aina monitulkintainen. Vaikutusten arviointia tullaan täydentämään kaavan ehdotusvaiheeseen.</p> <p>3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käyttöön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Kaavasta poistetun Mera-merkinnän tavoitteena oli huomioida yhtenäisiä metsäalueita tukien monimuotoisuutta ja pyrkiin vähentämään pirstaloitumista. Samalla se olisi ollut kaavamerkintänä merkittävä lisä huomioida ilmastonmuutosta eri vaikutuksiin.</p> <p>4. Yhdyskuntarakenteen eheyttämisen vaikutukset ilmenevät mm. liikkumistarpeen vähenemisenä ja monin paikoin myös parempana energiatehokkuutena. Maakuntakaava yleispiirteisenä kaavana pyrkii tiivistämään yhdyskuntarakennetta, mutta tarkempien ilmastovaikutusten ja myös täydennysrakentamisen vaikutukset ratkaistaan asemakaavatasolla.</p> <p>5. Maakuntakaava pyrkii toteuttamaan tahollaan maakunnassa määritetyt yhteisiä tavoitteita. On hyvä huomioida konkretiataso, mihin eri suunnitteluvälineillä päästään.</p> <p>6. Maakuntakaavan merkinnät ovat luonteeltaan tyypillisesti yleispiirteisiä. Ne mahdollistavat nämä konkreettiset kehittämistoimet, mutta eivät voi niitä edellyttää. Tarkempi kaavoitus ja monet toimijat voivat hyödyntää maakuntakaavan merkintöjä pyrkiessään konkreettisiin tavoitteisiin esim. ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.</p> <p>7. Poistunut mera-merkintä käsitti laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Merkinnän tavoitteena oli niiden huomioiminen kaavoituksessa. Metsänhoidon menetelmiin puuttuminen ei ollut merkinnän tavoitteena, eikä se olisi ollut edes mahdollista. Vihreä infrastruktuuri –määritelmä kattaa myös talouskäytössä olevat metsät.</p> <p>8. Mera-merkintä pyrki vastaamaan tähän myös VAT-tavoitteissa mainittuun kehittämistarpeeseen. Laadittu selvitys palvelee kuitenkin maakuntakaavan tausta-aineistona.</p> <p>9. Maakuntaliitto totesi, että biosfäärialuumerkintä ei ole vaikuttanut kaavoitukseen, joten sitä oli turha pitää maakuntakaavassa.</p> <p>10. Kolin kehittämisen kohdealue -merkintä menee osittain maisema-alueen päälle mutta ei poista valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen merkintää. Maisema-alueen suunnittelumääräyksen mukaan ko. alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee turvata ja edistää maisema-arvoja.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>10. Kolin kehittämisen kohdealueen rajaus tulee poistaa Kolin kylän ja Pielisen rannan väliseltä alueelta sekä kansallispuiston alueelta ja varmistaa, että alueen rakentaminen sijoittuu arvokkaan maisema-alueen katvekohtiin.</p> <p>11. Arvokkaat maisema-alueet tulee säilyttää kaavassa.</p> <p>12. Jos mera-merkinnän suunnittelumääräys pysyy ennallaan, esitämme sen poistamista. Vaihtoehtoisena esityksenämme on, että mera-alueet pidetään ennallaan, mutta esitetään selvärajaisena alueena. Merkintä muutetaan alkuperäisen esityksen mukaan ekomerkinnäksi ja siihen lisätään seuraava suunnittelumääräys: ekoluonnoilla huomioidaan luonnon monimuotoisuus ja vihreä infrastruktuuri kaikessa maankäytössä, mukaan lukien metsätalous. Määräyksen lisäys rantarakentamisen alhaisemmasta mitoitukselta. Suositukseen lisäys monimuotoisuudesta ja vihreän infrastruktuurin huomioivasta metsänhoidon menetelmästä.</p> <p>13. Maakuntakaavaluonnoksen turvetuotannon kannalta tärkeät alueet (tu) ja selvitysalue (se) tulee poistaa kaavasta ja merkitä kaavaan vain voimassa olevat turvetuotantoalueet.</p> <p>14. Vaihemaakuntakaavoissa olleet ja nyt poistetut SL-alueet tulee lisätä takaisin kaavaan.</p> <p>15. Lisättävä ely-keskuksen esittämät soidensuojelukohteet, Metsähallituksen luontolahjakohteet sekä ekologisen verkoston kannalta tärkeitä metsäluontokohteita (lausunnossa luettelo) kaavaan.</p> <p>16. Alu-3 -merkintään ja suunnittelumääräykseen lisättävä maininta pienvesistä sekä vaatimus erityiseen varovaisuuteen metsänhoidossa pienvesien ja soiden ympäristössä.</p> <p>17. Maakuntakaavaan tulee lisätä Oravasuo (Nurmes) ja Salmijärvi (Valtimo) alu-3 merkinnällä vaihekaavan rajauksen mukaisesti niiltä osin kuin ne eivät ole mukana alueelle perustetussa valtionmaiden suojelualueessa.</p> <p>18. Tulee varmistaa, että 2. vaihekaavan mukainen Kylmälammen-Kylmäojan luo-1 alueen varaus on mukana alu-3 kohteena</p> <p>19. Koivusuon pohjoispuolen vaihekaavavarauksen mukaisesta rajauksesta luonnoksessa poisjääneet osat tulee varata maakuntakaavaan alu-3 merkinnällä</p> <p>20. Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokkaiden suoalueiden (alu-3) puustoisilla kohteilla (korvet, rämeet) suunnittelumääräykseen lisätään vaatimus erityiseen varovaisuuteen metsätaloudessa</p> <p>21. saimaannorpan pesimisalueet merkittävä omalla merkinnällä ja yhdistetään ja laajennetaan merkintöjä huomioiden suojelutavoitteet täysimääräisesti.</p>	<p>11. Maisema-alueet säilyvät ennallaan osana kaava-aineistoa.</p> <p>12. Merkintä poistetaan.</p> <p>13. Maakuntakaavalla on tärkeä rooli indikoida myös alueiden mahdollista tulevaa käyttöä, mitä turvetuotannon kannalta tärkeät alueet tai selvitysalue edustavat.</p> <p>14. Kaavaluonnoksen SL-merkinnät tarkastetaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa, mutta osa SL-merkinnöistä joka tapauksessa poistuu, sillä niillä ei nähdä toteutumisen edellytyksiä.</p> <p>15. Kaavassa huomioitavat suot käsitellään seuraavassa kaavavaiheessa yhdessä turvetuotantoon potentiaalisten alueiden kanssa. Kaavaan pyritään merkitsemään vain kohteet, jotka ovat läpäisseet riittävät selvitykset ja useiden toimijoiden arvottamana ne katsotaan maakunnallisesti merkittäviksi ja kaavaan sopiviksi.</p> <p>16. Alu-3-merkintä itsessään on merkki arvokkaasta luontoalueesta, jonka luontoarvot – pienvedet mukaan lukien – tulee huomioida. Metsälaki on voimassa, joka alu-3-merkinnän tukena huomioi pienvedet. Alu-3-merkinnät ovat lisäksi tyyppillisesti soita.</p> <p>17.–19. Kaavaluonnoksen SL- ja myös alu-merkinnät tarkastetaan yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>20. Alu-3-merkintä itsessään on merkki arvokkaasta luontoalueesta, jonka lisäksi metsälaki edellyttää huomioimaan arvokkaat metsäluonnon erityispiirteet.</p> <p>21. Norpalle tärkeät alueet voidaan ilman päällekkäisyyttä osoittaa yhdessä arvokkaiden pienvesien kanssa alu-merkinnällä. Norpan pesimisalueiden osalta kuntien kaavoittajat ovat hyvin tietoisia uhanalaisen lajin edellyttämistä toimista. Maakuntakaava pyrki tässä toteamaan nyt tunnetut tärkeät norppien lisääntymisalueet sekä ennakoimaan tulevaa tuomalla esille yhden uuden, tulevaisuudessa todennäköisesti samalla tavalla huomioitavan norpille tärkeän alueen.</p> <p>22. Tässä maakuntakaavaprosessissa ei ole tullut toistaiseksi esille tarvetta merkitä uusille yksittäisille virkistysalueille. Pidetään asiaa esillä kuntien kanssa. Alueiden toteuttaminen ja sen mahdollisesti edellyttämä lunastusoi-keuden käyttö perustuisi maakuntakaavaan ja olisi käytännössä kuntien vastuulla.</p> <p>23. Vierevänniemen ja Niittylahden virkistyskohteet ovat selkeästi paikallisia virkistyskohteita. Osaltaan ne toki toimivat viheryhteyksien päätepisteinä Joensuun seudulla ja täydentävät virkistysalue- ja viheryhteyksiverkostoa, mutta eivät nouse maakuntakaavalliseen verkostoon paikallisen merkityksensä vuoksi.</p>

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		<p>22. Selvitettävä ja merkitään rantojen virkistysaluekohteita tiiviisti rakennettujen vesistöjen rannoille, sekä esitetään kuinka alemman tason kaavoituksessa, turvataan rantojen virkistysalueverkostot (erityisesti rakentamisella jo suljettujen rantojen ympäristössä)</p> <p>23. Lisättävä kaavasta poistetut Kontiolahden Viereväniemen ja Joensuun Niittylahden virkistyskohdemerkinnät</p> <p>24. Esitetään toimenpiteet Jaamankankaan riittävän vapaan ranta-alueen järjestämiseksi</p> <p>25. Maakuntakaavassa asetettua riittävien vapaiden ranta-alueiden säilymisen (lain edellyttämällä tavalla) tavoitetta tulee myös toteuttaa antamalla rantojen käytön suunnittelumääräyksiä ja ohjeita sekä muita konkreettisia toimenpiteitä, mm. palauttamalla nykyisin voimassa olevan maakuntakaavan mitoituksen suunnittelumääräys</p> <p>26. Arvokkaiden erämaisten vesistöjen säilyminen ja turvaaminen kirjataan maakuntakaavan tavoitteeksi. Mera-merkinnän kohtalosta riippumatta varmistetaan määräys pienten erämaisten vesistöjen muita vesistöjä pienemmästä rakennusoikeudesta</p>	<p>24. Maakuntakaavalla annetaan yleiset suunnittelumääräykset ja suositukset rantojen käytön osalta. Jaamankankaan ja muiden yksittäisten kohteiden kaavoitusta ohjataan alemman tason kaavoituksella.</p> <p>25–26. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosin suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että väärä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus-sana poistetaan.</p>
31.1.2019	Savo-Karjalan luontoliitto	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavaan olisi järkevää merkitä uusia julkisen liikenteen väyliä ja ylläpidettävät väylät, jotta päästöt vähenisivät liikenteen osalta. 2. Ilmastonmuutos tulisi ottaa kaavassa huomioon erityisesti liikenteen ja energian käytön suunnittelussa. 3. Kaavan osalta tulee tehdä päätöksiä, jotka turvaavat tulevien sukupolvien luonnonvarojen käytön ja tukevat ilmastonmuutoksen hillintää. 4. Olisi kannattavampaa, niin taloudellisesti kuin ekologisesti, korvata turvetuotantoa varten varatut alueet uusiutuvan energian tuotantoon. Vähähiilistä kunnista paljon puhetta, mutta tehokkaat ja järkevät päätökset puuttuvat. Suo- ja turvealueiden varauksien käsittelyä ei pidä lykätä, vaan päättää mahdollisimman pian. Turvetuotanto tuhoaa suoekosysteemejä ja toiminnalla on ulkoisvaikutuksia lähiympäristöön, vesistöjen kuormittumista ja kalakantoja heikentymistä. Turvetuotanto olisi helposti korvattavissa uusiutuvalla energialla ja luontomatkailuun panostaminen toisi työpaikkoja. 5. Teknisen hiilen tehtaan sijoittamista Koivusuo-Ruosmesuolle on harkittava tarkkaan. 6. Metsien luonnonmukaisuuden ja monimuotoisuuden edistämiseksi voisi lisätä maakuntakaavaan luomukeruualueita. 7. Mera-alueilla voisi ohjata metsien käyttöä, esimerkiksi jättämällä metsän intensiivisen metsänhoidon ulkopuolelle. Metsäluonnon monimuotoisuuden ja virkistysalueiden edistäminen on yksi mera-alueen tavoitteena. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavaan on joukkoliikenteen osalta merkitty Joukkoliikenteen ja pyöräilyn laatuikäytävämerkintä Joensuun keskustasta eri suuntiin. Kaikki kaavaan merkityt yhteysverkot; tiet, rautatie ja vesiväylät ovat jatkossakin ylläpidettäviä. 2. Maakuntakaavan yhteysverkkojen kehittämisellä pyritään edistämään sekä vähäpäästöistä liikennettä että mahdollistamaan päästöttömän energian tuotanto ja siirto. 3. Nämä ovat tärkeitä kaavan taustalla olevia tavoitteita, jotka tulevat esille suoraan tai epäsuorasti monen merkinnän osalta. Luonnonvarojen kestävän käytön kriteerejä punnitaan mm. seuraavassa vaihemaakuntakaavassa turpeen ja sen käytön osalta. Myös ilmasto- ja energiaohjelma edellyttää pian päivittämistä, unohtamatta maakunnallista biotaloustarkastelua. 4. Kaavassa huomioitavat suot käsitellään seuraavassa kaavavaiheessa yhdessä turvetuotantoon potentiaalisten alueiden kanssa. Tällöin tarkastellaan soiden eri käyttömuotoja. Nyt on päivitetty vain selvät muutostarpeet, kuten tu-alueiden muuttuminen SL-alueiksi. 5. Teknisen hiilen tehdas sijoittuu Ilomantsin kuntakeskuksen yhteyteen. Koivusuo on selvitysalueena eli alueen lopullinen maankäyttö on tavoitteena ratkaista tulevassa uudessa vaihemaakuntakaavassa yhdessä turvetuotannon ja arvokkaiden soiden käsittelyn kanssa. 6. Koko maakuntaa puuhataan luomuun luonnontuotteiden keruun osalta. Tällä olisi varmasti luonnontuoteryityksille positiivinen vaikutus. 7-8. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
		8. Mera-merkinnällä ei ole ohjausvaikutusta, tarkoitus jää vajaaksi, jos merkintä koskee ainoastaan kaavoitusta. Voisi yhdistää kannustimet metsänomistajille, jotka lisäisi oman metsänlohkonsa osaksi aluetta. Luomukeruualue voisi toimia paremmin kuin mera-alue.	(VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.

Maakunnan ulkopuoliset (6 lausuntoa)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
15.11.2018	Sotkamon kunta	Ei huomautettavaa	Ei aiheuta toimenpiteitä.
26.11.2018	Kaavin kunta	Ei huomautettavaa	Ei aiheuta toimenpiteitä.
17.12.2018	Etelä-Savon maakuntaliitto	Maakuntarajalle esitetyt merkinnät ovat yhteneviä Etelä-Savon maakuntakaavan kanssa lukuun ottamatta Saimaan syväväylää, jonka Orivedellä lounaaseen kohden Etelä-Savoa suuntaava väylän osa puuttuu kaavakartalta.	Tarkistetaan syväväylä kaavakartalla
17.12.2018	Etelä-Karjalan liitto	<ol style="list-style-type: none"> Otettu hyvin huomioon alueen moninaiset tarpeet unohtamatta luonto- ja maisema-arvojen merkitystä, vähähiilisyttä sekä maakunnan ulkopuolelle jatkuvia kehittämisvyöhykkeitä. Erittäin tärkeä, että henkilöliikenteen matka-aikoja voidaan lyhentää tuntuvasti Joensuun ja Helsingin välillä. Tämä edellyttää myös Imatra - Joensuu rataosan parantamista lähivuosina. On mahdollista, että vuoteen 2040 rajanylitykset itärajalla kasvavat merkittävästi. Parikkalan rajanylityspaikka ja Niirala tarjoaisivat erinomaisen lisämahdollisuuden rengasmatkailulle ja mahdollistaisi uusia logistisia reittivaihtoehtoja Petroskoihin sekä Karjalan tasavallan muille alueille. Lisäksi suora valtatieyhteys Pietariin ja tavaraliikennenyhteys Lahdenpohjan satamiin sekä niihin liittyviin tuotanto- ja teollisuustoimintaan. Esitämme, että kaavaselostuksen Kuutoskäytävän kansainväliseen yhteyteen liitetään Parikkalan rajanylityspaikan kautta kulkevat valtatieyhteydet Petroskoihin ja Pietariin. 	<ol style="list-style-type: none"> Ylimaakunnallisia kehittämisvyöhykkeitä esitetään luonnosvaihetta vielä laajemmin myös Väli-Suomen suuntaan. Itä-Suomessa ja Kaakkois-Suomessa on yhteistä vahvaa tahtotilaa Nopeat Itäradat kehittämis- ja edistämistyölle. Kirjataan kaavaselostukseen tarkemmin vielä tarve Karjalan radan perusparantamisen tarpeesta Joensuu-Imatra välillä. –4. Parikkalan rajanylityspaikka on mukana kolmen maakunnan yhteisessä Kuutoskäytävän kehittämisessä yhtenä käytävään liittyvän rajanylityspaikkana. Pohjois-Karjalan kannalta kuitenkin ensisijainen ja tärkein yhteys Venäjälle on Niiralan rajanylityspaikka.
28.1.2019	Pohjois-Savon liitto	<ol style="list-style-type: none"> Kaavaluonnos hyvin tehty kokonaisuus. Pohjois-Savon voimassa olevassa maakuntakaavassa valtatie 9 on osoitettu itä-länsi -suuntaisena kansainvälisenä kehittämisvyöhykkeenä, joka on osa Suomen keskeistä poikittaisyhteyttä. Pohjois-Savon liitto edellyttää, että tämä otetaan huomioon kaavaehdotusta valmisteltaessa. 	<ol style="list-style-type: none"> Ok, ei aiheuta toimenpiteitä. Tämä huomioidaan, Maakuntakaavaan lisätään kehittämiskäytäväksi myös Niiralan rajanylityspaikalta Joensuun kautta Pohjois-Savon kulkeva ”ysikäytävä”. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa on lähdetty siitä, että maakuntakaavaan osoitetaan vain laajempi meluvyöhyke ja merkinnän

		3. Maakuntien rajalla sijaitsevan Sotinpuron harjoitusalueen meluvyöhykkeistä puuttuu 50 dB meluvyöhyke, joka on osoitettu Puolustusvoimien ohjeiden perusteella Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 1.vaiheessa. Tältä osin on hyvä yhtenäistää merkintätavat.	kuvauksessa kerrotaan, että alueella on myös suppeampi meluvyöhyke, jossa on omat rajoitteensa. Samaa periaatetta on noudatettu myös suojavyöhykkeiden osalta, jonka puolustusvoimat on hyväksynyt.
29.1.2019	Kainuun liitto	1. Luonnos aineistoinen on hyvin laadittu laaja kokonaisuus. Huomioitu maakunnille yhteiset tavoitteet. 2. Reitistöjen yhteensovittamiseen liittyen on mahdollista järjestää tarvittaessa neuvottelu.	1. Ei aiheuta toimenpiteitä 2. Reitistöjen yhteensovittamista varten ja tarvittaessa muiltakin osin käydään läpi kaavaratkaisuja erikseen Kainuun liiton kanssa.

Mielipiteet (72 mielipidettä)

Pvm	Lausunnon antaja	Keskeinen sisältö	Vastine
13.11.2018	Marjo-Riina Häkkinen	Ehdotan maakuntakaavaan lisättäväksi Yläpihan vanhaa sukutilaa Peri-Sivakassa Valtimolla seudullisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristökohteeksi.	Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriperinnön tarkastelua on mietitty seuraavan vaihekaavataakan aiheeksi. Maakunnallisia maisema-alueita käsitellään myöhemmissä kaavavaiheissa. Tässä kaavassa on kootuna vaihekaavojen rakennetun kulttuuriperinnön ja maisema-alueiden merkinnät.
13.11.2018	Marko Yläjärvi, Metsä Group	Ylämyllyn kuormauspaikka puuttuu kaavasta, se on metsäteollisuudelle erittäin tärkeä kuormauspaikka ja ehdottomasti säilytettävä.	Joensuun seudulla on tarve myös lännessä sijaitsevalle puutavaraterminaalille/kuormauspaikalle, jolle tulee kaavaehdotukseen löytää Ylämyllyn korvaava paikka. Asia käydään läpi kuntien ja toimijoiden kanssa.
13.11.2018	Antti Heinonen, Metsä Group	Ylämyllyn kuormauspaikka tulee säilyttää. Se on erittäin tärkeä kuormauspaikka metsäteollisuudelle. Puita ei ole kustannustehokasta kuljettaa maakunnasta rekoilla sellutehtaille, joten hyviä toimivia kuormauspaikkoja ei voida sulkea!	Joensuun seudulla on tarve myös lännessä sijaitsevalle puutavaraterminaalille/kuormauspaikalle, jolle tulee kaavaehdotukseen löytää Ylämyllyn korvaava paikka. Asia käydään läpi kuntien ja toimijoiden kanssa.
14.11.2018	Marjo-Riina Häkkinen	Ehdotan Valtimolla Peri-Sivakassa sijaitsevaa Yläpihan tilaa lisättäväksi maakuntakaavaan.	Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriperinnön tarkastelua on mietitty seuraavan vaihekaavan aiheeksi. Maakunnallisia maisema-alueita käsitellään myöhemmissä kaavavaiheissa. Tässä kaavassa on koottuna vaihekaavojen rakennetun kulttuuriperinnön ja maisema-alueiden merkinnät.
15.11.2018	Juha Mustonen	Mitä tarkoittaa pv- ja alu-2 -merkinnät. (Jaamankangas)	Pv tarkoittaa pohjavettä ja alu-2 arvokkaita luontoalueita, erityisesti valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita harju-, moreeni- ja kallioalueita, joilla on maa-aineslain 3§:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä aiheutuvia rajoituksia. Jaamankankaalla on kyseessä arvokas 3. Salpausselkään kuuluva reunamuodostuma.
16.11.2018	Karjalan Helmi	Haluamme yrityksemme merkittävän kohdemerkinnällä maakuntakaavaan	Karjalan Helmi ei maakunnallisessa matkailukohteiden verkostossa näytä nousevan siihen kategoriaan, joka merkitään maakuntakaavaan.
19.11.2018	Outoplan Oy	VT9 tielinjauksen tulisi olla liikenteen kehittämiskäytävä -merkinnällä.	Valtatien 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä kaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös Valtatien 9 ja ratayhteyksien muodostama "Ysikäytävä", joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.

20.11.2018	Tomi Rautiainen, Liperin moottorikerho	Moottorikelkkareille mahdollisuus myös Pyhäselältä liittyä Ylämyllyn kautta kulkevalle reitille. Tämä mahdollistaa etelästä päin tulevan moottorikelkkaliikenteen jatkumisen pohjoiseen. Nykyinen käynti on Ylämyllyn vanhan jätevedenpuhdistamon kohdalta siitä pellon ja metsän kautta Patteristontielle. Josta liitytään tien yli menevälle reitille.	Maakuntakaavassa esitetään ohjeelliset kelkkailureitit, jotka täsmentyvät maanomistajien kanssa käytävissä neuvotteluissa tai reittitoimituksissa. Linjaus on ollut se, että reitit kulkisivat mahdollisimman paljon vesistöjen ulkopuolella, koska jäätalvet ovat vaihtelevia ja Saimalla tavoitteena on Saimaan kauppamerenkulun väylän pitäminen auki pidempään. Tämän takia ei ole syytä merkitä uraa Pyhäselältä maalle, vaikkakin erityisesti Joensuun ympäristössä maankäytön paineet aiheuttavat haasteita maalle linjattaville urille.
26.11.2018	Antti Mutanen	SL-merkintä poistettava kohteelta "Sammanlahden laitumet". Suojelu perustuu vapaaehtoiseen sopimukseen maanomistajan kanssa, eikä ole viranomaisen suojelupäätös, joka on maakuntakaavan suunnitteluperiaatteeksi kirjattu.	Määräaikaiset suojelualueet poistetaan maakuntakaavasta.
27.11.2018	MTK Liperi	Mera-merkintä epämääräinen eikä perustu mihinkään olemassa olevaan lainsäädäntöön. Oikeusvaikutukset eivät ole tiedossa, aiheuttaa tulkintavaikeuksia ja epävarmuutta maanomistajissa. Merkinän alaiset alueet joutuvat harmaalle alueelle, vakuusarvot ovat vaarassa laskea, tätä ei voi hyväksyä ilman käypää korvausta, jota ei voi hyväksyä. Esitämme, että mera-merkinnästä luovutaan, jollei saada selvää linkitystä nykyiseen ympäristölainsäädäntöön ja korvauskäytännöistä sovita etukäteen.	Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.
27.11.2018	Matti Kosonen	Kantatie 71 pitäisi nostaa ylempään luokitukseen. Puunjalostusteollisuus tarpeet molempiin suuntaan sekä Savonlinnan matkailukaupunki lisäävät liikennettä.	Tieluokan nostolle ei löydy perusteita nykykriteereillä, tie yhdistää kahta valtatietä. Tieluokat jatkossa määräämään LVM:n asetuksella, jossa kriteerit ovat myös valtakunnallisesti yhtenevät.
29.11.2018	Sonja Helena Westman	Vastustan Leinosenlammen itäpuolen kaavoittamista pientaloalueeksi. Alue on pohjavesialuetta ja alueella sijaitsee suuri luonnonlähde, josta on yhteys Leinosenlampeen. Lampi ei kestä enää lisärakentamista, johtuen kirkkoniemen ja lautasonlahden asuinalueesta, jossa on tontit yltävät rantaan ja nurmikoista valuu ravinteet lampiveteen. Jo useampana kesänä on ollut havaittavissa rehevöitymistä ja levää lammessa. Leinosenlammen ekosysteemi ei kestä enää lisärakentamista! Alueella pesii runsaasti metsäkanalintuja, joiden elinalue häviää rakentamisen myötä. Alue on myös tunnettu erinomaisena marjastusmaana sekä suosittuna ulkoilualueena, joten vaadin alueen säilyttämistä nykyisellään.	Maakuntaliitto pyrkii ohjaamaan kuntaa huomioimaan alueen erityiset maisemalliset, geologiset ja biologiset arvot yksityiskohtaisessa kaavoittamisessa.
29.11.2018	Outokummun seudun teollisuuskylä	Miksi 9-tietä ei ole esitetty liikenteen kehittämiskäytävä -merkinnällä, vaikka se on ainoa itä-länsi-suuntainen maantieyhteys Pohjois-Karjalassa LVM:n valtakunnalliseen runkoverkkoon kuuluvana tienä? Perusteluina myös Itä-Suomen yliopisto, vientiyrittäjien logistiikan toimivuus, Kuopion mahdolliset bio- ja puuteollisuusinvestoinnit, KYS-erva -alueen hoitoon pääsy ja sen nopeus. Järkevää tunnustaa maakuntakaavatasolla, että ysitietä tulee priorisoida kehittämisessä sujuvan, turvallisen, kansainvälisen liikenteen, logistiikan kuin matkailupalveluiden näkökulmasta.	Valtatien 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä kaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös Valtatien 9 ja ratayhteyksien muodostama "Ysikäytävä", joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.

4.12.2018	Minna Pakarinen ja kaksi muuta	Katsomme kohtuuttomaksi tulevaan maakuntakaavaan tehdyt alustavat varaukset suojelulle Pöllönvaarantien ja Kuurnan väliset harjualueen kohdalle. Merkitty kaavassa alu-2, SL- ja pv-alueiksi. Harjualue ei ole enää luonnontilainen ja siksi suojelumerkintä alueelle on kohtuuton ja rajoittaa liikaa ko. alueen tulevaisuuden käyttömahdollisuuksia. Maa-aineslain säädökset riittävät. Vaadimme myös tasapuolista kohtelua muiden alueen maiden omistajien kanssa.	Pöllönvaaran Alu-2-merkintä korvasi nykyisen kaavan Ge1-merkinnän, joka tarkoittaa arvokkaita harju-, moreeni- ja kallioalueita, joilla on maa-aineslain 3§:n tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä aiheutuvia rajoituksia. Pv eli pohjavesialue on myös siirtynyt voimassa olevasta kaavasta. Uusi SL-merkintä liittyy Metsähallituksen perustamiin uusiin luonnonsuojelualueisiin.
5.12.2018	Anneli Immonen	Esitämme Karjalan Helmeä matkailukohteeksi maakuntakaavaan. Majoitusta yli 70 vuodepaikkaa, useita rakennuksia ja loma-asuntoja. Välityksessä Keski-Europan matkatoimistoissa. Luontokohteita, Suoparsaari-Suorlahti -alueella monia kulttuuriarvoja.	Karjalan Helmi ei maakunnallisessa matkailukohteiden verkostossa näytä nousevan siihen kategoriaan, joka merkitään maakuntakaavaan.
10.12.2018	Keskustan Nurmeksen paikallisyhdistys ry.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onko järkevää tehdä uusia varauksia uusista suojelualueista (370 000 ha), koska ne pitää ottaa huomioon kuntien kaavoissa. Sehän kaventaa kuntien itsehallintovaltaa. 2. Mera-alueen rajoitukset tiukkenevat tulevaisuudessa ja oikeusvaikutukset näkyvät viiveellä. Kaavojen rajoitukset näkyvät, kun saadaan oikeustapauksia (vrt. esim. Metsäkylä-kaava ja Kemertuki). 3. Metsien käsittelyyn kuuluvat ratkaisut ovat jo olemassa metsälaissa, mesienkäsittelyohjeissa ja sertifikaateissa (mm. PEFC). 4. Rantarakentamisen lisäohjausta ei tarvita, ratkaisut tehdään kuntien laatimissa ranta-asemakaavoissa. Kuntien itsemääräämisoi-keutta ei pidä loukata. 5. Kuntien ei kannata rajoittaa omaa päätösvaltaansa ja itsenäistä toimintavaltaansa tällaisilla kaavoituksilla. 6. Rataverkon kehitys- ja parannustoimenpiteet tulee kohdistaa henkilöliikenteen osalta Uimaharju-Nurmes välille ja aina Kontiomäkeen saakka. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poistettu Mera ei ollut suojeluvaraus vaan sen tarkoituksena oli osoittaa laajoja yhtenäisiä metsäalueita. Moisen alueen suojelemisessa ei olisi ollut mitään järkeä eikä toteutumisen edellytyksiä. 2.–3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. 4. Lainsäädäntö mahdollistaa rantarakentamisen ohjauksen maakuntakaavalla. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa kunnilta kaavoitusmonopolia. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan. 5. Maakuntakaavalla on korostettu hyvän suunnittelun periaatteita, jotka löytyvät myös maankäyttö- ja rakennuslaista. Voimassa olevasta suurvesistö-

			<p>kohtaisista rantojen käytön mitoituksista ollaan luopumassa eli maakuntakaavan ohjausvaikutus vähenee. Sen sijaan maakuntakaavan rantojen käytön suunnittelu suositus tulisi mahdollistamaan tiiviimpi rantarakentaminen kylien ja taajamien lähialueilla.</p> <p>6. Kaavassa ei tulla erottamaan ratoja tavaraliikenteen tai henkilöliikenteen ratoihin. Pyritään mahdollistamaan tulevaisuudessa myös henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla radoilla, mikäli joku operaattori haluaa liikennettä harjoittaa ja radanpitäjä haluaa investoida henkilöliikenteen mahdollistavaan infrastruktuuriin.</p>
10.12.2018	Lieksan seurakunta	<p>1. Mera-alueen merkintään liittyen olisi suotavaa, ettei kaavamääräys toisi rajoitteita metsänkäyttöön. Samalla tulisi korvata kaavamääräyksen "metsänhoito" -sana "metsätaloudella". Muutoin yksityiskohtaisempiin kaavamääräyksiin voi putkahdella avohakkuukieltoja tai maisematyöluopatarpeita.</p> <p>2. Mera-alueen kaltainen kaavamääräysmaininta metsätaloudesta tulisi olla myös mv-alueen kaavamääräyksessä, ettei houkutus rajoittaa metsänkäyttöä yksityiskohtaisemmissa kaavoissa tule liian suureksi. Yleispiirteisessä kaavassa pitäisi olla riittävän yksityiskohtaiset maininnat, jotta kaavoittajan aiheet pystytään ymmärtämään. Muutoin uhkana on, että matkailuyrittäjän yritystoiminnan maksu-miehenä toimii maanomistaja.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, jossa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>2. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueiden sisään jää paljon erilaisia ja eri maankäyttömuodoille varattuja alueita. Vetovoima-alueet ovat kehittämisperiaatemarkintöjä ja osoittavat, että niillä on potentiaalisimmat paikat matkailun kehittämiselle laajemminkin ja alueella toimii matkailulle tärkeitä verkostoja. Merkintä ei rajoita metsätaloutta.</p>
10.12.2018	Antti Saarelainen	<p>Pidän jo olemassa olevien turvetuotantoalueiden tuotannon jatkamisen mahdollistamisen ja uusien alueiden osoittamisen kaavoittamisella olevan vastuutonta. Suot toimivat Suomessa selkeästi myös hiilinieluinä sitoen ilmakehästä hiiltä. Käsitellyssä olevan maakuntakaavan tavoitevuosi on 2040, jolloin sitoumuksemme Pariisin ilmastopöytäkirjassa, sekä ilmastolain vaatimukset vaativat meiltä selkeitä toimia. Turpeen erilliskäyttö energiantuotannossa on hyvin ongelmallista ilmastonmuutoksen torjunnan näkökulmasta - selvityksessä (Ympäristökeskus ja Itä-Suomen yliopisto 2010) sitä verrataan kivihiileen. (Valkeasuo-Holmansuo)</p>	<p>Turve niin soiden suojelukysymyksenä kuin taloudellisena resurssina käsitellään alustavasti seuraavassa kaavavaiheessa. Turvetuotannolle tullaan jatkossakin varaamaan alueita, mutta myös ekologisesti arvokkaat suot pyritään huomioimaan.</p>
10.12.2018	Henri Majjala, Lieksan seurakunta	<p>Seurakunnalla ehkä maita maisema-alueella. Vaikea nähdä maisema-alueen osalta, että rajoitteita metsätalouteen pitäisi antaa. Olisi hyvä erotella kunkin maisema-alueen tavoiteltavat ominaispiirteet. Kunnan kaavoittaja voi ajatella oman mielensä mukaan. Aluerajaus voi aiheuttaa merkittäviäkin rajoitteita hakkuisiin, niin tällaisten maisema-alueiden toivoisi olevan täsmällisiä, nyt rajausta ei tarkasti pysty tunnistamaan. (Egyptinkorpi)</p>	<p>Maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet on inventoinnissa todettu maisemien säilyttämisen kannalta tärkeiksi, mutta metsätalouden harjoittamiseen merkintä ei ota kantaa. Merkinnän soveltamisen valta on alueen maanomistajilla. Merkintä ei estä hakkuita tai rakentamista, mutta se määrää ottamaan yksityiskohtaisessa suunnittelussa huomioon kulttuuriympäristön monet arvot. Maakuntakaavan mittakaava on suurpiirteinen. Maisema-alueiden osalta toivotaan, että tiukkojen rajoitusten sijasta ne pyrkisivät ennemminkin positiivisesti maisemien arvoa noteeraten kannustamaan maisema-arvojen turvaamiseen.</p>

12.12.2018	Eija Torkkeli	<p>1. Omistamallani metsäpalstalla tulee olla mahdollista varata maata rakentamiseen (lähinnä omakoti/rivitalotontteja) ottaen ympäristö huomioon.</p> <p>2. Moottorikelkkareitti palstallani tai sen lähistöllä alentaa palstan arvoa. Vastustan ehdottomasti moottorikelkkareitin rakentamista palstalleni ja sen tuntumaan. Moottorikelkkailu on myös ympäristölle haitallinen harrastus eikä sitä tule suosia.</p>	<p>1. Kunta päättää aina rakennusluvista joko yksityiskohtaisemman kaavan tai poikkeamismenettelyn kautta. Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa yksityiskohtaisempia kaavoja. Mikäli maakuntakaavassa ei ole mitään kaavamerkintää, se kuvaa, että alueelle ei kohdistu mitään vähintään seudullista merkittävää maankäyttöä.</p> <p>2. Maakuntakaavassa esitetään ohjeelliset kelkkailureitit, joiden tarkempi sijainti täsmentyy maanomistajien kanssa käytävissä neuvotteluissa. Ilman maanomistajan suostumusta ei kelkkauraa kenenkään maalle tehdä. Ellei asiassa päästä sopuun, on kunnan haettava reitille reittiitoimitusta reittisuunnitelman perusteella. Toimituksessa perustetaan virallinen reitti ja siitä maksetaan korvaus.</p>
12.12.2018	Lieksan Luonnostävät ry	<p>1. Kaavaluonnos ei huomioi riittävästi valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita eivätkä merkinnät vastaa valtakunnallisiin tavoitteisiin ja turvaa Pohjois-Karjalan suo- ja metsäluonnon monimuotoisuutta.</p> <p>2. Maakuntakaavassa tulisi korostaa soiden osalta suojelua eikä turvetuotantoa. Arvokkaiden suoluontokohteiden statusta on vahvistettava suojelulla.</p> <p>3. Alu-merkintöjen suunnittelumääräyksestä tulee poistaa lause "Merkinnöistä ei aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia".</p> <p>4. Mera-merkintä on ristiriitainen ja on epäselvää mihin sillä tähdätään. Sanotaan, että merkintä on informatiivinen, mutta kuitenkin se ohjaa metsätaloutta ja rantarakentamista. Luontoarvojakin merkinnässä lähestytään ihmislähtöisesti ekosysteemipalveluiden kautta eikä palvele luontoarvojen säilymistä. Näistä syistä esitetään mera-merkinnän poistamista kaavaluonnoksesta. Erityisen tärkeät luontokohteet ja ekologiset käytävät tulee suojata konkreettisimmilla toimenpiteillä ja rantarakentamista voidaan ohjata ilman mera-merkintääkin.</p> <p>5. Metsäbiotaloutta tulee ohjata niin, että ehkäistään arvokkaiden alueiden tuhoamista ja yhtenäisten alueiden pirstaloitumista.</p> <p>6. On hyvä, että arvokkaat maisema-alueet on esitetty kartalla, mutta on ristiriitaista, että Kolin maisema-alueen päällä on mera-alueita.</p>	<p>1. Maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Maakuntakaavassa on esitetty luonnonsuojelualueiden verkosto. Uusia soidensojelualueita on esitetty kaavaluonnoksessa 9 kpl., mutta ne alueet tullaan käymään läpi ja täsmentämään tarkemmin vielä ehdotukseen. Laajemmin suoasioita on tavoitteena käsitellä seuraavassa vaihemaakuntakaavassa samalla aikaa turvetuotannon käsittelyn kanssa.</p> <p>2. Turve niin soiden suojelukysymyksenä kuin taloudellisena resurssina käsitellään alustavasti seuraavassa kaavavaiheessa. Turvetuotannolle tullaan jatkossakin varaamaan alueita, mutta myös ekologisesti arvokkaat suot pyritään huomioimaan.</p> <p>3. Maakuntakaava pyrkii merkinnällä osoittamaan luonnon kannalta arvokkaita aluekokonaisuuksia. Metsätalouden rajoittaminen olisi alueen suojelua, ja siihen on oma merkintänsä.</p> <p>4. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>5. Tähän tarpeeseen kaavaluonnoksessa esitettiin mera-merkintää, mutta ei hakkuita rajoittavana, vaan tarkempaa maankäytön suunnittelua ohjaavana merkintänä.</p> <p>6. Mera oli paikkatietotulkinnan tulos osoittaen laajoja yhtenäisiä metsäalueita, joiden joukossa voi olla myös maisema-alueita. Ne eivät olisi sulkeneet toisiaan pois millään tavalla, sillä myöskään maisema-aluemerkintä ei estä metsätalouden harjoittamista.</p>
13.12.2018	Ari ja Pia Vuojolainen	<p>Esitämme mera-alueen poistamista kaavasta. Suunnittelumääräys rajoittaa tarpeettomasti ja lainvastaisesti metsäalueiden sekä rantojen käyttöä. Rantarakentamisen rajoittaminen laskee alueiden</p>	<p>Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-</p>

		vakuusarvoja. Jokamiehen oikeudet on turvattu ilman erillisiä kaavamääräyksiä. Metsänkäytölle kaavamääräys toisi tarpeettomia rajoituksia.	merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.
14.12.2018	Tapio Kuittinen	Maakuntakaavasta ei saa aiheuttaa rajoituksia metsän hakkuille tai muulle metsänkäytölle.	Uusia metsätaloutta rajoittavia merkintöjä ei luonnoskaavassa ollut.
14.12.2018	MTK Kiihtelysvaara	1. Mera-merkintä tulee merkitsemään alueen sisälle jääville maanomistajille merkittäviä taloudellisia menetyksiä. Suorat menetykset rakennusoikeuksien menettämisen kautta. Suunnittelumääräys antaa erittäin vapaat kädet maankäytönsuunnittelijoille toteuttaa taloudellisesti vahingollista maankäyttöä maanomistajille. Välillinen menetys tulee pienentämällä alueiden maiden vakuusarvoja. Merkinnän seuraukset ovat arvaamattomat. Suunnittelumääräyksellä otetaan korvauksetta maaomaisuutta yhteiseen käyttöön ottamalla pois rakennusoikeutta ja rantoja jokamiesoikeudella vapaiksi rannoiksi. Jokamiehen oikeuden käyttäminen kaavoituksen perusteena on kestävä, ei ole julkishallinnon työkalu, jolla voidaan perustella yleistä suunnittelumääräystä, vaan kyseessä on yksityishenkilön mahdollisuudesta käyttää maanomistajat omaisuutta luonnossa liikkumiseen. Vaadimme, että Mera-merkintä poistetaan kokonaan.	1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisista tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.
14.12.2018	Terhi Vestman	Leinosenlammen itäpuoli on ehdottomasti jätettävä kaavoittamatta pientaloalueeksi. Kirkasvetisessä Leinosenlammessa on havaittu jo viime kesinä levää ja rehevöitymistä johtuen kirkkoniemen ja lautasuonlahden omakotitaloalueesta. Olen syvästi huolissani leinosenlammen tulevaisuudesta eikä sen ekosysteemi tule enää kestävään lisärakentamista rannan lähelle. Leinosenlammen itäpuoli on myös suosittua ulkoilu- ja maastoa, jossa lähiseudun asukkaat voivat ulkoilla luonnon helmassa. Tällaisia alueita on tärkeä olla lähistön asukkaiden viihtyvyyden kannalta.	Maakuntakaavassa ollaan esittämässä Leinosenlammen itäpuolista aluetta taajamatoimintojen alueeksi (A) voimassa olevan taajamatoimintojen reservialueen (Ares) sijaan Liperin kunnan näkemyksen mukaisesti. Alueen tarkempi suunnittelu toteutuu aina yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta, jossa suunnittelussa myös ympäristöasiat tulee ilman muuta huomioida.

14.12.2018	Pirjo Tanskanen	Vaikuttaako kaavaan merkattu alue alu-2 kartassa esitetyssä paikassa metsien käyttöön, rakentamiseen tai tonttien myyntiarvoon kiinteistöllä. (Tutjunniemi)	Alu-2-merkintä osoittaa maakunnallisesti arvokkaita harjuja ja muita geologisia muodostumia, jotka ovat merkittyinä jo voimassa olevassa maakuntakaavassa. Näitä alueita kaavoitettaessa on huomioitava alueiden erityispiirteet osana kaavaprosessia. Metsätalousvaikutuksia ei ole, kuten ei myöskään rakentamisen rajoituksia.
15.12.2018	Antti Ihalainen	Leinosenlammen itäpuolella olevalla taajamatoimintojenalueella on lähdealue, joka pitäisi suojella ja sen ympärille pitäisi jättää suoja-alue. Lisäksi rantaan pitäisi jättää suojavyöhyke, että lampi säilyisi puhtaana. Nykyinen rakentaminen on jo aiheuttanut lammen veden heikkenemistä. Suojavyöhykkeen jättäminen mahdollistaisi kävelypolun ja viherkäytävän alueelle.	Metsälaki huomioi lähteet ja niiden välittömän lähiympäristön. Tarkempi maankäytön suunnittelu kuuluu maanomistajalle ja yksityiskohtaisemman kaavan laatijalle.
16.12.2018	Risto Kiiskinen ja 19 muuta	Pidämme ehdottoman tärkeänä, että Viensuun kylämaisema säilyy voimassa olevan maakuntakaavan suuruusena rajauksena, yhtenäisenä ja vanhaa kulttuurimaisemaa säilyttävänä sekä maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeänä alueena.	Merkintä säilyy vaihekaavojen mukaisena. Maisema-alueiden tarkastelu ajoittuu myöhempiin kaavan vaiheisiin.
16.12.2018	Lieksan keskustan kunnallisjärjestö	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mera-merkinnästä tulee luopua, koska se rajoittaa maanomistajien oikeutta hyödyntää maa-alueitaan. Lieksassa ei ole pelkoa liiasta rantarakentamisesta, vaan liian vähäisestä rantarakentamisesta. Asia jätettävä kuntapäätäjien tehtäväksi. Kuinka kaava huomioi taloudelliset vaikutukset ja kuka korvaa menetykset. 2. "Metsänhoidolliset rajoitukset", parempi muoto "metsätaloudelliset rajoitukset" 3. Lieksassa Jamali-Kylänlahti-Viensuu, Nurmijätvi, Vieki-Egyptinkorpi ja Vuonilahti-Vuonisjärvi tulee varustaa peltobiotalousalueiksi. 4. Arvokkaiden luontoalueiden merkinnästä ja suojelusta on neuvoteltava ja sovittava korvauksista maanomistajien kanssa. Merkinnät kaventavat maanomistajan omistusoikeutta maahansa. 5. Tulisi kiinnittää huomiota Inarin rajanylityspaikan kehittämiseen ja tiestön kunnon kohentamiseen. 6. Viekijoen vesiretkeilyreitti tulee liittää maakuntakaavaan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1.–2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. 3. Peltobiotalous-alueiden rajaukseen ollaan palautteen perusteella tekevässä rajaustarkistuksissa. Tavoitteena on käyttää luonnoksessa ollutta aineistoa tarkempia lähtöaineistoja yhtenäisten peltoalueiden määrittämiseksi siten, että esimerkiksi Lieksan alueella nousee laajemmin peltoalueita mukaan tarkasteluun. 4. Alu-vyöhykkeillä ei ole metsätalousrajoitteita eivätkä ne ole maakuntakaavassa siirtymässä suojelualueiksi. Merkinnän lisämääre osoittaa, onko merkinnällä MRL 33§:n mukainen rakentamisrajoitus tai maa-aineslain 3§ tarkoittamia ominaisuuksia ja niistä juontuvia rajoituksia. Nämä alu-1 ja 2-merkinnät periytyivät voimassa olevista vaihekaavoista. Jos alu-kohde suojellaan, siitä tulee maksaa maanomistajalle korvaus. 5. Lieksan Inarin rajanylityspaikka huomioidaan kaavassa kansainväliseksi kehitettävänä rajanylityspaikkana. Mikäli rajanylityspaikan kansainvälistyminen toteutuu, niin siinä vaiheessa esitetään myös sinne johtavan tien luokan nostoa seututieluokkaan. 6. Vesiretkeilyreitinä on esitetty maakuntakaavassa maakunnan merkittävimmät melontajoeet. Viekijoen melontareitti ei ole aikaisemmin ollut esillä, eikä reitti ole noussut muissa keskusteluissa esille. Tällä hetkellä Viekijokea ei olla lisäämässä maakuntakaavaan, mutta asiaan voidaan palata, jos ja kun seuraavan kerran tehdään melontareittien selvityksiä.

16.12.2018	Risto Kiiskinen	Pidämme ehdottoman tärkeänä, että kaavassa Viensuun kylämaise- sena säilyy voimassa olevan maakuntakaavan suuruisena rajauk- sena, yhtenäisenä ja vanhaa kulttuurimaisemaa säilyttävänä sekä maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeänä alueena. Alueen suunnittelussa ja käytössä tulee huomioida arvokkaan mai- sema-alueen kokonaisuus, ominaisuudet ja maisema-arvot sekä turvattava ja edistettävä niiden säilymistä.	Merkintä säilyy vaihekaavojen mukaisena. Maisema-alueiden tarkastelu ajoittuu myöhempiin kaavan vaiheisiin.
16.12.2018	Esko Ihalainen	Merkkaamassani kohdassa on lähde, joka on ehdottomasti suojel- tava. Lähteitä on myös monessa kohtaa kyseisellä rannalla. Muu- tenkin Leinosen ranta on jo nyt liikaa rakennettu, veden laatu huononee ja virkistyskalastus mahdollisuudet huononevat. Lammella on runsas kuikkakanta ja niiden elinympäristö pienenee. Muutenkin maasto lammen ympärillä on hyvää marjastusaluetta ja Teerien pesintäaluetta, joten ehdottomasti jätettävä rakentamatta!! Alueella liikkuu paljon myös ulkoilijoita. Vaadin alueen säilyttämistä nykyisel- lään eli rakentamattomana. (Leinosenlammen itäpuoli)	Metsälaki huomioi lähteet ja niiden välittömän lähiympäristön. Tarkempi maankäytön suunnittelu kuuluu maanomistajalle ja yksityiskohtaisemman kaavan laatijalle.
17.12.2018	Tuula Laine ja 91 muuta	1. Kaavaehdotuksen s.5 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö sisältää tekstin: <i>"Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin."</i> Tässä otetaan kantaa vain uusien rakennusten sijoittamiseen tulvavaara-alueille. Viime vuosina esim. Joensuussa on Pielisjoen rannoille toteutettu kevyen liikenteen väyliä ELY-keskuksen laatiman tulva-aluekartan riskialueille. Toteutus on vaatinut vesiympäristön täyttöö. Osa uusista väylistä on jo keväisin jäänyt veden alle. Väylien toteuttaminen tulvariskialueille on erittäin lyhytnäköistä toimintaa. Tulisi kiinnittää enemmän huomiota tulvavaara-alueille kohdistuviin maanrakennustöihin (mm. tiet, kevyen liikenteen väylät ym.). 2. Kaavaehdotuksen sivulla 5 Terveellinen ja turvallinen elinympäristö otsikon alla oleva teksti tulee muuttaa muotoon: <i>"Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastomuutoksen vaikutuksiin. Uusien rakennusten, rakennelmien ja kevyen liikenteen ym. väylien rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin kestäväällä tavalla."</i> 3. Kaavaehdotukseen liittyy pyöräilyn edistäminen, viheryhteyksien muodostaminen Kuhasalon ja Utransaarten välille sekä ns. rantaraitin suunnitelma. Ei ole tarkoituksenmukaista toteuttaa teitä tai kevyen liikenteen väyliä alueille, jotka on jo nyt merkitty tulvariskialueiksi ja joiden toteuttaminen vaatisi vesistön tai rantojen täyttöö.	1.–2. Maakuntakaava ei ohjaa rakentamista kuvatulla tarkkuudella. 3. Viheryhteystarvemerkinä on ollut jo voimassa olevassa maakuntakaavassa. Niiden tarkoitus on osoittaa ja kytkeä toisiinsa seudullinen virkistysalueverkosto Joensuun seudulla. Kuhasalon ja Utransaarten välille molemmille puolille Pielisjokea on haluttu osoittaa yhteystarve, jolloin muodostuisi vetovoimainen rengasreitti ja Utransaarten yli uusia virkistymismahdollisuuksia asukkaille. Viheryhteyksien tarkempi sijoittelu ja suunnittelu tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa (kuntakaavoituksessa), jolloin reitti voidaan linjata mahdollisuuksien mukaan joko rantaan, tai kauemmas rannasta.
17.12.2018	Anna-Liisa Mustonen	1. Olen huolestunut Kolin osayleiskaavan suunnittelusta, kun rikastumista haluavat yrittäjät ovat päässeet suunnittelemaan. Maakuntakin tukee ilmeisesti näitä pahimpia suunnitelmia.	1. Kolille on laadinnassa Kolin Iso Kuva -suunnitelma, jossa eri intressiryhmien näkemyksiä tullaan yhteensovittamaan. Maakuntaliitto on osallisena työssä, jossa keskeisiä toimijoita ovat Lieksan kaupunki ja Juuan kunta.

		<p>2. Haluamme varjella omia maitamme turismilta. Emme halua mitään vierasmajoja, latuja tai muita liikkujia maillemme. Liikkumista tulee ohjata kansallispuistoon.</p> <p>3. Kaikkia rantoja ei saa myydä.</p> <p>4. Kolin keskustan on pysyttävä söpönä, kuten nyt.</p> <p>5. Jokamiehenoikeuksista pitää olla hiljaa, ettei matkailijat tuhoa luontoa.</p> <p>6. Kolille ei haluta paljon turisteja. Hotelleja voitaisiin rakentaa Lieksaan, mistä voitaisiin tehdä retkiä.</p> <p>7. Yksityisautoilun on vähennyttävä, jos matkailu kasvaa. Toivon kevyen liikenteen väylää Niinilahdentien varteen.</p>	<p>2. Maakuntakaavassa osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävät virkistysalueet ja -kohteet. Reitistöjen osalta merkinnät ovat ohjeellisia virkistys-, melonta- tai kelkkailureittejä. Reittejä perustettaessa neuvotellaan aina ensin maanomistajan kanssa.</p> <p>3. Maanomistajilla on oikeus myydä maataan, sitä ei voida estää maakuntakaavalla.</p> <p>4. Kolin keskusta ollaan esittämässä taajamatoimintojen kohteena. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on mahdollista ottaa huomioon erilaiset näkemykset alueen kehittämisestä.</p> <p>5. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>6. Kolille on laadinnassa Kolin Iso Kuva -suunnitelma, jossa eri intressiryhmien näkemyksiä tullaan yhteensovittamaan. Maakuntaliitto on osallisena työssä, jossa keskeisiä toimijoita ovat Lieksa ja Juuka. Maakuntakaavassa alueelle on osoitettu myös matkailurakentamisen alueet, jotka ovat pääosin voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia. Rajauksia tullaan tarkentamaan yhteistyössä kuntien kanssa.</p> <p>7. Maakuntakaavalla ei ratkaista yksittäisiä kevyenliikenteen väyliä. Niiden suunnittelusta ja rakentamisesta vastaavat ELY-keskus ja kunnat.</p>
17.12.2018	Arvo Ohtonen	<p>1. Uudet soidensuojelualuevaraukset jäävät pieniksi verrattuna aikaisempiin kaavoihin. Vanhoja suojeluvarauksia poistetaan, mutta ei perusteltu mistä tämä johtuu. Turvetuotantoa on sen sijaan esitetty hyvin suuri määrä.</p> <p>2. Pidän Kyhönsuota jopa merkittävämpänä kuin uusia esitettyjä kohteita.</p> <p>3. Suojelun ulkopuolelle jäävien varausalueiden soidensuojelullinen merkitys aluekokonaisuuksien kannalta ei vähene suojelualueen perustamisen jälkeen. Aluekokonaisuuksia (Rahesuo, Ilajansuo, Valkeasuo) voidaan pitää vähintään maakunnallisesti merkittävänä ja Ilajansuota suoliarknuston puolesta valtakunnallisesti merkittävänä. Rajausten supistuksilla ei ole soidensuojelullisia perusteita, joten rajausta tulisi tehdä vaihekaavojen mukaisilla rajauksilla.</p> <p>4. Riuttarannan suojelualue tulisi ulottaa koko suon alueelle vaihe-maakuntakaavan mukaisesti.</p> <p>5. Aventolampien alue käsitti aikaisemmin lettoalueen, mukana luonnoksessa vain Parvialansuon. Poisto on tarpeeton, koska pienempiäkin lettoja on mukana.</p>	<p>Soiden suojelualuevaraukset ja vanhojen kaavojen luo-merkinnät tarkastetaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa. Jos suojelu ei ole ollut toteuttamiskelpoinen, se jää pois.</p>
17.12.2018	Mujejärven kylätoimikunta	<p>1. Metsien talouskäyttö pitää sallia metsälain puitteissa (työllisyys).</p> <p>2. Rantarakentamista ei pidä rajoittaa entisestään, päättäntävalta kunnille (kiinteistöverotulot).</p> <p>3. Nykyiset alueelliset kaavat pidettävä voimassa (ei uusia rajoitteita).</p>	<p>1. Maakuntakaava sallii metsien talouskäytön metsälain puitteissa suojelurajoitteita lukuun ottamatta.</p> <p>2. Lainsäädäntö mahdollistaa rantarakentamisen ohjauksen maakuntakaavalla. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa kunnilta kaavoitusoikeutta. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille,</p>

			joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan. 3. Maakuntakaava 2040 työssä päivitetään ainoastaan maakuntakaavaa, ei alueelle mahdollisesti voimassa olevia tarkempia kaavoja (yleis- tai asema-kaava)
18.12.2018	Heikki Kettunen	Vaadimme, että Mulon peltojen M-alueeseen lisätään tilamme ympärillä olevat pellot. Alueella tehokasta maataloutta ja pysyminen maatalouskäytössä tärkeää tilan elinkelpoisuuden turvaamiseksi. Kaava ei saa aiheuttaa haittoja maataloudelle. Suunniteltu ulkoilureitti ei saa haitata maataloutta eikä pilkkoa peltolohkoja.	Mulon maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) rajataan suuremmaksi ja yleispiirteisemmäksi turvaamaan paremmin Mulon peltoalueiden viljelyskäytön. Maakuntakaavaan merkityt viheryhteystarvemerkintä on tarkoitettu ohjeelliseksi merkinnäksi, joiden tarkempi sijainti täsmentyy tarkemmassa suunnittelussa. Merkintä linjataan kuitenkin kaavaehdotuksessa selkeämmin, jotta esimerkiksi radanyhtykset tapahtuvat jo olemassa olevista ylityspaikoista.
18.12.2018	Pirjo Tanskanen	Jyrkänkallion ge-2/alu2 arvokas kalliorotkoalueen osa-aluemerkintä ei saa aiheuttaa metsätalouden rajoituksia, eikä missään muotoa loma-asuntojen rakentamiselle rajoituksia mukaan lukien ns. kunnallistekniikka (vesi-, viemäri-, sähkölinjat).	Merkintä ei aiheuta metsätalousrajoitteita. Loma-asuntojen rakentamista ohjaa kuntien kaavoitus, joka pyrkii sovittamaan rakentamisen huomioimaan tämän alueen arvokkaat ominaispiirteet. Rakentamisen este merkintä ei ole, eikä siitä aiheudu vaateita kunnallistekniikan järjestämiseksi.
18.12.2018	Tuomas Vatanen	1. Mera-merkintä ei lisää kannusteita metsien talouskäyttöön, uhkaavat lisätä metsätalouden harjoittamiseen liittyvää sääntelyä. 2. Mera-merkinnän suunnittelumääräys mahdollistaa kaavamääräykset, jotka johtavat omistajien valtaan kuuluvien oikeuksien rajoittamiseen (toimenpiderajoitukset, maisematyöluvat). 3. Metsänhoidolliset rajoitukset muutettava muotoon metsätalous rajoitukset 4. Metsätalouden voi jättää pääasiassa metsälain varaan. 5. Mikäli ekologiset, sosiaaliset ja muut ei-taloudelliset arvot eivät ole riittävällä tavalla toteutuneet, on informaatio-ohjaus kaavoitusta parempi keino. 6. Suunnittelumääräys ja -suositus jättävät harkintavallan jokamiehenoikeudella tapahtuvaan rantojen käyttöön. Tästä saattaa seurata rantarakentamisen rajoittamista tarpeettomasti. Todellista tarvetta jokamiehenoikeuksien erityiselle suojaamiselle ei ole osoitettu. Rakennusoikeuden poisottaminen korvauksetta aiheuttaa maanomistajille taloudellista haittaa. Voidaanko jokamiehenoikeudella oikeuttaa yksityisomistuksen murentamista ja missä määrin sekä aiheuttamatta omistajille kohtuutonta haittaa.	1.–5. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. 6. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa maanomistajilta rantarakennusoikeutta. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta

			rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.
18.12.2018	Timo Vatanen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Esitän mera-merkinnän suunnittelumääräystä poistettavaksi. Tarpeeton ja kaavanlaatijakin korostaa, ettei sillä ole merkitystä. Lisäksi määräykset erittäin ristiriitaisia. 2. Onko arvioitu metsätaloudelliset vaikutukset metsänhakuutulojen menetyksinä? Entä muut taloudelliset vaikutukset kuten rakennuspaikkojen ja vakuusarvojen menetykset? 3. Metsänhoito-sana muutettava muotoon metsätalous. 4. Syrjäyttääkö jokamiehen oikeus omistusoikeuden, jos se suunnittelumääräyksessä estää rantarakentamisen? 5. Jos osoitetaan jokamiehenoikeusalueita, poistuuko ne muilta alueilta? 	<p>1.–5. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>
18.12.2018	Sauvo Henttonen ja Aaro Piipponen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Erittäin tärkeää sisällyttää maisema-alueet maakuntakaavassa. Ilomantsin vaara-alue on kansallismaisema, jota tulee voida kehittää. 2. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue tulisi käsittää myös Ilomantsinjärven länsipuolinen alue. 3. Maisema-alue ei aiheuta maanomistajia koskevia rajoituksia, on Ilomantsin kunnan vaatimus kiinteistökohtaisesta luvittamisesta täysin aiheeton. Kiihtuvan kunnan on kaikin keinoin pyrittävä kehittämään palveluja mm. matkailutoiminnassa. 4. Koivuo-Ruosmesuon selvitysalueita ei tule merkitä tu-varauksella, koska rajautuu välittömästi luonnonpuistoon. 5. Maakuntakaavassa ei tarve laajentaa kunnan rakentamisen kaava-alueita. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maisema-alueet säilyvät kaavassa. 2. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alue Ilomantsissa käsittää Mekrijärvi-Petkeljärvi-Putkelanharju-Möhkö -alueen, jonka sisälle jää merkittävimmät matkailun kannalta tärkeät luonto- ja kulttuurialueet sekä yksittäiset matkailukohteet. Ilomantsinjärven länsipuolelta ei ole tiedossa sellaisia arvoja tai kohteita, joiden takia vetovoima-alueita olisi syytä laajentaa. 3. Maisema-alue edellyttää, että tarkemmassa kaavoituksessa huomioidaan maiseman erityispiirteet, mutta se ei aseta rakentamisrajoituksia. 4. Seuraavassa vaihekaavassa on suunniteltu käsiteltävän turvekysymyksiä kokonaisuutena. Tarkoituksena on huomioida sekä taloudelliset että luonnon-suojelulliset arvot. 5. Ilomantsin taajama-alueen rajausta ei ole esitetty muutoksia voimassa olevaan kaavaan verrattuna. Merkittävimmät muutokset koskevat Joensuun kaupunkiseutua.
19.12.2018	Lieksan yrittäjät	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mera-merkintä poistettava kaavasta. Alueen kehittämisen kannalta maankäytön ratkaisut alueella tulee perustua kunnan omaan harkintaan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta

		<p>2. Maakuntakaavan tulee olla matkailun kehittämisen ja yritystoiminnan edellytykset sallivat Koliilla ja Ruunaalla. Koko Ruunaan retkeilyalueen merkintä tulee olla sellainen, että se mahdollistaa jatkossa toimintojen kehittämisen koko alueen kysyntään pohjautuen.</p> <p>3. Kolin kehittämismerkintä kaavassa on kannatettava asia. Merkinnät sen sisällä oltava sellaiset, että mahdollistetaan laajasti ja joustavasti erityyppinen matkailu- ja muu liiketoiminta, samoin kuin vakituiseen tai loma-asumiseen liittyvä toiminta.</p>	<p>erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>2. Ruunaan alue Lieksassa on Metsähallituksen tietojen mukaan valtakunnan suosituin erämatkailukohde eli todella merkittävä luontomatkailukohde. Ruunaan vetovoima perustuu alueen monipuoliseen luontoon, palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä keskeisenä elementtinä koskien rakentamiselta säästyneeseen Lieksanjokeen koskineen, kaloineen ja elämyksineen. Maakuntakaava 2040 luonnoksessa Ruunaan alueen maakuntakaavavaraukset oli esitetty suurin piirtein voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti eli pääalue virkistysalueena (V) sekä Neitikosken alue matkailupalvelujen seudullisesti merkittävänä kohteena. Alueen tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Metsähallitus onkin käynnistänyt Master Plan suunnittelutyön Ruunaalla ja sen työn tulokset tulee yhteensovittaa maakuntakaavaratkaisujen kanssa ennen ehdotusvaihetta eli syksyyn mennessä. Tarkastellaan Ruunaan alueen kehittämistä osana Master Plan selvitystyötä ja sovitetaan ratkaisuja yhteen maakuntakaavaehdotukseen.</p> <p>3. Maakuntakaavassa esitetty Kolin kehittämisen kohdealueen merkintä pitää sisällään esitetyt asiat, mutta kaavassa on esitetty myös Koliille taajamatoimintojen kohdemerkintä ja matkailupalvelujen alueet ja kohteet. Niiden sijoittuminen ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa.</p>
19.12.2018	Hannu Mutanen	<p>1. Tilallani oleva kelkkaura sallittu ainoastaan kelkoille, ei mönkijöille.</p> <p>2. Nykyistä sähkölinjaa (20 Kv) ei saa muuttaa 110 Kv:n linjaksi, se halvaannuttaa metsätalouden harjoittamisen. Toivoisin nykyisen linjan siirrettäväksi maantien reunaan.</p>	<p>1. Maakuntakaava osoitetaan ohjeelliset kelkkailureitit. Reitin tai uran sijainti määritetään tarkemmassa suunnittelussa tai maanomistajasopimuksessa, jossa myös sovitaan reitin käyttötarkoituksesta.</p> <p>2. Maakuntakaavassa kartalle annetun palautepisteen kohdalla on joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/yhteystarvemerkinä Joensuun keskustasta Ylämyllyn kautta Liperin keskustaan. Sähkölinjoihin osoittavia merkintöjä alueella ei ole. Nykyisen linjan siirrosta ei päätetä maakuntakaavassa.</p>
19.12.2018	Hermann Nieminen	<p>1. En löytänyt maa- ja metsätilani alueelta maa- ja metsätalousaluetta. Elinkeinon harjoittajien on voitava toimia ilman, että tulevaisuutta varjostaa teollisuus ja asuinlähiöiden rakennusluvut mahdollistavat kaava sekä pahimmassa tapauksessa kiinteistöiden pakkolunastukset. Maakuntakaavassa on turvattava maa- ja metsätalousalueet.</p>	<p>1. Vain kohteissa, missä tarvitaan maakuntakaavan ohjausta, on merkitty erikseen karttaan maa- ja metsätalousvaltaiset alueet. Käytännössä kartan valkoinen alue kuvaa tätä samaa eli mitään muuta maankäyttöä ei ole osoitettu.</p>
19.12.2018	Hannu Katajisto	<p>1. Omistamani tilan (Pärnävaaran lähellä) luontoarvot ovat erinomaiset, mutta niitä ei ole tarvetta merkitä maakuntakaavaan. Mera-merkintä, johtaa myöhemmin maankäytön rajoituksiin, mikäli maanomistajan maankäytön tarpeet muuttuvat. Mera-merkintä poistettava kaavasta.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä</p>

		<p>2. Miten on mahdollista, että yleiskaavan rantarakennuspaikat siirtyvät kuivan maan rakennuspaikoiksi?</p> <p>3. Esitän selvitettäväksi, että tilani lomarakennuspaikat muutetaan vakituisiksi rakennuspaikoiksi. Vakituksia asuntoja naapuritilalla, maanomistajien tasapuolinen kohtelu on lainsäätäjien tarkoitus.</p> <p>4. Kaavanlaadinnassa huomioitava maanomistajien tasapuolinen kohtelu rantarakennuspaikkojen määrittelyssä.</p> <p>5. Tilani MU-alueella, ra-merkintä, ulkoilureitti ja hiihtolatu, vesi- ja viemäriverkosto, valtakunnallinen sähkölinja - ei kovin koskematonta luontoa vaan ihmisiä palveleva maa- ja matkailualue.</p> <p>6. Kaava ei saa aiheuttaa yksityisen maanomistajan metsätalouden, maankäytön tai rakentamisen rajoituksia. Jokamiehen oikeudet jo riittävät eikä kaavoituksella saa sitä lisätä. Mahdolliset rajoitukset on korvattava.</p>	<p>Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>2-5. Maakuntakaavalla ei määrätä yksittäisiä rantarakennuspaikkoja. Ne määritellään kuntien hyväksymillä yleis- ja asemakaavoilla sekä ranta-asemakaavoilla sekä kuntien myöntämin lupien perusteella.</p> <p>6. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>
19.12.2018	Pertti Ryyänen	<p>1. Mera -merkintä ei anna metsänomistajalle mitään lisäarvoa, päinvastoin se kaventaa/tulee kaventamaan maanomistajien oikeuksia niin metsänkäsittelyn kuin rantojen käytön osalta. Samoin se kaventaa kuntakaavoittajan toimintaa. Kaavaselostuksessa oleva maininta, ettei kaavalla ole vaikutusta metsähoitoon on vain puoli asiaa. Metsänkäsittelystä ei mainita mitään. Mera -merkintä alueilla tosiaankin on merkitystä vapaalla metsäbiotaloudenharjoittamisella. Miksi merkitty alue on vain Pielisen altaan alueella? Eikö muualla maakunnassa harjoiteta metsäbiotaloutta, kun on vaan valkoista aluetta. Merkintä tulee poistaa. Siten rauhoitetaan, sallitaan ja hyväksytään alueen maanomistajien lain suomat oikeudet.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p>
19.12.2018	Jarkko Kari	<p>1. Heinävesi on liittymässä maakuntaan pian. Maakuntakaavassa ei löytynyt esimerkiksi luonnonrauha-alueeseen liittyvää tavoitetta. Erityisesti Aittolammen alue, jolle on myönnetty malminetsintä-lupa. Luonnonrauha ja vesistömmme ovat meille tärkeitä ja rantayleiskaavan avulla voimme näitä vaalia. Lisäksi ehdotan, että seudulle luodaan luontoa suojeleva vaellusreitti.</p>	<p>1. Heinäveden aluetta ei käsitellä tässä maakuntakaavassa. Heinäveden liittyttyä Pohjois-Karjalan maakuntaan, tullaan kunnan maakuntakaavatilanne tarkastella ja yhteensoviittaa muuhun maakunnan maankäyttöön.</p>
19.12.2018	Ilomantsin sotahistoriallinen työryhmä	<p>1. Öykkösenvaaran opastuskeskus on kasvattanut sotahistoriasta kiinnostuneiden matkailijoiden määrää ja muodostunut kenties keskeisimmäksi uudeksi matkailulliseksi vetovoimatekijäksi Ilomantsissa.</p> <p>2. Kaatiolammen alue ainoa jatkosodan suurtaistelualueista Suomen rajojen sisäpuolella, matkailullinen vetovoimatekijä.</p> <p>3. Ilomantsin sotahistoriakohteiden ympärille muodostunut matkailureitti, josta alettu käyttää työnimeä Sotatie. Matkailupalveluyrityksiä sen varrella, joille reitin olemassaolo on elintärkeää.</p> <p>4. Sotahistoriahankkeessa tuotettu paikkatietoaineisto kohteista, josta ei ole käytetty maakuntakaavaa laadittaessa.</p> <p>5. Sotahistoria Ilomantsissa merkittävä matkailun vetovoimatekijä, ei tule kaavaluonnoksessa selkeästi esille.</p>	<p>1.-6. Sotahistoriakohteiden aineistoa täydennetään ja niiden esitystapaa mietitään uusiksi kaavan ehdotusvaiheeseen.</p> <p>Kaavaan kirjataan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet niitä koskevien päätösten valmistuttua ympäristöministeriössä.</p>

		6. Tärkeää, että kaavaan kirjataan valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet niitä koskevien päätösten valmistuttua ympäristöministeriössä.	
20.12.2018	Möhkön matkailuyhdistys	1. Pidämme matkailuelinkeinon kannalta tärkeänä, että arvokkaiden maisema-alueiden merkinnät ja rajaus säilytetään kaavassa. Positiivinen vaikutus aluetalouteen ja yritystoimintaan on kiistatta selvä. 2. Mäkränsuon turvetuotannon kannalta tärkeä alue (tu) -merkintä tulee poistaa. Vaarantaa paikallisen matkailuelinkeinon, sijaitsee matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueella (mv), 1500 metrin päässä Möhkön ruukista, joka on merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Lähellä hautausmaata, majoituspalveluyritystä, ympärivuotista asuinpaikkaa. Matkailuyrittäjät täysin riippuvaisia ympäristöstä ja sen houkuttavuudesta. Merkintä jyrkässä ristiriidassa käynnissä olevan Freshabit Life IP Koitajoki-hankkeen ja SHAPE-ekomatkailuhankkeen kanssa.	1. Maisema-alueet säilyvät kaavassa. 2. Seuraavassa vaihekaavassa on suunniteltu käsiteltävän turvekysymyksiä kokonaisuutena. Tarkoituksena on huomioida sekä taloudelliset, kulttuuriset että luonnonsuojelulliset arvot.
19.12.2018	Hannu Mutanen	En tule hyväksymään uusia maankäytön rajoituksia mailleni. En salli rakentaa maalleni yli 20 Kv sähkölinjaa. (Salokylä)	Sama palaute sekä sähköpostilla, että karttapalautteena. Ks. vastine, joka on annettu aikaisempaan palautteeseen.
20.12.2018	Ilomantsin matkailuyhdistys ja Megrin matkailu	1. Esitämme, että matkailupalvelujen kohdemerkintä (RM) lisätään Mekrijärvelle. Ilomantsin suurin hotellitason majoitusliike, maakunnallista merkitystä ja kehitetään voimakkaasti. Alueella sijaitsee myös Simana Sissosen kotilato, oleellinen osa matkailupalvelua. Kohde Koitajoen ohjeellisen vesirekylireitin varrella palveluineen.	1. Mekrijärvelle on muodostunut merkittävää matkailutoimintaa, joka koko maakunnan matkailukohteiden verkostossakin näyttäytyy vähintään seudullisesti merkittävänä kohteena. On perusteltua merkitä alueelle matkailupalvelujen kohdemerkintä.
20.12.2018	Nurmeksens ev.lut. seurakunta	1. Mera-alueen merkintään liittyen olisi suotavaa, ettei kaavamääräys toisi rajoitteita metsänkäyttöön. Samalla tulisi korvata kaavamääräyksen "metsänhoito" -sana "metsätaloudella". Muutoin yksityiskohtaisempiin kaavamääräyksiin voi putkاهدella avohakkuukieltoja tai maisematyöluopatarpeita. 2. Metsätalous-sana tulisi olla myös mv-alueen kaavamääräyksessä, ettei houkutus rajoittaa metsänkäyttöä yksityiskohtaisemmissa kaavoissa tule liian suureksi. Yleispiirteisessä kaavassa pitäisi olla riittävän yksityiskohtaiset maininnat, jotta kaavoittajan aiheet pystytään ymmärtämään. Muutoin uhkana on, että matkailuyrittäjän yritystoiminnan maksumiehenä toimii maanomistaja.	1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. 2. Matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueiden sisään jää paljon erilaisia ja eri maankäyttömuodoille varattuja alueita. Vetovoima-alueet ovat kehittämisperiaattemerkintöjä ja osoittavat, että niillä on potentiaalisimmat paikat kehittää matkailua laajemminkin ja alueella toimii matkailulle tärkeitä verkostoja. Merkintä ei rajoita metsätaloutta.
20.12.2018	Pohjois-Karjalan talous ja luonto ry	1. Erittäin tärkeää, että maakunnan maanomistajien ja muiden maakunnan hyvinvoinnista huolta kantavien mielipide otetaan huomioon kaavassa. 2. Laajojen mera-alueiden sisällyttäminen kaavaan antaa viranomaisille ja muille maakunnan ulkopuolisille tahoille mahdollisuuden valituksillaan ja muilla toimenpiteillä rajoittaa maankäyttöä Pohjois-Karjalassa.	1. Maanomistajien ja muiden tahojen mielipiteitä kuullaan ja on kuultu kaavatyössä. Kaavoitus on eri näkökulmien ja näkemysten yhteensovittamista. 2.-4. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä

		<p>3. Erittäin tärkeää, että metsien, rantojen ja muiden alueiden käytölle ei aseteta uusia rajoituksia. Suojelemattomia alueita on voitava hyödyntää entistä voimakkaammin.</p> <p>4. Esitämme että mera-merkintöjä ei oteta lainakaan maakuntakaavaan.</p>	<p>Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoittamiseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>
20.12.2018	MTK Lieksa	<p>1. Ei ole erityistä tarvetta suojata Lieksan alueen metsiä vahvemmin tai pitää edes uhkana yhtäläisten metsäalueiden häviämistä. Rantarakentaminen on vähistä erämaa-alueilla jo nykyisellään. Mera-merkinnästä tulee luopua, voi olla perusteltua vain Joensuun kaltaisen kasvukeskuksen ympäristöön, missä yhtäläisten metsäalueiden häviäminen voi vaarantua. Maanomistajan kannalta ongelmallinen merkintä, asettaa metsäomistuksen eriarvoiseen asemaan, tulkinta ajan kuluessa tiukkenee. Maakuntakaava aivan liian järeä ase rajoittaa alueiden käyttöä näin laajoilla alueilla. Ei saa asettaa rajoitteita.</p> <p>2. Yhtenäisiä peltoalueita on Lieksassa myös Vuonilahti-Vuonijärvi, Jamali-Kylänlahti, Viensuu, Nurmijärvi, Vieki-Egyptinkorpi.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuudessaan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoittamiseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p> <p>2. Peltotalous-alueiden rajaukseen ollaan palautteen perusteella tekemässä rajaustarkistuksia. Tavoitteena on käyttää luonnoksessa ollutta aineis-</p>

			toa tarkempia lähtöaineistoja yhtenäisten peltoalueiden määrittämiseksi siten, että esimerkiksi Lieksan alueella nousee laajemmin peltoaluita mukaan tarkasteluun.
20.12.2018	Juuan riistanhoitoyhdistys	1. Juuan ampumarata tulee säilyttää maakuntakaavassa. Radalla koulutetaan metsästäjiä, suoritetaan ampumakoikeita, järjestetään maakunnallisia ampumakilpailuja. Radoilla paljon käyttäjiä. Kilpailujen pitopaikkana Pohjois-Karjalan suosituin. Laukauspäääärä 60 000 laukausta vuodessa. Ratoja trap, 2 skeet-rataa, pienoishirvi-, pienoiskivääri ja pistooliradat. Maakunnallisesti merkittävä rata-alue, käyttöaste suuri, nykyaikainen, monipuolinen ja toimiva rata.	1. Maakuntakaavan taustaselvityksenä on toiminut ampumaratojen osalta ampumaratojen kehittämissuunnitelma, jonka pohjalta maakuntakaavaan esitettiin vähintään seudullista merkitystä omaava ampumarataverkosto. Tarkoitus on, että esitetyille radoille on mahdollista kehittää merkittävää kilpailutoimintaa. Kehittämissuunnitelmassa Juuan ampumarata ei ollut esitettyä maakuntakaavaan. Muu rataverkosto esitetään kehittämissuunnitelmassa sekä kaavan liiteaineistossa, eikä suunnitelmalla tai kaavalla esitetä ratojen lakkautuksia. Kevään aikana kehittämissuunnitelman liitteeksi laadittiin ampumaratojen ratakortit, jonka perusteella Juuka ja Ilomantsin Putkelan rata nostetaan takaisin maakuntakaavaan.
20.12.2018	Merja She-meikka	Vastustan Kolin alueen ja Puson luonnonsuojelun laajentamista. Alueella jo riittävästi suojeltuja alueita, rajoittaa yksityisten metsätalallisten puukauppaa ja metsien hoitoa ja heikentää koko alueen taloudellista hyvinvointia. Metsien uusiminen ja hoitaminen on ilmastoteko ja parantaa metsäntuottoa. Metsä on uusiutuva luonnonvara toisin kuin kaivostoiminta ja turve. Työeläkeläisenä metsätulot ovat osa toimeentuloani.	Maakuntakaavassa ei osoiteta Kolin ja Puson alueille uutta suojelua.
20.12.2018	Jyrki Kervinen	1. liksensuon turvetuotantoalue (EO/tu) tulee poistaa ja korvata se merkinnällä maa- ja metsätalousvaltainen alue (M). Alue myyty peltomaaksi ja turvetuotanto lopetettu ja ympäristölupa rauennut. 2. Viherysteystarvetta ja joukkoliikenteen sekä pyöräilyn kehittämiskäytävää ei saa rakentaa tilojeni alueelle. Maatalouden elinkeinon harjoittaminen vaarantuu lisääntyvien valitusten myötä, jotka aiheuttavat myös kohtuutonta haittaa elinkeinonharjoittajalle. Esittää myös tuotannon laajentamisen. 3. Tilojeni alueelta tulee poistaa taajamatoimintojen alue (A) ja korvata se maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M). Maatalouden aiheuttamien haittojen ja uudisasutuksen yhteentörmäys korostuu kärjistyneesti nimenomaan alueella toimintojen sijoittelusta johtuen. Tulisi tilakohtaisesti selvittää maatalouden koko ja laatu suhteessa asutukseen. Tällaista ei ole tehty. Toimintaa on kehitetty ja tarkoitus laajentaa edelleen, asutus tullut alueelle myöhemmin. Huomioitava lannan kuljetus- ja levitysreitit. Maatilan toiminnasta tehty monia valituksia ELY:lle ja kuntaan, niiden syntyä pitäisi pyrkiä vähentämään maankäyttöä ohjaavan kaavoituksen avulla. Valitukset eivät vähene kaavoittamalla lisää taajamatoimintojen aluetta (A). Uudet alueosoitukset lisääisivät huomattavasti lannan levitysalueelle tulevan mahdollisen asutuksen määrää ja siten valitusten määrät monikertaistuisivat. Sijaitsevat myös lähempänä kuin jo olemassa oleva asutus. Valitusten määrän noustessa niiden painoarvo nousee, jotka muodostavat todellisen uhan elinkeinon harjoittamiselle, jolloin A-alue muodostaisi kohtuutonta haittaa	1. Muutos pelloksi tulee tarkastaa ja korjata kaavaluonnokseen. 2. Maakuntakaavaan merkityt viherysteystarpeet ja joukkoliikenteen kehittämiskäytävä/yhteystarve -merkinnät on tarkoitettu ohjeellisiksi merkinnöiksi, joiden tarkempi sijainti täsmentyy tarkemmassa suunnittelussa. Merkinnät linjataan kuitenkin kaavaehdotuksessa selkeämmin, jotta esimerkiksi radanylytykset tapahtuvat jo olemassa olevista ylityspaikoista. 3. Alueen maakuntakaavamerkintöjä tullaan tarkentamaan ehdotusvaiheeseen

		tilojen maanomistajalle. Asuinalueita ei tulisi kaavoittaa lähellä suuria eläinsuojia, laajentumismahdollisuudet vaikeutuvat ja yleinen viihtyvyys vähenee. Maakuntakaavan laadinnassa tulee huomioida myös tilaani koskeva valitus osayleiskaavasta hallinto-oikeudessa, jossa asuinalueen ja virkistysalueen osoittaminen tilan alueelle aiheuttaa kohtuutonta haittaa valittajalle.	
20.12.2018	Jari Leskinen	Huomioitetaan maakuntakaavassa, että Joensuun kaupungin alueella liksenniityn kylän pellot säilytetään maatalouskäytössä rakennustoimilta suojattuna.	1. Maakuntakaavan yhtenä tavoitteena on nimenomaan pyrkiä turvaamaan yhtenäiset laajemmat peltoalueet kaupunkiseudulla maatalouskäytössä.
20.12.2018	Riitta Niinioja	1. Kiteenkylässä sijaitsevien tilojemme alueella osittain oleva V-alue, tulee muuttaa M-alueeksi täydentäen sitä erityismerkinnöin (pv,SL, jne). Haluamme säilyttää tilamme maa- ja metsätalouskäytössä. 2. Taajamaseudun kehittämisen kohdealue kaakkoon ja etelään on tarpeeton ja poistettava. Varaus ristiriitainen valtakunnallisten alueidenkäyttö tavoitteiden kanssa. Puhos ja Tolosenmäen suunta riittäviä. 3. Kaavakartan esitystekniikka on aiheellista parantaa edelleen. Tulisi olla myös tarkempia karttoja osa- ja aihealueittain ja seutukunnittain. 4. Aiheellista esitettyä vahvemmin painottaa maakunnan kehittämistä luomutuotannon ja luomukeruuotannon ykkösmaakuntana. Edellyttää metsien moninaisuuden ja metsätalouden turvaamista sekä maatalousmaiden pysymistä viljelykäytössä. 5. Vesiensuojeluun, maiseman- ja luonnonsuojeluun ja maakunnan historiallisen perinnön vaalimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tullee olla mukana pohjavesialueet, pintavedet, niiden tila, arkeologia, geohistoria, sotahistorialliset kohteet, arvokkaat maisemat ja vesistöt. Ovat osa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.	1. Kiteelle merkitty Hutsin virkistysalue on esitetty samalla rajauksella kuin jo vuonna 2008 hyväksytty 1.vaihemaakuntakaava. Rajaukseen ei ole esitetty tätä ennen muutoksia, mutta asiasta käydään vielä kunnan kanssa keskustelu. 2. Taajamaseudun kehittämisen kohdealue -merkintä on siirretty maakuntakaavaan voimassa olevan kaavan mukaisesti. Asiassa ei ole tullut ilmi, että rajausta olisi tarpeen muuttaa. 3. Kaavaehdotukseen tullaan lisäämään enemmän nimistöä hahmottamaan paremmin merkintöjen sijaintia. Myös tarkempia karttaotteita pyritään laittamaan kaavakarttaehdotukseen mukaan tilan salliessa. Muutoin tarkempia karttaotteita voidaan lisätä selostuksen liiteosioon. 4. Luomun ja myös metsien luomukeruuon edistämiseksi on vireillä suunnitelmia mm. maakunnan metsien luomusertifiointista lähtien. 5. Esille nostetut teemat ovat tärkeitä asioita, joita huomioidaan kaavoituksessa. Myös esimerkiksi vaikutusten arvioinnissa tullaan kiinnittämään enemmän huomiota teemoihin.
20.12.2018	Martti Silvennoinen	1. Pidän tärkeänä, ettei maakuntakaava aseta uusia rajoitteita metsänhakuulle eikä se vaikeuta vahvistetun rantakaavan toteutumista.	1. Maakuntakaava ei aseta uusia metsänhakkurajoituksia tai vaikuta rantakaavojen toteutukseen.
20.12.2018	Vilho Pasanen	1. Ovatko mera-merkinnät maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia? Toteutuvatko merkinnän tavoitteet jo olemassa olevilla merkinnöillä etenkin, kun on korostettu, ettei merkinnöillä ole vaikutusta mihinkään maankäyttöön. Kaavaselostuksessa merkinnän tulkinta on aivan toisenlainen. Edelleen tämä on vastausta vailla, merkinnällä on selkeitä maankäyttöön liittyviä oikeusvaikutuksia. Maakuntakaavan sisältövaatimusten mukaan (MRL 28 §) on pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajille aiheudu kohtuutonta haittaa. Mera-alueen sisään jäävien maatilojen vakuusarvot tuleva leikkautumaan mera-merkinnällä. Rakennusoikeuksia otetaan pois ja maa-alueita otetaan yhteiseen käyttöön jokamiesoikeuksiin vedoten. Ei ole selitetty kuinka laajoja maa-alueita tämän tyyppinen oikeus koskee ja	1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille,

		missä. Merkintä keskeneräinen. Jäänyt selvittämättä aiheutuuko maanomistajalle kohtuutonta haittaa. Kaavanlaatijat voi kääntyä pankkien puoleen pyytäen heiltä lausunnot, mitä kiinnitykset ja vakuudet merkitsevät. Mikä on kaavanlaatijoiden mielestä MRL 28 §:n mukainen kohtuuton haitta, koska se ei käy ilmi kaava-aineistosta? Selvitettävä ja tiedotettava avoimesti, muuten merkinnästä luovuttava.	joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.
20.12.2018	Kimmo Pennanen	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mera-merkintä on tarpeeton ja turha, se tulisi poistaa kaavasta. Kaavaa ja tiloja koskevat kartat ovat mm. epätarkkoja. Talousvaihtuksia ei ole arvioitu ollenkaan. 2. Määräyksen metsänhoito -sana tulisi muuttaa metsätalous -sana. 3. Kaava ei huomioi mahdollista vakuusarvojen menetystä, eikä rakennuspaikkojen vaikutusta talouteen. 4. Jos osoitetaan alueita jokamiehen oikeuden alaiseksi, poistuu oikeus muilta alueilta? Syrjäyttääkö jokamiehen oikeus omistusoikeuden, jos suunnittelumääräys rajoittaa maanomistajan oikeuksia rantarakentamiseen? 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-3. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi. Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan. 4. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa maanomistajilta rantarakennus-oikeutta. Jokamiehen oikeuksien osalta suunnittelumääräys perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan, eikä sillä voida laajentaa olemassa olevia jokamiehenoikeuksia. Jokamiehen oikeus ei syrjäytä omistusoikeutta eikä poista maanomistajien oikeutta rantarakentamiseen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan kuitenkin siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.
20.12.2018	FinnAust Mining Finland Oy	1. Hammaslahden suljetulla kaivosalueella ja sen välittömässä läheisyydessä on tehty laajoja tutkimuksia, jotka osoittavat, että alue	1. Maakuntakaavaluonnoksessa esitettiin kaivosalueina voimassa olevat kaivospiirit. Lisäksi harkitaan mineraalipotentialiset alueet selvityksen päi-

		on edelleen kiinnostava kaivosalan näkökulmasta ja siten maakunnallisesti merkittävä. Alue tulisi osoittaa kaivosalue-merkinnällä. Ampumarata on alueelle suunniteltavissa ja toteutettavissa siten, että molemmat toiminnot mahtuvat alueelle.	vittämistä ja näiden alueiden mukaan ottoa maakuntakaavaan. Asiasta käydään palaveri GTK kanssa. Ampumaradan kehittämisessä on toimijoiden hyvä käydä riittävän kattavaa vuoropuhelua, ettei myöhemminkään syntyisi ongelmia toimijoiden välille.
20.12.2018	Anu Haapalainen, Lieksan naisrytät ry	<p>1. Metsien ja rantojen kannalta arvokkaan alueen eli mera-alueen merkintä yksiselitteisesti poistettavaksi kaavasta. Alueen kehittämisen kannalta maankäytölliset ratkaisut alueella tulee perustua kunnan omaan harkintaan.</p> <p>2. Matkailun kehittäminen tulee olemaan yksi Lieksan elinkeinoelämän kehittämisen kärjistä tulevaisuudessa. Sekä Kolin että Ruunaan aluetta on Lieksan kaupungin toimesta tarkoitettu kaavoituksella tarkastella ensi vuoden aikana. Maakuntakaavan tulee olla kehittämisen ja yritystoiminnan edellytykset salliva molemmilla alueilla. Ruunaan osalta koko retkeilyalue on merkitty V-alueeksi eli virkistysalueeksi, merkinnän tulisi mahdollistaa koko alueella matkailurakentamisen.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettuna mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>2. Ruunaan alue Lieksassa on Metsähallituksen tietojen mukaan valtakunnan suosituin erämatkailukohde eli todella merkittävä luontomatkailukohde. Ruunaan vetovoima perustuu alueen monipuoliseen luontoon, palveluihin ja palvelurakenteisiin sekä keskeisenä elementtinä koskien rakentamiselta säästyneeseen Lieksanjokeen koskineen, kaloineen ja elämysineen. Maakuntakaava 2040 luonnoksessa Ruunaan alueen maakuntakaavavaraukset oli esitetty suurin piirtein voimassa olevan maakuntakaavan mukaisesti eli pääalue virkistysalueena (V) sekä Neitikosken alue matkailupalvelujen seudullisesti merkittävänä kohteena. Alueen tarkempi suunnittelu tapahtuu yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Metsähallitus onkin käynnistänyt Master Plan suunnittelutyön Ruunaalla ja sen työn tulokset tulee yhteensovittaa maakuntakaavaratkaisujen kanssa ennen ehdotusvaihetta eli syksyyn mennessä. Tarkastellaan Ruunaan alueen kehittämistä osana Master Plan selvitystyötä ja sovitetaan ratkaisuja yhteen maakuntakaavaehdotukseen.</p>
20.12.2018	Liisa Holopainen (puh.nro)	<p>Palautteeni koskee Pohjois-Karjalaan liittyvää Heinäveden aluetta ylipäättään, mutta etenkin Kermajärveä, Heinäveden reittiä, Kohmansalon / Lajulahden /Aitolammen ympäristöä. Tämä alue kokonaisuudessaan on kauneinta järvi-Suomea, luonto on upea.</p> <p>1. Toivon, että kaavoituksessa merkitään hiljaisia alueita ja luonto-alueita sekä virkistysreitit. Pohjois-Savon maakuntakaavassa tänne alueelle ulottuu maakunnan laajimmat hiljaiset alueet (myös Haapamäki). Siispä olisi linjakasta ja perusteltua, että myös tässä kaavassa hiljaiset luontoalueet huomioitaisiin. Vesistöt ovat kallioisia, ja on paljon luonnonsuojelualueita, eikä turhaan.</p> <p>2. Myös vapaa-ajan asumista voitaisiin kaavoittaa lisää.</p> <p>3. Nyt on mainio tilaisuus kehittää lisää virkistysreitit ja kaava-alueelle. Toivoisin myös retkiluistelumahdollisuuksia. Opasteita tarvittaisiin. Olen alueen pitkäaikaisena vapaa-ajan asukkaana myös positiivisesti häkeltyneet siitä, miten aktiivista kylätoimintaa etenkin kesäisin on.</p>	<p>Heinäveden aluetta ei käsitellä tässä maakuntakaavassa. Heinäveden liityttyä Pohjois-Karjalan maakuntaan, tullaan kunnan maakuntakaavatilanne tarkastella ja yhteensovittaa muuhun maakunnan maankäyttöön. Syksyn aikana on tavoitteena tehdä periaatepäätös vaihemaakuntakaavan käynnistämistä.</p> <p>1. Hiljaisten alueiden rajaamiskriteerit ovat monitulkintaiset. Hiljaisilla alueilla voi olla matkailullista merkitystä, jota voi korostaa muilla kuin maakuntakaavan keinoin.</p> <p>2. Maakuntakaava kyllä mahdollistaa rantojen kaavoittamisen jatkossakin.</p> <p>3. Ok, katso edelliset kohdat.</p>

20.12.2018	Ilona Alhoniemi	<p>1. Ihmetyttää maakunnan pohjoisosien laajat mera-merkinnät. Paljon valtion ja jonkin verran yhtiöiden, mutta myös yksityisten maita. Valtimon kannalta valtion (ja kunnan) mailla ja mahdollisuudella käyttää tavallisina talousmetsinä on suuri merkitys erityisesti metsäopetuksen näkökulmasta, mitä kautta merkitys kunnalle on paljon suurempi kuin pinta-alat äkkiseltään katsottuna merkitsevät. Suunnittelumääräys koskee kaavassa isoa pinta-alaa ja ovat risti-riitaisia, joten se pitää poistaa. Kaava ei mielestäni huomioi mahdollisia maanomistajaan kohdistuvia taloudellisia vaikutuksia, esim. vakuusarvojen alenemisiä. Teksti " ei aiheuta metsänhoidollisia rajoituksia" on aivan eri asia kuin " ei aiheuta metsätaloudellisia rajoituksia". Metsää saa/pitää hoitaa, mutta tulojen saantimahdollisuus jää epävarmaksi tällä muotoilulla. Jokamiehen oikeus ei ole lakimääräinen asia, joten sitä ei myöskään tällaiseen kaavaan pitäisi kirjoittaa sisään.</p>	<p>1. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, jossa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaisuutena myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>
21.12.2018	Luonto Liiton ilmastotoimiryhmä Joensuu	<p>1. Maakunnan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan, alueiden käytöllä pyritään luonnonvarojen kestäväan hyödyntämiseen. Ei ole kestäväan luonnonvarapolitiikan mukaista, että hitaasti uusiutuvan turpeen käyttöä jatketaan ja samalla lisätään hiilidioksidipäästöjä ja vähennetään hiilinielua ottamalla suot käyttöön turvetuotantoon. Ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi olisi tärkeää säilyttää mahdollisimman paljon suoalueita ja ennallistaa ojitettuja soita, sillä suot ovat merkittävä hiilinielu metsien lisäksi.</p> <p>2. Ympäristönsuojelulain 13 §:n mukaan, luontoarvojen arvioinnissa on otettava huomioon turvetuotannon sijaintipaikalla olevat uhanalaiset suolajit ja -luontotyypit, esiintymän merkittävyys ja laajuus sekä suon luonnontilaisuus.</p> <p>3. Koivusuo-Ruosmesuo on herkkä suoalue, jonka suojeluarvoja mahdollinen turvetuotanto heikentäisi. Alueen ennallistaminen toisi takaisin alueelle sen menettämät luontoarvot. Suon läheisyydessä sijaitsee Koitajoki, jonka alueella on tärkeitä virkistys- ja luonnonarvoja. Koitajoen alue on osa Unescon perustamaa Pohjois-Karjalan biosfäärialuetta. Koivusuo-Ruosmesuo-alue on siten arvokas suojeltava alue, jonka toiminta vaikuttaa myös sen lähialueisiin. Luonnonsuojelun perustaminen Koivusuo-Ruosmesuo-alueelle tukisi luonnonpuiston ja läheisten luonnonsuojelun alueiden</p>	<p>1. Maakuntakaava pyrkii edistämään myös maakunnan elinkeinotoimintaa. Seuraavassa vaihekaavassa on suunniteltu käsiteltävän turvekysymyksiä kokonaisuutena. Tarkoituksena on huomioida sekä taloudelliset, kulttuuriset että luonnonsuojelulliset arvot. Taustalla on myös keskustelu hiilinieluista ja soiden roolista hiilen sitojana.</p> <p>2. Kaikki kaavan EO/tu ja tu -alueet perustuvat selvityksiin. Kaavaluonnoksessa ei ole näiden osalta kuin teknisiä muutoksia maankäyttömuodon vaihtuessa.</p> <p>3. Koivusuo on maakuntakaavassa selvitysalueena. Merkintä täsmentyy myöhemmissä kaavan vaiheissa.</p> <p>4. Ilmastonmuutos on tärkeä aihe, mitä pyritään tarkastelemaan maakuntakaavassa ja monissa muissa maakunnallisissa kehittämissstrategioissa.</p>

		<p>kokonaisuutta. Lisäksi se loisi mahdollisuuden ennallistamisen, joka tukisi muiden läheisten suojelualueiden luonnontilaisuutta.</p> <p>4. Toivomme, että maakunnassa ilmastonmuutos otetaan huomioon maakuntakaavaa laadittaessa, erityisesti turvetuotannossa.</p>	
17.1.2019	Outokummun Yrittäjät ry.	<p>1. Ysitien kehittäminen todella tärkeää. Outokummun yritysten rahdista suurin osa kulkee ysitiötä pitkin, yritysten työvoima liikkuu tiellä ja yhteydet parantavat liikkuvuutta ja työvoiman saantia.</p> <p>2. Ysitie pitäisi olla korkeammassa kategoriassa prioriteeteissa. Itä-länsi suuntainen maantieyhteys, Kuopiossa yliopistollinen sairaala, pääväylää sairaalaan tulisi parantaa.</p> <p>3. Tärkeää, että kehitetään tietä Valamosta Koliille Outokummun kautta matkailutienä. Samalla tulee nostaa Pitkälähdentien tasoluokitusta.</p> <p>4. Liikenteen ohjaaminen Niiralasta ja Joensuusta Tahkolle Outokummun kautta tärkeää. Samalla matkailijat voivat hyödyntää Vanhan Kaivoksen matkailupalveluita.</p>	<p>1-2. Valtatien 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä kaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös Valtatien 9 ja ratayhteyksien muodostama ”Ysikäytävä”, joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.</p> <p>3. Kyseessä ei ole virallinen matkailutie. Tie on seututie, eikä tieluokan nosterille ei löydy perusteita. Tieluokat tullaan jatkossa määräämään LVM:n asetuksella, jossa kriteerit ovat valtakunnallisesti yhtenevät.</p> <p>4. Liikenteen ohjauksesta vastaa tienpitäjä. Yleisellä tieverkolla Pohjois-Savon ELY-keskus, katuverkolla ao. kunta.</p>
16.1.2019	Vieno Ilppola	<p>1. Papinkankaan kme-merkintä pitäisi siirtää Karhunmäen puolelle ja samalla harkita pinta-alavarausta. Olisi paremmin asukkaiden saavutettavissa kävellen ja pyöräillen. Lähialueilla on jo kaksi kauppamarkettia Reijolassa ja Karsikossa varaus uudelle hyvien liikenneyhteyksien äärellä.</p>	<p>1. Papinkankaalle on osoitettu seudullista tai maakunnallista merkitystä omaava, tilaa vaativan kaupan suuryksikkö (kme) eritasoliittymän itäpuolelle. Sen sijaan Joensuun kaupunki on kaavoittanut eritasoliittymän toiselle puolelle pienimuotoisemmalle kaupalle paikan, jonka merkintä mahdollistaa pienempää aluetta palvelevan kaupan palveluja.</p>
28.1.2019	Outokummun luonnonystävät	<p>1. Rantarakentamisen määrä huolestuttava. Jo nyt vapaiden rakentamattomien määrä huolestuttava. Rakentamattomat pienvedet tulisi rajata kokonaan rakentamisen ulkopuolelle.</p> <p>2. Mera-alueille olisi annettava suositus metsän peitteisestä kasvuksesta, Metsähallituksen mailla voisi olla sitova.</p> <p>3. Virkistysreittien puolella painotus liikaa kelkkaurien puolella. Kelkkailu pienen piirin kallis harrastus ja kuormittaa ympäristöä. Metsähallituksen supistaessa luontopalveluja, olisi edes nykyinen taso pyrittävä turvaamaan.</p> <p>4. Turpeenkaivun kaavamerkinnyt ylimitoitettuja. Turvevarat varattava arvokkaampaan käyttöön, kuten kasvualustaksi tai aktiivihiihden raaka-aineeksi. Turpeen kaivuulle varattava aiemmin kuivatutuja, alkuperäisyytensä menettäneitä soita.</p> <p>5. Kolin kehittämisessä noudatettava suurta varovaisuutta rakentamisessa, ettei vaaranneta alueen luonto- ja kulttuurihistoriakohteita. Kansallismaisema turvattava.</p> <p>6. Esitetään varaus pyörätielle Viinijärvi - Outokumpu välille.</p> <p>7. Juojärvi hajaantuu kolmen maakunnan alueelle. Vaara, että kaavoituksen hajaantuessa merkittäviä ympäristöasioita jää huomioimatta.</p> <p>8. Arvokkaihin kallioalueisiin lisäys Kalliolampi-Sitkansola-Hirvaslampi</p>	<p>1. Maanomistajilla on rakentamisoikeus, jonka poistaminen vaatii rakennusoikeuden korvaamisen tai alueen lunastamisen. Alue voidaan rajata kokonaan rakentamisen ulkopuolelle käytännössä esim. virkistysaluemerkinnällä. Tässä maakuntakaavaprosessissa ei ole tullut kuitenkaan toistaiseksi esille tarvetta merkitä uusille yksittäisille virkistysalueille. Alueiden toteuttaminen ja sen mahdollisesti edellyttämä lunastusoikeuden käyttö perustuisi maakuntakaavaan ja olisi käytännössä kuntien vastuulla</p> <p>2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistettun mera-merkinnän taustalla ovat olleet valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>3. Maakuntakaavassa esitetään tasapuolisesti eri reittimuotojen maakunnallisesti tärkein verkosto. Kelkkailu on yksi osa sitä, jossa on paikallisia harrastajia, mutta myös matkailullisesti merkitystä. Totta on, että perinteinen moottorikelkkailu aiheuttaa meluhaittoja.</p> <p>4. Seuraavassa vaihekaavassa on suunniteltu käsiteltävän turvekysymyksiä kokonaisuutena. Tarkoituksena on huomioida sekä taloudelliset, kulttuuriset että luonnonsuojelliset arvot.</p>

		<p>9. Melontareitteihin lisäys 12:n lammen kierros Outokummun läntisellä lampialueella. Tärkeä virkistysalue, joten turvattava enemmältä rantarakentamiselta. Rajoitettava metsänkäsittelyä niin, että luovutaan aukkohakuista.</p> <p>10. Riihilahden kaivosvaraus poistettava.</p>	<p>5. Kolille on laadinnassa Kolin Iso Kuva -suunnitelma, jossa eri intressiryhmien näkemyksiä tullaan yhteensovittamaan. Maakuntaliitto on osallisena työssä, jossa keskeisiä toimijoita ovat Lieksa ja Juuka.</p> <p>6. Kevyen liikenteen väylien suunnittelusta ja rakentamisesta vastaa tienpitäjä eli tässä tapauksessa Pohjois-Savon ELY-keskus. Maakuntakaavaan ei merkitä yksittäisiä kevyen liikenteen väyliä.</p> <p>7. Selkeä ylimaakunnallinen kehittämiskohde.</p> <p>8. Tässä kaavassa alu-kohteet ovat voimassa olevien vaihekaavojen mukaisia.</p> <p>9. 12 lammen kierros Outokummun erä- ja luontokeskuksen alueella on merkittävä alue myös melonnan näkökulmasta. Alueelle on maakuntakaavassa osoitettu virkistysalue, jonka sisällä myös melonta tapahtuu. Erilliset vesiretkelyreitit on maakuntakaavassa osoitettu melottaviin jokiin painotuen. 12 lammen kierroksen melontareitti on myös suhteellisen lyhyt eikä se siten erottuisi maakuntakaavan mittakaavassa, joten näistä syistä sitä ei ole tarvetta merkitä maakuntakaavakartalle. Kaavaselostuksessa asiaa voidaan tuoda esille.</p> <p>10. Kaavassa on Tukesin rekisterin mukaan voimassa olevat kaivospiirit, jollainen myös Riihilahti on. Kaavaehdotukseen harkitaan otettavaksi mukaan myös kaivospotentiaali-alueet erillisen selvityksen perusteella.</p>
30.1.2019	Kiteen ev-lut seurakunta	<p>1. Kiteen seurakunnan omistama Romolan (Pikku-Pappila), kunto on muuttunut edellisestä arvioinnista ja kiinteistölle tullaan tekemään kuntoarviointi vuoden 2019 aikana. Osayleiskaavassa Romolan osalta on pyydetty huomioimaan alueelle kaksi kerrostalotonttia (kerros-luku 4-5) ja lisäksi, että kaava mahdollistaa Kiteentien varteen toiseen kerrostaloon liikehuoneistojen sijoittamisen.</p>	<p>1. Rakennetun kulttuuriympäristön kohteita tarkastellaan suunnitelmien mukaan seuraavassa kaavassa. Romola on yksi kohde, jonka mahdolliset muutokset tulee huomioida.</p>
31.1.2019	Matkakumpu Oy	<p>1. Salmijärven ampumaradan esiin nostaminen hyvä asia.</p> <p>2. Valama-Outokumpu-Koli -matkailutien parantaminen. Nyt liikenne ohjautuu Joensuun kautta, eikä suorinta reittiä.</p> <p>3. VT 9 ja VT 23 sijaintimme kannalta tärkeimmät yhteydet, huomioiden myös seututie 477.</p> <p>4. VT9 runkoverkkoon kuuluvana yhteytenä on huolehdittavana tien kunnosta, jotta matkailuliikenne lännestä voi tulla Niiralan vaikutuspiiriin.</p> <p>5. Tieyhteys Tahko - Outokumpu tärkeä, ja matkailijamäärien kasvu edellyttää tien kunnossapitoa.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Yksittäisiä teiden parantamisia ei voida ohjata maakuntakaavalla.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>4. Valtatien 9 merkittävää roolia tullaan korostamaan merkitsemällä kaavaan liikenteen kehittämiskäytäväksi myös Valtatien 9 ja ratayhteyksien muodostama "Ysikäytävä", joka kulkee Niiralan rajanylityspaikalta Onkamoon ja edelleen Joensuun kaupunkiseudulta Pohjois-Savon maakunnan rajalle.</p> <p>5. Tien kunnossapidosta vastaa tienpitäjä, siihen ei valitettavasti tässä tapauksessa voida maakuntakaavalla vaikuttaa.</p>
31.1.2019	Erkki Kainulainen	<p>1. Kaava ei esitettyssä muodossa edistä maakunnan tasapuolista kehittämistä ja sen resurssien järkevyyttä, taloudellista hyödyntämistä. Ihmisten tasavertaisuus ei toteudu. Kaavalla ollaan muodostamassa laajoja reservaatialueita, joilla järkevää ja taloudellista toimintaa rajoitetaan ja jopa estetään.</p> <p>2. Mera-alue puuttuu omistusoikeuden suojaan ja laajentaa jokamiehen oikeus -käsitettä. Tällaiset merkinnät ja määräykset voidaan tehdä vain lain säätämisyjärjestyksessä, eikä pelkällä yleiskaavalla.</p>	<p>1. Maakuntakaavalla pyritään maakunnan elinvoimaisuuden parantamiseen maanomistajia tasapuolisesti kohdellen ja kestävästä kehityksestä unohtamatta.</p> <p>2. Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 25.2.2019 jättää metsien ja rantojen käytön kannalta arvokkaan alueen (mera) merkinnän pois kaavasta erilaisia tulkintoja ja epäluuloja aiheuttaneen palautteen perusteella. Poistetun mera-merkinnän taustalla ovat olleet Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet (VAT), Pohjois-Karjalan maakuntakaavan lähtökohdat ja tavoitteet sekä Pohjois-Karjalan aluerakenneselvitys 2040, joissa kaikissa yhtenäisten metsäalueiden tärkeää merkitystä on korostettu. Kaavaehdotusta valmistellaan</p>

		<p>3. Mera-alueen suunnittelumääräystä on lievennettävä. Maininnat jokamiehen oikeuksista poistettava. Ei saa aiheuttaa uusia rasitteita metsänhoitoon ja metsien taloudelliseen hyödyntämiseen.</p> <p>4. Suositus mitoituksessa eriarvoistaa eri puolilla maakuntaa asuvaa väestöä ja maanomistajia. Harkintavalta jätettävä kunnanvaltuustolle ja rakennusvalvonnalle.</p> <p>5. Esitän, että mera-rajaus siirretään Juuassa Petrovaaran kylässä Kalliojärven itäpuolelle asumattomalle alueelle.</p>	<p>nyt siten, että kaavakartalta poistetaan yhtenäisiä metsäalueita osoittavat mera-alueet, ja tehty selvitys yhtenäisistä metsäalueista jää ainoastaan maakuntakaavan tausta-aineistoksi.</p> <p>3.-4. Maakuntakaavan rantojen käyttöä koskevilla merkinnöillä, suunnittelumääräyksillä tai suosituksilla ei olla poistamassa maanomistajilta rantarakennusoikeutta. Jokamiehen oikeuksien osalta suunnittelumääräys perustuu voimassa olevaan maakuntakaavaan, eikä sillä voida laajentaa olemassa olevia jokamiehenoikeuksia. Jokamiehen oikeus ei syrjäytä omistusoikeutta eikä poista maanomistajien oikeutta rantarakentamiseen.</p> <p>Rantarakentamisen yleiset suunnittelumääräykset jätetään maakuntakaavaan, mutta suosituksia osoitetaan vain taajamien ja kylien lähialueille, joissa suositetaan normaalia rantarakentamista tiiviimpää rakentamista. Rantarakentamisen voimassa olevaa maakuntakaavan ohjausta tullaan siis merkittävästi vähentämään kokonaismaakuntakaavan myötä. Nykyisin voimassa on suurvesistöille ja Koilliselle luonnonvyöhykkeelle erilliset suunnittelumääräykset myös rantarakentamisen mitoitukseen, joista kaikista mitoituksista tullaan luopumaan. Maakuntaliitto ei näe enää niin suurta tarvetta rantarakentamisen ohjaukseen erikseen suurvesistöillä tilanteessa, jossa pääosa suurvesistöistä on jo yleiskaavoitettu, olemassa oleva kaavavaranto mahdollistaa tuhansien rantarakennuspaikkojen toteuttamisen. Rantarakentamisen suunnittelumääräystä muokataan siten, että vääriä tulkintoja aiheuttaneen jokamiehen oikeus -sana poistetaan.</p>
--	--	--	---

**Yhteenveto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 ehdotuksesta annetuista LAUSUNNOISTA (52 kpl)
sekä niihin annettavat vastineet
Maakuntahallitus 16.3.2020**

Kaavaehdotuksen lausunnot

Kunnat (11 lausuntoa)	85
Viranomaiset (15 lausuntoa)	93
Yritykset, yhteisöt, järjestöt (18 lausuntoa)	104
Maakunnan ulkopuoliset (8 lausuntoa)	112

Kunnat (11 lausuntoa)

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Ilomantsin kunta	2.12.2019	<p>1. Ilomantsi-Petkeljärven-Putkelanharjun-Möhkön alueeseen lisäys: ...kehittämialueena, jossa erityispiirteinä ovat ortodoksisuus, karjalaisuus ja kalevalaisuus.</p> <p>2. Lisäys selostuksen taulukkoon 10. Kehittämiskohde: Tieverkon parantaminen kantateilla 514 Enosta Ilomantsiin ja 74 Joensuusta-Heinävaaran kautta Ilomantsiin sekä seututie 522 Runon ja Rajantie. Tarkoituksena saada sujuvat ja turvalliset liikenneväylät kasvavan teollisuuden ja matkailun tarpeisiin.</p> <p>3. Täsmennys selostuksen tietoliikenneosioon: Tavoite on huomioitu myös Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmassa, jossa on kirjattu riittävän kattavien ja nopeiden tietoliikenneyhteyksien turvaaminen. Tavoitetta on edistetty Maakuntaliiton hankkeilla vuodesta 2009 alkaen. Julkisella tuella rakennetut Rääkkylän ja Ilomantsin hankkeet on toteutettu kummankin kunnan koko alueella, Pielisen Karjalassa pääasiassa pääteiden varsille ja lisäksi yksittäisiä alueita Joensuussa, Kontiolahdella, Liperissä ja Outokummussa.</p> <p>4. Sotahistorian rakennettuja kohteita, muun muassa Öykkösenvaara, on hyvä nostaa myös maakuntakaavakartalle, samoin suunnittelussa oleva Ilomantsin sotatieverkosto.</p> <p>5. Koivusuo-Ruosmesuon erityiskysymys jää kaavaluonnoksessa ratkaisematta. Kunnanhallituksen mielestä alue pitää merkitä EO/tu merkinnällä.</p>	<p>1. Erityispiirteet lisätään mukaan alueen kuvaukseen.</p> <p>2. Maakuntakaavassa esitetään yhteysverkko, jolla pyritään turvaamaan maakunnan kaikkien alueiden sisäinen ja ulkoinen ja saavutettavuus sekä elinkeinoelämän ja asukkaiden kannalta. Maakuntakaavassa esitetään tieverkon osalta merkittävimmät parantamiskohteet. Maakunnassa on käynnistynyt myös liikennejärjestelmäsunnitelman 2030 laadinta. Liikennejärjestelmäsunnitelmassa huomioidaan koko maakunnan elinkeinoelämän tarpeet ja siinä pyritään huomioimaan maakunnan eri alueiden tarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi, jolloin huomioidaan myös seudullisesti/paikallisesti merkittävät kehittämiskohteet kantatie- ja seututieverkolla. Esitetyt tieverkon kehittämiskohteet tulee huomioida seudullisessa liikennejärjestelmäsunnitelmassa.</p> <p>3. Lisätään täsmennystä tietoliikenneverkosta kaavaselostukseen kappaleeseen 4.4.9.</p> <p>4. Sotahistoria on esitetty maakuntakaavan liitekartalla sekä esitelty lyhyesti myös kaavaselostuksessa. Sotatie kuuluu osaksi sotahistoriaan ja se on ollut mukana selostuksessa ja liiteaineistossa. Kaavakartalle sotahistoriaa ei nostettu siitä syystä, että kohteita on maakunnassa todella paljon ja niiden merkitys on hyvin moninainen. Kohteiden inventoinnit eivät ole kattavia koko maakuntaa ajatellen. Tiedossa esimerkiksi on, että uusia sotahistoriakohteita kirjataan Ilomantsiin paraikaa Museoviraston virkatyönä. Kohteiden joukossa on pieniä, paikallisia kohteita ja sitten laajempaa merkitystä omaavia kohteita, kuten lausunnossa mainittu Öykkösenvaara. Yhtenäisyyden vuoksi sotahistoria on kuvattu kaavaselostuksessa ja esitetty liitekartalla. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>5. Arvokkaita suoalueita ja turpeen käytön kysymyksiä tullaan käsittelemään kokonaisvaltaisesti seuraavassa vaihemaakuntakaavassa, jonka käynnistämistä Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki periaatepäätöksen 28.10.2019. Vaihemaakuntakaava tullaan käynnistämään vuoden 2020 aikana. Koivusuo-Ruosmesuon kaavamerkintä ratkaistaan osana tätä tarkastelua, joten erilliselle selvitysaluumerkinnälle ei ole perusteita. Merkintä poistetaan kaavasta.</p>
Joensuun kaupunki	9.12.2019	<p>1. Maakuntakaavan väestökehitysennusteet, 1500 henkeä vuoteen 2040, eroavat Joensuun kaupungin ennusteesta, joka on reilut 3000 henkeä enemmän kuin vuonna 2018. Kasvu on voimakkainta Joensuun ydinkaupunkiseudulla. Keskeisellä kaupunkiseudulla ei tarvita kovin suuria maa-alueita yhdyskuntarakentamiseen. Kaavaehdotus sisältää hapuilevuutta Joensuun ydinkaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ratkaisuihin.</p>	<p>1. Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 väestö- ja työpaikkatavoitteet perustuvat Tilastokeskuksen ennusteisiin sekä tarkempaan HEMAASU-malliin. Malli on maakuntasuunnitelmatyön avuksi kehitetty laskentatyökalu, joka tuottaa yhteiskuntakehityksen lainalaisuudet huomioivia, loogisia ja sisäisesti ristiriidattomia tuloksia. Maakuntakaavassa ei ole esitetty kunnittaisia väestö- ja työpaikkatavoitteita, pelkästään seudulliset tavoitteet. Joensuun kaupunkiseutua koskeviin tavoitteisiin sisältyy kuusi kuntaa eli Joensuun ja Outokummun kaupungit sekä Liperin, Polvijärven, Kontiolahden ja Ilomantsin kunnat.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>2. Kaavaehdotus sisältää väärin ajoitetun valinnan taajamarakenteen levittämisestä Jaamankankaalle. Lisäksi aluetta laajennettu laajenemissuuntanuolella. Vastaavia muita uudisalueita esitetään tarpeettomasti erilaisilla merkinnöillä. Kontiolahden strateginen yleiskaava esitetään ajoitettavaksi taajama-alueiden tiivistämisen jälkeen vuoden 2040 jälkeen, joka vastaa Joensuun kaupungin käsitystä oikeasta alueiden toteutusjärjestyksestä. Kaavaehdotusta tulee muuttaa niin, että Jaamankankaalle esitettyä taajamatoimintojen aluetta supistetaan vastaamaan Kontiolahden strategista yleiskaavaa ja laajentaminen ajoitetaan vastaavalla tavalla kuin strategisessa yleiskaavassa.</p> <p>3. Ajallisesti Jaamankankaaseen rinnastuvat Joensuun liksenvaara ja Mulon ranta-alue, jotka kukin on esitetty eri tavalla kaavakartassa: taajamatoimintojen alueena, reservialueena tai laajenemissuuntanuolella. Perustetta erilaiseen esittämiseen ei ole. Ajallisesti toteuttaminen tapahtuu todennäköisesti lähellä vuotta 2040. Alueiden esittämistapa kaavakartalla tulee olla sama, joko laajenemissuuntanuoli tai reservialuumerkintä. Yhtenäistämistarve on ilmeinen.</p> <p>4. Muilta osin maakuntaliitto on huomioinut kaupungin edellisessä lausunnossa esittämät asiat.</p> <p>5. Finavian ehdotusvaiheen valmistelun aikana esittämä Joensuun lentoaseman kiitotien jatkaminen on positiivista. Laajennusalueen merkitseminen selvitysalueen on oikea ratkaisua, että saadaan tutkittua vaikutukset mm. asutuksella ja tiestölle. Asia vaatii eri osapuolten yhteistä suunnittelua ja sopimista.</p>	<p>Joensuun kaupunkiseudun väestötavoite on siis eri kuin Joensuun kaupungin tavoite, oleellista kuitenkin on, että myös kaupunkiseudulla kokonaisuutena tavoitellaan väestönkasvua vuoteen 2040 mennessä ottamatta tarkemmin kantaa väestönkasvun tai väestöä vähentävistä alueista. Joka tapauksessa kaupungistuminen näyttäisi edelleen jatkuvan seuraavillakin vuosikymmenillä, joka tarkoittaisi väestön ja työpaikkojen edelleen keskittymistä kaupunkimaisille alueille ja niiden läheisyyteen myös Pohjois-Karjalassa. Joensuun ydinkaupunkiseudulla yhtenäisen taajamatoimintojen alueella sis. Joensuun kantakaupunki – Ylämylly – Lehmo – Kulho – Reijola/Niittylahti väestö on kasvanut viimeisten 13 vuoden aikana noin +9300 hengellä. Maakuntakaavassa tulee varautua väestön kasvuun & kasvumahdollisuuksiin ko. alueella vuoteen 2040 mennessä. Lisätään kaavaselostukseen tieto väestö- ja työpaikkatavoiteista sekä lisää perusteita Joensuun ydinkaupunkiseudun yhdyskuntarakenteen ratkaisuille.</p> <p>2. Maakuntakaavassa on esitetty Lehmon taajaman laajentuminen eritasoliittymän länsipuolelle Jaamankankaantien välittömään läheisyyteen, jossa voimassa olevassa maakuntakaavassa on ollut työpaikkatoimintojen alueen rinnalla selvitysalue -merkintä. Esitetty uusi taajamatoimintojen alue rajautuu työpaikkatoimintojen alueen länsi- ja eteläpuolelle Jaamankankaantien molemmin puolin. Ratkaisun nähdään selkeyttävän Kontiolahden aluerakennetta eritasoliittymän läheisyydessä ja Jaamankankaantien varressa ohjaten seuraavina vuosikymmeninä mahdollisen rakentamispaineen ydinalueelle ja samalla turvaten paremmin muun alueen pysymisen vapaana rakentamiselta. Samalla on hyvä todeta, että teollisuus- ja työpaikkatoiminnot ovat keskittyneet viime vuosikymmeninä Lehmon eritasoliittymän länsipuolella Jaamankankaantien varteen, ja lisäksi Kontiolahden kunta on myöntänyt useita rakennuslupia omakotitaloille haja-asutustyyppisesti ko. alueen läheisyyteen. Saadun palautteen perusteella Lehmon eritasoliittymän länsipuolista uutta taajamatoimintojen (A) aluetta pienennetään erityisesti länsiosistaan vastaamaan paremmin sekä Joensuun kaupunkiseudun tarvetta/tavoitetta uusista taajamatoimintojen alueista vuoteen 2040 mennessä, että myös Kontiolahden strategista yleiskaavaa. Sen sijaan yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä on linjassa ajoituksen ja merkintätavan suhteen eikä siihen tarvita tehdä muutoksia.</p> <p>3. Maakuntakaavassa on osoitettu Joensuun kaupunkiseudulle kaikkiaan kolme tulevaisuuden yhdyskuntarakenteen kasvualuetta, joiden toteuttaminen ulottuu maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeiseen aikaan. Nämä tulevaisuuden mahdolliset alueet ovat Jaamankankaan eteläosan ja Pilkon/Onttolan välinen alue Kontiolahdella sekä liksenvaaran ja Mulon alueet Joensuussa. Jaamankankaan eteläosassa Lehmon eritasoliittymän länsipuolella olevan taajamatoimintojen alueen jatkoksi osoitettu yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä Jaamankankaantieltä Onttolan/Pilkon suuntaan. Merkinnän toteuttaminen edellyttää lisäksi uuden tielinjauksen ratkaisut</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			<p>Pilkon/Onttolan suuntaan. Joensuun liksenvaaran taajamatoimintojen mahdollinen kasvu on myös osoitettu samalla yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkinnällä, jonka toteuttaminen ajoittuu vasta maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeiseen aikaan. Kolmas Joensuun kaupunkiseudun tulevaisuuden taajamatoimintojen reservialue (Ares) merkinnällä, joka on ollut sisällöltään käytännössä sama kuin yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä. Merkintöjen yhtenäisyyden vuoksi esitetään myös Mulon alue yhdyskuntarakenteen laajenemisnuolella, kuitenkin niin että lisätään nuolet sekä pohjoisen että etelän suunnista.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä. 5. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Juuan kunta	2.12.2019	1. Paalasmaata koskeva ma/mm -merkintä poistetaan, sitä supistetaan merkittävästi tai muutoin varmistetaan, että Paalasmaata voidaan kehittää Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 -selvityksen mukaisesti alueena, jolla mahdollistetaan virkistykseen ja matkailuun liittyvää uutta asumista ja paikasta riippumattomia työympäristöjä.	1. Maakunnallisesti merkittävä maisema-alue tulisi nähdä pikemminkin matkailua houkuttelevana merkintänä, sillä alue on noteerattu maisema-arvoiltaan tärkeäksi. Merkintä ei estä myöskään uudisrakentamista ja Paalasmaan kehittämistä, ainoastaan sen suunnittelussa tulee huomioida maisemalliset arvot. Nämä kysymykset ovat tietysti jo lähtökohtaisestikin matkailun kehittämisen keskiössä. Maakuntaliitto ei näe ristiriitaa matkailun kehittämisen ja maisemakäytösten välillä, se edellyttää vain huolellista suunnittelua. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Kiteen kaupunki	18.11.2019	1. Itä-Suomen monitoimikeskus Aimon ea -ampumaratamerkintä on muutettava ampumaurheilukeskus merkinnäksi. Huolellisesti suunniteltu hanke, mukana vaikuttamisen kärjet 2017 -asiakirjassa, sijainti erinomainen, monipuolinen kokonaisuus. Hanketta viety eteenpäin tuloksellisesti, keskuksen rakentamisen valmistelu aloitettu. Perusteltua muuttaa merkintää. 2. Kantatie 71 muutettava kantatiestä valtatieksi. Raskaan liikenteen kuljetusmäärät merkittäviä, matkailijamäärien kasvattamiseksi on laadittu suunnitelmia, maakuntien yhteistoiminnan lisääntyessä tien merkitys kasvaa nykyisesti. Tieluokan nosto on perusteltua.	1. Maakuntakaavassa on osoitettu vähintään seudullista merkitystä omaavat ampumaradat, joista Kiteen monitoimikeskus Aimon yhteydessä oleva ampumarata on yksi. Tämä mahdollistaa alueen kehittämisen ampumaurheilukeskukseksi asti. Hanketta onkin jo viety eteenpäin nykyisen merkinnän puitteissa. Hanke kirjataan selkeämmin kaavaselostukseen. 2. Tieluokat päätetään Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella kansallisten periaatteiden mukaisesti. Kantatie 71 yhdistää valtatie 6 ja valtatie 14, joten peruskriteerit valtatiestä eivät näin ollen täyty. Kantatie 71 on siinäkin huolimatta ehdottomasti merkittävä poikittaisyhteys. Pelkällä tieluokan muutoksella ei saada esimerkiksi parempaa teiden kunnossapitoa. Liikennemäärien muutos vaikuttaa mm. tien kunnossapitoluokkaan. Joten liikennemäärien kasvaessa tien palvelutasoa tullaan parantamaan liikennemääriä vastaavaksi. Ei aiheuta toimenpiteitä.
Kontiolahden kunta	16.12.2019	1. Kunta toistaa kaavaluonnoksesta antamansa lausunnon, että Puntarikoskientien varressa pohjoisen suuntaan tulisi laajentaa taajamatoimintojen aluetta (A) noin Alapitkä - Kontiolahti pääsähkölinjavarausten tasolle saakka. MU-1 -merkintä ei ole linjassa voimassa olevan osayleiskaavan kanssa. 2. Sivun 42 taulukosta puuttuu Onttolan taajamatoimintojen alue. 3. Utran taajamatoimintojen aluetta ei ole laajennettu pohjoispuolella Utranharjun virkistysalueen eteläosaan. Alueen (60 ha) merkitys ei ole vähäinen Kontiolahden eikä kaupunkiseudun näkökulmasta. Alue on merkitty strategiseen yleiskaavaan ja kunta haluaa	1. Tarkastellaan MU-1 merkinnän rajausta samoin kuin Onttolan ampumaradan melualueen rajausta. 2. Onttola on sisällytetty Joensuun seudun yhtenäisen taajamatoimintojen aluerajaukseen, mutta jaottelua käydään vielä tarkemmin läpi. 3. Utran taajamatoimintojen alue tukeutuu Joensuun kaupungin puoleiseen infraan, joka on alueen vesitalouden kannalta jo herkillä vyöhykkeellä ja joka toteutettu rakenne ei suoraan edes mahdollista jatkamista Kontiolahden puolelle. Onkilammensuon ympäristö on lähtökohtaisesti huonosti rakentamiseen soveltuvaa aluetta samalla kun Lehmon alueella on runsaasti huomattavasti paremmin rakentamiseen soveltuvaa aluetta jäljellä. Maakuntakaavassa ei

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>vastata seutukunnan asukkaiden kysyntään. Mikäli taajamatoimintojen aluetta ei tässä vaiheessa haluta laajentaa, esittää kunta vaihtoehtoisesti jonkinlaisen selvitysaluemerkin tai kohdemerkinnän osoittamista ko. alueelle. Näin olisi varaus sille, että tulevaisuudessa alueen laajentamista asumistarkoitukseen voitaisiin selvittää tarkemmin tutkimuksin. Asiaa tulisi selvittää, eikä sulkea mitään vaihtoehtoja pois tässä vaiheessa.</p> <p>4. Sivulla 54 olevasta taulukosta puuttuu valtatie 6:n molemmin puolin sijaitsevat työpaikka-alueet (TP).</p> <p>5. Vanhan Nurmeksentien itäpuolella oleva TP-alue pyydetään muuttamaan taajamatoimintojen alueeksi (A). Yleiskaavassa alue tullaan osoittamaan pientalovaltaiseen asumiseen. Yritystontit tullaan keskittämään VT 6:n molemmin puolin.</p> <p>6. Lehmon paikalliskeskuksen merkintä siirretty kaavakartalla oikealle paikalle, mutta selostuksen tekstissä viitataan yhä vanhan ostokeskuksen alueelle.</p> <p>7. Lehmon eritasoliittymän alueen vähittäiskaupan suuryksikkö on osoitettu Jaamankankaantien pohjoispuolelle. Merkintä pyydetään siirtämään Jaamankankaantien eteläpuolelle, kuten valmisteilla olevassa Lehmon osayleiskaavassa.</p>	<p>nähdä edellytyksiä taajamatoimintojen varaukselle, eikä tässä vaiheessa myöskään edellytyksiä reservialueelle. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>4. Lisätään puuttuva kohde taulukkoon.</p> <p>5. Tehdään tarvittava muutos.</p> <p>6. Muutetaan kaavaselostuksen teksti oikein.</p> <p>7. Merkintä on jo siirretty Jaamankankaantien eteläpuolelle, mutta siirretään kohdetta vielä lisää, että sijainti erottuu 1:200 000 mittakaavassa paremmin.</p>
Lieksan kaupunki	2.12.2019	<p>1. Uuden maakuntakaavan laatiminen hyvä asia ja korostaa vuorovaikutteisen suunnittelun tärkeyttä ja onnistumista. Luonnosvaiheen lausunto on otettu pääosin huomioon ja sisällytetty kaavaratkaisuun kokonaisuudessaan hyvin. Ehdotuksen lausuntoon oli kirjattu sisältö kohta kohdalta tehtyine muutoksineen, mutta esiin nousi seuraavia tarkennuksia:</p> <p>2. Kolin RM-alueen muotoilua on sovittu päivitettävän ennen hyväksyntää</p> <p>3. Kirjainlyhenteet puuttuu kaavakartalta, mikä vaikeuttaa karttatulkintaa olennaisesti. Pelkkä rasteri tai aluerajaus ei riitä.</p> <p>4. Rasterit turhan hialakoita luettavuuden kannalta. PDF-kartan parempi skaalautuvuus luettavuuden parantamiseksi. Siirtyminen kuvatyypisessä PDF-kartasta vektorityypiseen kaavakarttaan olisi suotavaa.</p> <p>5. Liitekartan luo-alueiden merkinnät poikkeavat kaavakartan luo-1 merkinnästä ja luo-1 kaavakartalla muutoinkin ilmeeltään hyvin lähellä tu-merkintää.</p> <p>6. Tuulivoima-alueet ehdottomasti palautettava kaavakartalle. Kaavamerkintä ei suoraan salli tuulivoimaloiden rakentamista, joten merkintä ei sinällään ole ristiriidassa puolustusvoimien vaikutusmahdollisuuksien kanssa tai muutoin vähennä niitä. Periaatteellinen kysymys ja vastoin maakunnan vihreitä arvoja ja hiilineutraalius tavoitteita. Tuulivoimaa on kuitenkin mahdollista rakentaa jatkossa</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. RM-alueen muotoilua voidaan hienosäätää vielä tarkemmissa neuvotteiluissa.</p> <p>3. Maakuntakaavakartalla oli kirjainlyhenteet vain aluevarausten osalta. Osa-aluemerkintöjen kirjaintunnukset oli jätetty pois ja pyritty saamaan niistä niin yksiselitteiset, ettei tunnuksia tarvittaisi kartalla. Tunnisteet helpottavat toki kaavan luettavuutta, mutta lisäävät tekstin määrää kartalla, mikä osaltaan myös sekavoittaa ja vaikeuttaa kartan luettavuutta. Palautteen perusteella kirjainlyhenteet keskeisten osa-aluemerkintöjen kohdalta lisätään takaisin kartalle.</p> <p>4. Kaavakartta on laadittu siinä mittakaavassa ja siinä muodossa, kun maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttävät. Kartta pyritään laatimaan helppoluokiseksi ja yksiselitteisesti tulkittavaksi, mutta monilla alueilla merkintöjä ja kirjaintunnisteita tulee väkisin paljon, jolloin luettavuus kärsii. Sähköistä kaavakarttaa/kaavan karttapalvelua ei ole vielä lainsäädännön puolesta mahdollista laatia, mutta taustamateriaaleihin sellaisia pyritään laatimaan helpottamaan luettavuutta. Sähköisiä kaavakarttoja käytettäessä tulee pitää kuitenkin mielessä, että kaavakartta vahvistetaan 1:200 000 mittakaavassa, jolloin se on yleispiirteinen tarkempaa suunnittelua ohjaava kaava. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>5. Liitekartat päivitetään kaavakartan mukaisiksi. Luo- ja tu-merkintöjä selkeytetään ulkoasultaan siten, että ne erottuvat jatkossa paremmin kaavakartalta.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>merkittävästi myös yleiskaavoittamalla tuulivoimaloiden alue ensin MRL 10a luvun mukaisesti.</p> <p>7. Toivottua tarkempaa liitekarttaa Lieksan taajamasta ei havaittu aineistossa. Asia korjaantuisi myös edellä mainitulla paremmin skaalautuvalla PDF-kartalla.</p>	<p>6. Tuulivoima-alueita ei käsitellä maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan voimassa olevat 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueet jätetään voimaan sellaisenaan eli niitä ei tulla kumoamaan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä. Maakuntakaavan voimassa olevat tuulivoima-alueiden merkinnät eivät sellaisenaan mahdollista tuulivoimapuistojen rakentamista, vaan niiden rakentaminen edellyttää yksityiskohtaisempaa suunnittelua sekä lausuntoa muun muassa Puolustusvoimilta.</p> <p>7. Tarkempia karttaotteita ei saatu kaavaehdotukseen laadittua, mutta niitä pyritään laatimaan vielä myöhemmässä vaiheessa. Katso myös vastine kohtaan 4.</p>
Liperin kunta	16.12.2019	<ol style="list-style-type: none"> Hyvä, että Ylämyllyn puutavaraterminaali esitetty poistettavaksi. Olisi hyvä esittää korvaava paikka ja Ylämyllyä arvioida jatkossa henkilöliikenteen näkökulmasta. Pyydetään varaamaan Jyrinkylän länsipuolisen Nuottilammen alue taajamatoimintojen alueeksi. Alue tullaan toteuttamaan ennen vuotta 2040. Vaatii mittavia investointeja, joten osittainen osoittaminen asumiseen ei ole kustannustehokasta. Ylämyllyn eritasoliittymän varaaminen ja Kuopiontien kaksiajoraisen päätiemerkinän jatkaminen Honkalammelle hyvä ratkaisu. Välikankaan työpaikka-alerajaukseen ehdotetaan muutosta. Tulisi rajata Välikankaan asemakaava-alueen mukaisesti. Polvijärventien työpaikka-alueita esitetään muutettavaksi niin, että se sallisi vähittäiskaupan suuryksiköiden sijoittumisen. Mahdollistaa sijaintinsa, saavutettavuuden ja liikenneverkon vuoksi suuryksikön sijoittumisen. Kinttupolku pyydetään huomioimaan maakunnallisesti merkittävän ulkoilureitinä. Ohjeellinen moottorikelkkareitti pyydetään sijoittamaan taajamatoimintojen ulkopuolelle Jyrinkylässä. Luovin alueen jatkokehittäminen tulisi huomioida matkailupalvelujen alue -merkinnällä. Alueelle laadinnassa kehittämissuunnitelma, jossa matkailu yksi vaihtoehto. 	<ol style="list-style-type: none"> Korvaavaa paikkaa Ylämyllyn terminaalille tullaan etsimään yhdessä Väyläviraston kanssa. Merkittään Liperin Nuottilammen alue taajamatoimintojen alueena kuitenkin niin että taajaman toteuttamisen edellytyksenä on uuden tieyhteyden rakentaminen Jyrinkylään ko. Nuottilammen kautta. Ei aiheuta toimenpiteitä. Tarkastellaan rajausta. Vähittäiskaupan suuryksiköt edellyttävät laajempaa seudullista tarkastelua ja vaikutusten arviointia. Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskevaa selvitystä on päivitetty viimeksi vuoden 2018 alussa, ja siinä ei ole ollut mukana uusia kaupan yksiköiden esityksiä. Joensuun kaupungin länsisuunnassa Pilkon alue mahdollistaa vähittäiskaupan suuryksiköiden lisärakentamista. Viime vuosina uusille ison kokoluokan kaupan hankkeille ei ole ollut isoa kysyntää. Vähittäiskaupan suuryksikköasiaan voidaan jatkossa palata seuraavissa vaihemaakuntakaavoissa, mikäli tarvetta siihen on nähtävissä. Ei aiheuta toimenpiteitä. Kinttupolun katsotaan olevan enemmän paikallinen ulkoilureitti, eikä maakuntaliitto näe tällä hetkellä tarvetta lisätä sitä maakuntakaavaan. Joensuun seudulta kaavaan on merkitty Jaama Trail ja siihen kytkeytyvä Kolinpolku. Seuraavissa kaavavaiheissa voidaan tarvittaessa tarkastella Joensuun, Kontiolahden ja Liperin toisiinsa kytkeytyvää ulkoiluverkostoa vetovoimaisen kokonaisuuden merkitsemiseksi maakuntakaavaan. Ei aiheuta toimenpiteitä. Ohjeellisen moottorikelkkareitin linjaaminen Jyrinkylän ulkopuolelle tarkemmassa kaavoituksessa on hyvä lähtökohta ja maakuntaliitto on alueen kaavoituksen yhteydessä käydyissä viranomaisneuvotteluissa kannattanut asiaa, kunhan huolehditaan yhteyden säilymisestä Joensuun länsipuolelta kohti lentokenttää ja siitä Kontiolahden suuntaan sekä kohti Huhmarin matkailukeskusta. Maakuntakaavaan kelkkareitti voidaan linjata Jyrinkylän ohitse, mutta reitin linjauksesta on hyvä käydä vielä yhteinen keskustelu kunnan kanssa. Luovin merkitään palvelujen kohdemerkinnällä maakuntakaavaan 2040. Matkailun ollessa vain yksi vaihtoehto alueen kehittämiseksi, maakuntaliitto näkee palvelujen kohdemerkinnän parempana yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa mahdollistaen monipuolisemmat vaihtoehdot.

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Nurmeksen yhdistymishallitus	9.12.2019	<p>1. Maakuntakaava on tärkeä Pohjois-Karjalan maakunnan kehityksen ja kasvun mahdollistaja. Siksi kaavaehdotuksen tulee mahdollistaa kaikki ne toiminnot, joita seuraavan 20 vuoden aikajännteellä ovat mahdollisia Pohjois-Karjalassa.</p> <p>2. Nurmeksen laajentuvan kaupungilta kannalta tärkeimpiä asioita maakuntakaavassa ovat liikenneyhteyksiin, kehityskäytäviin ja teollisuusalueisiin liittyvät merkinnät. Uuden teollisuuden rakentamisen mahdollistaminen on maakuntakaavan tärkeimpiä tehtäviä. Nurmeksen bioteollisuusalueen kaavamerkintöjen tulee mahdollistaa myös mittava kemianteollisuuden rakentaminen, kuten biodiesel-tehdas.</p> <p>3. Maakuntakaavan tulee mahdollistaa Nurmes-Kontiomäki henkilöliikenne ja sekä koko itäradan sähköistämismahdollisuus.</p> <p>4. Hyvä, että mera-alueet poistettu. Kaavan ei tule sisältää merkintöjä, joiden vaikutukset ovat epäselvät tai joita ei käytetä muualla Suomessa maakuntakaavoissa.</p> <p>5. Hyvä, että rantarakentamismääräyksiä on muotoiltu uudelleen väljemmiksi ja että ne huomioivat myös etäisyyden taajamaan.</p> <p>6. Valitettavaa, että tuulivoimatuotannon alueita ei kaavaehdotukseen ole saatu valmisteltua uutta esitystä. Pohjois-Karjalan hiileneutraaliuden saavuttaminen vaikeutuu tätä kautta, koska maakunta ei saa omaa sille kuuluvaa osuuttaan Suomen tuulivoiman tuotantokapasiteetista ja investoinneista.</p> <p>7. Nurmeksen kaupungin ja Valtimon kunnan kuntaliitos tapahtuu 1.1.2020, kaikkiin karttapohjiin tulee korjata kuntaliitoksen mukaiset kuntarajat.</p> <p>8. Nurmeksen kaupunki pitää kaavaselostuksen kannessa olevaa alareunan kuvaa sopimattomana, koska kuvassa näkyy selvästi kansallistunnukset, ja ne eivät ole Suomen kansallistunnuksia.</p> <p>9. Taulukossa 1. on esitetty väestö- ja työpaikkatavoitteet vuoteen 2040. Taulukossa ei ole huomioitu tuoreita väestökehitysennusteita HEMAASU-mallia käytettäessä, joten väestötavoite on liian positiivinen myös Joensuun seudulla.</p> <p>10. Kuvasta 5. puuttuu Lieksa-Nurmes lentokenttä, lentokentän symboli on lisättävä. Kuvaan on jäänyt myös mera-alueiden ääri viivoja, nämä on poistettava.</p> <p>11. Nurmeksen kaupunki esittää, että kaavaehdotukseen lisätään maakunnallisesti merkittäväksi ampumaradaksi Nurmeksen Hukka-vaaran ampumarata.</p> <p>12. Känkkääjän teollisuusalue merkittävä uusiutuvan energian tuotantoalueeksi.</p>	<p>1. Maakuntakaavassa käsitellään vähintään seudullisesti tai maakunnallisesti merkittäviä maankäytön kysymyksiä 10-20 vuoden aikajännteellä. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Maakuntakaavassa on osoitettu Nurmeksen Pitkämäen teollisuusalueen kehittämisen turvaavat merkinnät mukaan lukien kemiallisten aineiden varastointi ja käsittely. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Pitkän tähtäimen tavoitteena on koko rataosan Joensuu-Kontiomäki sähköistys, kiireisimpänä pidetään kuitenkin välin Joensuu-Uimaharju sähköistämistä. Sähköistämistarpeeseen vaikuttaa mm. radan liikennemäärien kehittyminen, mikäli kuljetusmäärät radalla lisääntyvät merkittävästi. Kaavassa ei tulla erottamaan ratoja tavaraliikenteen tai henkilöliikenteen ratoihin. Tavoitteeksi kaavaselostukseen lisätään, että pyritään mahdollistamaan tulevaisuudessa myös henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla radoilla, mikäli joku operaattori haluaa liikennettä harjoittaa ja radanpitäjä haluaa investoida henkilöliikenteen mahdollistavaan infrastruktuuriin.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Maakuntakaavan ehdotuksen ratkaisu neuvotteluiden ja keskusteluiden jälkeen on ollut, että voimassa olevat maakuntakaavan tuulivoima-alueet jätetään voimaan sellaisenaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaisesti. Käytännön tuulivoimarakentaminen edellyttää kuitenkin aina yksityiskohtaisemman suunnittelun sekä lausunnot muun muassa Puolustusvoimilta.</p> <p>7. Valtimo ja Nurmes ovat virallisesti yhdistyneet yhdeksi kunnaksi 1.1.2020, kaikkiin aineistoihin korjataan yhdistymistä vastaavat kuntarajat.</p> <p>8. Kuvituksella on tuotu esille Pohjois-Karjalan kansainvälistymistä ja roolia kansainvälisenä tapahtumapaikkana eikä niinkään mitään kansallistunnuksia. Käydään läpi kuvitus ennen lopullista kaavan hyväksymistä.</p> <p>9. Maakuntakaavan ratkaisut (käynnistyspäätös 2015) perustuvat edelliseen Tilastokeskuksen väestökehitysennusteeseen ja siltä pohjalta kaavaa on rakennettu. Uudet väestökehitysennusteet HEMAASU-mallia käyttäen ovat toivottavasti käytettävissä seuraavia vaihemaakuntakaavoja käynnistettäessä. Tuoreista väestöennusteista lisätään tietoa kaavaselostukseen.</p> <p>10. Aluerakennekartta on yleispiirteinen lopputuotos Pohjois-Karjalan aluerakenteeseen liittyvistä keskeisistä tekijöistä vuoden 2017 alkupuolelta. Teemakartta on konsultin tuottama ja se on ohjeellinen, sitä on käytetty esiin nostamaan maakunnan alueidenkäyttöön vaikuttavia isoja kokonaisuuksia. Virallisella kaavakartalla esitetyt asiat ovat lopullisessa muodossaan oikein. Tulevissa aluerakennetarkasteluissa voidaan esittämistä kehittää. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>11. Nurmeksen Hiukkavaara on esitetty maakuntakaavassa (kaavakartalla) seudullisesti merkittävänä ampumaratana melualueineen. Kaavaselostuksesta tämä on jäänyt epähuomioissa pois ja se lisätään selostuksen tekstiin.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			12. Maakuntakaavassa maakunnallisesti merkittävät teollisuus- ja varastoalueet on merkitty yhtenäisellä omalla merkinnällä. Pitkämäen aluetta ei nähdä tarpeellisenä lähteenä erittelemään uusiutuvan energian tuotantoalueeksi. Kaa-vaselostuksessa tuotu esille lisäksi Pitkämäen biohiilen/biodieselin hanke-suunnitelmat.
Outokummun kaupunki	9.12.2019	<p>1. Erityisen myönteistä, että VT 9:n status on merkitty kaavaan kansainvälisen liikenteen kehittämiskäytäväksi. Syytä tuoda esiin kaa-vaselostuksessa, että Joensuun lentokenttä on VT 9:n varrella, eikä liitä ainoastaan kuutoskäytävään (VT 6).</p> <p>2. Kuusjärven kohdan ohitustie on rakennettu ja oikaistu Varislahden kohdalla vuoteen 2040 mennessä (luonnoksessa ei ollut ajoitusta).</p> <p>3. Ysitien vahvistamiseen keskeisesti liittyvän Siilinjärvi - Viinijärvi - Joensuu -radan sähköistys on mainittu toteutettava ensimmäisessä vaiheessa ja tavoitteena henkilöliikenteen mahdollistaminen ratayhteydessä on erittäin myönteinen asia.</p> <p>4. Aiemmissa lausunnoissa on toistuvasti ja erityismaininnoin painotettu Heinävesi - Outokumpu - Koli -tieyhteyden merkitystä koko maakunnan elinvoimaa ja matkailullista vetovoimaa edistävänä matkailutienä. Asiaa ei ole huomioitu. Myönteistä kuitenkin on kaa-vaehdotuksen maininta, jonka mukaan Heinäveden liityessä maakuntaan, tarkastellaan koko maakunnan matkailuverkostoa. Outokumpu tahtoo olla aktiivisesti mukana vaihekaavassa, jossa Heinävesi liitetään Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan. Samalla maantie 477 tulisi muuttaa statukseltaan seututiestä kantatieksi.</p> <p>5. Särkiselän osalta myönteistä, että esitetyt näkemykset on huomioitu alueen kehittämiseksi pienimuotoiselle asumiselle.</p> <p>6. Riilahden kaivosvaraus on syytä poistaa, mikäli kaivosvarauksesta tehdään päätös ennen kaavaehdotuksen valmistumista.</p>	<p>1. Vaikka Joensuun lentoasema on valtaien 9 varrella, niin toiminnallisesti lentoliikenne suuntautuu käytännössä Joensuu-Helsinki välille ja Helsinki-Vantaalta edelleen muualle maailmaan, eli pohjois-etelä-suuntaisesti, joten se liittyy luontevasti kuutoskäytävään. Ysikäytävä on luonteeltaan poikittaisyhteys, eikä tällä hetkellä näköpiirissä ole yksikäytävän suuntaisia poikittaisia lentoyhteyksiä Joensuusta. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Kaavan tavoitevuosi on 2040. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Tieluokat päätetään Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella kansallisten periaatteiden mukaisesti. Seututien muuttaminen kantatieksi edellyttäisi hyvin suurta aluerakenteessa tapahtuvaa muutosta, jota ei ole näköpiirissä. Esim. pelkkä liikennemäärien lisääntyminen ei ole peruste tieluokkamutokselle. Myöskään pelkällä tieluokan muutoksella ei saada esimerkiksi parempaa teiden kunnossapitoa. Liikennemäärien muutos vaikuttaa mm. tien kunnossapitoluokkaan. Joten liikennemäärien kasvaessa tien palvelutasoa tullaan parantamaan liikennemääriä vastaavaksi. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Riilahden kaivospiirin lakkauttamisesta on saapunut ilmoitus myös maakuntaliittoon. Poistamme merkinnän kaavakartalta.</p>
Rääkkylän kunta	18.11.2019	<p>1. Syväväylän vesiliikenne on suurempi uhka norpille kuin rantarakentaminen. Tyytyväinen, että ehdotuksessa arvokkaiden luontoalueiden (alu) rajauksia on tarkennettu, eivätkä ne enää ulotu mantereeseen puolelle. Aluerajauksilla ei saa sulkea elinkeinoilta ja yrittämiseltä mahdollisuuksia eikä rajoittaa yksityisten ihmisten rantarakentamista. Kunta edelleen huomauttaa, että norpat eivät normaalisti häiriinny ihmisistä tai rantarakentamisesta vaan mm. turhasta moottoriliikenteestä vesistöllä.</p> <p>2. Kaavaehdotuksessa on kunnioitettu yksityisten jo aiemmin tekemiä suojelualueita, eikä rajauksia ole laajennettu nykyiseen maakuntakaavaan nähden.</p> <p>3. Kirkonkylän ympäristöön merkityn kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeä alue 89 hehtaaria, huomattava, että vain noin kah-</p>	<p>1. Saimaannorpan virallisesti tunnustettuja uhkia ovat kannan pieni koko, ilmastonmuutos ja ihmistoiminta, joka paikallisesti näkyy kalanpyydyksinä, rantarakentamisena ja ihmistoiminnasta aiheutuvana pesinnän häirintänä. Maakuntakaava osoittaa norpalle tärkeitä pesimäalueet, mutta ei aseta suojelutoimia tai maankäytön suoria rajoituksia. Rajoitukset ja suojelutoimet tulevat EU:n luontodirektiivin ja valtion asettamina. Maakuntakaava välittää merkinnän myötä tietoa alueista, joiden maankäytössä norppa tulee huomioida. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Kyseessä on Rääkkylän kirkko ympäristöineen, joka on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Valtioneuvoston vuonna 2009 hyväksymä rajaus ei huomioi maanomistusta, vaan inventoinnissa on tarkasteltu kohteen kulttuurihistoriallista arvoa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>den hehtaarin alue kuuluu seurakunnalle, muuten suurelta osin yksityisillä. Maa-alueiden käyttö on turvattava, olipa alue peltoa, metsää tai olemassa oleva tai suunniteltu rakennuspaikka.</p> <p>4. Muinaisjäännösten aiheuttamilla rajoituksilla ei saa aiheuttaa maankäytölle ylimääräisiä esteitä.</p> <p>5. Luonnosvaiheen lausunto on otettu huomioon ja soranottoalueet palautettu maakuntakaavaan.</p> <p>6. Kunta korostaa, että erillisessä ampumaratoja koskevassa selvityksessä on huomioitava, että Rääkkylässä olevat ampumaradat ovat edelleen käytössä ja niiden on jatkossakin säilyttävä käytössä.</p> <p>7. Jokamiehen oikeudet turvattu lailla, ei ole erikseen tarvetta rajata alueita tähän tarkoitukseen.</p> <p>8. Elinkeinojen ja muun kehityksen keskeinen lähtökohta on toimivat ja hyväkuntoiset liikenneväylät ja toimiva liikennejärjestelmä. Kunnan sijainnin vuoksi ajallinen saavutettavuus on tärkeimmille yhteistyö- ja liiketoiminta-alueille ratkaisevan tärkeä. Sujuvat ja turvalliset yhteydet. Toimiva liikennejärjestelmä, erityisesti joukkoliikenne, maantiet yhteydet ja vesistöreitit ovat edellytys kehitykselle. Tärkeää kytkeä yritystoiminnan tarpeet liikennejärjestelmän suunnitteluun hyvissä ajoin.</p> <p>9. Kivisalmen puutavaravarasto on lisätty kaavaehdotukseen.</p>	<p>4. Muinaisjäännöksiä suojaa muinaismuistolaki, jossa määritellään tarkemmin, miten muinaismuistot tulee huomioida maankäytössä. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Maa-ainesten ottoalueet on lisätty kaavaehdotukseen luonnosvaiheen lausuntojen ja käytyjen erillisten neuvottelujen perusteella. Merkinnät ovat aikaisemmin vahvistettujen ja voimassa olevien maakuntakaavojen mukaiset, joissa on todettu tarkistamistarpeita. Maa-ainesten ottomerkintöjä tullaankin tarkemmin tarkastelemaan seuraavassa vaihemaakuntakaavassa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa on listattu maakunnan ampumaradat, myös Rääkkylän ampumarata. Selvityksessä ei esitetty mitään ratoja lakkautettavaksi. Maakuntakaavaan on merkitty vähintään seudullista merkitystä omaavat, maakunnan merkittävimmät ampumaradat. Rääkkylä on paikallinen ampumarata, joten sitä ei ollut tarvetta merkitä maakuntakaavaan. Tämä ei kuitenkaan vaikuta radan toimintaan millään tavalla. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>7. Maakuntakaavalla ei olla rajaamassa alueita jokamiehen oikeuksilla tapahtuvaan virkistyskäyttöön. Rantojen käytön suunnittelumääräyksen mukaan rantojen käytössä tulee kiinnittää huomiota mm. yleisen virkistyskäytön tarpeisiin ja vesille pääsyn mahdollisuuksiin. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Maakuntakaavassa esitetään yhteysverkko, jolla pyritään turvaamaan maakunnan kaikkien alueiden sisäinen ja ulkoinen ja saavutettavuus sekä elinkeinoelämän ja asukkaiden kannalta. Maakunnassa on käynnistynyt myös liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinta. Liikennejärjestelmäsuunnitelmassa huomioidaan koko maakunnan elinkeinoelämän tarpeet ja siinä pyritään huomioimaan kaikkien maakunnan alueiden erityistarpeet liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>9. Kivisalmen puutavaravarasto on huomioitu kaavaehdotuksessa satama-merkinnällä, koska pidetään tärkeänä edistää vesiteitse tapahtuvia kuljetuksia. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Tohmajärven kunta	10.12.2019	<p>1. Osana seutukunnan kehittämistä, pidetään tärkeänä itään suuntautuvan liikenteen toiminnallisen kehittämisen mahdollisuuden. Eri-laiset rajakauppaa ja liiketoimintaa tukevat toiminnot koetaan tärkeänä asiana myös maakunnan kannalta. Ei huomautettavaa maakuntakaavaehdotuksesta.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä</p>

Viranomaiset (15 lausuntoa)

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Liikenne- ja viestintäministeriö	20.12.2019	<p>1. LVM pitää tärkeänä, että maakuntakaavan tavoitteissa ja ratkaisuissa on mukana toimia, joilla edistetään liikenteen päästövähennystavoitteen saavuttamista maakunnassa. Maankäytöllä on suuri merkitys ilmastonmuutoksessa. Tärkeää, että kaavan viimeistelyssä ja toteutukseen liittyvissä toimissa tämä huomioidaan.</p> <p>2. Maankäyttöä suunniteltaessa tulee huomioida maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetussa laissa liikennejärjestelmäsuunnittelulla säädetty tavoitteet sekä muut lain säädökset. Tärkeää huomioida valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, sitä koskevat tavoitteet ja toimenpide-ehdotukset.</p> <p>3. Kaavamerkinnöissä ja -määräyksissä tulisi huomioida pääväyläasetus. Merkintöjä olisi hyvä selvittää tältä osin ja toteaa, että maanteiden tieluokista ja niiden muutoksista säädetään LVM:n asetuksella, eikä merkintöjen tulisi olla ristiriidassa säätelyn kanssa.</p> <p>4. Liikenneväyliä koskevissa suunnittelumääräyksissä on hyvä huomioida pääväyläasetus ja siinä väylien palvelutasoa koskevat vaatimukset.</p> <p>5. Selostuksessa voisi kuvata digitaalisen infrastruktuurin ja sen kehittämisen merkitystä Pohjois-Karjalalle sekä maankäytöllisiä toimenpiteitä, joilla voidaan edistää pääasiassa markkinaehtoisesti rakennettavien tietoliikenneyhteyksien toteutumista.</p> <p>6. Liikennejärjestelmän suunnittelussa ja toteuttamisessa tulisi jatkuvasti pyrkiä tunnistamaan kehittyviä liikenteen palveluja, automatiikkaa ja robotiikkaa sekä henkilöliikenteen ja tavaralogistiikan ratkaisuja. Esim. matka- ja kuljetusketjuissa vaihtoihin liittyvät tarpeet ja niihin varautuminen maankäytössä. Tärkeää huomioida myös viestintäyhteyksien kattavuus ja toimivuus uusien liikennepalvelujen mahdollistajana.</p> <p>7. Korostamme, että liikennejärjestelmäsuunnittelussa on tärkeää tehdä yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja ottaa huomioon liikenteeseen kohdistuvat muutokset ja tavoitteet. Itä-Suomen liikennestrategia hyvä esimerkki tästä.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Lisätään kaavaselostukseen maininta laista maanteistä ja liikennejärjestelmästä ja valmisteilla olevasta valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta ja sen tavoitteista. Ilmastonmuutos tullaan huomioimaan vahvasti tulevassa Pohjois-Karjalan liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.</p> <p>3. Lisätään myös kaavaselostukseen maininta, että tieluokista määrätään LVM:N asetuksella. Mielestämme tieluokat maakuntakaavassa voivat olla myös tavoitteellisia, sillä maankäytön ja liikennemäärien muuttuessa teiden verkollinen asema voi myös muuttua, joten pelkkään nykytilaan ei voida taikertua.</p> <p>4. Lisätään kaavaselostukseen maininta pääväyläasetuksesta ja palvelutasoa koskevat vaatimukset.</p> <p>5. On hyvin vaikea nähdä maakuntakaavatasolla toimenpiteitä, joilla voitaisiin edistää markkinaehtoisten tietoliikenneyhteyksien toteuttamista. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Näitä asioita tullaan käsittelemään laadittavassa maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa.</p> <p>7. Ei aiheuta toimenpiteitä-</p>
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom	17.12.2019	<p>1. Hyvä, että ehdotuksessa on nostettu esiin kestävien kulkutapojen, kuten kävelyn ja pyöräilyn edellytykset sekä joukko liikenteen toimivuuden ja sujuvuuden parantaminen. Ohjautuu yksityiskohtaisempaan suunnitteluun ja luo paremmat edellytykset kulkutapojen muutokselle.</p> <p>2. Harvaan asutulla maaseudulla olisi tärkeää kehittää liikenteen uusia palveluita sekä edistää kuljetusten yhdistelyä.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>2. Täydennetään kaavaselostukseen</p> <p>3. Lentoaseman selvitysalue rajauksineen täsmentyy seuraavissa kaavavaiheissa.</p> <p>4. Inarin tilapäinen rajanylityspaikka on pitkällä tähtäimellä tavoitteena saada kansainväliseksi rajanylityspaikaksi, joten sen esittäminen kaavakartalla on mielestämme perusteltua. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>3. Joensuun lentoaseman selvitysalueen tulisi olla nyt esitettyä suurempi, sillä lentotoiminnan muutos laajentaa myös lentoliikenteen melualueita. Kiitotien mahdollisen pidentämisen yhteydessä tulee lentomelualue määritellä uudelleen.</p> <p>4. Traficom ehdottaa, että Inarin tilapäistä rajanylityspaikkaa ei esitetäisi kaavakartalla, vaan oikeusvaikutuksettomalla liitekartalla, kuten muutkin tilapäiset rajanylityspaikat. Kansainvälisten yhteyksien kehittämistä tarkastellaan Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laadinnan yhteydessä.</p> <p>5. Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tulisi ottaa huomioon myös niiden vaikutukset radiojärjestelmiin. Todettu monissa tapauksissa vaikuttaneen TV-vastaanoton laatuun. Vaikutuksia myös matkaviestinverkkojen kentänvoimakkuuteen ja signaalin laatuun. Radiolinkin toiminta edellyttää täysin esteetöntä aluetta lähettimen ja vastaanottimen välillä. Sähköisen viestinnän palvelut riippuvaisia radiojärjestelmistä, siksi tärkeää varmistaa tutkien ja radiolinkkien riittävän häiriötön toiminta. TV- ja radiolähetysasemia ei voida siirtää, siksi tulisi tehdä yhteistyötä jo tuulivoimaloiden suunnitteluvaiheessa. Suositeltavaa, että tuulivoimahankkeesta vastaavat ovat yhteydessä kaikkiin tiedossa oleviin radiojärjestelmien käyttäjiin lähialueella, riittävä etäisyys noin 30 km. Radiopaikannusjärjestelmien ja radiolinkkien käyttäjiä sekä teleoperaattoreita tulisi aina informoida tuulivoimahankkeesta.</p> <p>6. Tietoliikenneyhteyksien kehittämistä koko maakunnan alueella olisi voinut paremmin nostaa esille.</p>	<p>5. Tuulivoima-asioita ei käsitellä maakuntakaavassa 2040, mutta tuulivoima-alueet jätetään voimaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaisesti. Vaikutukset radiojärjestelmiin tässä vaiheessa tiedoksi jatkoa varten. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Tietoliikenneyhteydet ja niiden kehittäminen on mukana kaavaselostuksessa yhteysverkkojen alla kohdassa 4.4.9., täydennetään teemaa kaavaselostukseen.</p>
Luonnonvarakeskus	20.12.2019	<p>Luonnonvarakeskus nostaa esille ainoastaan sellaisia seikkoja, joita se ei ole maininnut aikaisemmissa lausunnoissaan.</p> <p>1. Peltobiotalousalueilla voi olla maanomistajia koskevia vaikutuksia. Luke pitää tärkeänä, että maanomistajat ovat mukana peltobiotalousalueiden määrittämisessä ja heitä koskevissa muissa suunnitteluprosesseissa.</p> <p>2. Esitämme, että kaavaselostuksessa määritellään tarkemmin seudullinen ja maakunnallinen riittävyys (maa-ainesten otto, suojelualueet, virkistysalueet, MU-alueet)</p> <p>3. Kiinnitämme huomiota siihen, että kaavamerkinnoilla voi olla merkittäviä epäsuoria vaikutuksia metsätalouteen. Joidenkin merkintöjen osalta todettu, että ne eivät aiheuta metsänhoidollisia rajoituksia, tai että alueen käytön suunnittelussa on otettava huomioon alueen ominaispiirteet.</p> <p>4. Tärkeää, että vaikutusten arvioinnissa huomioidaan paremmin vaikutukset myös elinkeinoihin, kuten maa- ja metsätalouteen ja selitetään, mitä yhteisvaikutuksilla tarkoitetaan ja miten ne on määritetty.</p>	<p>1. Maakuntakaavamerkintöjä ei lähtökohtaisesti suunnitella m huomioimaan maanomistusoloja. Peltobiotalousmerkinnän tavoitteena on tunnistaa maakunnallisesti merkittävät yhtenäiset peltobiotalousalueet, turvata niiden kehittämisedellytykset ja kannustaa osapuolia vuoropuheluun alueelle kohdistuvissa suunnitteluprosesseissa, kuten yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Tekstejä ja termejä voidaan ilman muuta täsmentää. Osa määritelmistä voi löytyä taustaselvityksistä ja osa on vakiintuneita termejä, joita on totuttu käyttämään kaavoituksessa.</p> <p>3. Lausunnossa mainituilla alueilla on voimassa metsälaki, joka ohjaa metsätaloutta. Mainitsemalla, ettei merkinnällä ole metsätaloudellisia rajoituksia halutaan lievittää epäluuloja, mitä kaavamerkintöihin erityisesti taloudellista intressiä omaavissa teemoissa ilmenee.</p> <p>4. Vaikutusten arviointi on tehty vertailtavuuden säilyttämiseksi samalla pohjalla kuin aiemmissa vaihemaakuntakaavoissa. Erillistä maa- ja metsätalousvaikutusten arviointia ei ole, mutta näitä kysymyksiä on pyritty tarkastelemaan kohdassa "vaikutukset alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen".</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>5. Ehdotetaan, että selostuksen tekstiin lisätään lähdeviittaukset ja niitä vastaava lähdeluettelo kaavaselosteen loppuun sekä tarkemmat viittaukset liitteisiin.</p> <p>6. Ehdotetaan selventämään seuraavia selostuksen tekstikohtia: s. 91 maa-ainesten otto s.91 ja 94 kiviaineksen laatustandardit s. 92 ja 95 kalliokiviaineksen kuljetuskustannusten arvioiden perustelu s. 97 ja 102 pohjavesien E-luokan selitys s. 107 ja 110 kirjoitusvirhe s. 113 maa- ja metsätalousrakentamisen selitys s. 135 ”puuenergiasta tuotetun bioöljyn tuotantolaitos” tarkentaminen s. 137 kulttuuriperintökohteen merkitys hiilivarastona ja kulttuuriperinnön säilymisenä, tarkempi kuvaus</p>	<p>5. Maakuntakaavaselostuksen tarkoituksena on avata maakuntakaavan kaavaratkaisuja ja perustella ne kuvaamalla asioiden taustoja, nykytilaa ja tulevaisuuden näkymiä. Kaavaselostuksen loppuun on koottu teemoittain keskeisimmät taustaselvitykset, jotka maakuntakaavaa laadittaessa on ollut käytettävissä. Ei aiheuta muutoksia.</p> <p>6. s. 91, 92, 94 ja 95. Maa-ainesten osalta tekstit perustuvat jo voimassa oleviin maakuntakaavoihin ja niiden taustaselvityksiin. Tekstejä voidaan tarvittaessa täsmentää, mutta kommentit otetaan huomioon seuraavassa kaavavaiheessa, jossa maa-ainestenottoa tullaan tarkastelemaan kokonaisuudessaan uudestaan.</p> <p>s. 97 ja 102 Lisätään kaavaselostukseen selitys pohjaveden E-luokasta: Pohjaveden E-luokka rajaa pohjavesialueen, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen.</p> <p>s.107 ja 110 Kirjoitusvirheet korjataan.</p> <p>s.113 Yleisesti kaavoissa käytetty termi.</p> <p>s. 135 Korjataan muotoon: ”puusta jalostetun bioöljyn”</p> <p>s. 137 Kulttuuriympäristön säilyttämistä tukee nykyisen rakennuskannan käyttö ja kehittäminen. Se on ilmastovaikutuksiltaan myönteisempää kuin purkamisen ja uudisrakentaminen.</p>
Metsähallitus	18.12.2019	<p>1. Esittää Kuohusuon SL-varauksen yleispiirteisen rajauksen tarkistamista valtionmaan osalta niin, että hoidettua metsää kasvavat kivennäismaat rajataan siitä ulos. Rajaus otetaan sellaisenaan suojelualueen perustamisen rajaukseksi.</p> <p>2. Esittää Ruunaan retkeilyalueen rakentamismääräyksiin ja/tai kaavaselostukseen Murroonjärven - Vastuuniemen rakennusten ja rakenteiden ylläpidon-, kunnostuksen ja uudisrakentamisen.</p> <p>3. Ilmastonmuutoksen hillitseminen ja luonnon monimuotoisuus tulisi olla läpileikkaavina teemoina. Öljyvapaa ja hiilineutraali maakunta on hyvin kannatettava.</p> <p>4. Kolin selitteessä tulee mainita, että osa siitä kuuluu Natura 2000 -verkostoon ja on toteutettu Kolin kansallispuistona ja siten sen kehittäminen tapahtuu perustamissäädösten ja voimassa olevan hoito- ja käyttösuunnitelman puitteissa. Tärkeää, että kaava ohjaa huomioimaan luonto- ja kulttuuriarvot alueella. Lisäksi maininta Kolin seudun sisäisten liikenneyhteyksien ja joukkoliikenteen kehittämistarpeesta tulee lisätä ehdotukseen.</p> <p>5. Lähdeaineistosta puuttuu Kolin hoito- ja käyttösuunnitelma, samoin muut Metsähallituksen tuottamat selvitykset, mm. kävijätutkimus. Nämä tulee lisätä lähdeaineistoon.</p> <p>6. Metsähallituksen ajantasainen suojeluaineisto tulee päivittää, aineisto on saatavissa Metsähallitukselta.</p> <p>7. Kaavaehdotus ottaa riittäväällä tavalla huomioon kulttuuriperinnön.</p>	<p>1. Yleispiirteistä rajausta voidaan täsmentää. Kyseessä on hyvin pienet muutokset kartalla suon ja kivennäismaan rajalla.</p> <p>2. Merkintä mahdollistaa jo olemassa olevien rakennusten ja rakenteiden ylläpidon- kunnostuksen ja uudisrakentamisen. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen on otettu tässä kaavassa ensimmäistä kertaa vahvasti esille sekä omassa kappaleessa että vaikutusten arvioinnissa. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen varautuminen sekä luonnon monimuotoisuuden huomioiminen ovat maakuntakaavoituksessa pitkä prosessi, joka näkyy välillisesti monissa tämän kaavan merkinnoissa (luonnonsuojelu, viherysteydet, liikennejärjestelmä jne.) ja tulee olemaan myös seuraavissa vaihemaakuntakaavoissa vahvasti. Myös maakunnan muu ohjelmatyö ja kunnianhimoiset maakunnan ilmastotavoitteet tukevat ilmastomuutoksen huomioimista ml. maakunnan ilmasto- ja energiaohjelmatyö sekä HINKU-maakunta statuksen hakeminen. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Kolin kehittämisen kohdealueen suunnittelumääräyksessä on maininta sisäisen liikenteen ja joukkoliikenteen kehittämisestä. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Lähdeaineisto ei pyri olemaan kattava kirjasto eri selvityksiä, mutta täydennetään lähdeaineistoa Kolin ja Ruunaan hoito- ja käyttösuunnitelman osalta.</p> <p>6. Tarkastamme suojelualueiden aluevarausten ajantasaisuuden.</p> <p>7. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Tarkasteltaviksi valittiin vain ne Natura 2000 -kohteet, joiden alueelle tai läheisyyteen sijoittuu maankäytön muutoksia tässä kaavavaiheessa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>8. Oriveden - Pyhäselän saaristo Natura 2000 -alueesta ei löydy Natura-alueiden tarveharkintaehdotuksesta.</p> <p>9. Saimaannorppaa ei ole huomioitu keskeisillä alueilla ja suojelu- aluerajaukset ovat jääneet vajaaksi seuraavilta osin: Varpasalo Voiniemi. Voiniemenlahden sekä Pirkonniemen ja Lehmonniemen välinen Varpasalon rantaosuus tulisi olla mukana sekä liittää LS-alueeseen (SL-alueeseen?). Vakituista norpan pesimäaluetta, yleiskaavaluonnoksessa rakennuspaikat oli merkitty korvattavaksi, maakuntakaavan 1. luonnosvaiheessa karttaversiossa alue-merkintä oli SL. Esitetty alue liian suppea turvaamaan norpan pesinnän. Ukonselkä Hypönniemi ja Turpeisen saari. SL-aluerajaus tulisi ulottaa sekä Hypönniemen että Turpeisen saaren osalta rannalle. Rajausta supistettu luonnosvaiheesta ja esitetty alue ei pysty turvaamaan norppien lisääntymisrauhaa. Jänisselkä Sulkulahti. Sulkulahden mannerrantavyöhyke tulisi ottaa mukaan SL-alueeseen. Rajausta supistettu luonnosvaiheesta ja nyt esitettyä aluetta laajempi rajausta turvaisi varmemmin alueen norppien lisääntymisrauhan. Kriittinen alue on Nenäniemestä Laitasaareen.</p> <p>10. Hiienvaaran suojavyöhyke ulottuu Patvinsuon kansallispuiston alueelle ja Sotinpuron suojavyöhyke Raesärkän suojeluun varatulle alueelle, josta tullaan perustamaan lakisääteinen luonnosuojelu-alue. Alueilla on virkistyskäyttöä palvelevaa reitistöä ja palvelurakenteita. Suojavyöhykkeen ulottaminen näille alueille on ristiriitaista alueiden nykyisen ja tulevan maankäytön ja virkistyskäytön ohjauksen näkökulmasta eikä ole suotavaa. Merkinnän ei tulisi vaarantaa vapaata liikkumista ja reitistöjen ja palvelurakenteiden kehittämistä tulevaisuudessa.</p>	<p>9. Kaavaehdotuksen osoittama merkintä alu-2 eli saimaannorpalle tärkeät alueet on osa-aluemerkintä, jonka rajausta on ELY-keskuksen ja Metsähallituksen suojelubiologien kanssa yhteistyössä toteutettu ja näiden tahojen hyväksymä. Tarkastamme merkinnän rajaukset uudelleen. Maakuntakaavan luonteeseen kuuluu suurpiirteisyys, eikä tätä merkintää pyritäkään rajaamaan yksityiskohtaisella tarkkuudella, kuten esimerkiksi suojelualueet. Merkinnän tarkoituksena on välittää tietoa saimaannorpalle tärkeistä pesimäalueista, että varmistetaan norpan huomioiminen yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa.</p> <p>10. Suojavyöhykkeellä tapahtuvasta virkistyskäytöstä on syytä käydä erillinen palaveri Metsähallituksen, puolustusvoimien ja rajavartioston kesken ja tämentää tilannetta kaikkien osapuolten hyväksymäksi.</p>
Museovirasto	17.12.2019	<p>1. Kaavaselostus on sujuvasti kirjoitettu ja selkeästi jäsennetty. Sisältö on tehnyt selostuksen pitkäksi.</p> <p>2. Hyvä, että Vuoksen vesistöalue, jonka tavoitteisiin kuuluvat järvi- luonnon, maiseman ja kulttuuriperinnön erityispiirteiden säilyttäminen, on nostettu maakunnan rajat ylittäväksi kehittämisvyöhykkeeksi. Vesistöalueella on runsas kulttuurihistoria sekä vesistö- ja luonnonhistoriasta kertovia kohteita.</p> <p>3. Museovirasto esittää, että biosfäärialue merkitään kaavaan. Näitä kestävän kehityksen mallialueita on Suomessa vain kaksi.</p> <p>4. Kehittämisen kohdealueilla tulee ymmärtää kulttuuriympäristö voimavarana ja kehittämiskohteena, mikä osin näkyikin kaavamerkinnöissä. Kaupunkikeskustan kehittämisen kohdealueen suunnitelmääräykseen tulee lisätä kulttuuriympäristön huomioon ottaminen.</p>	<p>1. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Biosfäärialue nähdään merkittävänä kansainvälisenä kestävän kehityksen mallialueena, ja sen vuoksi se esitetään kaavaselostuksessa taulukossa ja liitekartalla, joka kuvaa ylimaakunnallisia kehittämisvyöhykkeitä. Maakuntaliitto ei näe tarvetta alueen esittämiseen juridisella kaavakartalla, jossa esitettävillä asioilla on maankäytön ohjaukseen sisältyvä merkitys ja rooli. Biosfäärialueen rooli nähdään maankäytön ohjauksen sijaan enemmän maakunnan muussa ohjelmatyössä ja kehittämisessä. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Kulttuuriympäristö on huomioitu monissa kaavamerkinnöissä, kuten A- ja C-merkinnöissä, joille kaupunkikehittämisen kohdealue kohdentuu. Erillistä merkintää ei tarvita, ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>5. Kolin kehittämistavoitteista puuttuu edelleen maininta maisema-arvoista ja niiden säilyttämisestä. Maisema on alueen kehittämisen lähtökohta ja matkailun tärkein vetovoimatekijä, ja maisema asettaa kehittämisen reunaehdot. Tämä tulee tuoda selvemmin esille selostuksessa, merkinnässä ja määräyksessä.</p> <p>6. Jo tehtyjen selvitysten ja inventointien avulla voidaan Pohjois-Karjalasta löytää ”tihentymiä”, joista on mielekästä muodostaa kulttuuriympäristön kehittämisalueita. Niiden avulla ja niihin panostamalla voidaan löytää uusia keinoja toteuttaa selostuksessa esitetyt tavoitteita.</p> <p>7. Ilomantsin - Petkeljärven - Putkelanharjun - Möhkön matkailun ja virkistyksen vetovoima-alueen vieressä oleva Mäkräsuon turvetuotantoalueen aluevaraus tulee poistaa kaavasta. Ristiriidassa kehittämisalueen kanssa ja aiheuttaa haittaa myös Möhkön RKY-alueen turvaamiselle.</p> <p>8. Erikoinen tavoite turvata turvetuotannon tulevaisuus kotimaisena polttoaineena maakunnan energiatuotannossa. Ristiriidassa ilmastotavoitteiden kanssa.</p> <p>9. Museovirasto kiirehtii suo- ja turveselvityksen tekemistä, koska aihe on keskeinen ilmastonmuuton torjunnassa. Selvityksessä tulee ottaa huomioon myös soiden kulttuuriperintö ja käyttää arkeologista asiantuntemusta.</p> <p>10. Hyvä, että selostuksessa ja liitteessä esitetään sotahistoriakohteita sekä Ilomantsin sotatie. Toimijoiden on syytä jatkaa sotahistoriaan liittyviä inventointeja, niiden matkailullista tuotteistamista ja markkinointia. Sotahistorian kohdetaulukosta tulisi poistaa kohteen tyyppi -sarake, koska tieto on puutteellinen. Kohteen ajoitus olisi parempi tieto.</p> <p>11. Arkeologisten kulttuuriympäristön esille nostaminen teemainventointien kautta tukee myös matkailun kehittämistä ja parantaa alueiden käytön suunnittelussa tietopohjaa.</p> <p>12. Vaikutusten arviointia on kehitetty, mutta vaikutuksia tulee arvioida myös arkeologiseen kulttuuriperintöön, joka on kulttuuriympäristön vanhin kerrostuma. Myönteiset ja kielteiset vaikutukset riippuvat kehittämistoimista ja konkreettisista asioista, joita ympäristöön tehdään.</p> <p>13. Ilmastovaikutusten arviointiin on syytä lisätä huomio siitä, että ekologisin rakennus on jo rakennettu. Olevan rakennuskannan käyttö ja kehittäminen on ilmastovaikutuksiltaan myönteisempää kuin purkamisen ja uudisrakentaminen. Tämä osaltaan tukee kulttuuriympäristön säilyttämistä.</p>	<p>5. Koli kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin maisema-alueisiin ja Kolin maisema-arvot tulevatkin huomioiduksi ensisijaisesti tämän oman merkinnän kautta. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>7. Mäkräsuon turvetuotantoaluetta, kuten muitakin kaavan turvetuotantovaurauksia, käsitellään seuraavassa vaihemaakuntakaavassa. Tähän kaavaan on tehty vain teknisiä korjauksia turvealueiden osalta.</p> <p>8. Turpeen energiakäyttö tulee vähenemään ilmastotavoitteiden myötä tulevaisuudessa, mutta turpeelle jäänee rooli huoltovarmuuspolttoaineena. Toisaalta turpeen rooli teknisen hiilen lähteenä korostuu Ilomantsiin valmistuvan teknisen hiilen tehtaan myötä.</p> <p>9. Selvitys maakunnan soista on tullaan toteuttamaan seuraavassa vaihemaakuntakaavassa. Maakuntaliitto on tietoinen, että soilla voi olla merkittäviä arkeologisia löytöjä, jotka tulee inventoida ennen mahdollista käyttöönottoa turvetuotantoalueena.</p> <p>10. Rekisteritiedoista poimittu liitteen Kohteen tyyppi -tarkenne voi olla epätasällinen, mutta se antaa kuitenkin parhaan käytettävissä olevan luonneldinnan kohteista. Jätämme kuvauksen liiteaineistoon.</p> <p>11. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>12. Vaikutusten arvioinnissa on käytetty vertailtavuuden säilymiseksi samoja kriteereitä kuin aiemmissa maakuntakaavoissa. Vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei ole erillisenä kohtana tarkasteltu, mutta teema sisältyy kategoriaan, missä arvioidaan ”Vaikutukset kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön”.</p> <p>13. Lisäämme vaikutusten arviointiin maininnan rakentamisen ilmastovaikutuksista ja teemaa tukien olemassa olevan rakennuskannan käytön ja kehittämisen merkityksestä.</p> <p>14. Turpeen käyttöä ja metsätaloutta on arvioitu yleisemmin osana luonnonvarojen käyttöä. Tarkastamme ja tarvittaessa täydennämme kaavaselostuksen tekstiä.</p> <p>15. Maakuntakaava on lähtökohtaisesti yleispiirteinen ja monilta osiltaan strateginen kaavamuo. Monilla maaseutualueilla se on kuitenkin ainut voimassa oleva kaavamuo, ja voi olla, että joillakin alueilla kaivattaisiin yksityiskohtaisempaa maakuntakaavallista käsittelyä, joka ei kuitenkaan ole maakuntakaavan luonteen ja tarkoituksen mukaista. Voidaan sanoa maakuntakaavan roolin ja odotusten vaihtelevan eri osissa maakuntaa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>14. Vaikutusten arvioinnista puuttuvat luvut esimerkiksi suurista hakkuista ja turvetuotannon vaikutuksista monimuotoisuuteen ja ilmastomuutokseen.</p> <p>15. Strategisuuden rinnalla kaavaratkaisussa tulee ottaa huomioon myös se, että suurilla alueilla maakunnassa maakuntakaava on aina kaavataso.</p>	
Oikeusministeriö	13.11.2019	Emme lausu	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	19.12.2019	<p>1. Rakennussuojelukohteita käsittelevässä osiossa olisi hyvä avata rautatiesopimus ja sen merkitys. Rakennussuojelukohteet -listan yhteyteen voisi lisätä maininnan rautatiesopimuskohteista.</p> <p>2. Valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön ja maakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön kohdemerkinnät ovat samanlaiset. Merkinnät olisi hyvä esittää toisistaan eroavalla tavalla.</p> <p>3. Kaavakartassa ja -selostuksessa on muutama täsmennettävä kohta. Huomiot on toimitettu sähköpostitse maakuntaliittoon ja niistä on saatu vastine. Asia pyydetään huomioimaan kaavaa viimeisteltäessä.</p> <p>4. Natura-verkoston kohdentuvia vaikutuksia koskevaa tarkastelua voidaan pitää pääosin riittävänä. Kolin kansallispuiston ja Ruunaan Natura-alueille esitetään matkailupalvelujen kehittämiseen liittyviä varauksia. Vaikutuksia Natura-alueiden luontoarvoihin tulee tarkastella yksityiskohtaisemman maankäytön suunnittelun yhteydessä. Kolin ja Ruunaan alueilla tavoiteltu merkittävä matkailijamäärän lisäys edellyttää, että suunnittelussa otetaan jo alkuvaiheessa huomioon Natura-alueen luontoarvojen turvaaminen ja vaikutukset arvioidaan riittävällä tarkkuudella.</p> <p>5. Peltobiotalousalueiden vaikutusten näkeminen Natura-alueisiin pelkästään positiivisena on harhaanjohtava. Suunnittelumääräyksessä tulee tuoda esille Natura-alueeseen kuuluvien vesialueiden vesiensuojelunäkökulman huomioon ottaminen ympäröiviä alueita kehitettäessä, sekä Sääperinjärvellä lisäksi Natura-alueeseen kuuluvien viljelyalueiden monimuotoisuusarvojen turvaaminen.</p> <p>6. ELY-keskus näkee tärkeänä ja perusteltuna, että soiden luontoarvoiltaan rinnasteiset maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat suojelualuevaraukset esitetään maakuntakaavassa yhtenäisesti SL-varauksina kaikkien maanomistajien osalta, riippumatta siitä, kuuluvatko ne soidensuojelun täydennysesitykseen vai ei. Nyt luo-alueiksi merkityt kolme aluetta yhdeksästä luonnoksen SL-alueesta ovat valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaita soita. Asiaa tulee tarkastella maakuntakaavoituksen tavoitteiden näkökulmasta riippumatta soidensuojelun täydennysesityksestä.</p>	<p>1. Rautatiesopimuskohteet ja niiden määrittely tuodaan jatkossa kaavaselostuksessa ja liitteessä selkeämmin esille, sillä niitä ei ole lain nojalla suojeltu. Rautatiesopimuksen kohteita on kuitenkin syytä käsitellä kaavoituksessa, kuten suojeltuja kohteita.</p> <p>2. Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön kohteiden merkintöjä erottaa reunaviivan paksuus. Merkintätapa on vastaava kuin valtakunnallisilla ja maakunnallisilla maisema-alueilla.</p> <p>3. Täsmennykset tehdään kaavaselostukseen ja kaavakartalle.</p> <p>4. Täydennetään Natura-arvioinnin tarveharkintaa Kolin, Ruunaan ja peltobiotalousalue-merkintöjen osalta.</p> <p>5. Vesiensuojelu- ja monimuotoisuusnäkökulmat ovat tärkeitä muistaa, kun tarkastellaan peltobiotalousalueiden ja Natura 2000 -kohteiden vierekkäisyyttä tai päällekkäisyyttä. Tämä asia täydennetään Natura-arvioinnin tarveharkintatekstiin.</p> <p>6. ELY-keskuksen mainitsemat kolme SL-merkinnän sijasta luo-merkinnöin esitettyä suokohdetta esitetään luo-kohteina luonnosvaiheessa maanomistajalta saadun palautteen perusteella. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>7. Metsien rooli tulee epäilemättä korostumaan tulevaisuudessa. Ne ovat ilmastomuutoksen hillinnässä tärkeä hiilen sitoja ja monimuotoisuuden korvaamaton geenipankki. Kaavamerkinnöissä on huomioitava metsätalouden rooli ja eri tahojen metsään liittyvät usein poikkeavat intressit.</p> <p>8. Pilaantuneiden maa-alueiden riskienhallintastrategia lisätään mainintana maakuntakaavaselostukseen. Käytännössä strategia tulee huomioida erityisesti yksityiskohtaisemmassa alueidenkäytön suunnittelussa.</p> <p>9. Maakuntakaavassa on esitetty uutena taajamatoimintojen alue Lehmon eritasoliittymän läheisyydessä voimassa olevan selvitysalue -merkinnän tilalle. Taajamatoimintojen alue rajautuu työpaikkatoimintojen alueen länsi- ja eteläpuolelle Jaamankankaantien molemmin puolin. Uusi taajamatoimintojen alue nähdään selkeyttävän Jaamankankaan aluerakennetta eritasoliittymän läheisyydessä ja Jaamankankaantien varressa ohjaten seuraavina vuosikymmeninä mahdollisen rakentamispaineen ydinalueelle ja samalla turvaten paremmin muun alueen pysymisen vapaana rakentamiselta. Samalla on hyvä todeta, että teollisuus- ja työpaikkatoiminnot ovat keskittyneet Lehmon eritasoliittymän länsipuolella Jaamankankaantien varteeseen viime vuosikymmeninä. Kontiolahden kunta on lisäksi myöntänyt useita rakennuslupia omakotitaloille</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>7. MERA-alueiden poistaminen on johtanut siihen, että kaavaehdotuksessa menetettiin laadukkaasti suunniteltu koko maakuntaa läpi-leikkaava viheryhteysverkoston turvaamista ja erämaarantojen käytön kehittämistä edistävä ohjauskeino. Merkintä olisi tukenut erinomaisesti maakunnan vetovoimaisuutta sekä luontomatkaillen kehittämisen suunnittelua. Merkinnän määräyksiä kehittämällä asiaa olisi perusteltua tarkastella seuraavissa maakuntakaavavaiheissa.</p> <p>8. Valtakunnallinen pilaantuneiden maa-alueiden riskienhallintastrategia tulisi huomioida maakuntakaavassa. Tavoitteeksi on asetettu, että alueidenkäyttö ja pilaantuneiden alueiden kunnostaminen tukevat toisiaan kestävien kokonaisratkaisujen saavuttamisessa. Kestävä riskienhallinta edellyttää tiedonvaihtoa ja yhteistyötä eri alojen viranomaisten välillä sekä keskeisten toimijoiden osallistumista suunnitteluprosessiin.</p> <p>9. Jaamankankaan osalta ELY-keskus esittää, että kaavaratkaisua muutettaisiin siten, että voimassa olevaan maakuntakaavaan verrattuna, laajat asuinaluevaraukset poistettaisiin VT6:n länsipuolelta. Samoin yhdyskuntarakenteen laajenemissuunnan esittämistä esitetyllä tavalla pidetään kyseenalaisena. Kyseiset merkinnät johtavat yhdyskuntarakenteen hajauttamiseen.</p> <p>10. Ilmastonmuutoksen osalta voidaan harkita osion muokkaamista enemmän vaikutusten arviointia painottavaksi. Koko kappale voitaisiin siirtää vaikutusten arvioinnin alle otsikolla ”ilmastovaikutusten arviointi”. Kaavaan toisi lisäarvoa, jos kaavaselostuksen alkuun lisättäisiin kappale, jossa perusteltaisiin miksi ja miten ilmastoasiat on huomioitu ja miten ne ovat ohjanneet maakuntakaavan sisältöä.</p> <p>11. Kokonaisuutena kaavan maankäyttöluokittaiset vaikutukset ovat kuitenkin arvioitu laadukkaasi. Kaavassa on huomioitu myös joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn toimivuuden edistäminen.</p> <p>12. Kaavaselostus on selkeä. Kappale 4.10. yhteenveto on ansioikas ja tiivistää hyvin käsitellyt asiat. Esitetään harkittavaksi yhteenvetodon siirtämistä selostuksen alkuosaan.</p>	<p>haja-asutustyyppisesti ko. alueen läheisyyteen. Palautteen perusteella Jaamankankaalle osoitettua taajamatoimintojen (A) aluetta kuitenkin pienennetään länsiosistaan vastaamaan paremmin sekä Joensuun kaupunkiseudun aluerakenteen tarvetta ja tavoitetta uusista taajamatoimintojen alueista vuoteen 2040 mennessä, että myös Kontiolahden strategista yleiskaavaa. Lehmon eritasoliittymän länsipuolella olevan taajamatoimintojen alueen jatkoksi on osoitettu maakuntakaavan tavoitevuoden 2040 jälkeen toteutettavaksi kaavailtu yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä Onttolan ja Piikon suuntaan, joka nähdään pidemmän aikavälin kehitettävänä seudullisena tavoitteena, jonka edellytyksenä on lisäksi uuden tieyhteyden rakentaminen.</p> <p>10. Kaavan ilmastovaikutuksia tarkasteleva erillinen luku siirretään osaksi kaavan vaikutustenarviointia, jonne se sisältönsä puolesta myös sopii lausunossa kuvatulla perusteella. Espiuheseen lisätään maininta vaikutustenarvioinnista mukaan lukien ilmastovaikutukset.</p> <p>11. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>12. Yhteenvetokappale siirretään kohdan ”4. Maakuntakaavan sisältö” alkuun selkeyttämään kaavan lukemista.</p>
Pohjois-Karjalan pelastuslaitos	5.12.2019	Ei lisättävää aikaisemmin annettuihin lausuntoihin.	Teollisuus- ja varastoalueiden merkintää täsmennetään konsultointivyöhykkeiden osalta.
Pohjois-Karjalan rajavartiosto	16.12.2019	<p>1. Kaavaselostuksessa on väärä tietoja tilapäisten rajanylityspaikkojen määrästä.</p> <p>2. Rajavartiosto esittää, että sille varattaisiin mahdollisuus lausunnon antamiseen kaupan ja rajaliikenteen kehittämisen kohdealueen kaavoituksesta, kun asia tulee ajankohtaiseksi.</p> <p>3. Joensuun lentoaseman kiitotien mahdollinen jatkaminen ei saa rajoittaa Onttolan varuskunnan ampumaradan käyttöä.</p>	<p>1. Korjataan kaavaselostukseen.</p> <p>2. Rajavartiosto on ilman muuta keskeinen toimija Niiralan kansainvälisen rajanylityspaikan läheisyydessä. Mikäli Tohmajärven kunta käynnistää yksityiskohtaisemman suunnittelun kaupan ja rajaliikenteen alueen suunnittelemiseksi, niin rajavartiosto on ilman muuta yksi osallinen kaavoituksessa. Ei aiheuta tässä vaiheessa toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>4. Rajavartiosto esittää, että sivulla 113 mainittujen suojavyöhykkeiden käyttöä suunniteltaessa Rajavartiolaitokselle varattaisiin mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p> <p>5. Rajavartiosto esittää, että Sotinpuron ja Hiienvaaran melualueille asuntoja tai muita melulle herkkiä toimintoja käsittävistä hankkeista pyydetäisiin myös Rajavartiolaitoksen lausunto.</p> <p>6. Suojavyöhykkeen merkintään ja määräykseen lisäys, että alueella olisi ensisijaisesti sallittua myös Rajavartiolaitoksen toimintaa palveleva rakentaminen ja alueen käyttöä suunniteltaessa myös Rajavartiolaitokselle tulisi antaa mahdollisuus lausunnon antamiseen.</p>	<p>3. Kiitotien mahdollinen jatko käsitellään yhdessä Finavia, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa myöhemmin, jolloin huomioidaan myös ampumaradan käyttö.</p> <p>4. Suunnittelumääräykseen lisätään maininta, että myös rajavartiostolle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen suunniteltaessa alueen käyttöä.</p> <p>5. Suunnittelumääräykseen lisätään maininta, että myös rajavartiostolle tulee varata mahdollisuus lausunnon antamiseen suunniteltaessa alueen käyttöä.</p> <p>6. Suunnittelumääräykseen lisätään pyydetty maininta.</p>
Pohjois-Karjalan ympäristöterveys	20.11.2019	Kaavaehdotuksessa oli huomioitu kaavaluonnoksesta antamamme lausunto, ei uutta lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Pohjois-Savon ELY-keskus	19.12.2019	<p>1. Liikenteen kehittämiskäytävä -merkintä on selkeämpi ja yhtenäisempi kuin luonnosvaiheessa. Merkinnän suunnittelumääräys aiheuttaa erityistä huomiota alempiasteisissa kaavoissa liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden huomiointiin kantatiellä 73, toisin kuin muilla kantateilla. Kt 73 ei ole LVM:n asetuksen mukainen pääväylä, mutta kaavaehdotuksen perusteella sitä koskisivat samat määräykset kuin pääväyliksi luokiteltuja valtateita 6 ja 9.</p> <p>2. Reijola - Honkavaara väli ehdotetaan osoitettavaksi kokonaisuudessaan merkittävästi parannettava tieyhteys -merkinnällä. Parantaminen kaksiajorataiseksi ei ole tarkoituksenmukainen vaihtoehto liikennemäärien tai osoitettujen muiden toimenpiteiden vuoksi, jotka aiheuttaisivat kasvua valtatiellä.</p> <p>3. Kantatielle 71 Puhoksen kohdan liittymän parantamisesta on tehty tiesuunnitelma ja rakentaminen aloitetaan 2020. ELY ei näe tarvetta liittymän uudelleen parantamiseksi kaavan tavoitevuoteen mennessä.</p> <p>4. Juuan kohdalle on merkitty luonnosvaiheen jälkeen eritasoliittymäksi kehitettävä liittymä. Liittymän rakentaminen ei ole perusteltua eikä ELY pidä eritasoliittymää realistisena vaihtoehtona pitkälläkään aikavälillä. Merkintää ehdotetaan poistettavaksi.</p> <p>5. Seututien 486 muutosta kantatieksi ei ole nykyisen lain mukaan perusteltua. Toiminnallisen luokan muutos voi kuvata maakunnan tavoitetilaa, mutta toiminnallisen luokan muutos on viime kädessä LVM:n päätettävissä asetuksella.</p> <p>6. Inarin rajanylityspaikan muuttamiseksi kansainväliseksi rajanylityspaikaksi ei ole koko kaavaprosessin aikana käynyt mitään muuta kuin se, että ylityspaikan kansainvälistyminen on pidemmän aikavälin tavoitteena ja että se vaatii Suomen ja Venäjän välisen matkailu-</p>	<p>1. Valtatie 6 on merkitty LVM:n asetuksen mukaiseksi runkotieksi, kantatie 73 tieluokkaan ei esitetä muutosta. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Kaavassa säilytetään merkintä kaksiajorataiseksi kehitettävästä päätiestä, vaikka nyt ei ole näköpiirissä liikennemäärien kasvua. Tulevaisuudessa esimerkiksi kansainvälisen liikenteen lisääntymisestä johtuen katsomme tarpeelliseksi varautua tien parantamiseksi kaksiajorataiseksi tulevaisuudessa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Pitkän tähtäimen tavoitteena on eritasoliittymän rakentaminen, liittymä voidaan parantaa myös vaiheittain, kuten nyt ollaan tekemässä. Tarkennetaan kaavaselostukseen periaate liittymien vaiheittaisesta rakentamisesta.</p> <p>4. Maankäytön lisääntyessä Juuan pääliittymän läheisyydessä, se samalla edellyttää myös liittymän sujuvuuden ja turvallisuuden parantamista. Eritasoliittymä on pitkän tähtäimen tavoite, joka toki edellyttää selvästi kasvavia liikennemääriä. Liittymä voidaan parantaa myös vaiheittain, joten ETL-merkintä ei estä muitakaan parantamistoimenpiteitä. Tarkennetaan kaavaselostukseen periaate liittymien vaiheittaisesta rakentamisesta.</p> <p>5. Kyseessä on maakunnan tavoitetila vuoteen 2040. Tieverkonluokitus määritellään LVM:n asetuksella ja asetusta voidaan myös muuttaa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Inarin rajanylityspaikan kansainvälistäminen on pitkän tähtäimen tavoitetila, jonka toteutuminen edellyttää liikenteen merkittävää kasvua ja erityisesti Suomen ja Venäjän välisen matkailuliikenteen kasvua. Tavoitetila on Euregio-Karelia hallituksen asettama tavoitetila. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>7. Tarkennetaan kaavaselostukseen yhteystarpeen määritelmää, korostetaan, ettei kyseessä ole uuden tien yhteystarve van nimeen omaan yhteystarve jäätielle ja laiva/autolauttaliikenteelle.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>liikenteen merkittävää kasvua. Tavoitetilan perusteluja ja tarkempien tietojen vähyden vuoksi, ELY-keskus ehdottaa rajanylityspaikan kansainvälistymistä käsiteltävän tarpeen vaatiessa vasta myöhemmissä kaavavaiheissa.</p> <p>7. ELY-keskuksen tulkinnan mukaan liikenteen yhteystarve -merkintää käytetään kohteissa, joissa on tunnistettu (tie)yhteyden kehittämistoimenpide, jonka tarkempaa toteuttamista tullaan tarkastelemaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. ELY-keskus ei näe merkinnälle tarvetta Kolin ja Vuonislahden välillä. ELY ehdottaa harkittavaksi merkinnän korvaamista joko laajentamalla Kolin kehittämisen kohdealuetta Vuonislahden tai pitämällä nykyinen rajaus, mutta lisäämällä suunnittelumääräykseen maininnan laiva-/lauttaliikenteen ja jäätien tarpeesta.</p>	
Puolustusministeriö	20.12.2019	<p>1. Pohjois-Karjalan alue on kokonaisuutensa puolesta kannalta erittäin merkittävä alue, jossa puolustusvoimien toimintaedellytykset on turvattu kaikissa valmiustiloissa.</p> <p>2. Kaavaehdotuksen tuulivoima-alueilla saattaa toteutuessaan olla merkittäviä haitallisia vaikutuksia puolustusvoimien toiminnalle. Erittäin tärkeää, että puolustusvoimien toimintaedellytykset turvataan tulevassa maakuntakaavassa. Tätä edellyttää myös maanpuolustusta koskevat kirjaukset valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa.</p> <p>3. Ministeriön viittaa yksityiskohtaisten muutosehdotusten ja perusteluiden osalta liitteenä olevaan Pääesikunnan lausuntoon.</p>	<p>1-3. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 on päädytty ratkaisuun, että tuulivoima-alueita ei käsitellä lainkaan maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan tuulivoima-alueet jätetään voimaan tällä hetkellä voimassa olevan 3. vaihe- maakuntakaavan (vahvistettu 2014) mukaisesti eli tuulivoima-alueita ei tulla kumoamaan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä. Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaaminen on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen, ja siihen Pohjois-Karjalan maakuntakaavakin nojautuu eri alueidenkäyttöä tarkastellessaan. Tuulivoiman osalta maakuntaliitto korostaa, että maakuntakaavan pohjalta ei tulla toteuttamaan laajoja tuulivoimala-alueita, vaan toteuttamisedellytykset tutkitaan aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Voimassa olevan tuulivoimaloiden alueen (tv, tv-1) suunnittelumääräyksessä on tuotu esille, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien tutkajärjestelmistä ja lentoliikenteen turvallisuusvaateista johtuvat rajoitteet. Voimaan jäävät tuulivoima-alueet edellyttävät siis toteutuakseen yksityiskohtaisempaa suunnittelua, jossa suunnittelussa vaikutukset mm. puolustusvoimien toimintaedellytyksiin tulee selvittää. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Puolustusvoimat	18.12.2019	<p>1. Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattu maanpuolustuksen edellyttämät kehittämistarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä. Pohjois-Karjala on Suomen kokonaisuutensa puolesta kannalta erittäin merkittävä alue, jossa Puolustusvoimien toimintaedellytykset on turvattu kaikissa valmiustiloissa. Jos esitetyille alueille toteutetaan nykyisin tyyppisiä tuulivoimaloita, tulevat ne erittäin suurella todennäköisyydellä aiheuttamaan Puolustusvoimien valvontajärjestelmille merkittäviä haittavaikutuksia. Jos aiheutuvat haittavaikutukset ovat merkittäviä, ei niiden toteutumisesta voida hyväksyä. Kielteisistä lausunnoista on yhdessä tapauksessa valittu ja asia on ratkaistu KHO:ssa Puolustusvoimien eduksi.</p>	<p>1. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 on päädytty ratkaisuun, että tuulivoima-alueita ei käsitellä lainkaan maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan tuulivoima-alueet jätetään voimaan tällä hetkellä voimassa olevan 3. vaihe- maakuntakaavan (vahvistettu 2014) mukaisesti eli tuulivoima-alueita ei tulla kumoamaan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä. Puolustusvoimien toimintaedellytysten turvaaminen on myös valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukainen, ja siihen Pohjois-Karjalan maakuntakaavakin nojautuu eri alueidenkäyttöä tarkastellessaan. Tuulivoiman osalta maakuntaliitto korostaa, että maakuntakaavan pohjalta ei tulla toteuttamaan laajoja tuulivoimala-alueita, vaan toteuttamisedellytykset tutkitaan aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Voimassa olevan tuulivoimaloiden alueen (tv, tv-1) suunnittelumääräyksessä on tuotu esille, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien tutkajärjestelmistä ja</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>Puolustusvoimat on jo aiemmissa lausunnoissaan todennut, että esitettyjä tuulivoima-alueita ei tule sisällyttää maakuntakaavan 2040. Jos tuulivoima-alueet kuitenkin sisällytetään maakuntakaavaan ja jokin toimija päättää esittää alueille rakennettavaksi tuulivoimaloita, edellytetään niiden haittavaikutusten selvittämistä pääsääntöisesti Valtion Teknologiakeskuksella tuulivoimatoimijan kustannuksella. Yksityiskohtaisen tuulivoimaloiden haittavaikutusanalyysin jälkeen Puolustusvoimat tekee lopullisen päätöksen tuulivoimaloiden hyväksyttävyydestä.</p> <p>Pääesikunta esittää, että 3.vaihemaakuntakaava kumotaan kokonaisuudessaan myös tuulivoimatuotantoalueiden osalta maakuntakaava 2040 hyväksymisen yhteydessä.</p>	<p>lentoliikenteen turvallisuusvaateista johtuvat rajoitteet. Voimaan jäävät tuulivoima-alueet edellyttävät siis toteutuakseen yksityiskohtaisempaa suunnittelua, jossa suunnittelussa vaikutukset mm. puolustusvoimien toimintaedellytyksiin tulee selvittää. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Sisäministeriö	20.12.2019	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Ympäristöministeriö	18.12.2019	<p>1. Tärkeää maakuntakaavaehdotuksen tavoite luoda Joensuun kaupunkiseudulle edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen ja vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheyttä. Erittymisen myönteistä, että edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta sekä kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä.</p> <p>2. Kaavaehdotusta viimeisteltäessä tulee huolellisesti perustella yhdyskuntarakenteen laajentuminen ja ohjata uusien alueiden tai niiden laajentumisen toteuttamista esimerkiksi reservialuein tai ajoittamalla toteuttamista ja kiinnittämällä erityistä huomiota näiden alueiden saavutettavuuteen kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kautta.</p> <p>3. Tärkeää, että kävelyn ja pyöräilyn edellytysten turvaaminen sisältyy keskustatoimintojen ja taajamatoimintojen aluevarausmerkintöjen suunnittelumääräyksiin. Suositeltavaa käsitellä kävelyä/jalankulkua ja pyöräilyä omina kulkumuotoinaan, ei termiä "kevyt liikenne".</p> <p>4. Tärkeää huomioida TP-km ja km -merkintöjen osalta, että erikoistavarakaupan ja päivittäistavarakaupan laaduilla on erilainen vaikutus keskusta-alueiden kaupallisiin palveluihin kuin tilaa vaativalla kaupalla. Maakuntakaavoituksessa voi olla tilanteita, joissa vähittäiskauppaa koskevien sisältövaatimusten täyttämiseksi on tarpeen edelleen käyttää kaupan laatua koskevia määräyksiä. Jatkovalmistelussa on varmistettava, että maakuntakaavan täyttää MRL:n 71 b §:n mukaiset sisältövaatimukset. Vaikutukset tulee arvioida ja ottaa huomioon jo tässä maakuntakaavassa, jotta voidaan varmistua siitä, että kaava täyttää MRL:ssä asetetut sisältövaatimukset.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Tullaan perustelemaan maakuntakaavan yhdyskuntarakenteellisia ratkaisuja Joensuun kaupunkiseudulla esimerkiksi taajamien reservialueiden suhteen nähtävillä olevaan ehdotusvaiheeseen.</p> <p>3. Korjataan termejä esitetyn kaltaisesti.</p> <p>4. Maakuntakaavaa varten on laadittu Pohjois-Karjalan kauppapaikkaselvitys, johon maakuntakaavan ratkaisut perustuvat. Tarkastellaan vielä kaupan laadun esittämistapaa ja varmistetaan että sisältövaatimukset on huomioitu.</p> <p>5. Täydennetään kaupan ja rajaliikenteen kehittämisperiaatemarkintää (kr) vähittäiskaupan suuryksiköistä käytettävällä merkinnällä (km).</p> <p>6. Tätä kaavavaihetta varten rakennussuojelukohteiden listaa karsittiin runsaasti. Listalle jäivät vain erityislaeilla suojellut kohteet ja rautatiesopimuskohteet. Suojelusopimuksella on ilmaistu kohteiden merkitys ja suojelutavoite, jota maakuntakaava voi tukea. Kaavamääräyksessä voidaan rautatiesopimuskohteiden status tuoda selvemmin esille.</p> <p>7. Maakuntaliitto ei näe tarvetta korostaa erikseen kulttuuriympäristöarvojen huomioon ottamista näillä alueilla. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Kyseessä on Valtimon ja Sotkamon Alasen talkkikaivoksen välille jo 1. vaihemaakuntakaavassa osoitettu 110 kV:n pääsähkolinjan yhteystarve. Yhteystarve osoittaa vain tarpeen, mutta varsinainen linjaus maastossa tehdään vasta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, jossa suunnittelussa valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö tulee huomioon otettavaksi. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>9. Ei aiheuta toimenpiteitä ko. maakuntakaavaan, huomioitava vaihemaakuntakaavaa valmisteltaessa.</p> <p>10. Arvokkaita suoalueita ja turpeen käytön kysymyksiä tullaan käsittelemään kokonaisvaltaisesti seuraavassa vaihemaakuntakaavassa, jonka käynnistämisestä Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki periaatepäätöksen</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>5. Kaupan ja rajaliikenteen kehittämisen kohdealueen kr-merkintää olisi syytä täydentää vähittäiskaupan suuryksiköistä käytettävällä merkinällä km, koska alueelle saisi määräyksen mukaan sijoittaa merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa.</p> <p>6. Rautatiesopimuksella huomioitujen kohteiden luettelo ei ole suojelukohteiden listaus, joten sen sisällyttäminen rakennussuojelukohteisiin on hyvä poistaa. Rakentamismääräys olisi hyvä koskea kaikkia suojelukohteita.</p> <p>7. Virkistysalueen (V) ja matkailupalvelujen alueen (RM) suunnitelmääräyksiin on tarpeen sisällyttää myös kulttuuriympäristön arvot kyseisten alueiden kehittämisessä.</p> <p>8. Ohjeellista pääsähkölinjaa tarkemmin suunniteltaessa on hyvä valita sellainen linjaus, joka ei vaaranna valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön Rasimäen asutuskylän arvojen turvaamista Valtimolla. Esitetään asiaa koskevan suunnittelumääräyksen lisäämistä.</p> <p>9. Soidensuojelun täydennysohjelmassa (SSTE) on inventoitu tärkeitä alueita, joiden kohdalla on maakuntakaavan sisältövaatimusten perusteella varmistettava, ettei muu maankäyttö heikennä näitä luontoarvoja. Myös vesitaloudelliset SSTE-kokonaisuudet on tarpeen pitää yhtenäisinä kaavoissa. Tämän vuoksi tärkeää, että soidensuojelun tarpeita ja niiden ja turpeenoton yhteen sovittamista tarkasteltaisiin pian käynnistyvässä vaihemaakuntakaavassa. SSTE -ohjelmaa myös tehostetaan ja toteutetaan uuden hallituksen ja -ohjelman myötä.</p> <p>10. Koivusuo-Ruosmesuon selvitysaluemerkinnästä todetaan, että selvitysaluemerkintää voidaan käyttää erityisissä poikkeustilanteissa, milloin alueen käyttöön tai sen vaikutuksiin liittyvät epävarmuustekijät eivät ole mahdollistaneet ratkaisun tekemistä ja että merkinnän käyttäminen edellyttää lisäselvityksiä tai jatkosuunnittelua.</p> <p>11. Tärkeää, että myös Joensuun kaupunkiseudun ulkopuolella varmistetaan, ettei muu maankäyttö tarpeettomasti pirsto arvokkaita luontoalueita ja ekologisia yhteyksiä.</p> <p>12. Kategorisesti kaikille luonnonsuojelulain nojalla suojelluille tai suojeltavaksi tarkoitetuille alueille ei voida kategorisesti antaa määräystä, jonka mukaan yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee luoda edellytykset seudullisten virkistysreittien toteutumiselle.</p> <p>13. Edellä esitetyt näkökohdat tulee ottaa huomioon ehdotuksen viimeistelyssä siten, että kaavaratkaisu täyttää MRL:ssä säädetyt sisältövaatimukset VAT:n ja muiden ympäristöministeriön toimialaan liittyvien merkitykseltään valtakunnallisten asioiden näkökulmasta.</p>	<p>28.10.2019. Vaihemaakuntakaava tullaan käynnistämään vuoden 2020 aikana. Koivusuo-Ruosmesuon kaavamerkintä ratkaistaan osana tätä tarkastelua, joten erilliselle selvitysaluemerkinnälle ei ole perusteita. Pidetään voimassa oleva tilanne eli valkoinen alue, ehdotuksessa ollut selvitysaluemerkintä poistetaan tarpeettomana.</p> <p>11. Maakuntaliitto ei näe mitään maankäytöllistä uhkaa alueiden pirstomiselle Joensuun kaupunkiseudun ulkopuolella. Kaupunkiseudulla viherverkko on esitetty kattavasti virkistys-, ulkoilu- ja muine viheralueineen mukaan lukien seudulliset viheryhteystarpeet.</p> <p>12. Suojelualueiden suunnittelumääräystä muutetaan siten, että virkistysreittien huomioiminen kohdentuu selkeästi sinne, missä niitä jo on.</p> <p>13. Ok, huomioidaan.</p>

Yritykset, yhteisöt, järjestöt (18 lausuntoa)

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Caruna Espoo Oy	9.12.2019	1. Kaava-alueella sijaitseva suurjännitteinen jakeluverkko on merkitty kaavaan asianmukaisesti 2. Toivomme, että Rantakylän sähköasemalta Niinivaaran sähköasemalle suunniteltu 110 kV maakaapeliyhteys huomioitaisiin kaavassa yhteystarvemerkinnällä.	1. Ei aiheuta toimenpiteitä 2. Asia tuodaan esille kaavaselostuksessa, maanalaisia johtoverkostoja ei maakuntakaavakartalla ole käsitelty.
Elinkeinoelämän keskusliitto	5.11.2019	Ei lausuttavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Finavia Oyj	16.12.2019	1. Finavia pitää hyvänä, että LL-alueella on voimassa MRL:n 33 §:n mukainen rakentamisrajoitus 2. Lentoaseman selvitysalue on Joensuun lentoaseman kehittämisen mahdollistava ratkaisu. 3. Lentoaseman uusi lentokonemelualue on esitetty Finavian edellyttämällä tavalla. 4. Kaavaselostuksen mukaan Joensuun lentoaseman esterajoituspinnat esitetään kaavaselostuksen liitekartalla, mutta materiaaleista niitä ei löydy. Esterajoituspintojen avulla luodaan edellytykset lentoliikenteen turvallisuudelle ja kehittämismahdollisuuksille. Esterajoituspinnat selitteineen tulee esittää maakuntakaavan aineistoissa.	1. - 3. Ei aiheuta toimenpiteitä. 4. Esterajapinnat tullaan esittämään liitekartalla.
Fingrid Oyj	19.12.2019	Ei lausuttavaa kaavaehdotuksesta.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Itä-Suomen yliopisto	20.12.2019	1. Kaavoituksen tulee mahdollistaa kampusten välinen yhteistyö ja kehitys. 2. Suotuisa kehityskuva, että kuutoskäytävä ja ysikäytävä saavat merkittävät painotukset nimenomaan siten, että huomioidaan maantie, rautatie ja vesitie. 3. Yhteydet Joensuusta Kuopion ja Kajaanin suuntiin ovat yliopiston yksikköjen välisten yhteyksien, että maakuntakehityksen kannalta tärkeässä asemassa. 4. Henkilöliikennepalvelujen edistäminen ja tähän liittyen junayhteyksien kehittäminen on erityisasemassa. Joensuu - Kuopio ratayhteyden avaaminen henkilöliikenteelle palvelee työ- ja opiskeliikennettä sekä vahvistaa samalla kahden keskustaajungin alueellista vuorovaikutusta. 5. Kulkuyhteydet Joensuun länteen ja pohjoiseen ovat yliopiston yksikköjen välisten yhteyksien, että maakuntakehityksen kannalta tärkeitä. Joensuu - Varkaus - Pieksämäki - Jyväskylä on säilytettävä runkoverkossa. Erittäin tärkeä opiskelijoiden ja työmatkailijoiden kannalta.	1. Itä-Suomen yliopiston kampukset sijaitsevat Joensuussa ja Kuopiossa. Joensuun ja Kuopion välisiä yhteyksiä on huomioitu erityisesti liikenteen kehittämiskäytävä -merkinnällä (Ysikäytävä), jossa on mukana valtatie 9 ja ratayhteydet Outokummun kautta Siilinjärvelle. Ei aiheuta toimenpiteitä. 2. Ei aiheuta toimenpiteitä. 3. Ei aiheuta toimenpiteitä. 4. Maakuntakaavassa pitkällä tähtäimellä tavoitteena on mahdollistaa henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla rataosilla, mikäli joku operaattori liikennettä haluaa järjestää ja radanpitäjä on valmis investoimaan henkilöliikenteen vaatimaan infrastruktuuriin. --> Ei aiheuta toimenpiteitä. 5. Maanteiden pääväylät on huomioitu LVM:n asetuksella, eikä siihen ole lähitulevaisuudessa tulossa muutoksia. Tie tulee säilymään valtatie ja sen parantaminen pyritään samaan tiesuunnitelman mukaiseen kuntoon valtion budjettirahoituksella. --> Ei aiheuta toimenpiteitä. 6. Maakuntakaavassa pitkällä tähtäimellä tavoitteena on mahdollistaa henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla rataosilla, mikäli joku operaattori liikennettä haluaa järjestää ja radanpitäjä on valmis investoimaan henkilöliikenteen vaatimaan infrastruktuuriin. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		6. Esitämme sekä maantie- että rautatieyhteyksien mainittuihin suuntiin saavan maakuntakaavaehdotuksessa astetta suuremman huomion, kaava tähtää aina vuoteen 2040 asti.	
Joensuun Latu	19.12.2019	1. Joensuun latu viittaa luonnosvaiheen lausuntoonsa ja toivoo jatkokehittämisessä hyvää yhteistyötä ulkoilun ja luonnossa liikkumisen saralla. 2. Jalankulun ja pyöräilyn rooliin: lisääntyvän sähköavusteisen polkupyöräilyn tukemana liikutaan yhä laajemmilta alueilta sekä kaupunkiseudulle että liityntäliikenteessä. 3. Kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuudessa huomioitava, että sähköavusteisen pyöräilyn lisääntyessä tulisi varautua jopa yli 10 km pyöräilymatkoihin lähitulevaisuudessa.	1. Joensuun Latu on merkittävä sidosryhmä virkistysten ja reitistöjen osalta ja myös maakuntaliitto toivoo hyvän yhteistyön jatkuvan. Luonnosvaiheen lausuntoon annetut vastineet on hyväksytty maakuntahallituksessa ja niiden pohjalta on laadittu kaavaehdotus. Kaavaehdotuksen ja luonnosvaiheen lausunnossa ei ole nähtävissä ristiriitaa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä. 2-3. Asia tullaan huomioimaan mm. maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Maakuntakaavassa on huomioitu Kaupunkiseudun kehittämisen kohdealueen (ks) suunnitelmääräyksessä joukkoliikenteen lisäksi tavoite huomioida kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden säilyminen ja kehittäminen. Tarkoitus on edistää myös sähköavusteista pyöräilyä.
Karelia-ammattikorkeakoulu	19.12.2019	Ei erityisiä huomioita tai kommentteja kaavaehdotuksesta. Tyytyväisiä maakuntakaavaprosessiin ja siihen, miten kaavaehdotuksen eri vaiheissa on pyritty huomioimaan aikaisempi palaute.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Metsäteollisuus	20.12.2019	1. Metsäbiotalous antaa vahvan perustan Pohjois-Karjalan elinvoimaisuuden kehittämiseksi, elinkeinotoimintojen toimintaedellytysten turvaaminen on avainasemassa. Maakuntakaavan on edistettävä metsien ja puuraaka-aineen kestävää käyttöä eikä metsätaloudelle saa asettaa turhia rajoitteita. Laajojen informatiivisten merkintöjen tai aluevarausten käyttäminen ei ole maakuntakaavassa tarpeen. 2. Hyvä, että mera-merkinnät on poistettu. 3. Luo-1 merkinnän määräykseen tulee kirjata maininta, että merkinnästä ei aiheudu rajoituksia metsätalouden harjoittamiseen.	1. Maakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden mukaan joitakin merkintöjä osoittamaan muun muassa laajoja yhtenäisiä peltoalueita, jotka ovat samalla biotalouden kannalta merkittäviä. Sen sijaan laajoja yhtenäisiä metsäalueita ei maakuntakaavakartalla erikseen osoiteta. Merkittävät bioteollisuusalueet kuten Joensuun Uimaharju, Lieksan Kevätieniemi, Nurmeksen Pitkämäki ja Kiteen Puhos on osoitettu teollisuus- ja varastoalue merkinnöillä. Toisaalta maakunta on joka tapauksessa suurelta osin metsävaltaista aluetta, jolla on suuri merkitys biotalouden kehittämisessä ja kokonaisuudessa. Ei aiheuta toimenpiteitä. 2. Ei aiheuta toimenpiteitä. 3. Luo-merkintä on valtakunnallisen ohjeen ja voimassa olevan kaavamerkinnän mukainen, ja vaikutus metsätalouteen tulee ilmi muutenkin. Metsätalousvaikutukset kuvataan merkinnän kuvauksessa: "Luo-merkintä ei rajoita metsätaloutta. Metsälaki säilyy voimassa."
MTK Pohjois-Karjala ja Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala	19.12.2019	1. Huomio kaavakartan ja sen merkintöjen luettavuuteen ja etenkin kartan skaalattavuuteen. 2. Tuulivoima-alueet on ehdottomasti palautettava kaavakarttaan. On löydettävissä teknisiä ratkaisuja, joilla tuulivoimaloiden haitat puolustusvoimien toiminnalle pystytään estämään. 3. Saimaannorpan pesimäalueiden merkintä tuli kaavavalmistelu loppuvaiheessa ja sen laajuus selvisi nyt lausuntovaiheessa. Norppasuojelun maksajaksi jää ainoastaan maanomistaja, jolta Metsähallituksen vaatimuksesta viedään rakennusoikeuden korvaukselta. Korostamme yhteistyön merkitystä maanomistajien kanssa. Vapaaehtoisen suojelun mahdollisuudet norppa-alueelle rantojensuojeluohjelman kaltaisella suojeluohjelmalla, jossa sovittiin rakennusoi-	1. Maakuntakaavakartalla oli ehdotuksessa kirjainlyhenteet vain aluevarausten osalta. Osa-aluemerkintöjen kirjaintunnukset oli jätetty pois ja pyritty saamaan niistä niin yksiselitteiset, ettei tunnuksia tarvittaisi kartalla. Tunnisteet helpottavat toki kaavan luettavuutta, mutta lisäävät tekstin määrää kartalla, mikä osaltaan myös sekavoittaa ja vaikeuttaa kartan luettavuutta. Palautteen perusteella kirjainlyhenteet keskeisten osa-aluemerkintöjen kohdalta lisätään takaisin kartalle. Kaavakartta on laadittu siinä mittakaavassa ja siinä muodossa, kun maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttävät. Kartta pyritään laatimaan helppoluokiseksi ja yksiselitteisesti tulkittavaksi, mutta monilla alueilla merkintöjä ja kirjaintunneita tulee väkisin paljon, jolloin luettavuus kärsii. Sähköistä kaavakarttaa/kaavan karttapalvelua ei ole vielä lainsäädännön puolesta mah-

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>keudet, jotka valtio lunasti käypään hintaan maanomistajalta. Koh- tuullista, että laaditaan norpalle suojeluohjelma kaavassa merkitylle norppa-alueelle. Maakuntakaava ohjeellisena kaavan kuntakaavoille antaa suunnitteluohjeet ja samalla rakennusoikeudet korvataan maanomistajille. Maakuntaliitolla on ratkaisijan rooli norpansuoje- lussa.</p> <p>4. Muistutetaan, että kaavaa laadittaessa on pidettävä silmällä aluei- denkäytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oi- keuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvítettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toi- menpiteet kuuluvat.</p>	<p>dollista laatia, mutta taustamateriaaleihin sellaisia pyritään laatimaan helpot- tamaan luettavuutta. Sähköisiä kaavakarttoja käytettäessä tulee pitää kuiten- kin mielessä, että kaavakartta vahvistetaan 1:200 000 mittakaavassa, jolloin se on yleispiirteinen tarkempaa suunnittelua ohjaava kaava.</p> <p>2. Tuulivoima-asioita ei käsitellä maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan tuuli- voima-alueet tullaan jättämään voimaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaisesti eli niitä ei tulla kumoamaan uuden maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yh- teydessä.</p> <p>3. Saimaannorpalle tärkeät alueet esiteltiin jo luonnoksessa. Niitä tosin rajattiin kaavaehdotukseen pienemmiksi siten, että vain rantaviivan läheiset alu- eet ovat mukana muilla kuin luonnonsuojelualueilla. Maakuntakaavalla on alueidenkäytön ratkaisijan sijaan pikemminkin unilukkarin rooli välittäessään tietoa yksityiskohtaisemmalle kaavoitukselle tiedossa olevista norppa-alu- eista. Käytännössä maakuntakaava esittää vain yhden alueen, joka ei jo ole alueen kuntien kaavoittajien tiedossa. Maankäytön kaavoittamisen ohjeet norppa-alueille tulevat EU:n luontodirektiivien ja valtionhallinnon suunnista.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä</p>
Outokummun seudun Teollisuuskyä Oy	18.12.2019	<p>1. Erityisen myönteistä, että VT 9:n status on merkitty kaavaan kansainvälisen liikenteen kehittämiskäytäväksi. Syytä tuoda esiin kaava- selostuksessa, että Joensuun lentokenntä on VT 9:n varrella, eikä liittää ainoastaan kuutoskäytävään (VT 6).</p> <p>2. Kuusjärven kohdan ohitustie on rakennettu ja oikaistu Varislahden kohdalla vuoteen 2040 mennessä (luonnoksessa ei ollut ajoitusta).</p> <p>3. Ysitien vahvistamiseen keskeisesti liittyvän Siilinjärvi - Viinijärvi - Joensuu -radan sähköistys on mainittu toteutettava ensimmäisessä vaiheessa ja tavoitteena henkilöliikenteen mahdollistaminen ratayh- teydessä on erittäin myönteinen asia.</p> <p>4. Aiemmissa lausunnoissa on toistuvasti ja erityismaininnoin paino- tettu Heinävesi - Outokumpu - Koli -tieyhteyden merkitystä koko maakunnan elinvoimaa ja matkailullista vetovoimaa edistävänä mat- kailutienä. Asiaa ei ole huomioitu. Yhteysvälin eteläisin osa toimisi riittävässä tai edes kohtalaisessa kunnossa ollessaan myös raskaan liikenteen yhdysväylänä teollisuuskyästä VT23:lle.</p> <p>5. Heinäveden tullessa osaksi maakuntaa tulisi Heinävesi - Outo- kumpu - Koli muuttaa seututiestä kantatieksi. Samassa prosessissa tulisi maantie 477 muuttaa statukseltaan seututiestä kantatieksi.</p>	<p>1. Vaikka Joensuun lentoasema on valtaien 9 varrella, niin toiminnallisesti lentoliikenne suuntautuu käytännössä Joensuu-Helsinki välille ja Helsinki- Vantaalta edelleen muualle maailmaan, eli pohjois-etelä-suuntaisesti, joten se liittyy luontevasti kuutoskäytävään. Ysikäytävä on luonteeltaan poikittais- yhteys, eikä tällä hetkellä näköpiirissä ole ysikäytävän suuntaisia poikittaisia lentoyhteyksiä Joensuusta. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Kaavan tavoitevuosi on 2040. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Heinävesi-Outokumpi-Koli tie ei ole virallinen matkailutie, mistä syystä sitä ei esitetä maakuntakaavassa. Alueen toimijat voivat halutessaan hakea tielle virallista matkailutien statusta. Asiaa tarkastella uudelleen maakuntakaa- vassa Heinäveden liittytyä Pohjois-karjalan maakuntaan, jolloin laaditaan Heinävettä koskeva vaihemaakuntakaava.</p> <p>5. Maanteiden luokitukset määrätään LVM:n asetuksella. Tällä hetkellä ei ole perusteita tieluokkamuutoksille. Mikäli tienvarren maankäyttö ja liikennemää- rät kasvavat huomattavasti, niin tieluokkamuutosta voidaan esittää LVM:lle.</p>
PKS sähkön- siirto Oy	19.12.2019	Ei huomautettavaa kaavaehdotukseen.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Pohjois-Karja- lan kristillisde- mokraatit	11.12.2019	Ei huomauttamista kaavaan.	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
SAK	19.11.2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pohjois-Karjalan aluerakenne 2040 -taustaselvityksessä ilmastonmuutoksen vaikutusta ei juurikaan näy. Pitäisi näkyä pitkän aikavälin suunnitelmissa kuten maakuntaohjelmassa ja ohjelman strategian tulisi näkyä mm. maakuntakaavassa ja sen tulkinnassa. 2. Maakuntakaavaan ei tulisi asettaa merkintöjä tai poistaa sellaisia, jotka ovat siihen vaikeasti jälkikäteen lisättävissä. 3. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että ilmastonmuutoksen vaikutukset ja sen torjumisen toimenpiteet eivät vaikuta negatiivisesti alueen työpaikkoihin. Tulisikin arvioida työllisyysvaikutukset. 4. Alemman tason tieverkon kuntoon kiinnitettävä huomiota erityisesti alueiden työpaikkojen saavutettavuuden näkökulmasta. Tieverkossa tulisi ennakoita muutokset pendelöintisuunnissa. 5. Maakunnan rahtikuljetusten tason nostoa vesitieliikenteessä on ennakoitava kaavamerkinnöin. 6. Etätyön mahdollistavaa nopeaa tietoliikenneyhteyttä on osoitettava kaavamerkinnöin. 7. Koska maakuntakaava on toimenpiteitä mahdollistava, ei pakottava, tulisi tuulivoiman mahdollistavat alueet säilyttää kaavassa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen on ollut maakuntakaavan laadinnassa ensimmäistä kertaa laajemmin mukana ja se näkyy välillisesti eri maankäytön ratkaisuissa, esimerkiksi tavoitteessa muodostaa kuutoskäytävästä vähähiilinen kuljetuskäytävä, peltobiotalousalueiden tai bioteollisuusalueiden merkitsemisessä, viheryhteyksissä kaupunkiseudulla jne. Ilmastovaikutuksia on ensimmäistä kertaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavoituksessa laajemmin tarkasteltu osana maakuntakaavan vaikutusten arviointia. Pohjois-Karjalassa on ohjelmatyössä otettu kunnianhimoisia päästövähennystavoitteita hiilidioksidipäästöille, ja Pohjois-Karjalan maakunta hakee myös HINKU maakunta statusta. Teema tulee myös jatkossa näkymään maakunnan ohjelma- ja suunnittelutyössä, valmisteilla on parasta aikaa mm. maakunnan ilmasto- ja energiaohjelma 2030 ja maakuntastrategia 2040. 2. Ok, ei aiheuta toimenpiteitä. 3. Maakuntakaavassa ei ole arvioitu ilmastonmuutoksen työllisyysvaikutuksia. Kaavassa tehdään kuitenkin taloudellisten vaikutusten arviointia, joihin liittyy työllisyysnäkökulman huomioiminen. 4. Alemman tieverkon parantaminen mainitaan kaavaselostuksessa kehittämiskohteena. Pendelöintisuuntia tullaan tarkastelemaan myös valmisteilla olevassa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa. 5. Maakuntakaavassa on korostettu erityisesti Samaan syväväylän merkitystä merkitsemällä se kaupparenkulun väylänä osana ns. kuutoskäytävää. --> Ei aiheuta toimenpiteitä. 6. Tietoliikenneyhteydet ovat kyllä teemana kaavaselostuksessa mukana, mutta niitä ei ole osoitettu erikseen kaavakartalla. Ei aiheuta toimenpiteitä. 7. Tuulivoima-asioita ei käsitellä maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan tuulivoima-alueet tullaan jättämään voimaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaisesti eli niitä ei tulla kumoamaan uuden maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä.
Suomen Luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry	20.12.2019	<ol style="list-style-type: none"> 1. Toistamme luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt vaatimukset. Lisäksi esitämme seuraavat huomiot ja vaatimukset. 2. Piiri on ollut alusta loppuun saakka mukana kaavatyössä. Tästä huolimatta piirin työllä ei ole ollut minkäänlaista merkitystä kaavan sisältöön luonnon- ja ympäristönsuojelun, sekä ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen osalta. Piirin asiantuntijuutta ei ole otettu huomioon. Valtava määrä vapaaehtoistyön resursseja mennyt hukkaan näennäisen osallistamisen prosessissa. Tämän johdosta harkitsemme vakavasti osallistumista jatkossa kaavatyöskentelyyn. 3. Piiri toistaa edelleen vaatimuksen erämaisten pienvesien tiukemmista omista kaavamääräyksistä, jotka takaavat niiden säilymisen erämaisina. Myös Joensuun ympäristössä tulee kehittää rantojen yhteydessä olevaa virkistysalueverkostoa, joka nykyisellään on 	<ol style="list-style-type: none"> 1.-2. Ehdotusvaiheen maakuntakaavassa on monia ilmastonmuutoksen hillintään, luontoon ja ympäristön hyvinvointiin tähtäviä muutoksia. Kaavaselostusta on täydennetty ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen liittyvällä omalla kappaleella 6.3. ja vaikutusten arviointia on sen osalta täydennetty. Toisaalta esimerkiksi "arvokkaat luontoalueet" -teema on täysin uusi merkintä maakuntakaavassa sisältäen arvokkaat pienvedet ja saimaanorpan tärkeimmät pesimäalueet. Myös joitakin uusia luonnonsuojelualueita ja luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita on maakuntakaavassa esitetty. Kaavatyö on eri intressien yhteensovittamista ja intressit muuttuvat ajan kuluessa. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen myötä nykyisin marginaalina olevat luonnon monimuotoisuuteen tai hiilen sidontaan tähtäävät toimet voivat muodostua valtakäytännöiksi tulevaisuudessa. Täydennetään ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen varautumisen kappaletta ja siirretään se vaikutusten arvioinnin alle, tuodaan esille näkökulmia myös johdantoon.

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>melko olematon. Ehdotuksessa näitä tarpeita ja tavoitteita ei ole millään tavoin edistetty, vaikka selostuksen mukaan kaavan tavoitteena on huolehtia näistä asioista.</p> <p>4. Hyvää muutamien luo-merkinnän saaneiden soiden sisällyttäminen kaavaan sekä alu-merkintä joidenkin pienvesien ja saimaannon pesimäalueiden osalta. Näille tulisi osoittaa selkeämmin maankäyttöä ja metsätaloutta rajaavat suunnittelumääräykset.</p> <p>5. Koivusuo-Ruosmesuon selvitysaluemerkintä tulee poistaa turhana uutena lisäyksenä kaavaan. Seuraavassa kaavavaiheessa aiotaan käsitellä suot erillisenä kokonaisuutena, joten merkintä ei kuulu tähän kaavavaiheeseen.</p> <p>6. Kolin seudun kehittämisalueen merkintä tulee poistaa suojelualueen kohdalta tai muutoin kaavalle on laadittava Natura-arviointi Kolin osalta.</p> <p>7. Kokonaisuutena arvioiden maakuntakaavan vaikutusten arviointi on puutteellinen eikä sen pohjalta ole hahmotettavissa maakuntakaavan vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen eikä vesien ja ympäristön tilaan.</p> <p>8. Kokonaisvaikutukset olisi tullut avata sanallisesti taulukkoon tai tekstiin, jotta kaavan vaikutuksista voisi saada kuvan.</p> <p>9. Ei ole vaikutusten arviointi todeta, että luonnonvarojen käyttö lisääntyy, vaan olisi pitänyt arvioida, mitä luonnonvarojen käytön lisääminen vaikuttaa ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävään käyttöön.</p> <p>10. Vaikutuksia vesien tilaan ei ole tekstissä avattu lainkaan, lisääntyvällä käytöllä näitä vaikutuksia on.</p> <p>11. Vaikutusten arviointi ei ole MRL:n mukainen, koska ei ole avattu välittömiä vaikutuksia, vain välillisiä.</p> <p>12. Liiteosion työryhmien virheelliset kokoonpanolistat korjattava.</p>	<p>3. Rantojen käytön osalta on tehty palautteen perusteella ratkaisu, jossa erämaisille vesistöille ei ole osoitettu erillisiä kaavamääräyksiä, vaikka niiden merkitys onkin liitossa tunnistettu. Joensuun seudulla rantaan rajoittuvia virkistysalueita ovat mm. Utran saaret, Kuhasalo, Kontiolahden ah-stadion sekä vesistöä sisältävät Utranharjun, Lykynlammen ja Pärnävaaran virkistysalueet. Lisäksi on osoitettu viheryhteystarpeet nitomaan näitä toisiinsa ja ne on linjattu monin paikoin kulkemaan myös rannan tuntumassa, jolloin niiden yksityiskohtaisemmassa toteutuksessa tulee huomioida linjaukset tarvittavilta osin. Esimerkiksi Joensuun Pielisjoen molemmin puolin linjattu yhteys on jo toteutettu pitkälti rantaan samoin kuin Niittylahti - Joensuu - Ylämylly viheryhteys Joensuun keskustan läheisyydessä. Muutoin paikalliset virkistysalueet ja puistot ovat taajamatoimintojen sisään jääviä toimintoja, jotka kukin kunta toteuttaa haluamallaan tavalla. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Maakuntakaavan rooli on tässä tapauksessa informoida erityisistä luontoarvoista yksityiskohtaisempaa kaavoitusta. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Arvokkaita suoalueita ja turpeen käytön kysymyksiä tullaan käsittelemään kokonaisvaltaisesti seuraavassa vaihemaakuntakaavassa, jonka käynnistämistä Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki periaatepäätöksen 28.10.2019. Vaihemaakuntakaava tullaan käynnistämään vuoden 2020 aikana. Koivusuo-Ruosmesuon kaavamerkintä ratkaistaan osana tätä tarkastelua, joten erilliselle selvitysaluemerkinnälle ei ole perusteita. Ehdotusvaiheessa ollut merkintä poistetaan palautteen mukaisesti kaavasta.</p> <p>6. Kehittämisperiaatamerkintä osoittaa, että Kolin alueelle suunnitellaan lähitulevaisuudessa tärkeää ylikunnallisesti suunniteltavaa aluetta, joka kuuluu läheisesti Kolin vaikutukseen matkailun, palvelujen, asumisen elinkeinotoiminnan ja liikenteen kautta. Merkintä on kehittämisperiaatamerkinnän luonteestakin johtuen yleispiirteinen osoittaen lähinnä tarkempaan kaavoitukseen tulevan alueen. Kolin luonto- ja maisema-arvot on huomioitava huolellisesti aluetta kehitettäessä. Merkintä ei ole ristiriidassa Natura – tai kansallispuistomerkitöiden kanssa. Kolin ja Ruunaan kehittämisen osalta täydennetään Natura-arvioinnin tarveharkintatekstiä korostaen Natura-arvojen varhaista huomioimista alueen tulevassa kehittämisessä.</p> <p>7.- 8. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia on tehty yleistäen taulukkomuodossa ja sitten sisältöjä avaten sanallisesti. Päätaulukon tulkinta voi monille osallisille olla haastavaa ja vaikeasti tulkittavaa. Sanallisesti on pyritty arvioimaan tärkeimpiä tunnistettuja vaikutuksia ja tehdä synteisiä, arvioida kokonaisvaikutuksia eri vaikutusten summana. Vaikutuksia on arvioitu muutosten kautta: miten tämä kaava muuttaa nykytilaa. Monen merkinnän osalta muutokset nykytilaan ovat vähäisiä. Toisaalta vaikutusten arviointia tullaan täydentämään ilmastovaikutusten arvioinnilla, koska ilmastovaikutuksia koskeva erillinen luku kaavaselostuksessa siirretään ja muokataan vaikutusten arvioinnin alle.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
			<p>9. Kaavassa esitetyillä maankäytön muutoksilla (esim. uudet A-alueet) voi olla luonnonvarojen käyttöä lisäävä vaikutus, joka on relevantti todeta. Vaikutuksia on arvioitu kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti, mutta toki maakuntakaavan hyvin karkealla tarkastelutasolla.</p> <p>10. Kaavassa on keskitytty enemmän pohja- kuin pintavesiin. Vesien tilaan vaikuttaa monikin merkintä, mutta ero nykyiseen on havaittavissa kuitenkin melko vähän. Kaavaselostuksen vaikutusten arviointia täydennetään vesien huomioimisen osalta, niin tulee huomioiduksi tämäkin esille nostettu teema.</p> <p>11. Vaikutuksia on tarkasteltu kokonaisuutena, johon kuuluvat sekä välittömät että välilliset vaikutukset.</p> <p>12. Työryhmien kokoonpanot korjataan oikeiksi ja niihin lisätään kaikki kaavaprosessin aikana jäseniksi nimettyinä olleet henkilöt.</p>
Suomen metsästäjäliitto	18.12.2019	<p>1. Erittäin tyytyväinen maakuntakaavaehdotukseen ampumaratojen ja niiden meluvyöhykkeiden osalta. Positiivista huomata, että ampumaratojen maakunnallisesti kattava verkosto on huomioitu Metsästäjäliiton esittämien ehdotusten mukaisesti. Erittäin positiivista ratojen ympärille merkityt melualueet.</p> <p>2. Muun maankäytön, kuten uusien suojelu- ja turvetuotantoalueiden kohdalla Metsästäjäliitto toivoo edelleen, että kaavaan uutena merkityt alueet eivät heikennä alueen metsästysmahdollisuuksia merkittävästi. Metsästysmahdollisuudet tulisi myös jatkossa turvata sellaisilla suojelualueilla, jossa ristiriitaa suojeluperusteisiin ei esiinny. Alueita ovat esim. kaikki luontotyyppien suojeluun perustuva suojelualueet. Metsästys on myös luonnonhoitotyötä ja parhaimmillaan se edistää alueiden suojeluarvoa.</p> <p>3. Ampumaradat edistävät myös luonnon monimuotoisuutta. Toimivat korvaavina elinympäristöinä etenkin uhanalaisille paahdelajeille.</p> <p>4. Kiittää maakuntaliittoa metsästyksen ja ampumatoinnin huomioimisesta maakuntakaavatasolla.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Suomen yliopistokiinteistöt	19.12.2019	<p>1. Maakuntakaavan tavoitteet lähtökohtaisesti myönteisiä ja SYK Oy:n tavoitteita tukevina. Haluamme seurata kaavan etenemistä ja pyydämme, että meitä pidetään ajan tasalla hankkeen etenemisestä ja saamme maakuntakaavaan liittyvän materiaalin tutustuttavaksi.</p> <p>2. Suotuisa kehityskuva, että kutoskäytävä ja ysikäytävä saavat merkittävät painotukset nimenomaan siten, että huomioidaan maantie, rautatie ja vesitie. Yliopistojen kansainvälisen kehityskuvan tukeminen edellyttää eri liikennemuotojen toimintaedellytysten sekä eritoten tietoliikenneyhteyksien kehittämistä ja ylläpitämistä.</p> <p>3. Jaamme UEF:n näkemyksen sujuvien yhteyksien merkityksestä Joensuusta Kuopion ja Kajaanin suuntiin. Yhteydet ovat yliopiston yksikköjen välisten yhteyksien, että maakuntakehityksen kannalta</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Maakuntakaavassa pitkällä tähtäimellä tavoitteena on mahdollistaa henkilöliikenne kaikilla olemassa olevilla rataosilla, mikäli joku operaattori liikennettä haluaa järjestää ja radanpitäjä on valmis investoimaan henkilöliikenteen vaatimaan infrastruktuuriin. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		tärkeässä asemassa. Toivoisimme, että maantie- että rautatieyhteyksien mainittuihin suuntiin saavan maakuntakaavaehdotuksessa astetta suuremman huomion, kaava tähtää aina vuoteen 2040 asti.	
Tornator	18.12.2019	<p>1. Tornator yhtyy Metsäteollisuus ry:n lausuntoon</p> <p>2. Toteamme tyydytyksellä, että maa-ainesten ottoalueet on lisätty kaavaan voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Erityisen tärkeää ottotoiminnan turvaaminen Joensuun kaupunkiseudulla. Erityisen tärkeää, että voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut maa-ainesten ottamisen mahdollistavat alueet voidaan pitää maa-ainestoiminnan piirissä. Rakentamiseen tarvittavien kiviainesten saatavuus käyttökohteiden lähialueilta on jatkossakin tarpeen turvata mm. yhdyskuntarakentamiseen kohdistuvien kuljetuskustannusten minimoimisen vuoksi. Harjualueiden kestävä käytön vuoksi pidämme tärkeänä toiminnassa olevien alueiden turvaamista uusien avaamisen sijaan.</p> <p>3. Pidämme hyvänä, että tuulivoima-alueet jäävät voimaan, vaikka niihin kohdistuukin haasteita. Maakunnassa hyviä mahdollisuuksia uusiutuvan energian tuotantoon, minkä merkitys ilmastonmuutoksen vastaisessa toiminnassa tulee jatkossa lisääntymään.</p>	<p>1. Ks. Metsäteollisuus ry:n lausunnon vastineet</p> <p>2. Maa-ainesten ottoalueet on lisätty kaavaehdotukseen luonnosvaiheen lausuntojen ja käytyjen erillisten neuvottelujen perusteella. Merkinnät ovat aikaisemmin vahvistettujen ja voimassa olevien maakuntakaavojen mukaiset, joissa on todettu tarkistamistarpeita. Maa-ainesten ottomerkintöjä tullaankin tarkemmin tarkastelemaan seuraavassa vaihemaakuntakaavassa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Ok, tuulivoima-asioita ei käsitellä maakuntakaavassa 2040. Sen sijaan tuulivoima-alueet tullaan jättämään voimaan 3. vaihemaakuntakaavan mukaisesti eli niitä ei tulla kumoamaan Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä.</p>
UPM-Kymmenen Oyj / UPM Metsä	18.12.2019	<p>1. Kaavan tulee edistää biotaloutta sekä turvata ja edistää maaseudun elinkeinojen, kuten metsätalouden, toimintaedellytyksiä. Laajat informatiiviset merkinnät ilman oikeusvaikutuksia eivät ole maakuntakaavassa tarpeellisia merkintöjä.</p> <p>2. Kaavassa on hyvä huomioida jo mahdollisia muutoksia kaavoituksen digitalisaation osalta ja varautua kaava-aineiston standardisointiin tulevaisuuden tarpeisiin.</p> <p>3. Määräyksiin on syytä ottaa vain oleelliset oikeusvaikutuksia sisältäviä asioita standardinomaisilla kaavamääräyksillä.</p> <p>4. Maakuntakaavaan ei tule merkitä vapaaehtoisuuteen perustuvia suojelualueita ilman maanomistajan suostumusta tai ilman jo toteutunutta suojelupäätöstä, esim. soidensuojelun täydennysohjelman (SSTE) kohteet. Hyvä, ettei esim. SSTE-kohteita ole tuotu sellaiseenaan kaavaan S-alueina. Jos kohteet ovat suojelun arvoisia, tulee ne merkitä SL-merkinnällä ja kuvattava alueiden korvaaminen maanomistajalle. Mitään suojelualueita ei tule merkitä kaavaan millään oikeusvaikutuksettomalla suojelua kuvaavalla tai siihen viittavalla merkinnällä, kuten luo-merkinnällä, ilman korvausvelvollisuutta maanomistajalle.</p> <p>5. MU- ja MU-1 -määräyksiin ehdottomasti lisättävä, että kaikista si-joitettavista reiteistä ja rakentamisesta on kirjallisesti sovittava maanomistajan kanssa.</p>	<p>1. Maakuntakaavassa on osoitettu valtakunnallisten alueidenkäytön tavoitteiden mukaan joitakin merkintöjä osoittamaan muun muassa laajoja yhtenäisiä peltoalueita, jotka ovat samalla biotalouden kannalta merkittäviä. Sen sijaan laajoja yhtenäisiä metsäalueita ei maakuntakaavakartalla erikseen osoiteta. Toisaalta maakunta on joka tapauksessa suurelta osin metsävaltaista aluetta, jolla on suuri merkitys biotalouden kehittämisessä ja kokonaisuudessa. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Maakuntaliitot kautta Suomen ovat nähneet digitaalisen kaavan suuntana, jota kohti pitäisi mennä. Maakuntaliitoilla onkin ollut käynnissä viime vuosina hanke (HAME-hanke), jossa on pyritty yhtenäistämään maakuntakaavojen tietokantoja sekä merkintöjä, jotta toimijoilla olisi käytössään yhtenäisemmät maakuntakaavat koko Suomesta. Maakunnat ja niiden tarpeet ovat kuitenkin hyvin erilaisia eri puolilla Suomea, joten yhtenäistäminen on joltain osin haastavaa. Hanke on kuitenkin ollut hyvä lähtökohta sille, että maakuntaliitot ovat valmiita siirtymään digitaalisiin kaavoihin hyvinkin nopeasti, kun lainsäädäntö sen mahdollistaa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Suunnittelumääräyksiin on pyritty kirjaamaan mahdollisimman yksiselitteisesti vain oleelliset asiat. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Luo-merkintä ei osoita suojelua, vaan alueen erityispiirrettä, joka tulee huomioida tarkemmassa kaavoituksessa. Metsälaki säilyy voimassa. Maakuntakaavaehdotuksessa esitetään kaavaluonnoksen keräämän palautteen perusteella kolme SL-kohdetta muutettuina luo-kohteiksi. Maanomistaja ei halunnut SL- vaan luo-merkinnän. Arvokkaita suoalueita ja turpeen käytön</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		<p>6. M-alkuisten kaavamerkintöjen määräyksen toteamus "ei estä normaalia maa- ja metsätalouden harjoittamista" on erikoinen, kun merkintä yleisesti nimenomaan osoittaa maa- ja metsätalousoikeuksien alueita. Määräys käännettävä muotoon: "Merkinällä osoitetaan maa- ja metsätalousoikeuksia, joilla on maakunnallisesti ja seudullisesti tärkeitä ulkoilukäytön tarpeita. Ulkoilukäyttö ohjataan maa- ja metsätalouden ehdoilla alueelle suunniteltaville reiteillä sopimusperusteisesti."</p> <p>7. Viheryhteystarvemerikintä on epäselvä siltä osin, että sitä käytetään sekä ihmisten liikkumista ja ekologista verkostoa kuvaamaan. Höytiäisen rannan tuntumassa kulkeva merkintä on tarpeeton.</p> <p>8. Luettavuuden ja kaavaprosessin seurattavuuden kannalta erilaisien luontoaluemerkintöjen yhdistäminen kartalla saman rasterin alle on jokseenkin epäselvää. Vaikka alueita on eritelty lisämääräillä -1 ja -2, asettaa merkintä ne kaavan luettavuuden kannalta samantasoiksi, vaikka merkitys on hyvin erilainen. Arvokkaat pienvedet on tuotu aivan uutena merkintänä kaavaluonnoksen ja -ehdotuksen välissä kaavakartalle, mikä on hieman kyseenalaista ja sekavaa.</p> <p>9. Luo-1 -merkintään on palautettava maininta "Merkinnöistä ei aiheudu metsänhoidollisia rajoituksia". Rajauksissa on oltava tarkkana, ettei rajaukset kohdistu kivennäismaille. Merkinnät, jotka ulottuvat turvemailta kivennäismaille aiheuttavat tulkinnoissa epäselvyyttä.</p> <p>10. Hyvä, että kaavaehdotukseen on tuotu maa-ainesten ottoon soveltuvat alueet edes vanhojen kaavojen mukaisina ja, että niitä tarkastellaan erikseen omassa kaavavaiheessaan. Maa-ainesturvaamisen ei voi toteutua pelkästään rajoitusten kautta. Siksi geomerikintöjen määräyksiin on lisättävä, että kaavamerkintä ei estä maa-ainesturvan myöntämistä, vaan luvat käsitellään tapauskohtaisesti lupaprosessissa. Seuraavassa vaihekaavassa maa-ainesten osalta on kiinnitettävä huomiota siihen, että maa-ainesten ottoon tarkoitettavat alueet ovat todellisia ja myös taloudellisesti käyttökelpoisia.</p>	<p>kysymyksiä tullaan käsittelemään kokonaisvaltaisesti seuraavassa vaihe- maakuntakaavassa, jonka käynnistämistä Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki periaatepäätöksen 28.10.2019. Vaihemaakuntakaava tullaan käynnistämään vuoden 2020 aikana.</p> <p>5-6. Kirjallinen sopiminen on kaikessa toiminnassa hyvä lähtökohta, myös reittien ja niiden palveluverkoston rakentamisessa. Merkintään voidaan lisätä samanlainen määräys kuin reittienkin osalta, että yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien kanssa.</p> <p>7. Viheryhteystarvemerikintä on kuvattu osoittavan ensisijaisesti ihmisen liikkumista, mutta ne toimivat samalla toissijaisesti myös ekologisina yhteyksinä. Merkinnän kuvaus on maakuntaliiton mielestä selvä. Höytiäisen viheryhteystarve osoittaa yhteystarpeen Lykynlammen ja Kontiolahden ampumahiihtostadionin välillä, joka on erittäin tärkeä yhteys seudullisessa verkostossa. Merkinnän määräyksen mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee määrittää sen tarkempi sijainti. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>8. Päinvastoin, teemojen yhdistämistä on kaavan luonnoksen ja ehdotuksen välillä purettu luettavuuden parantamiseksi. Monet luonnoksen erityispiirteitä korostavat osa-aluemerkinnät (esim. ge-1) palautettiin entisillä nimillään ehdotusvaiheen kaavaan, sillä kaavaluonnos sai palautetta turhan monen teeman yhteen niputtamisesta. Arvokkaat pienvedet ja saimaannorpalle tärkeät alueet esiintyivät jo luonnoskartalla alu-teemaan kuuluen. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>9. Luo-merkintä on valtakunnallisen ohjeen ja voimassa olevan kaavamerkinnän mukainen, ja vaikutus metsätalouteen tulee ilmi muutenkin. Metsätalousoikeudet kuvataan merkinnän kuvauksessa: "Luo-merkintä ei rajoita metsätaloutta. Metsälaki säilyy voimassa."</p> <p>10. Maa-ainesten ottoalueet on lisätty kaavaehdotukseen luonnosvaiheen lausuntojen ja käytyjen erillisten neuvottelujen perusteella. Merkinnät ovat aikaisemmin vahvistettujen ja voimassa olevien maakuntakaavojen mukaiset, joissa on todettu tarkistamistarpeita. Maa-ainesten ottomerikintöjä tullaankin tarkemmin tarkastelemaan seuraavassa vaihemaakuntakaavassa ja pyritään siinä yhteydessä huomioimaan lausunnonantajan lausunto. Maa-kuntakaavan ge-merkintä ei ole oikeudellisenä esteenä maa-ainesturvan myöntämiselle, vaan asia ratkaistaan tapauskohtaisesti maa-ainesturvan lain 3 ja 6 §:n nojalla. Maa-ainesturvan 3 §:n nojalla maa-ainesturva ei saa ottaa muun muassa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmelumista tai luonnosmerkittävien kauneusarvojen tai erityisten luonnonesiintymien tuhoutumista.</p>

Maakunnan ulkopuoliset (8 lausuntoa)

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Etelä-Karjalan liitto	20.12.2019	<p>1. Hienoa, että maakuntakaavassa otetaan huomioon viereiset maakunnat ja yhteiset kehittämistarpeet. Maakuntarajat ylittävät kehityskäytävät kuten Kuutoskäytävä sekä matkailun ja virkistyksen kehittämisen kohdealue Saimaalla ovat tärkeitä yhteisiä kehittämisen kohteita.</p> <p>2. Maakunnallisten vihverkostojen ja virkistys- sekä moottorikelkkareittien jatkuvuus viereisiin maakuntiin olisi hyvä osoittaa maakuntarajojen yli jatkuvana esim. yhteystarvemerkinnöillä. Etelä-Karjalan polkupyöräilyn teemareitistö ulottuu lähelle Pohjois-Karjalan rajaa. Tavoitteena on saada jatkuvuutta myös Pohjois-Karjalan ja Etelä-Savon suuntiin.</p> <p>3. Ehdotamme, että maakuntakaavaan merkitään tämä kansainvälinen EuroVelo reitti, joka tähtää Euroopan kattavaan pyöräilyreitiverkoston kehittämiseen.</p> <p>4. Maakuntakaavayhteistyöllä on suuri merkitys ja se tukee myös maakuntien yhteistyötä jatkossa.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Erillistä yhteystarvemerkintää maakuntarajoille ei ole osoitettu, vaan rajaan päätyvän merkinnän viesti on, että sen tulisi jatkua myös maakuntarajan toisella puolella. Kaavojen lausuntomenettelyissä ja erillisissä neuvotteiluissa voidaan tarvittaessa käydä keskusteluja maakuntarajan ylittävistä reiteistä, jotta jatkuvuus varmistetaan molemmin puolin maakuntarajaa.</p> <p>3. EuroVelo reitti on esitetty maakuntakaavan liiteosiossa osana pyöräilyreitiverkostoa. Kaavakartalla pyöräilyreittejä ei ole osoitettu, mutta jatkossa ja jatkoa ajatellen on syytä harkita keskeisimpien ja matkailullisesti vetovoimaisimpien pyöräilyreittien, ml. maastopyöräily, merkittämistä maakuntakaavakartalle. Pyöräily on selkeässä nosteessa ja se kiinnostaa laajalti myös matkailijoita. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Etelä-Savon maakuntaliitto	10.1.2020	<p>1. Saimaan syväväylän merkintä korjattu luonnosvaiheen lausunnon mukaisesti.</p> <p>2. Kesälahden Rajavaaran soranottoalue (EO1-p) sijaitsee Hanhikankaan vedenottokäyttöön soveltuvalla II-luokan pohjavesialueella. Etenkin mainitun kohteen osalta olisi hyvä esittää kaavaselostuksessa millaisin perustein ja vaikutusten arvioinein merkintään on päädytty sekä tarvittaessa päivittää vaikutusten arviointia.</p>	<p>1. Ei aiheuta toimenpiteitä</p> <p>2. Kaavamerkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia soranottoalueita, joista on selvitetty luonnonsuojelun tavoitteiden, pohjaveden hankinnan ja maa-ainesten ottotoiminnan yhteensopivuus. Pohjaveden pinnan yläpuolella olevat varat on arvioitu ja arvotettu maakunnan alueella toteutetuissa POSKI-hankkeissa ja tuotu 2. vaihemaakuntakaavassa kartalle. Soranottoalueista merkittävä osa sijaitsee tärkeillä pohjavesialueilla. Maa-ainesten ottoa on tarkoitus tarkastella ensi kesänä käynnistyvässä uudessa vaihemaakuntakaavassa kokonaisuutena.</p>
Heinäveden kunta	16.12.2019	Ei huomautettavaa.	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Kaavin kunta	25.11.2019	<p>1. Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien tulee pyrkiä yhteistyössä nimeämään matkailutie Niiralan raja-asemalta Kolille/Nurmekseen sekä Tahkolle. Kaavia koskien tie Tahkolle kulkisi Outokummun ja Kaavin kautta.</p> <p>2. Vaikkojoen matkailukäytön kautta tulisi pidentää huomioimalla suoalueiden ennallistaminen ojituksia sulkemalla, sikäli kun maakuntakaavalla asiaan pystytään vaikuttamaan.</p>	<p>1. Virallisen matkailutiestatuksen saaminen edellyttää maakuntien lisäksi vahvaa paikallista panostusta tienvarren matkailun olosuhteiden kehittämiseen. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Maakuntakaava voi vaikuttaa asiaan seuraavassa kaavavaiheessa, missä tarkastellaan soita kokonaisuutena. On mahdollista, että osa suojeltaviksi päätetyistä soista tullaan ennallistamaan, jolloin ojituksia luodaan umpeen ja vesistövaikutukset vähenevät.</p>
Kainuun liitto	18.11.2019	<p>Kaavaehdotus laadittu hyvässä yhteistyössä mm. Kainuun liiton kanssa ja se edistää Kainuulle ja Pohjois-Karjalalle yhteisiä tavoitteita kuten kansainväliseen liikenteeseen liittyviä VT6 kehittämistoimenpiteitä.</p> <p>Ei huomautettavaa kaavaehdotuksesta.</p>	Ei aiheuta toimenpiteitä.

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
Savonlinnan kaupunki	12.12.2019	<p>1. Heinävesi siirtyy osaksi Pohjois-Karjalaa 2021 alusta, alue ei sisälly nyt nähtävillä olevaan maakuntakaavaehdotukseen. Savonlinna on antanut lausunnon 5.11.2018 Heinäveden ja Tuusniemen suunniteltuun kaivoshankkeeseen ja vedonnut kaivosyhtiöön hankkeesta luopumiseksi.</p> <p>2. Maakuntakaavaehdotuksessa ympäristövaikutuksia voisi kohdistua lähinnä Savonlinnan vesistöalueisiin. Kaavaehdotuksen aineiston perusteella valuma-alueen kaivos- ja turvealueet säilyvät maakuntakaavassa ennallaan.</p> <p>3. Suur-Saimaan luontomatkailun kehittäminen Puruveden vesistöalueella ja vesistöjen puhtaus on nostettu yhdeksi tavoitteeksi, mikä tukee myös Savonlinnan seudun matkailun kehittämistä.</p> <p>4. Oriveden – Pyhäselän saaristojen Natura-alueen tärkein suojeluperuste on erittäin uhanalainen saimaannorppa, mihin liittyen kaavaselostuksessa on mainittu kehittämissuosituksiksi saimaannorpan elinolosuhteiden säilyminen. Saimaannorppa on leviämässä ilmastomuutoksen myötä ja kannan kasvaessa pohjoisemmaksi, mitä on pyritty ennakoimaan esittämällä maakuntakaavaehdotuksessa uusi norpille tärkeä pesimäalue. Savonlinna ei ole vielä kaavoittanut pääosaa Savonrannan Paasselän vesialueista, joiden rantarakentamiseen saimaannorpan pesäalueilla ja kannan leviämisellä voi tulevaisuudessa olla vaikutuksia.</p> <p>5. Kaavaselostuksessa todetaan Saimaan alueen alusliikenteen jatkumisen ja liikenteen edelleen kehittämisen kannalta tärkeäksi turvata meritieyhteyden säilyminen ja kehittäminen ympärivuotista vesiliikennettä palvelevaksi, mikä on myös Savonlinnan kaupungin kannalta toivottavaa.</p> <p>6. Maakuntakaavalla voisi olla myös vaikutuksia muuhun liikenneverkkoon, näihin ei kuitenkaan kohdistu Savonlinnaan kulkevien yhdys- ja seututeiden osalta muutoksia.</p>	<p>1. Heinävesi tulee osaksi Pohjois-Karjalaa 1.1.2021, jonka jälkeen päätetään Heinävettä koskevista Pohjois-Karjalan vaihemaakuntakaavoista. Sitä ennen toimivaltainen viranomaisen maakuntakaavallisesti Heinäveden alueella on Etelä-Savon maakuntaliitto.</p> <p>2. Seuraavassa vaihemaakuntakaavassa käsitellään soita ja mineraalipotentialaisia alueita. Selvitykset tulevat huomioimaan myös Heinäveden kunnan.</p> <p>3. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>4. Maakuntakaavan rooli on informoida yksityiskohtaisempaa kaavoitusta saimaannorpalle tärkeistä alueista. Rantarakentamisen rajoitukset tms. ratkaistaan yksityiskohtaisemmissa kaavoissa. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>5. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>6. Maanteiden luokituksessa päätetään LVM:n asetuksella ja näköpiirissä ei ole olemassa esim. sellaisia maankäytön tai liikennemäärien muutoksia, joiden perusteella esim. tieluokkamuuutokset olisivat perusteltuja. --> Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>
Sotkamon kunta	5.11.2019	Ei huomautettavaa	Ei aiheuta toimenpiteitä.
Tuusniemen kunta	9.12.2019	<p>1. Valtatie 9:ää koskevat suunnitelmat vaikuttavat myös Tuusniemeen. Tulisikin kiinnittää erityistä huomiota valtatie linjaukseen ja sen myötä liikenteen sujuvuuteen sekä liikenneturvallisuuteen. VT9 on merkitty maakuntakaavassa matkailutiekseksi. Tien kehittäminen turvalliseksi ja liikenteeltään sujuvaksi logistiseksi yhteydeksi palvelee elinkeinoelämän, matkailun sekä työmatka- ja opiskeluliikenteen tarpeita maakuntakeskusten välillä ja keskeisenä poikittaisyhteytenä.</p> <p>2. Matkailun osalta tulee huomioida myös laivaväylä mm. Ohtaansalmessa Tuusniemen ja Outokummun välillä. Merkittävä väylä vesistön virkistyskäytölle.</p>	<p>1. Vt9 on merkitty maakuntakaavassa valtakunnallisesti merkittävänä maantienä / runkoverkko ja myös osana kansainvälistä liikenteen kehittämiskäytävää eli Ysikäytävää. Maakuntaliitot pyrkivät yhdessä edistämään tien kehittämistä. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>2. Laivaväylä Ohtaansalmessa on huomioitu siltä osin, kun se menee Pohjois-Karjalan puolella. Ei aiheuta toimenpiteitä.</p> <p>3. Riilahden kaivospiirin lakkauttamisesta on saapunut ilmoitus maakuntaliittoon. Poistamme merkinnän kaavakartalta.</p>

Lausunnon antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö / muutosehdotukset	Vastine
		3. Riihilahden EK-merkinnän osalta Outokummussa tulee ottaa huomioon ympäröivä vesi- ja kulttuurimaisema sekä toiminnan aiheuttamat vesistö- ja muut luonnonvaikutukset sekä tuotannon aikana, että sen päätyttyä. Alueen toiminnan suunnittelussa tulee huomioida toiminnan vaikutukset naapurikuntiin ja erityisesti vesistövaikutukset lähikuntien alueelle.	

**Yhteenveto Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 ehdotuksesta annetuista MUISTUTUKSISTA (29 kpl)
sekä niihin annettavat vastineet
Maakuntahallitus 18.5.2020**

Kaavaehdotuksen muistutukset

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
Kunnat ja muut viranomaistahot (7 muistutusta)			
Lieksan kaupunki	21.4.2020	<p>1. RM-aluevaraus Kolilla palautetaan luonnosvaiheen mukaiseen muotoon, jossa Kolin Merilänranta - Laajalahti -väli on mukana. Myös tälle alueelle tavoitellaan merkittävää matkailu- ja hotellirakentamista alueen maisemalliset seikat huomioiden. Kolin kehittämisen kohdealue ei ole tavoitteisiin nähden riittävä.</p> <p>2. RM-aluevarausta on laajennettava Kolin kylän ja Koli Culturan alueen välille, koska tavoitteena on osoittaa alueelle merkittävää matkailu- ja palvelurakentamista. Kolin kylän taajamatoimintojen kohdemerkintä ja Kolin kehittämisen kohdealuemerkintä eivät ole riittävä merkintä tavoitellulle tehokkaalle rakentamiselle ja alueen kehittämiseksi.</p> <p>3. Koli Cultura ja Ylä-Kolin hotelli on merkitty matkailupalvelujen kohdemerkinnöillä, mutta merkintä on osoitettava myös kaupungin hotellirakentamiseen hankitulle kiinteistölle osoitteessa Ylä-Kolintie 25. Alueelle on jo aloitettu yleiskaavan muutos, jossa tavoitteena on osoittaa matkailurakentamista noin 15 000 - 20 000 k-m².</p> <p>4. Tulisi korostaa kaavaselostuksessa ja muutoin saavutettavuuden merkitystä erityisesti tiestön ja rautatien kautta sekä radan sähköistämisen merkitystä myös välillä Joensuu - Lieksa - Nurmes (-Kontiomäki). Nyt selostuksen tekstit ovat asian tärkeyteen nähden esitety vähän pyöreästi. Radan sähköistäminen kuuluu selkeästi maakuntakaavan tavoitteisiin.</p>	<p>1. Kolin alueelle on osoitettu aluevarausmerkinnällä (RM) maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoituu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluja kaikkiaan kolmelle alueelle eli Purnuniemen alueelle, Loma-Kolin alueelle ja Ukko-Kolin alueelle. Sen lisäksi vähintään seudullisesti merkittävänä matkailupalvelujen olemassa olevana tai suunniteltuna kohteena sekä kehittämishankkeena on esitetty omalla kohdemerkinnällä (rm) Koli Culturan alue. Esitetyt kohteet ovat linjassa Kolin Iso Kuva -työn kanssa. Purnuniemen aluetta laajennettiin ehdotusvaiheessa Kolin kylän ja toisaalta hieman Lahnalammen suuntaan samalla kun Purnuniemen ja Loma-Kolin välinen alue jätettiin pois matkailupalveluiden alueesta. Maakuntaliitto katsoo, että kaikille esitetyille matkailupalveluiden alueille on mahdollista ohjata tarkemmalla suunnittelulla merkittävä määrä hotellitasoista rakentamista sekä muuta matkailu- ja palvelurakentamista. Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 matkailupalveluiden alueet + kohteet ovat nimenomaan matkailukeskusten ydinalueita, ja luonnollisesti ymmärretään, että muuallakin Kolin alueella halutaan kehittää ja kehitetään matkailupalveluita. Alueiden laajentaminen varmuuden vuoksi pelkästään matkailupalveluiden rakentamista varten (RM) ei ole perusteltua ilman tarkempia suunnitelmia. Sen lisäksi Kolin kehittämisen kohdealue (ko) kehittämisperiaatemarkintä mahdollistaa laajalla Loma-Kolin, Kolin ja Ahmovaaran alueella alueiden monipuolisen kehittämisen, myös matkailutoimintojen kehittämisen matkailukeskusten ydinalueiden keskittyessä RM-alueille. Samoin matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue (mv) maakuntakaavassa kattaa laajan Pielisen altaan alueen, mukaan lukien Kolin alueet.</p> <p>2. Kolin merkitystä Pohjois-Karjalan maakunnan aluerakenteessa on haluttu nostaa sekä Kolin kehittämisen kohdealue (ko) kehittämisperiaatemarkin-</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
			<p>nällä että osoittamalla Kolin kylä yhdeksi harvoista taajamatoimintojen koh-teista Pohjois-Karjalassa. Kolin kylä on aikaisemmin osoitettu kylänä, josta kyläverkoston esittämisestä maakuntakaavassa 2040 on luovuttu. Taajaman alueellinen ulottuvuus määritellään yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa kylän ydinalueen sijoituessa Kolin risteysalueen tuntumaan. Esimerkiksi Kolin koulu ja urheilukenttä sijaitsevat kylältä Ylä-Kolin suuntaan. Myös palveluiden, mukaan lukien matkailupalveluiden osoittaminen tapahtuu Kolin taajamatoimintojen alueella nimenomaan yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta, jossa suunnittelussa myös taajaman alueellinen ulottuvuus määritellään tarkemmin.</p> <p>3. Esitetty hotellirakentamiseen hankittu kiinteistö (hotellisuunnitelma) osoitteessa Ylä-Kolintie 25 ei ole aikaisemmin ollut esillä maakuntakaavassa, eikä se ole tullut esille myöskään aikaisemmissa lausuntovaiheissa. Kyseistä hotellisuunnitelmaa koskeva osayleiskaavatyö on käynnistetty maaliskuussa 2020, sen jälkeen, kun maakuntahallitus oli jo hyväksynyt maakuntakaavan ehdotuksena nähtäville. Maakuntaliitto lähtökohtaisesti toivoo, että maakuntakaavan usean vuoden keskustelu ja tiivis vuorovaikutus eri toimijoiden kanssa tuottaisi tulosta myös siten, että maakuntakaavaan ei tulisi enää viime vaiheessa uusia isoja hankkeita, vaan ne ehtisivät prosessissa kaikkien yhteisesti arvioitavaksi.</p> <p>Maakuntakaavassa esitetyllä kiinteistöllä on voimassa valtakunnallinen maisema-alue -merkintä (ma/mv), ja alue sijaitsee Kolin kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Kolin kansallispuisto on merkitty maakuntakaavassa sekä aluevarauksena luonnonsuojelualueena (SL) että osa-aluemerkinnällä Natura-alueena (nat). Maakuntakaavassa Ylä-Kolille on lisäksi osoitettu Ukko-Kolin matkailupalveluiden aluevaraus (RM). Maakuntakaavassa Ukko-Kolin matkailupalveluiden alueen ulottuvuutta ei ole esittämismittakaavasta ja alueen sijainnista (kansallispuiston alueella) johtuen määriteltä tarkemmin. Maakuntakaavakartalla aluetta näin ollen ei voida rajata, ja tämän vuoksi Ukko-Kolin matkailupalveluiden aluevaraus (RM) esitetään myös maakuntakaavassa 2040 edelleen kohdemerkinnällä, samalla tavalla kuin voimassa olevassa maakuntakaavassakin (1. vaihemaakuntakaava).</p> <p>Hotellisuunnitelma liittyy keskeisesti ko. maakuntakaavan matkailupalveluiden alue -merkintään. Maakuntakaavassa matkailupalveluiden aluevarausmerkinnällä (RM) osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita. Matkailupalveluiden alue on maakuntakaavan kaavaselostuksessa määriteltä käsittävän lyhyesti Ukko-Kolin alueen lasketelurinteineen. Maakuntaliitto tulee tarkentamaan kaavaselostukseen alueen kuvausta seuraavasti: Ukko-Kolin matkailupalveluiden alueella tarkoitetaan</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
			<p>Hotelli Kolin ja luontokeskuksen aluetta sekä niihin välittömästi kytkeytyviä muita matkailupalveluita sekä liitännäisalueita kuten pysäköintialueita, hissi-alueita ja laskettelurinteitä palveluvarustuksineen.</p> <p>Esitetty uusi hotellisuunnitelma on pysäköintialueiden tuntumassa, mutta kuitenkin Kolin kansallispuiston ulkopuolella. Uusi hotellisuunnitelma on näin ollen maakuntaliiton näkemyksen mukaan sijainniltaan maakuntakaavan mukainen, mikäli ja kun se suunnitellaan toiminnallisesti osaksi muuta Ukko-Kolin matkailupalveluiden (RM) aluekokonaisuutta. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee aikanaan osoittamaan tarkemmin hankkeen vaikutukset ja kokonaisuuden, ja maakuntaliitto osallistuu ja lausuu hankkeesta mielellään sen eri vaiheissa. Sen sijaan maakuntaliitto ei näe tarvetta uudelle erilliselle matkailupalvelujen kohdemerkinnälle hotellisuunnitelman (Ylä-Kolintie 25) sijainnista ja maakuntakaavan esittämismittakaavasta johtuen.</p>
Ilomantsin kunta	21.4.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maakuntakaavan tarkastelussa ehdotetaan huomioitavan maailmassa tapahtuvat muutokset ja arvioidaan niiden vaikutuksia alueiden väestömuutoksiin, elinkeinoihin, liikenteen, tietoliikenteeseen jne. 2. Monilla paikkakunnilla tietoliikennepalvelut niin hyvin toteutettu, että etätöiden tekemiselle on todellisia mahdollisuuksia, joita on myös Coronavirusepidemian aikana käytetty runsaasti. 3. Kaavassa ja edunvalvontatyössä kiinnitettävä entistä paremmin huomioita siihen, että ruoan tuotanto tapahtuu kotimaassa ja kotikunnissa elintarvikeomavaraisuuden takia ja alihankintatyötä jaetaan ulkomaiden sijaan maaseudun pien- ja keskisuurille yritykselle. Tämä tarkoittaa liikenneväylien pitämästä liikennöitävässä kunnossa. 4. Mikäli edellä sanotun kokonaisuuden tarkastelua ei voida tehdä suunnitellussa kaavavalmistelun aikataulussa, pitää kaavavalmisteluun ottaa lisää aikaa. 5. Ampumaratojen osalta Ilomantsin kunta muistuttaa, että Ilomantsissa on useita seudullisesti merkittäviä ampumaratoja. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Maakuntakaavan väestö- ja työpaikkaennuste perustuu Tilastokeskuksen vuoden 2015 ennusteisiin, ei uusimpiin syksyn 2019 ennusteisiin, jotka osoittivat maakunnalle merkittävästi huonompia ennusteita. Maakuntakaavassa on siten varauduttu voimassa olevia ennusteita positiivisempaan tulevaisuudenkuvaan, jota itse asiassa viimeaikaiset yhteiskunnalliset keskustelut myös tukevat. Samoin maatalouden merkitystä on maakuntakaavassa korostettu uudella tavalla. Ruoan tuotantoon ja omavaraisuuteen liittyen maakuntakaavassa on esitetty uutena peltobiotalousalueet eli yhtenäiset laajat peltoalueet. Kolin kehittämisen kohdealue on nostettu aluerakenneseurainten pohjalta yhdeksi keskeiseksi monimuotoisen asumisen ja työnteon esimerkialueeksi, jossa ympärillä on vetovoimainen kulttuuri- ja luonnonympäristö. Matkailun ja virkistysalueita on esitetty aikaisempien maakuntakaavojen pohjalta myös useita, yksi Ilomantsin alueella. 2. Lähtökohdaksi maakuntakaavassa on asetettu laajakaistayhteyksien ulottaminen kylätasolle asti. Tämä tavoite tukee maaseutualueen aluerakenteen kehittymistä. Tavoite on huomioitu myös Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmassa, jossa on kirjattu riittävän kattavien ja nopeiden tietoliikenneyhteyksien turvaaminen. Maakuntakaavassa tietoliikenneyhteyksiä on käsitelty osana yhteysverkkoja. Nopeat ja kattavat tietoliikenneyhteydet ovat välttämätön edellytys alueiden kilpailukyvyille työpaikoista ja asukkaista. 3. Katso vastine kohdassa 1. 4. Maakuntaliitto katsoo, että esitettyjä näkökulmia on huomioitu kaavan valmistelussa ja kaavassa ei tämän vuoksi tarvitse ottaa lisää aikaa. 5. Ilomantsissa on useita toimivia ampumaratoja, jotka on huomioitu kaavan taustaselvityksenäkin toimivassa Pohjois-Karjalan ampumaratojen kehittämissuunnitelmassa. Maakuntakaavaan Ilomantsissa on esitetty Putkelan ampumaradat.

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
Outokummun kaupunki	21.4.2020	Aiemmissa lausunnoissa on toistuvasti ja erityismaininnoin painotettu Heinävesi - Outokumpu - Koli -tieyhteyden merkitystä koko maakunnan elinvoimaa ja matkailullista vetovoimaa edistävänä matkailutienä. Samalla maantie 477 tulisi muuttaa statuksestaan seututiestä kantatieksi. Kyseessä on maakunnan tavoitetilä vuoteen 2040, aikajänne on niin pitkä, että olosuhteet voivat muuttua ainakin, mikäli matkailu kasvaa, kuten Pohjois-Karjalassa on tahtotilana. Tien kunto ei nykyisellään mahdollista liikennemäärien kasvua, vaikka tarvetta liikenteelle on.	Tieluokat päätetään Liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella kansallisten periaatteiden mukaisesti. Seututien 477 (ja 504) muuttaminen kantatieksi edellyttäisi merkittävää aluerakenteessa tapahtuvaa muutosta. Esimerkiksi pelkkä liikennemäärien lisääntyminen ei ole peruste tieluokamuutokselle. Myöskään pelkällä tieluokan muutoksella ei saada esimerkiksi parempaa teiden kunnossapitoa. Liikennemäärien muutos vaikuttaa mm. tien kunnossapitoluokkaan, joten liikennemäärien kasvaessa tien palvelutasoluokkaa tullaan parantamaan liikennemääriä vastaavaksi. Päälysteiden kunnan kehittämistä seurataan mittauksilla ja inventoinneilla. Päälystystyöt kohdennetaan mm. kuntotietojen perusteella painottaen vilkkaimmin liikennöityjä teitä ja elinkeinoelämän merkittävimpiä kuljetusreittejä. Eli liikennemäärien mahdollinen lisääntyminen vaikuttaa siten, että se parantaa tienhoitoa myös tältä osin. Lisäksi tienpidon rahoituksen pysyvä kasvu vähentää jatkossa korjausvelan kasvua ja mahdollistaa päälystystöitä enemmän myös seututieverkolle. Heinävesi-Outokumpu-Koli tieyhteys on joka tapauksessa maakunnan matkailulle tärkeä, ja tien roolia tullaan miettimään seuraavissa maakuntakaavoissa. Tavoitteena on käynnistää Heinäveden aluetta koskeva vaihe-maakuntakaava ensi vuoden aikana, jossa yhteydessä olisi luonteva miettiä ko. tien roolia ja laajemminkin matkailun ja virkistysalueen vetovoima-aluetta.
Nurmeksen kaupunki	23.4.2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaavaehdotuksessa on virheellisiä tietoja pohjavesialuerajausten osalta: Höljäkänkankaan pohjavesialueen rajausta on pienennetty alueen eteläosasta ja Jokikylän pohjavesialue on poistettu. 2. Lehtovaaran virkistysalueella on yksityisellä kallonoton maa-aines- ja ympäristölupa, joka on voimassa vuoteen 2030 saakka ja lisäksi kaupungilla on maankaatopaikan ympäristölupa toistaiseksi voimassa olevana. 3. Lehtovaaran maakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (ma/km) rajauksen voisi poistaa kaavasta. Alueen rakennuskanta pääosin tavanomaista uudisrakennusta, ainoastaan P.J. Hannikaisen kotipaikkana tunnettu rakennus ja pihapiiri on ainoa kulttuurisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Pihapiirissä sijaitsee eri aikakauden koulurakennuksia, eikä kokonaisuuksia muualla juuri ole säilynyt. Lapsuuden koti ja vanha puukoulu on yksityisessä omistuksessa nykyisin ja yksityinen tontti aidattu. Aitaamisella koulurakennusten pihapiiri on rikottu ja kaupunki suunnittelee kivikoulun purkamista. Merkittävänä ympäristönä voidaan pitää vain P.J. Hannikaisen kotipaikan vanhimpia rakennuksia ja siitä muodostuvaa pihapiiriä. Kuitenkin kohdistuessa yksityiseen ja pienehköön pihapiiriin, johon vaikuttaa myös tontin aitaaminen, voisi Lehtovaaran rajauksen poistaa kokonaan. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pohjois-Karjalan osalta valtakunnalliset pohjavesialueiden rajausten tarkastukset ja uuden luokittelun käyttöönotto ovat edelleen kesken. Maakuntakaavaan ei voitu ottaa uutta luokitusta rajauksineen, sillä yhtenäistä aineistoa koko maakunnasta ei ole. Uudistetut pohjavesialueet tuodaan kaavaan myöhemmissä maakuntakaavan vaiheissa. 2. Virkistysalue voi sisältää olemassa olevaa, pienimuotoista toimintaa mm. maa-ainesten oton osalta. Jos lupia jatkossa päivitetään, olisi hyvä pyytää maakuntaliitolta lausunto asiasta, jolloin voidaan arvioida toiminnan laajuutta ja merkitystä maakuntakaavan virkistysalue -merkinnän toteutumisellem. 3. Tietoa rakennetusta kulttuuriympäristöstä ei ajantasaistettu tässä maakuntakaavassa, joten kohdetiedot siirtyvät voimassa olevista maakuntakaavoista. Päivittämisen tarve on tiedossa. Teeman kohteiden tilan tarkastamista ja laajentamista myös modernilla rakennusperinnöllä suunnitellaan seuraavassa vaihe-maakuntakaavassa tarkasteltavaksi teemaksi.

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
Pohjois-Karjalan ELY-keskus	23.4.2020	<p>1. Kaavaehdotuksesta annetut vastineet on hyvin laadittu, ei ole laajemmin huomautettavaa. ELY-keskus viittaa 16.12.2019 antamaansa lausuntoon maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaiden soiden suojeluvarausten esittämisen osalta.</p> <p>2. Lehmon eritasoliittymän läheisyyteen esitetty taajamatoimintojen alue on pienennetty vastaamaan paremmin sekä Joensuun kaupunkiseudun aluerakenteen tarvetta ja tavoitetta uusista taajamatoimintojen alueista vuoteen 2040 mennessä, että Kontiolahden strategista yleiskaavaa. Pidämme hyvänä, että alue on selkeästi määritelty ja osoitettu kaavaan tiiviinä alueena, jolla tuetaan yhdyskuntarakennetta. Kaavan tavoitevuoden jälkeen on esitetty yhdyskuntarakenteen laajenemissuunta -merkintä, kuten kunnan strategisessa yleiskaavassa. Yhdyskuntarakenteen hajautumisen ehkäisemiseksi alueen tarkemmassa suunnittelussa tulee korostaa vaikutusten arvioinnin merkitystä.</p>	<p>1. Suojeltujen soiden esittäminen ei ole maakuntakaavan ehdotusvaiheen käsittelyissä muuttunut.</p> <p>2. Kontiolahdella Lehmon eritasoliittymän läheiselle alueelle tehtiin ehdotusvaiheessa lausunnossa esitettyjä muutoksia, lähinnä rajattiin taajama-alueita pienemmäksi. Maakuntaliitto näkee asian samalla tavalla, eli vaikutusten arviointi on tärkeää jo maakuntakaavassa ja tulee korostumaan jatkossa yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, ja erityisesti maakunnan ja seudun kannalta tärkeillä alueilla, joihin ko. alue ilman muuta kuuluu.</p>
Metsähallitus	24.4.2020	Selostuksen sivulla 105 ”Metsänhoidollisia rajoituksia” tulisi muuttaa muotoon ”metsätalouden harjoittamisen rajoituksia”. Muilta osin Metsähallitus katsoo aiemmin lausumansa pääosin huomioiduksi kaavaehdotuksessa, eikä Metsähallituksella ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.	Metsänhoidolla tarkoitetaan kaavaselostuksessa metsätalouden harjoittamista ilman mitään kaavan asettamia rajoituksia.
Etelä-Karjalan liitto	22.4.2020	<p>Etelä-Karjalan liiton mielestä on hienoa, että Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa otetaan huomioon viereiset maakunnat ja yhteiset kehittämistarpeet. Maakuntien rajat ylittävät kehityskäytävät kuten Kuo- toskäytävä, joka on merkitty liikenteen kehittämisväyläksi sekä matkailun ja virkistykseen kehittämisen kohdealue Saimaalla jatkuen yli maakuntarajojen ovat tärkeitä yhteisiä kehittämisen kohteita. Kaavassa on otettu hyvin huomioon monipuoliset aluesuunnittelun teemat ja tulevaisuuden tarpeet.</p> <p>Aikaisemmassa lausunnossa todettiin, että maakunnallisten vihervestöjen ja virkistys- sekä moottorikelkkareittien jatkuvuus viereisiin maakuntiin olisi hyvä osoittaa sopivilla yhteystarvemerkeinnoilla. Näitä reittejä ei ole kaavaehdotuksessa osoitettu.</p> <p>Maakuntakaavayhteistyöllä on suuri merkitys ja se tukee myös maakuntien yhteistyötä jatkossa.</p>	Pohjois-Karjalassa reitit on osoitettu ohjeellisilla reittimerkeinnoilla, jotka jatkuvat maakunnan rajojen yli myös Etelä-Karjalan suuntaan. Sen sijaan yhteystarvemerkeinnoja ei ole reittien osalta Pohjois-Karjalassa lainkaan käytetty. Tarkoitus ja tavoite molemmilla merkeinnoilla on kuitenkin sama, että reitit jatkuvat myös maakuntarajan yli.
Järjestöt ja yritykset (3 muistutusta)			
MTK ja MHY Pohjois-Karjala	23.4.2020	<p>1. Uudistamme 19.12.2019 annetun lausunnon sisällön.</p> <p>2. Yksityiselle maanomistajalle saattaa aiheutua jostain kaavamerkintöjen rajoitteista kohtuutonta taloudellista haittaa, jota ei ole pystytty kaavaa laatiessa huomioimaan, vaan se paljastuu sen jälkeen, kun laaditaan yksityiskohtaisempia kaavoja. Korvausmenettely on tässä</p>	<p>1. Annettu vastine 16.3.2020.</p> <p>2. ja 3. Maakuntakaavan ratkaisujen ei arvioida aiheuttavan kohtuutonta taloudellista haittaa maanomistajille. Mikäli yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tällaista haittaa ilmenisi, niin asia tulisi käsitellä ja ratkaista korvausme-</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>suhteessa puutteellinen erityisesti uusien suojelualueiden maanomistajille mm. menetettyjen rakennuspaikkojen muodossa.</p> <p>3. Uudistamme huolemme uusien norppa-alueiden perustamisesta luonnonsuojelulain nojalla ilman maanomistajille maksettavaa korvausta rakennuspaikoista. Vaikeuttavat rantarakentamista. Oletamme, että alueilla ei ole kuntien hyväksymää kaavaa, jolloin maakuntakaavan suojelumääräys tulee estämään rakentamisen. Tässä yhteydessä selostukseen tulee kirjata korvauspykälä, jos rakennusoikeus on eikä sitä voida siirtää. Toinen vaihtoehto on, että alueelle haetut rakennuslupien rakentamisoikeudet korvataan. Oikeudenmukaisuuskysymys ja maanomistajille iso taloudellinen asia.</p> <p>4. Korostamme, että maakunnassa moottorikelkkareitit/-urat lähtökohtaisesti perustetaan maanomistajien kanssa sopimalla. Se, että ohjeellinen reitti merkataan maakuntakaavaan, ei tarkoita, että reitti toteutuu. Maakuntakaavan määräys ei saa muuttaa hyväksi havaittua tapaa sopimalla kelkkaurasta maanomistajien kanssa.</p> <p>5. Kolin kehittämisen kohdealue on uusi kehittämisperiaatemerkinä. Merkinä ja siinä tehdyt rajaukset eivät saa aiheuttaa rajoituksia, tulon menetyksiä ja esteitä alueella harjoitettavalle maa- ja metsätaloudelle. Jos haittoja ja rajoituksia aiheutuu, on ne korvattava täysimääräisesti. Kunnioitettava maanomistajien oikeuksia ja kaikki kehittämis-toimenpiteet on valmisteltava erityisen huolellisesti ja maanomistajia kuullen.</p>	<p>nettelyllä tai muulla mahdollisella tavalla ko. kaavan yhteydessä. Käytännössä maakuntakaavan uudet tai muuttuneet merkinnät eivät johda rakennuspaikkojen menetykseen lukuun ottamatta uusia, käytännössä suojelualueille osoitettuja luonnonsuojelualuemerkintöjä (SL). Saimaannorpan pesimäalueiden osoittaminen on sen sijaan informatiivinen merkinä, se ei ole suojelualuemerkintä. Kyseiset alueet ovat saimaannorpan tärkeitä pesimäalueita, joten ne alueet tulee huomioida yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Tässä prosessissa maakuntakaavan rooli on ainoastaan tuoda yleiseen tietoon nämä alueet, joilla on saimaannorpan takia erityisiä luontoarvoja. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ratkaistaan maankäyttökysymykset aina tarkemmin.</p> <p>4. Maakuntakaavassa osoitetut moottorikelkkareitit ovat ohjeellisia. Se tarkoittaa, että reitin/uran tarkempi linjaus tapahtuu aina yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa. Maakuntakaavan ohjeellisen moottorikelkkareitin suunnittelumääräyksen mukaan suunnittelu tulee tehdä yhteistyössä maanomistajien ja viranomaisten kanssa. Maakuntakaava ei ota kantaa siihen, toteutetaanko esitetty yhteys sopimalla urasta maanomistajan kanssa vai reititöimityksellä viralliseksi reitiksi.</p> <p>5. Kolin kehittämisen kohdealue (kehittämisperiaatemerkinä) nähdään matkailun, virkistykseen ja vapaa-ajan sekä ympärivuotisen että osa-aikaisen asumisen ja työnteon vetovoima-alueena kulttuuri- ja luontoympäristö huomioiden. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueiden käyttö tulee tarkentumaan. Joka tapauksessa nykyiset maa- ja metsätalousvaltaiset alueet säilyvät jatkossakin nykyisessä käytössään lukuun ottamatta niitä alueita, joita yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa halutaan ohjata muuhun käyttöön. Maakuntakaavan kehittämisperiaatemerkinä ei näin ollen aiheuta rajoituksia maa- ja metsätaloudelle.</p>
Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri	24.4.2020	<p>1. Piirin johdonmukaisesta kaavatyöskentelystä ja globaaleista ilmasto- ja monimuotoisuustavoitteista sekä uusimmista tutkimustuloksista huolimatta kaavaan ei ole tavoitetasolle nostettu maankäytön merkitystä luonnon monimuotoisuuden suojelussa tai ilmastonmuutoksen hillinnässä. Piiri ehdottaa, että tulevissa kaavavaiheissa käydään läpi ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen sekä luonnon monimuotoisuuden suojelemisen edistäminen sekä vihreä infrastruktuuri. Luonnosvaiheen lausunnossa esitetyt SL-, alu- ja luomerkintäehdotukset tulee käsitellä osana tätä vaihetta.</p> <p>2. Kolin kehittämisen kohdealue on liian laaja ja epämääräinen. Kolin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue tulee huomioida paremmin kehittämisalueen kaavamääräyksessä. Ainoastaan oikeudelliset ohjaavat kaavamerkinät pystyvät suojaamaan maisema-alueita. Piiri</p>	<p>1. Ilmastonmuutos ja monimuotoisuus ovat teemoja, jotka ovat läpileikkaavina monissa tämän maakuntakaavan teemoissa. Aiheita käsitellään kaavaselostuksessa ja vaikutusten arviointiosassa. Monimuotoisuuden ja ilmastonmuutoksen huomioiminen on pitkäjänteistä työtä ja osa maakuntakaavoitusta myös tulevaisuudessa. Luonnosvaiheessa kerättyä tietoa esimerkiksi suomenkintöjen osalta voidaan käyttää maakuntakaavoituksessa apuna myös kaavan seuraavissa vaiheissa.</p> <p>2. Kolin kehittämisen kohdealue (kehittämisperiaatemerkinä) nähdään matkailun, virkistykseen ja vapaa-ajan sekä ympärivuotisen että osa-aikaisen asumisen ja työnteon vetovoima-alueena kulttuuri- ja luontoympäristö huomioiden. Valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle on oma merkinä (osa-aluemerkintä), joka on osittain päällekkäinen Kolin kehittämisperiaate-</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>vaatii, että Kolin kehittämisen kohdealueen merkintä poistetaan kansallispuiston alueelta. Piiri vaatii, että vaikka kaavassa on Kolin valtakunnallinen maisema-aluemerkintä, sen lisäksi maisema-arvot turvataan myös Kolin kehittämisen suunnittelumääräyksessä.</p> <p>3. MRL:n 30.2 §:n mukaisesti Kolin maisema-alueelle voidaan maakuntakaavassa asettaa maisema-alueeseen perustuva suojelumääräys. Tämä olisi erittäin perusteltua ja turvaisi jatkossa paremmin Kolin maisema-alueen ja antaisi selkeät pelisäännöt alueen kehittäjille, joiden liiketoiminta perustuu maisema-alueeseen. Luonnonmaisemassa on huolehdittava siitä, että rakentaminen ja muut maisemaa häiritsevät hankkeet, toimenpiteet ja infrastruktuuri sijoittuvat näkemäkatveisiin. Esitetään, että Kolin kansallismaisemalla osoitetaan MRL:n 30.2 §:n mukainen suojelumerkintä.</p> <p>4. Piiri on pettynyt maakuntakaavan rantarakentamista koskevan yleisen kaavamääräyksen suuripiirteisyyteen. Määräys ei turvaa maakunnan erämaisista järviä ja arvokasta rantaluontoa riittävästi. Lisäksi Joensuun ja Joensuun lähikuntien alueiden vapaat ranta-alueet on unohdettu. Piiri toistaa vaatimuksensa, että erämaisille pienvesille tulee laatia tiukemmat omat kaavamääräykset, jotka takaavat niiden säilymisen erämaisina sekä vaatimuksensa Joensuun ja sen lähikuntien rakentamisen ohjauksesta riittävien vapaiden ranta-alueiden säilymiseksi.</p> <p>5. Turvetuotannon osalta on kyseenalaista toistaa vuoteen 2040 ulottuvassa maakuntakaavassa vanhoja tavoitteita turvetuotannon osalta, se antaa vääränlaista viestiä alan toimijoille. On täysin mahdollista, että turpeen käyttö myös muihin kuin energiantuotantoon tullaan ajamaan alas. Teknisen hiilen tehtaan vaatimaan turpeenkäyttöön luvataan kaavassa varautua ja ympäristövaikutusten arvioinnissa sitä pidetään vielä ympäristön kannalta positiivisena asiana teknisen hiilen käyttötarkoitusten takia. Piiri vaatii, että vanhat tavoitteet poistetaan tästä kokonaiskaavasta ja että ympäristövaikutusten arvioinnista poistetaan turvetuotannon positiiviset ympäristövaikutukset.</p> <p>6. Koivusuo-Ruosmesuon on ollut valitettavan tempoileva tapaus maakuntakaavassa. Piiri vaatii, että Koivusuo-Ruosmesuon teksti ja sen käsittely poistetaan tästä kaavavaiheesta.</p> <p>7. Piirin käsitys on, että kaavassa ei ole riittävässä määrin varauduttu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin, saati hillitsemiseen. Viheryhteyttä ja ekologista yhteyttä ei ole valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa suotta ilmaistu erikseen, sillä ne myös tarkoittavat eri asioita.</p>	<p>merkinnän kanssa. Maisema-alueen suunnittelumääräys edellyttää, että alueen suunnittelussa ja käytössä otetaan huomioon maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvataan ja edistetään niiden säilyttämistä. Maakuntaliitto näkee, että maisema-alue turvataan ko. oman merkinnän kautta.</p> <p>3. Kolin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue täydentää alueen kansallispuisto (SL) ja Natura 2000 -alueiden (nat) merkintöjä. Arvokkaan maisemakuvan säilyttäminen ei maakuntaliiton näkökulmasta edellytä suojelumääräystä. Maiseman huomiointi ja luonnonsuojelumerkinnät säilyvät jatkossakin omina merkintöinä vaikkakin ne menevät osittain päällekkäin.</p> <p>4. Maakuntakaavan rooli rantojen kaavoituksen ohjaajana on vuosien myötä vähentynyt, kun kuntien rantakaavoitus on edennyt. Maakuntaliitto katsoo, että maakuntakaavan rooliksi riittää rantakaavoituksen periaatteiden käsittely yleisellä tasolla.</p> <p>5. Turpeen käytön, mutta myös soidensuojelun osalta on tunnistettu tarve kaavamerkintöjen ajantasaistamiseksi. Turvetuotannon osalta kaavaan on korjattu vain selvät esille tulleet maankäytön muutokset, joissa käytöstä poistunut tuotantoalue on muuttunut esimerkiksi peltoalueeksi tai suojelualueeksi. Teeman myöhemmässä kaavavaiheessa tapahtuvassa ajantasaistustyössä huomioimaan turpeen käytön muuttunut tulevaisuus yhdessä arvokaiden soiden suojelutarpeen kanssa. Turpeen käytön ympäristövaikutuksia tulee tällöin tarkastella tulevassa kaavavaiheessa kokonaisvaltaisesti.</p> <p>6. Koivusuo-Ruosmesuo on poistettu kaavakartalta. Sitä ei ole enää esitetty ehdotusvaiheessa selvitysalue -merkinnällä, vaan suot tullaan myöhemmässä kaavavaiheessa käsittelemään yhtenä kokonaisuutena maakuntahallituksen 29.10.2019 tekemän periaatepäätöksen mukaisesti. Kaavaselostukseen jääneet virheellisyudet korjataan tältä osin kuntoon.</p> <p>7. Pohjois-Karjalan arvokkaita yhtenäisiä metsäalueita ja pienten järvien ja lampien rantoja kuvannut mera-merkintä poistettiin maakuntakaavasta luonnosvaiheessa, koska siihen suhtauduttiin ristiriitaisesti. Selvitys on kuitenkin maakuntakaavan tausta-aineistona, vaikka varsinaisia kaavamerkintöjä se ei ole tuottanutkaan. Ekologisten yhteyksien turvaaminen maakuntakaavatasolla on tärkeää alueilla, missä muu maankäyttö uhkaa niiden säilymistä. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti maakuntakaavassa edistetään ekologisten yhteyksien säilymistä. Joensuun kaupunkiseudulla näitä merkintöjä ovat viheryhteystarvemerkinnot, jotka mahdollistavat ihmisten liikkumisen virkistysalueiden välillä, mutta toimivat samalla toissijaisesti myös ekologisina yhteyksinä merkinnän kuvauksen mukaisesti. Muun maakunnan osalta ei nähdä maankäytöllistä painetta tai uhkaa metsäalueiden pirstoutumiselle. Uusina koko maakuntaa koskevinä merkintöinä esitellään</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>Kaavassa ei ole huomioitu ekologisia yhteyksiä lainkaan. Liiteaineistossa mera-tarkastelussa yhteyksiä oli tarkasteltu. Piiri vaatii, että selostuksesta poistetaan todellisuutta vastaamattomana lause: Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti maakuntakaavassa edistetään ekologisten yhteyksien säilymistä.</p> <p>8. Piiri on kritisoinut kaavan vaikutustenarvioinnin tasoa aiemmissa kaavavaiheissa ja pitää huomautuksensa soveltuvin osin voimassa. Edelleen vaikutusten arvioinnissa on kohtia, mutta joudumme valitusten toteamaan, että vaikutustenarviointia tuskin muutetaan toistusta kriitikkistä huolimatta.</p>	<p>muun muassa arvokkaat pienvedet ja saimaannorpan pesimäalueet. Ne kaikki esittävät jonkin erityisen luontoarvon muodostamaa kokonaisuutta.</p>
PKS sähkön-siirto Oy	7.4.2020	<p>Pamilosta Ilomantsiin menevää 110 kV:n sähkölinjaa ollaan uusimassa (valmistuu kesäkuussa 2021) ja johdon reitti muuttuu muutamassa kohdin. Pyydämme, että poistatte maakuntakaavakartalta nykyisen reitin ja lisäätte karttaan johdon uuden reitin.</p>	<p>Tehdään esityksen mukaiset tekniset korjaukset johtolinjaan.</p>
Yksityishenkilöiden jättämät muistutukset (19 muistutusta)			
Muranen Esa ja Mustonen Osmo	1.4.2020	<p>Omistamme metsätilan Puntarikoskentie varrella, kaavamerkintä MU-1. Tilan itäreunassa paritalo ja länsipuolella omakotitalo. Pohjoispuolella merkintä EO1-p soranottoalue. On kohtuutonta rajoittaa mahdollista rakentamista omistamallemme tilalle MU-1 merkinnällä, koska joka kulmassa asuinrakennuksia. Tuleva soranottoalue estää tehokkaasti rakentamisen sen ympärille. Lisäksi tilamme läpi kulkee voimasiirtolinja, jonka alle on mahdollista rakentaa mahdollisia pyöräily- ja kävelyreittejä. Jo nyt sitä hyödyntävät moottorikelkkailijat kuin myös kävelijät ja maastopyöräilijät. A-merkintä pitäisi yltää tulevalle EO1-p soranottoalueelle asti.</p>	<p>Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU, MU-1), osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ulkoilun kannalta tärkeitä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Jaamankankaan MU-1 alue on tunnistettu Joensuun seudulla sijainniltaan, metsien monikäyttöään ja luonnonympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaaksi. Koko alue on laaja, jonka sisään mahtuu erilaisia pienempiä alueita. Alueeseen kohdistuu myös hyvin monenlaisia toiveita rakentamisesta suojeluun. Merkinnällä halutaan turvata alue pääosin rakentamisen ulkopuolella ja säilyttää luontoalueen yhtenäisyys Joensuun kaupunkiseudulla. Alueen sijainnin ja ominaisuuksiensa vuoksi se kerää myös paljon ulkoilijoita. Taajamatoimintojen aluevaraukset (A), joita laajan Jaamankankaan alueen eri suunnilla ovat lähinnä Lehmon eritasoliittymän läheinen taajamatoimintojen alue, sekä Onttolan suunnasta pieneltä osin Puntarikosken suuntaan laajentuva taajamatoimintojen alue, ovat taajamatoimintojen alueita, joilla on yhdyskuntarakenteen kannalta vähintään seudullista merkitystä. Puntarikoski on Joensuun kaupunkiseudun asuinrakentamisen lievealuetta, jonka ei ole katsottu olevan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kannalta taajamatoimintojen aluetta vuoteen 2040 mennessä vaan tiivis rakentaminen mahdollistuu esitettyjen aluevarausten sisään, joissa on paljon vielä toteutumattomia taajama-alueita.</p>
Seppo Pölönen	7.4.2020	<p>Vaadin, että maakuntakaava ei estä vapaa-ajan rakentamista, vapaata liikkumista, talousmetsän hakkuita, tarvittavan infran rakentamista, kuten sähköjen vetämistä ja nykyisen tieuran ylläpitoa.</p>	<p>Ainoa maakuntakaavamerkintä esitetyllä alueella on Kolin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue -merkintä, jonka alueen eteläosissa kiinteistö sijaitsee. Maisema-alueen suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattava ja</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
			edistettävä niiden säilymistä. Merkintä ei siis estä muistutuksessa esitettyjä asioita, mutta yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida maisema-arvot.
Timo Kokko	16.4.2020	Vaadin, että maakuntakaavassa olevasta Joensuun lentoaseman kiitotie 10/28 pidentämisestä Onttolan suuntaan luovutaan. Lentomelu lisääntyisi ja haittaisi merkittävästi Onttolassa asumismukavuutta.	Maakuntakaavassa osoitetaan selvitysalue (se-2) Joensuun lentoaseman kiitotien jatkamisen selvittämiseksi ja mahdollistamiseksi. Finaviolla on tahtotila jatkaa kiitotietä mahdollisesti tulevaisuudessa, mutta se edellyttää kuitenkin vielä tarkempaa suunnittelua Finavia, maakuntaliitto, ELY-keskus ja alueen kuntien kesken. Tarkemmassa suunnittelussa selvitetään myös tarkemmin tulevan melualueen laajuus ja lentomelun vaikutukset.
Riitta Niinioja ja Tuula Sokka	22.4.2020	<p>1. Vaadimme, että Kiteen Kiteenkylässä sijaitsevien peltojemme ja niiden lähitienoiden lisäämistä peltobiotalousalueeseen (pb) Savikko-Loukunvaara-Kiteenlahti. Pellot ovat viljelyssä jatkuvasti ja ovat hyviä ja merkittäviä maatalousmaita. Kuuluvat oleellisesti peltobiotalousalueeseen, jossa tulee turvata maaseutuelinkeinojen toimintaedellytykset ja niiden kehittämismahdollisuudet. Pidämme tarpeellisena ja välttämättömänä ko. peltobiotalousalueen täydentämistä vaatimusmukaisesti.</p> <p>2. Kiteenkylässä sijaitsevien tilojemme alueella osittain oleva kaavaehdotuksen virkistysalue (V) -merkintä tulee poistaa tilamme alueelta, jolloin se on ns. valkea alue - eli maa- ja metsätaloustoiminnan aluetta. Ehkä merkintänä voi virkistysalueen asemasta olla maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) tai MU-alue. Metsissämme on ollut jo vuosikymmeniä esimerkiksi latupohjia, joista on sovittu kirjallisesti Kiteen kaupungin kanssa. Metsämme ovat talousmetsiä, jossa mm. vapaaehtoisella suojelulla turvaamme myös monimuotoisuutta. Metsämme ovat olleet virkistyskäytössä ja ovat mielestämme ilman kaavallista virkistysaluemerkintää (V), kunhan reiteistä sovitaan kanssamme.</p> <p>3. Pohjavesialueiden (pv) rajaukset luokitukset, kuten Kiteen pohjavesialue ja Tervalaminmäen pohjavesialue, tulee ehdottomasti ajantasaistaa, samoin arvokkaiden harjualueiden Kirkkosärkät ja Pajarinmäki-Kurvihta rajaukset tulee tarkistaa siten, että ne kattavat yhtenäisesti myös ns. Selkueen harjualueen ja myös Herralan tilamme ja sen lähitienoot. Rajaukset näyttävät noudattavan monin paikoin tilarajoja karttapalvelussa, näinhän eivät geologiset tai muutkaan luonnonmuodostumat tosiasiaa rajaudu. Suomen ympäristökeskuksen ja Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen karttapalvelussa Kiteen pohjavesialue, sekä Kirkkosärkkien ja Tervalaminmäen pohjavesialueet (pv) puolestaan kuuluvat selkeästi yhteen. Pohjavesialueet ja harjut, reunamuodostumat yms. ovat siis edellä olevin perustein eittämättä yhtenäisiä ja kaavaehdotuksessa olevia rajauksia laajempia alueita.</p>	<p>1. Peltobiotalousmerkintä tuotiin kaavaan yhtenäisen paikkatietoaineistosta tehdyn tulkinnan perusteella, joten yksittäisen alueen lisääminen ei ole perusteltua. Kaavamerkinnän ulkopuolelle jäi runsaasti peltoalueita. Alueiden käyttöä suunniteltaessa maatalouselinkeinojen edellytykset tulee huomioida toki muuallakin kuin vain maakuntakaavamerkinnän osoittamilla alueella.</p> <p>2. Kiteen Hutsin urheilu- ja ulkoilualueen virkistysaluemerkintä (V) on ollut sellaisenaan 1. vaihemaakuntakaavasta lähtien maakuntakaavassa samalla rajauksella, eikä sitä ole nytkään muutettu. Merkintä osoittaa, että Kiteen taajaman läheisyydessä tulisi osoittaa myös yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueita virkistykseen. Alueen tarkempi rajaaminen tulisi käydä läpi yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, esimerkiksi käynnissä olevassa Kiteen keskustan osayleiskaavoituksessa. Hutsin alueella kulkevat reitit ja hiihtoladut osoittavat, että alue on selkeästi tärkeä virkistyskäytölle, ja etenkin virkistysalueiden tulisi osayleiskaavassa määritellä virkistysalueeksi.</p> <p>3. Pohjois-Karjalan osalta valtakunnalliset pohjavesialueiden rajausten tarkastukset ja uuden luokittelun käyttöönotto ovat edelleen kesken. Maakuntakaavaan ei voitu ottaa uutta luokitusta rajauksineen, sillä yhtenäistä aineistoa koko maakunnasta ei ole. Uudistetut pohjavesialueet tuodaan kaavaan myöhemmissä maakuntakaavan vaiheissa informatiivisena tietona, ELY keskus vastaa rajauksista. Arvokkaiden harjualueiden (ge-1) merkinnät perustuvat voimassa oleviin kaavoihin eikä rajauksia ole muutettu. Merkinnän luonne on informatiivinen esittäen maakunnallisesti arvokkaita laajoja harjuluonnon kokonaisuuksia. Tällöin hyvin yksityiskohtainen rajausten tarkastelu ei ole tarpeen.</p> <p>4. Maakunnallisesta näkökulmasta taajamien lähialueet ovat selkeästi Joensuun kaupunkiseudun ulkopuolella oma suunnittelukokonaisuus, jossa yhdyskuntarakenteelliset, teknisen huollon ja maisemakuvaan liittyvät tekijät tulisi pääsääntöisesti käsitellä osayleiskaavoilla. Myös yhtenäiset peltoalueet tulisi taajamien läheisyydessä turvata. Kiteen taajamaseudun kehittämisen kohdealue on yksi kehittämisalueista, ja ko. merkintä tukee yksityiskohtaisempaa suunnittelua kokonaisuutena.</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>Ehdotusta on aiheellista tarkentaa ja tarkistaa uusimmin tiedoin kaikki pohjavesialueet ja harjualueet.</p> <p>4. Kiteen taajamaseudun kehittämisen kohdealueen aluevaraus on mielestämme tarpeeton ja poistettava. Tiivistettäkään Kiteellä ja muissakin taajamissa keskustaa.</p> <p>5. Vesiensuojeluun, maiseman- ja luonnonsuojeluun ja maakunnan historiallisen perinnön vaalimiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota Pohjois-Karjalan maakuntakaavassa 2040 ja kaikessa kaavoituksessa.</p> <p>6. Maakuntakaavassa on ehdotuksessa esitettyä vahvemmin painottaa maakunnan kehittämistä luomutuotannon ja luomukeruuotannon ykkösmuotona.</p> <p>7. Maakuntakaavassa on korostettava erityisesti tulevaisuutta ajatellen painokkaammin ruoantuotannon puhtautta ja omavaraisuutta, olemassa olevien peltojen jatkuvaa viljelyä ja pysyttämistä hyvässä tuotantokunnossa sekä myös metsätaloustoimintaa maatalouden ohessa ja yhteydessä, kaikessa myös suojelunäkökohdat huomioiden. Jatkuva monipuolinen maa- ja metsätalous ja vahvistuva luomutuotanto turvaavat myös kulttuuri- ja maisema-alueita, antavat työtä ja toimeentuloa ja siten pitävät yllä maaseudun elinvoimaisuutta Pohjois-Karjalassa.</p>	<p>5. Kaavoitus on eri arvojen ja erilaisen maankäytön yhteensovittamista. Luonto- ja historia-arvojen lisäksi on huomioitava myös monet muut tarpeet kuten yhdyskuntarakenne, liikenne, teknisen huollon verkostot, taloudelliset kysymykset, viherverkko ja maisema.</p> <p>6. Luomutuotannon ja luomukeruualueiden kehittämistä on edistetty maakunnallisesti monin eri tavoin, sillä alueen maataloustuotannon luomuosuus on valtakunnallisestikin merkittävä ja potentiaalisia luomukeruualueita on runsaasti. Esimerkiksi parhaillaan on käynnissä hanke ”Luomua ja luonnon tuotteita metsävaratietoihin – LULUme”, jossa voimansa ovat yhdistäneet Metsäkeskus ja Luke. Täydennetään pelto- ja metsäalueiden kohtaan kaavaselostukseen luomutuotantoa koskevaa tekstiä.</p> <p>7. Maakuntakaava pyrkii omalta osaltaan turvaamaan elinvoimaisen maaseudun säilymistä. Keskeisin merkintä tämän osalta on pelto- ja metsäalueet (osa-aluemerkintä), jolla on esitetty yhteneväisin kriteerein maakunnan keskeisimmät yhtenäiset peltoalueet. Aivan kuten kirjottajat toteavat, on tärkeä tunnistaa oman alueensa vahvuudet.</p>
Nina Kemiläinen	22.4.2020	<p>1. Maakuntakaavaprosessissa ei tule sallia Lieksa kaupungin tässä vaiheessa ujuttaa mukaan muistutuksessaan sisällyttämää uutta matkailualueen kohdemerkintää osoitteessa Ylä-Kolintie 25. Kaavaehdotus on ollut jo lausuntokierroksella Lieksan kunnassa. Kunta on saanut jättää ehdotusvaiheen lausuntonsa ja sen pohjalta muokattu kaavaehdotus on nyt nähtävillä ja muiden osallisten kommentoitavana. Ko. tontin kaavamerkintä on pidettävä maakuntakaavassa ennallaan (AP-1) Kolin Iso Kuva 2050 -suunnitelman mukaisesti. Suunnitelmassa matkailurakentaminen on osoitettu Koli Cultura ja Kolin keskustan alueille - ei Kolin huipulle. Luonnosvaiheen lausuntoihin ja mielipiteisiin antamisissaan vastineissa maakuntahallitus korostaa ja painottaa Kolin Iso Kuva -suunnitelman ohjaavaa roolia Kolin alueen strategisissa linjauksissa. Tulee myös huomioida Metsähallituksen, Museoviraston, Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin ja Outokummun luonnonsuojelun lausunnot, jotka ovat korostaneet Kolin luonto- ja maisema-arvojen säilyttämisen tärkeyttä. Koli on valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, mikä velvoittaa paitsi turvaamaan myös edistämään maisema-arvojen säilyttämistä. Hotellirakentamisen salliva kaavamerkintä Kolin huippujen tuntumaan ei tätä ole.</p>	<p>Lieksan kaupungin hotellirakentamiseen hankittu kiinteistö (hotellisuunnitelma) osoitteessa Ylä-Kolintie 25 ei ole aikaisemmin ollut esillä maakuntakaavassa, eikä se ole tullut esille myöskään aikaisemmissa lausuntovaiheissa. Maakuntaliitto on antanut oman vastineen Lieksan kaupungille. Maakuntakaavassa esitetyllä kiinteistöllä on voimassa valtakunnallinen maisema-alue -merkintä (ma/kv), ja alue sijaitsee Kolin kansallispuiston välittömässä läheisyydessä. Kolin kansallispuisto on merkitty maakuntakaavassa sekä aluevarauksena luonnonsuojelualueena (SL) että osa-aluemerkinnällä Natura-alueena (nat). Maakuntakaavassa Ylä-Kolille on lisäksi osoitettu Ukko-Kolin matkailupalveluiden aluevaraus (RM). Hotellisuunnitelma liittyy keskeisesti ko. maakuntakaavan matkailupalveluiden alue -merkintään. Maakuntakaavassa matkailupalveluiden aluevarausmerkinnällä (RM) osoitetaan maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluita. Matkailupalveluiden alue on maakuntakaavan kaavaselostuksessa määritelty käsiteltävän lyhyesti Ukko-Kolin alueen laskettelurinteeseen. Maakuntaliitto tulee tarkentamaan kaavaselostukseen alueen kuvausta seuraavasti: Ukko-Kolin matkailupalveluiden alueella tarkoitetaan Hotelli Kolin ja luontokeskuksen aluetta sekä niihin toiminnallisesti kytkeytyviä muita matkailupalveluita sekä</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
			liitännäisalueita kuten pysäköintialueita, hissialueita ja laskettelurinteitä palveluvarustuksineen. Esitetty uusi hotellisuunnitelma on pysäköintialueiden tuntumassa, mutta kuitenkin Kolin kansallispuiston ulkopuolella. Uusi hotellisuunnitelma on näin ollen maakuntaliiton näkemyksen mukaan maakuntakaavan mukainen, mikäli ja kun se suunnitellaan toiminnallisesti osaksi muuta Ukko-Kolin matkailupalveluiden (RM) aluekokonaisuutta. Yksityiskohtaisempi suunnittelu tulee aikanaan kuitenkin osoittamaan tarkemmin hankkeen vaikutukset ja kokonaisuuden. Maakuntakaavan pohjalta hanketta ei toteuteta mutta maakuntakaava mahdollistaa hankkeen etenemisen ja tuo kyllä suunnitteluun näkökulmia muun muassa maakunnan aluerakenteen, matkailun kehittämisen sekä valtakunnallisesti arvokkaan maiseman ja ympäristöarvojen näkökulmasta.
Heikki Piirainen	23.4.2020	Kevyen liikenteen väylä Kulhontien varteen Joensuu - Kulho välille. Kulhossa noin 380 kotitaloutta. Kulhontietä käytetään autolla ja polkupyörillä päivittäiseen työmatkaliikennöintiin ympäri vuoden, säännöllinen bussiliikenne ja tukkirekkaliikenne. Lapset kävelevät bussipysäkeille tienviertä pitkin. Talvella kapea tie liukas jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Tietä kuljetaan Joensuusta Aittolammen uima paikalle pyörällä. Kuntoilijoiden vilkkaassa käytössä sulan maan aikaan. Yhdenvertaisuuden vuoksi Joensuusta pitäisi olla kevyenliikenteen väylä myös idän suuntaan.	Maakuntakaavassa esitetään ”Joukkoliikenteen ja pyöräilyn laatukäytävät”, jonka merkinnän suunnitelmääräyksessä todetaan, että yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee parantaa pyöräilyn mahdollisuuksia rakentamalla korkeatasoisia, turvallisia ja sujuvia pyöräilyväyliä. Lisäksi Joensuu-Kulho väli kuuluu myös Kaupunkiseudun kehittämisen kohdealueeseen (ks), jonka suunnitelmääräyksessä on tavoite huomioida kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden säilyminen ja kehittäminen. Tämä tarkoittaa sekä pyöräilyolosuhteiden parantamista kaupunkiseudun sisällä, että kävelen ja pyörällä tapahtuvan joukkoliikenteen liityntäliikenteen olosuhteiden parantamista. Tarkempi suunnittelu on erityisesti Joensuun kaupungin ja Kontiolahden kunnan asia. Maakuntakaavassa on toisin sanoen tavoite, että pyöräilyolosuhteet Joensuusta Kulhon suuntaan saataisiin kuntoon.
Risto Mutanen	24.4.2020	Tilojeni pinta-ala on n. 150 ha Jaamankankaalla (MU-1) sekä Höytiäisen Höytiäisen kanavan Onttolan puoleisella rannalla (V). Tilat ovat metsämaata, ei rakennuksia. 1. Kaava tulee estämään kaiken uudis- ja vapaa-ajan rakentamisen tilojeni alueella sekä mahdollisesti rajoittamaan myös metsätalouden hoitoa. Lehmon asuinrakentamisen laajentuminen on mahdollista vain Jaamankankaan suuntaan, joten on kohtuutonta rajoittaa rakentamisen mahdollisuuksia liian tiukalla maakuntakaavalla. Onttolan haja-asutuksen laajenemisen pitäisi mahdollistaa Kunnasniemi-Puntarikoski suuntaan. 2. Tiloilleni on kohtuutonta tehdä ulkoilu- ja virkistysreitit, levähdys- ja muita tukialueita sekä turvata luontoympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaat alueet, joita ei tilallani ole. Oikea kaavamerkintä pitäisi olla M.	Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU, MU-1), osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ulkoilun kannalta tärkeitä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Jaamankankaan MU-1 alue on tunnistettu Joensuun seudulla sijainniltaan, metsien monikäyttöään ja luonnonympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaaksi. Koko alue on laaja, jonka sisään mahtuu erilaisia pienempiä alueita. Alueeseen kohdistuu myös hyvin monenlaisia toiveita rakentamisesta suojeluun. Merkinnällä halutaan turvata alue pääosin rakentamisen ulkopuolella ja säilyttää luontoalueen yhtenäisyys Joensuun kaupunkiseudulla. Alueen sijainnin ja ominaisuuksiensa vuoksi se kerää myös paljon ulkoilijoita. Taajamatoimintojen aluevaraukset (A), joita laajan Jaamankankaan alueen eri suunnilla ovat lähinnä Lehmon eritasoliittymän läheinen taajamatoimintojen alue, sekä Onttolan suunnasta pieneltä osin Puntarikosken suuntaan laajentuva taajamatoimintojen alue, ovat taajamatoimintojen alueita, joilla on yhdyskuntarakenteen kannalta vähintään seudullista merkitystä. Puntarikoski on Joensuun kaupunkiseudun asuinrakentamisen lievealuetta, jonka ei ole katsottu olevan

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>3. Ulkoilu- ja virkistysalueiden suunnittelu ja kehittäminen täytyisi tehdä kaupunkien, kuntien tai valtion omistamille tiloille. Esim. Ah-stadionin ympäristö, Lykynlammen hiihtomaja, Repokallio, Ruunaa ja Koli. Jaamankankaalla ja Puntarikoskella mahdollistuu jokamiehen oikeuksin.</p> <p>4. Maakuntakaava 2040 suosii kaupungeja ja kuntia yksityismetsänomistajien kustannuksella. Rajoitetaan kohtuuttomasti yksityishenkilön mahdollisuuksia saada rakennusoikeutta, joka on jo nytkin äärimmäisen hankalaa kuntien kaavoitusmonopolin tähden. Maakuntakaavan tulee antaa tasavertaiset mahdollisuudet kehittää omistamiaan maa-alueita niin rakentamisen, ulkoilu - ja virkistysalueiden kuin luonnonsuojelun puitteissa.</p>	<p>maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kannalta taajamatoimintojen aluetta vuoteen 2040 mennessä vaan tiivis rakentaminen mahdollistuu esitettyjen aluevarausten sisään, joissa on paljon vielä toteutumaton taajama-alueita.</p>
Juha Kyyrönen	24.4.2020	<p>Tilani on merkitty MU-1 alueeksi.</p> <p>1. Kaava tulee estämään kaiken uudis- ja vapaa-ajan rakentamisen tilojeni alueella sekä mahdollisesti rajoittamaan myös metsätalouden hoitoa. Lehmon asuinrakentamisen laajentuminen on mahdollista vain Jaamankankaan suuntaan, joten on kohtuutonta rajoittaa rakentamisen mahdollisuuksia liian tiukalla maakuntakaavalla. Ontolan haja-asutuksen laajenemisen pitäisi mahdollistaa Kunnasniemi-Puntarikoski suuntaan.</p> <p>2. Tilalleni on kohtuutonta tehdä ulkoilu- ja virkistysreitit, levähdys- ja muita tukialueita sekä turvata luontoympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaat alueet, joita ei tilallani ole. Oikea kaavamerkintä pitäisi olla M.</p> <p>3. Ulkoilu- ja virkistysalueiden suunnittelu ja kehittäminen täytyisi tehdä kaupunkien, kuntien tai valtion omistamille tiloille. Esim. Ah-stadionin ympäristö, Lykynlammen hiihtomaja, Repokallio, Ruunaa ja Koli. Jaamankankaalla ja Puntarikoskella mahdollistuu jokamiehen oikeuksin.</p> <p>4. Maakuntakaava 2040 suosii kaupunkiajaja kuntia yksityismetsänomistajien kustannuksella. Rajoitetaan kohtuuttomasti yksityishenkilön mahdollisuuksia saada rakennusoikeutta, joka on jo nytkin äärimmäisen hankalaa kuntien kaavoitusmonopolin tähden. Maakuntakaavan tulee antaa tasavertaiset mahdollisuudet kehittää omistamiaan maa-alueita niin rakentamisen, ulkoilu - ja virkistysalueiden kuin luonnonsuojelun puitteissa.</p>	<p>Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU, MU-1), osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ulkoilun kannalta tärkeitä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Jaamankankaan MU-1 alue on tunnistettu Joensuun seudulla sijainniltaan, metsien monikäyttöään ja luonnonympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaaksi. Koko alue on laaja, jonka sisään mahtuu erilaisia pienempiä alueita. Alueeseen kohdistuu myös hyvin monenlaisia toiveita rakentamisesta suojeluun. Merkinällä halutaan turvata alue pääosin rakentamisen ulkopuolella ja säilyttää luontoalueen yhtenäisyys Joensuun kaupunkiseudulla. Alueen sijainnin ja ominaisuuksiensa vuoksi se kerää myös paljon ulkoilijoita. Taajamatoimintojen aluevaraukset (A), joita laajan Jaamankankaan alueen eri suunnilla ovat lähinnä Lehmon eritasoliittymän läheinen taajamatoimintojen alue, sekä Ontolan suunnasta pieneltä osin Puntarikosken suuntaan laajentuva taajamatoimintojen alue, ovat taajamatoimintojen alueita, joilla on yhdyskuntarakenteen kannalta vähintään seudullista merkitystä. Puntarikoski on Joensuun kaupunkiseudun asuinrakentamisen lievealuetta, jonka ei ole katsottu olevan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kannalta taajamatoimintojen aluetta vuoteen 2040 mennessä vaan tiivis rakentaminen mahdollistuu esitettyjen aluevarausten sisään, joissa on paljon vielä toteutumaton taajama-alueita.</p>
Sonja Korhonen	22.4.2020	<p>1. Mielestäni koko Leinosenlammen itäpuoleinen ranta-alue pitäisi suojella rakentamiselta ja säilyttää ulkoilu- ja virkistysalueena. Lammen länsipuoli rakennettu täyteen, mikä aiheuttaa ja on jo aiheuttanut veden saastumista. Lampi on puhdasvetinen lähdepohjainen lampi,</p>	<p>1. Maakuntakaava pyrkii tiivistämään asumista ja laajentamaan taajama-alueita vain tukeutuen jo perustettuihin taajamiin. Leinosenlammen itäpuolelle on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu taajamatoimintojen re-</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		<p>minkä vuoksi se pitäisi suojella. Ranta-alueella on lähdealueita ja alue on tärkeää pohjavesialuetta. Toivon, että maakuntakaavassa tulisi kyseisellä maa-alueella merkintä virkistysalueesta tai luonnonsuojelualueesta, mutta ei taajamaa.</p> <p>2. Koko Jaamankangas pitäisi edelleen säilyttää virkistys- ja ulkoilukäytössä, eikä sitä saisi lohkoa muuhun tarkoitukseen. Alue tärkeä ulkoilu- ja virkistysalue, lisäksi siellä on pohjavesialue. Lehmon taajama-alueetta laajennettu Jaamankankaalle Joensuun kaupungin asuinrakentamisen vuoksi. Liperin kunnan alueella on suunnitteilla Välikankaan teollisuusalueen laajentaminen Jaamankankaan puolelle. Myös tämä laajennus pistä estää maakuntakaavassa.</p>	<p>servialue, joka nyt kaavoituksen edettyä muutetaan taajamatoimintojen alueeksi. Pohjaveden suojele ja paikallisten luontoarvojen säilyminen pitää huomioida tarkemmassa maankäytön suunnittelussa.</p> <p>2. Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU, MU-1), osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ulkoilun kannalta tärkeitä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Jaamankankaan MU-1 alue on tunnistettu Joensuun seudulla sijainniltaan, metsien monikäytöltään ja luonnonympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaaksi. Koko alue on laaja, jonka sisään mahtuu erilaisia pienempiä alueita. Alueeseen kohdistuu myös hyvin monenlaisia toiveita rakentamisesta suojelemaan. Merkinällä halutaan turvata alue pääosin rakentamisen ulkopuolella ja säilyttää luontoalueen yhtenäisyys Joensuun kaupunkiseudulla. Alueen sijainnin ja ominaisuuksiensa vuoksi se kerää myös paljon ulkoilijoita. Taajamatoimintojen aluevaraukset (A), joita laajan Jaamankankaan alueen eri suunnilla ovat lähinnä Lehmon eritasoliittymän läheinen taajamatoimintojen alue, sekä Onttolan suunnasta pieneltä osin Puntarikosken suuntaan laajentuva taajamatoimintojen alue, ovat taajamatoimintojen alueita, joilla on yhdyskuntarakenteen kannalta vähintään seudullista merkitystä. Puntarikoski on Joensuun kaupunkiseudun asuinrakentamisen lievealuetta, jonka ei ole katsottu olevan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kannalta taajamatoimintojen aluetta vuoteen 2040 mennessä vaan tiivis rakentaminen mahdollistuu esitettyjen aluevarausten sisään, joissa on paljon vielä toteutumaton taajama-alueita.</p>
Kaisa ja Matti Kemiläinen	22.4.2020	<p>Olemme huolissamme Kolin alueen matkailurakentamisesta. Alueen suunnittelussa ja käytössä on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja maisema-arvot sekä turvattu ja aktiivisin toimin edistettävä niiden säilymistä. Mielestämme matkailurakentaminen tulisi keskittää Kolin kyläkeskustan ja Jerontien väliselle alueelle. Kylällä on palvelut, mahdollinen hotellirakentaminen kyläkeskustan läheisyyteen tukisi näiden palvelujen säilymistä. Kylältä on pääsy polku- ja latuverkostolle sekä satamiin ja Ylä-Kolille.</p>	<p>Kolin alueelle on osoitettu aluevarausmerkinnällä (RM) maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien matkailukeskusten ydinalueita, joihin sijoittuu hotellitason rakentamista ja muita matkailupalveluja kaikkiaan kolmelle alueelle eli Purnuniemen alueelle, Loma-Kolin alueelle ja Ukko-Kolin alueelle. Sen lisäksi vähintään seudullisesti merkittävänä matkailupalvelujen olemassa olevana tai suunniteltuna kohteena sekä kehittämishankkeena on esitetty omalla kohdemerkinnällä (rm) Koli Culturen alue. Kolin kylä on nyt osoitettu maakuntakaavassa taajamamerkinnällä (kohdemerkintä), joten ilman muuta se mahdollistaa myös matkailun palveluvarustuksen suunnittelua ja rakentamista osana muuta taajaman kehittämistä yksityiskohtaisemman suunnittelun kautta. Esitetyt kohteet ovat linjassa Kolin Iso Kuva -työn kanssa. Kolin kehittämisen kohdealue (ko) kehittämisperiaatmerkintä mahdollistaa laajalla Loma-Kolin, Kolin ja Ahmovaaran alueella alueiden monipuolisen kehittämisen, myös matkailutoimintojen kehittämisen matkailukes-</p>

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
			kusten ydinalueiden keskittyessä RM-alueille. Samoin matkailun ja virkistystyksen kehittämisen kohdealue (mv) maakuntakaavassa kattaa laajan Pielisen altaan alueen, mukaan lukien Kolin alueet.
Senja ja Helena Vestman	23.4.2020	Emme halua tilallemme asuinalueita vaan säilyttää tilan metsänä. Leinosenlammen rannat on jo nyt liian tiheään rakennettu. Rantatontit rehevöittävät nurmikoillaan lampea ja se rehevöityminen on jo näkyvässä. Kaavassa lampi on merkitty arvokkaana pienvetenä, jos se aiotaan säilyttää sellaisena, tulee itä- ja pohjoispuoli suojella liialta rakentamiselta. Tilallemme on lähde, joka on ELY-keskuksen tutkimusten mukaan luokkaa E. Otamme itse veden lähteestä ja myös Viherkaste -yritys ottaa siitä vettä. Metsäkanalinnut pesivät itä- ja pohjoispuolella lampea. Tilallemme on talo ja pieni ranta, jossa laituri. Vastustamme alueen muuttamista taajama- ja pientaloalueeksi.	Maakuntakaava pyrkii tiivistämään asumista ja laajentamaan taajama-alueita tukeutuen jo olemassa oleviin taajamiin. Leinosenlammen itäpuolelle on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu taajamatoimintojen reservialue, joka nyt kaavoituksen edettyä se ollaan muuttamassa taajamatoimintojen alueeksi (A). Pohjaveden suojelu ja paikallisten luontoarvojen säilyminen pitää huomioida tarkemmassa maankäytön suunnittelussa, kuten muutkin vaikutukset laaja-alaisesti maankäyttö- ja rakennuslain sisällön mukaisesti.
Esko Ihalainen	23.4.2020	Vastustan Leinosenlammen itäpuolen kaavoittamista pientalo-/taajama-alueeksi. Lampi on pohjavesialuetta ja alueella sijaitsee suuri luonnonlähde, josta on yhteys lampeen. Lampi ei kestä lisärakentamista, jossa jo rakennetut alueet yltävät rantaan ja nurmikoista valuu ravinteet veteen. Havaittavissa jo rehevöitymistä ja levää. Ekosysteemi ei kestä enää lisärakentamista. Alueella pesii runsaasti metsäkanalintuja, joiden elinalue häviää rakentamisen myötä. Alue myös erinomaista marjastusmaata sekä suositua ulkoilualueita, joten vaadin alueen säilyttämistä nykyisellään.	Maakuntakaava pyrkii tiivistämään asumista ja laajentamaan taajama-alueita tukeutuen jo olemassa oleviin taajamiin. Leinosenlammen itäpuolelle on jo voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitettu taajamatoimintojen reservialue, joka nyt kaavoituksen edettyä se ollaan muuttamassa taajamatoimintojen alueeksi (A). Pohjaveden suojelu ja paikallisten luontoarvojen säilyminen pitää huomioida tarkemmassa maankäytön suunnittelussa, kuten muutkin vaikutukset laaja-alaisesti maankäyttö- ja rakennuslain sisällön mukaisesti.
Jukka Mujunen, Paiholan yhteismetsä	23.4.2020	Paiholan yhteismetsällä on omistuksessaan metsätalousmaata Kulhon kylässä Ilomantsintieltä Selkien suuntaan. Olemassa olevien sora-alueiden yhteydessä. Kaavaehdotuksessa kyseinen alue on MU-merkinnällä, joka tulisi poistaa ja laajentaa kaavaan merkittyä EO1-p -aluetta Selkientien suuntaan. Maa-ainekseen liittyy merkittäviä taloudellisia intressejä eikä niitä voi tässä sivuuttaa. Haluamme huomauttaa kaavan laatijaa Joensuun seudun maa-ainesten saatuuden varmistamisesta maakuntakaavan koko voimassaoloajalla ja myös sen jälkeen.	Maakuntaliitossa on tunnustettu, että maa-ainesselvityksen päivittämiselle erityisesti Joensuun kaupunkiseudulla olisi tarve, mutta selvityksen aikataulutusta ei ole vielä päätöksiä. Selvityksessä tulisi tarkastella kaupunkiseudun soravarojen määrää, tarvetta ja sijaintia pidemmällä aikavälillä. Ilomantsintien varressa ja Kulhossa on jo suuria maa-ainesten ottoalueita. Alueet ovat myös tärkeitä pohjavesialueita ja pohjaveden laadussa on havaittu muutoksia, jonka vuoksi kyseisillä alueilla tulee tarkastella huolella soranottoalueiden määrää ja oton laajuutta. Maa-ainesten oton kysymyksiä tullaan mahdollisesti käsittelemään tulevissa uusissa käynnistävissä vaihemaakuntakaavoissa.
Saga Rynnänen	23.4.2020	Omistamani tila tulisi kartassa olla valkoisena alueena, koska se ei ole suojelualueita, eikä myöskään natura-alueita. Jos kartamerkinällä on oikeusvaikutuksia, pyydän käsittelemään viestin muistutuksena. Luultavimmin kyseessä on vain merkintävirhe.	Patvinsuon kansallispuiston sisällä on pieniä yksityisiä kiinteistöjä, jotka eivät vielä kuulu luonnonsuojelualueeseen. Maakuntakaava esittää kuitenkin vuoden 2040 mennessä tavoitteen yhtenäisestä kansallispuistosta valtakunnallisen tavoitteen mukaisesti.
Juha Rynnänen	24.4.2020	Lieksan kaupunginhallituksen esittämällä RM-aluevarauksen palauttamisella Kolin Merilänranta - Laajalahti välille sijaitsee alueellisesti merkittävät yhtenäiset peltoalueet, jotka ovat aktiivisessa viljelykäytössä. Toinen Kolin alueen merkittävä peltotalousalue sijaitsee	Peltotalousmerkitä tuotiin kaavaan yhtenäisen paikkatietoaineistosta tehdyn tulkinnan perusteella, joten yksittäisen alueen lisääminen ei ole perusteltua. Kaavamerkinän ulkopuolelle jäi runsaasti peltoalueita. Alueiden

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		Lahnalammen laaksossa, jotka ovat myös viljelykäytössä. Molemmat alueet tulisi merkitä maakuntakaavaan peltobiotalousalueena.	käyttöä suunniteltaessa maatalouselinkeinojen edellytykset tulee huomioida toki muuallakin kuin vain maakuntakaavamerkinnän osoittamalla alueella.
Jarno Hämäläinen	24.4.2020	Kuoralahti läheisine pienvesistöineen on suojaisa, pitkänomainen luonto- sekä virkistysarvoiltaan ja kulttuurihistorialtaan merkittävä ympäristö. Erityishuomiota vedenlaatuun tarvitaan orgaanisen aineksen pohjakertymisen ja rehevöitymisvaikutuksen osalta.	Ilomantsin Kuoralahden alue Koitereella ei kuulu maakuntakaavassa esitettyihin arvokkaisiin pienvesiin.
Jouni Mutanen	24.4.2020	Omistuksessani oleva tila sekä yhtymäosakkuuteni ovat Jaamankankaalla MU-1 alueella. Alue on normaalia metsätalousmaata ja kaavaesitys tulee haittaamaan metsätalouden harjoittamista. Alueella on jo nykyisellään luvattoman paljon ylimääräistä liikennettä ja kaikenlaisia kulkijoita aiheuttaen roskaamista ja kaikenlaista jokamiehenoikeuksiin kuulumatonta haittaa. Mielestäni alueella pitäisi mieluummin pyrkiä vähentämään ylimääräistä liikkumista ja ohjata ulkoilualueet valtion ja kuntien omistamille maille. Kaavalla myös rajoitetaan mahdollista rakennusoikeutta, koska Lehmolla ja Onttolalla on kasvupaineita ja rakentaminen olisi sallittava Jaamankankaantien molemmiin puoliin aina Lehmo-Puntarikoski -johtoaluetta myöten.	Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU, MU-1), osoitetaan maakunnallisesti ja seudullisesti ulkoilun kannalta tärkeitä maa- ja metsätalousvaltaisia alueita. Jaamankankaan MU-1 alue on tunnistettu Joensuun seudulla sijainniltaan, metsien monikäytöltään ja luonnonympäristöltään poikkeuksellisen arvokkaaksi. Koko alue on laaja, jonka sisään mahtuu erilaisia pienempiä alueita. Alueeseen kohdistuu myös hyvin monenlaisia toiveita rakentamisesta suojeluun. Merkinnällä halutaan turvata alue pääosin rakentamisen ulkopuolella ja säilyttää luontoalueen yhtenäisyys Joensuun kaupunkiseudulla. Alueen sijainnin ja ominaisuuksiensa vuoksi se kerää myös paljon ulkoilijoita. Maakuntakaavalla ei voida vaikuttaa ihmisten käyttäytymiseen, mutta ulkoilijoiden tulisi noudattaa jokamiehen oikeuksia ja huolehtia sekä kunnioittaa velvollisuuksia mm. roskatoumuudesta ja pihamaiden yksityisyydestä. Maakuntakaavassa osoitetaan myös erityiset virkistysalueet (V) ja -kohteet sekä viheryhteystarpeita näiden alueiden välille, jonne kohdistuu suurin ulkoilun ja liikkumisen paine.
Kirsi Korhonen	24.4.2020	1. Raesärkkät on luontodirektiivin mukainen SAC-suojelualue. Raesärkkät Natura 2000 -kohteen eteläiselle alueelle nyt maakuntakaavassa esitetty Raesärkkien Natura-kohteen (SL) -kaavamääräyksestä poikkeava erillinen kaavamerkintä (V) virkistysalue ei kaavamääräyksiin ole oikeudellisesti perusteltavissa; ei alueen virkistyskäytön, ei virkistyskäyttöä ohjaavien rakenteiden eikä alueen suojeluvelvoitteiden perusteella. SL kaavamerkinnän tulee kattaa Raesärkkien alue 720 ha kokonaisuudessaan. Palvelurakenteiden uudistus on toteutettu nimenomaan alueen yhtenäisyyttä ulkoilijoiden näkökulmasta ajatellen, myös Raesärkkien pohjoinen alue mukaan lukien. Erillistä Raesärkkien eteläistä "virkistysaluetta" ei ole, eteläiselle alueelle nyt osoitettu (V) virkistysalue kaavamerkintä on aluetta jakava ja maankäyttö- ja rakennuslain näkökulmasta keinotekoinen, ja siten vastoin luontodirektiivin 92/43/ETY tulkintaa. Puolustusvoimien toiminta Sotinpuron ampuma-alueella ei voi tapahtua siten, että toiminta ulottaisi vaikutuksensa nyt maakuntakaava 2040 kaavaehdotuksessa kuvatulla tavalla Raesärkkien Natura-alueelle. Maakuntakaavan 2040 turvin ei ole oikeudellisesti mahdollista laajentaa Sotinpuron ampuma-alueella tapahtuvia toimintoja ulottumaan Natura 2000- kohteelle siitä poiketen,	Raesärkkien virkistysalue (V) on esitetty jo 1. vaihemaakuntakaavassa. Seudullisesti ja maakunnallisesti merkittäviä virkistysalueita ei ole paljoa maakunnassa, varsinkaan Pielisen Karjalassa ja Keski-Karjalassa. Virkistysalue on ollut siis alueella pitkään, ja kyseessä ei ole uusi virkistysaluevaraus. Puolustusvoimien suojavyöhyke (sv) ei ulotu Raesärkkien virkistysaluevarauksen päälle, mutta suojelualueelle (SL) kylläkin. Suojavyöhyke ei tarkoita sitä, että puolustusvoimien toiminta ulottuisi heidän ampuma- ja harjoitusalueen (EAH) ulkopuolelle, mutta merkintä osoittaa alueita, joiden käyttöä on lähellä sijaitsevan vaaraa tai huomauttavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi rajoitettava. Suunnittelumääräyksen mukaan esimerkiksi sairaalat, vanhainkodit, päiväkodit tai muut vastaavat laitokset ei ole soveltuvia alueelle. Luonnonsojelualue tai virkistysalue -merkinnät eivät niitä myöskään salli. Suojavyöhykkeellä maa- ja metsätaloutta tai puolustushallintoa palveleva rakentaminen on sallittua, mikäli muu maakuntakaavamerkintä ei tätä rajoita.

Muistutuksen antaja	Päivämäärä	Keskeinen sisältö	Alustava vastine
		kuin miten Puolustusvoimien toiminnot heijastuivat SAC-alueeseen tuolloin 2000-luvulla. Puolustusvoimien Sotinpuron ampuma-alueen toimintojen osalta on huomioitavana myös Palojärven kylän asutusalue Palomäki.	
Irma Nykänen	24.4.2020	Lieksan kaarisillan merkintä (ma/km) on perusteltua varustaa merkinnällä ma/kv. Maakunnallisesti, mutta myös valtakunnallisesti merkitävä ainutlaatuinen kohde. Kaksikaarinen teräsbetoninen silta on ainut jäljellä oleva kyseisellä tekniikalla rakennettu silta Suomessa.	Rakennetun kulttuuriympäristön merkinnät säilyvät tässä kaavassa ennallaan, mutta niiden ajantasaistamisen tarve on tunnistettu. Maakuntakaavoituksen myöhemmissä vaiheissa tarkastellaan myös Lieksan kaarisillan merkintää. Historiallisten arvojen ohella vaakakupissa on Lieksan kaupungin kaava, jossa tarkastellaan Mähkön siltaa ja sen suojelukysymystä.

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto